

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Β. ΔΕΜΕΡΤΖΗ

ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΒΟΥΛΙΑΣ

9672

ΑΜ Β

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΜΕΡΟΣ Β^{ον}

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1913

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Β. ΔΕΜΕΡΤΖΗ

ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Α.Σ.Ο. & Ε.Ε.

9672

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΜΕΡΟΣ Β^{ον}

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1913

I

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΝ

ΣΗΜΕΙΑ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Γενικά παρατηρήσεις.

Ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει κρίνεται πρόσφορον ὅπως ἐκτεθῶσι σημεῖα τινὰ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς νήσου Κρήτης καὶ ἐπιχειρηθῇ ἀνάλυσις τῶν πόρων τοῦ δημοσίου αὐτῆς ταμείου.

Ἡ ἔθνικὴ τῆς Κρήτης ἀποκατάστασις ἐπιβάλλει οὐ μόνον ὑποχρεώσεις, ἀλλὰ δημιουργεῖ καὶ ἀναμφισβήτητα δικαιώματα ὑπὲρ τῶν Κρητῶν ἐν τῇ ἀμέσῳ εἰρηνικῇ δράσει τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ διὰ γενικῶν γραμμῶν μελέτη τῆς ὅλης καταστάσεως καὶ ἡ ὑπόδειξις τῶν παραγόντων καὶ τῶν αἰτίων τῆς σημερινῆς θέσεως τῆς Κρήτης παρίσταται ὡς ἐπιβεβλημένον καθήκον ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους.

Α΄.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Πίναξ τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Κρήτης τῶν ἐτῶν 1902—1911.

Πρὸ πάσης ἐρεύνης δέον νὰ προταχθῇ πίναξ τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ αὐτῆς ἐμπορίου κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, παρέχων ἀτελῆ μὲν, ἀλλὰ παραστατικὴν εἰκόνα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ κινήσεως τοῦ τόπου.

Ὁ πίναξ οὗτος συνταχθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκδιδομένων δελτίων τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Κρήτης τῶν ἐτῶν 1902—1911 ἔχει ὡς ἀκολούθως :

ΠΙΝΑΞ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Ἔτη	Εἰσαγωγή	Ἐξαγωγή	Σύνολον
1902	12,491,254	7,471,950	19,963,204
1903	14,504,352	10,979,168	25,483,520
1904	13,741,653	10,491,305	24,232,958
1905	15,185,075	11,966,992	30,718,512
Μέσος ὄρος 1902—1905	13,980,586	10,227,603	24,208,189
1906	19,270,053	17,391,009	26,661,062
1907	18,751,520	11,966,992	30,718,512
1908	21,071,445	18,373,199	39,444,644
1909	17,476,688	13,273,004	30,749,692
1910	19,650,288	17,476,688	37,126,976
Μέσος ὄρος 1906—1910	19,243,998	15,696,158	34,940,156
1911	21,331,000	15,630,916	36,961,916
Μέσος ὄρος 1902—1911	17,347,332	13,427,868	30,775,200

Κινήσεις τοῦ ἔμπο-
ρίου κατὰ νομούς.

Συμφώνως δὲ πρὸς τοὺς μήπω δημοσιευθέντας ἀριθμούς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔμπορίου τῆς Κρή-
της τοῦ ἔτους 1911 ἢ κατὰ νομούς κινήσεις τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἔμπορίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Νομός Χανίων—Σφακίων	Εἰσαγωγή	Ἐξαγωγή
ἐκ λιμένος Χανίων.....	9,078,000	3,347,039
ἐκ τῶν λοιπῶν λιμένων.....	258,000	344,196
Σύνολον.....	9,336,000	3,691,235

Νομός Ρεθύμνης		
ἐκ τοῦ λιμένος Ρεθύμνης.....	2,299,000	2,095,277
ἐκ τῶν λοιπῶν λιμένων.....	61,000	386,460
Σύνολον.....	2,360,000	2,481,737

Νομός Ἡρακλείου		
ἐκ τοῦ λιμένος Ἡρακλείου.....	9,187,000	7,421,852
κ τῶν λοιπῶν λιμένων.....	34,000	281,412
Σύνολον.....	9,221,000	7,703,264

Νομός Ἁγίου Νικολάου		
ἐκ τοῦ λιμένος Ἁγίου Νικολάου ..	221,000	436,300
» » » Σητείας.....	3,000	85,353
» » » Ἱεραπέτρας.....	88,000	616,249
» » » Σεισίου.....	102,000	616,778
Σύνολον.....	414,000	1,754,680

Καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον **21,331,000** **15,630,916**

Παρατηρήσεις

Ἐκ τοῦ πρώτου τῶν παρατεθέντων πινάκων προκύπτει, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν 1906-1910 ὁ μὲν μέσος ὅρος τοῦ ἐξαγωγικοῦ τῆς Κρήτης ἔμπορίου ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρ. 15,696,158, ὁ δὲ μέσος ὅρος τοῦ εἰσαγωγικοῦ εἰς δρ. 19,243,998, ὑπελείφθη κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐξαγωγή τῆς εἰσαγωγῆς κατὰ 3,547,820 δραχμὰς ἐτησίως. Τὰ πορίσματα ταῦτα, παραβαλλόμενα πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, ἀνελθούσης τῆς μὲν πρώτης εἰς 119,623,416 δρ., τῆς δὲ δευτέρας εἰς 149,284,534 δρ., κατὰ μέσον ὄρον κατὰ τὴν αὐτὴν πενταετίαν, διδάσκουσιν ὅτι ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ὑπάρχει ἡ αὐτὴ ἀναλογία εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τμήμασι τοῦ Βασιλείου.

Πληθυσμὸς τῆς
Κρήτης καὶ χωρα-
κτῆρ αὐτοῦ.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου Κρήτης εἶνε κατ' ἐξοχὴν γεωργικός. Ἐκ τῶν 336,161 (1) κατοίκων, ὡς ἐνδεικνύει ἡ γενομένη ἐν ἔτει 1911 ἀπογραφή, μόνον 58,770 κατοικοῦσιν εἰς τὰς τρεῖς πόλεις Χανίων, Ἡρακλείου καὶ Ρεθύμνης, ὁ ὑπόλοιπος δὲ πληθυσμὸς εἶνε ἐγκατεσπαρμένος κατ' ἀναλογίαν (2) εἰς τὴν λοιπὴν ὑπαίθρον χώραν ἐν μικροῖς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον συνοικισμοῖς. Ἡ ὑπαίθρος χώρα κατοικεῖται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ χριστιανῶν, ἀποτελούντων τὰ 96.5 ο)ο τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ αὐτῆς (3), Μουσουλμάνοι δ' εὗρηγται κυρίως εἰς τὰς τρεῖς πό-

(1) Κατὰ τὴν ἀπογραφήν τοῦ ἔτους 1900 ὁ ὅλος πληθυσμὸς τῆς Κρήτης ἀνῆρχετο εἰς 303,543, αὐ εἴσας ἐντὸς ἐνδεκαετίας κατὰ 33,608 κατοίκους.

(2) Οὕτως Ἀνατολικὴ Κρήτη: Νομὸς Ἡρακλείου 110,015, νομὸς Λασιθίου 62,611 κάτοικοι. Δυτικὴ Κρήτη: Νομὸς Χανίων 77,159, νομὸς Σφακίων 25,025, νομὸς Ρεθύμνης 61,349 κάτοικοι.

(3) Οἱ ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρα Μουσουλμάνοι ἀνέρχονται εἰς 10,732.

λεις, αποτελοῦντες τὰ 39 ο) περίπου τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν (1). Ἄλλ' ὅμως σπουδαῖον εἰσέτι τμήμα τῆς ὑπαίθρου ἰδιοκτησίας παραμένει εἰς χεῖρας τῶν Μωαμεθανῶν, ἰδίως δὲ τὰ μεγάλυτερα τῆς Κρήτης κτήματα.

Ἡ Κρήτη-χώρα ἀποκλειστικῶς σχεδὸν γεωργικῆ. Παραγωγή γεωργικῶν προϊόντων.

Ἡ Κρήτη εἶνε χώρα ἀποκλειστικῶς γεωργικῆ. Οὐ μόνον αἱ ιδιότητες τοῦ προσφόρου διαπᾶσαν σχεδὸν καλλιέργειαν ἐδάφους αὐτῆς, ἀλλὰ προσέτι καὶ ἡ σμικρότης αὐτῆς ἀπέκλειον τὴν δημιουργίαν σπουδαίας βιομηχανίας, συντείνοντος καὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι, διατελοῦσα ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διεθνῶν διομολογήσεων δὲν ἠδύνατο ἡ Κρήτη, ἀπὸ τῆς εἰς αὐτόνομον Πολιτείαν ἀποκαταστάσεώς της, νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτόνομον δασμολογικὴν πολιτικὴν, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀποβαίνει δυσχερεστάτη ἡ ἀνάπτυξις ἐθνικῆς βιομηχανίας. Ἡ ἐτησία τῆς Κρήτης παραγωγή ἀνέρχεται κατ' ἀξίαν εἰς 25-30 ἑκατομύρια δραχμῶν, οὐδεμία ὅμως εὐρηται ἐπίσημος στατιστικὴ δυναμένη νὰ παράσχη σαφῆ εἰκόνα τῆς ὅλης παραγωγῆς τῆς νήσου. Ἐκ τῆς στατιστικῆς τοῦ ἐξαγωγικοῦ αὐτῆς ἐμπορίου ποριζόμεθα, ὅτι ἐξήγαγεν ὡς κύρια αὐτῆς προϊόντα κατὰ τὴν πενταετίαν 1906-1910 ἀξίας 15,696,178, τὸ ὑπόλοιπον δὲ ποσὸν καταναλίσκεται ἐν τῷ τόπῳ (2). Τὰ 45.8 ο) τοῦ ὅλου ποσοῦ τῆς ἐξαγωγῆς ἀποτελεῖ ἡ ἐξαγωγή ἐλαίου, ἀνελθοῦσα κατὰ τὴν περίοδον ταύτην κατὰ μέσον ὄρον εἰς δραχ. 7,202,000 ἐτησίως, τὰ 9.3 ο) τοῦ ἄνω ποσοῦ, ἦτοι δραχ. 1,460,000, ἀποτελεῖ ἡ ἐξαγωγή χαρουπίων, τὰ 8.9 ο) τῆς ὅλης ἐξαγωγῆς ἦσαν σταφίδες, ἀνελθοῦσαι εἰς δραχ. 1,389,000. Ὁ σάπων ἀντεπροσώπευσε τὰ 6.5 ο) τῆς ἐξαγωγῆς ἀνελθῶν εἰς 1,035,000 δραχ., οἱ οἴνοι τὰ 4.8 ο), ἦτοι ἀξίας 768,000, τὰ κίτρα ἀπέτελεσαν τὰ 4.7 ο), ἦτοι ἀνῆλθον κατ' ἀξίαν εἰς 741,000, τὸ πυρηνέλαιον τὰ 3 ο) τῆς ἐξαγωγῆς, ἦτοι κατ' ἀξίαν 482,000, τὰ ὑπόλοιπα δὲ περίπου 16 ο) τῆς ἐξαγωγῆς συνίσταντο ἐκ διαφόρων ἐτέρων γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἰδίως ἐλαιοπηρῶν, κουκουλίων, δερμάτων κτλ.

Ἐξαχθέντα προϊόντα κατὰ τὴν πενταετίαν 1906-1910.

Ὁ ἀκόλουθος πίναξ παρέχει λεπτομερεστέραν εἰκόνα τῆς ὅλης ἐξαγωγῆς τῆς νήσου κατὰ τὴν μνησθεῖσαν πενταετίαν.

ΕΞΑΓΩΓΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

(εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

Δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ ἐξαχθέντα προϊόντα, ὧν ἡ ἀξία κατὰ μέσον ὄρον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 20 χιλιάδας δραχμῶν.

	1906	1907	1908	1909	1910	Μέσος ὄρος
Ἐλαια ἐδάδιμα	8.165	3.967	10.480	5.969	7.450	7.202
Χαρουπία	1.382	1.500	1.494	1.368	1.547	1.466
Σταφίδες ξανθαί	1.765	1.313	1.130	1.057	1.680	1.389
Σάπωνες κοινοί	1.126	840	889	1.146	1.175	1,035
Οἶνος	575	1.044	713	604	907	768
Κίτρα	1.182	954	591	467	509	741

(1) Πληθυσμὸς Χανίων ἐν ὄλῳ 24,399: Χριστιανοὶ 15,731, Μουσουλμάνοι 8,246, Ἰσραηλίται 422. Πληθυσμὸς Ἡρακλείου ἐν ὄλῳ 25,185: Χριστιανοὶ 15,877, Μουσουλμάνοι 9,248, Ἰσραηλίται 60. Πληθυσμὸς Ρεθύμνης 9,186: Χριστιανοὶ 5,270, Μουσουλμάνοι 1913, Ἰσραηλίται 3.

(2) Ἐν τῷ τόπῳ καταναλίσκεται μέγα ποσὸν ἐλαίου ἐκ τῆς ἐτησίας παραγωγῆς. Ἡ ὅλη παραγωγή τῶν ἐλαιῶνων τῆς Κρήτης ὑπελογίσθη εἰς δέκα τρία καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια κατὰ μέσον ὄρον κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν. **Γ. Καλαϊθόκη.** Ὁ θησαυρὸς τῶν ἐλαιῶνων τῆς Κρήτης.

Πυρηνέλαιον	573	149	710	281	706	482
Άμυγδαλόψυχα γλυκεῖα	497	80	366	225	356	299
Δέρματα αἰγοπροβάτων ἀκατέργαστα	247	210	152	247	314	234
Ἐλαιοπυρῆνες	160	19	308	176	313	195
Πορτοκάλια	108	217	94	225	150	159
Κουκούλια	138	298	113	118	106	155
Τυρός	149	112	97	122	131	122
Βαλανίδια	174	64	122	111	62	107
Μανδαρίνια	87	70	73	89	95	83
Ἐυποστάθμη οἴνου	90	99	67	73	71	80
Σταφύλια	116	30	66	61	113	77
Σταφίδες σουλτανίνοι	25	32	74	65	98	59
Μυζήθρα κλπ.	54	51	57	61	69	58
Σάπωνες ἐκ πυρηνελαίου	61	98	42	36	51	58
Μέλι, μελόπηττα	51	40	27	65	57	48
Κοχλῖαι	37	47	40	31	44	40
Μέταξα ἐγχωρίου παραγωγῆς	46	27	29	34	40	35
Κάστανα	26	32	28	41	48	35
Λαχανικά	35	36	25	33	22	30
Λουπίνοι	22	16	20	33	29	24
Χονδράδα μετάξης	6	73	10	12	10	22

Εἰσαχθέντα εἰς
Κρήτην γεωργικά
κτλ. προϊόντα.

Καίπερ ὅμως οὐσα χώρα κυρίως γεωργική, δὲν εἶνε ἐν τούτοις αὐτάρκης, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ γεωργικά αὐτῆς προϊόντα. Ἐκ τῶν εἰσαχθέντων προϊόντων γῆς ἀξίας δέκα περίπου ἑκατομμυρίων ἑτησίως, κατὰ μέσον ὄρον κατὰ τὴν πενταετίαν 1906–1910, τὸ μέγιστον μέρος θὰ ἠδύνατο νὰ παραχθῇ ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἐδάφους. Παρὰ τὰς εὐφόρους αὐτῆς πεδιάδας ἐν τῷ ἀνατολικῷ μέρει τῆς νήσου, ἐνθα ἡ καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν καρπῶν θὰ ἠδύνατο ἀπολύτως νὰ εὐδοκιμήσῃ, ἡ Κρήτη εἰσάγει ἑτησίως ἄλευρα ἀξίας περίπου τεσσάρων ἑκατομμυρίων, ὡσαύτως δὲ ὄσπρια καὶ κριθὴν ὑπὲρ τὸ ἐν ἑκατομμύριον. Ἡ ἀποψίλωσις τῆς νήσου ἐκ τῶν δασῶν αὐτῆς ὑποχρεοῖ αὐτὴν ὅπως εἰσάγει τὸ σύνολον τῆς ξυλείας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀξίας ὑπὲρ τὰς 600 χιλιάδας ἑτησίως. Ὁ παραγόμενος δ' ἐν τῇ νήσῳ καπνὸς δὲν ἐξαρκεῖ διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν. Ὡσαύτως δὲ ἕτερα προϊόντα γῆς, ὑπὲρ τὰ τέσσαρα ἑκατομμύρια ἀξίας, εἰσάγονται πρὸς τροφοδότησιν τῆς νήσου. Ὁ ἀκόλουθος πίναξ, καταρτισθεὶς ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν δελτίων τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, καταδεικνύει τὸ σύνολον τῶν προϊόντων τῆς γῆς ἢ πρῶτων ὑλῶν, τῶν εἰσαγομένων εἰς τὴν νῆσον.

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΚΡΗΤΗΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΗΣ, ΗΤΟΙ ΚΥΡΙΩΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΛΙΕΙΑΣ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ, ΔΑΣΙΚΩΝ, ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ**

(Εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

	1906	1907	1903	1909	1910	Μέσος ὄρος
Ἄλευρα	3,368	3,389	3,396	3,365	3,996	3,677
Οἰκοδομικὴ ξυλεία	676	705	690	515	609	639

Όρυζα	518	582	668	538	561	577
Κριθή	845	399	697	237	424	521
Πετρέλαιον.....	504	328	376	427	496	426
Όσπρια	453	485	423	400	348	422
Βακαλάος	317	413	449	378	396	391
Καπνός	332	348	308	350	365	341
Καφές.....	343	292	330	219	359	309
Βούτυρον μαγειρικής.....	339	237	255	302	343	295
Σίτος	95	221	329	329	289	252
Μεΐον	224	198	221	200	150	199
Βρώμη	216	181	189	213	172	194
Βούβαλοι, βόες, μόσχοι.....	179	137	188	119	76	140
Σαρδέλλαι.....	144	134	118	117	122	127
Ρέγγαι	110	124	127	95	111	113
Γαιάνθρακες.....	95	145	158	66	76	108
Βαρελοσανίδες	79	90	69	82	53	75
Γεώμηλα	73	84	57	68	80	72
Δέρματα βοῶν κτλ.....	92	56	67	63	36	63
Ξηροὶ καρποί.....	52	46	58	50	52	52
Όκταπόδια	49	47	44	58	54	50
Κόκκινον χαβιάριον	73	20	49	68	36	49
Τυρός καὶ ἀνθότυρος	51	53	58	36	42	48
Φορβάδες	29	129	20	32	25	47
Τουμπεκίον	31	41	36	41	45	39
Όιθυρηὰ ἐν δοχείοις	41	25	37	28	44	35
Κρέατα νωπά.....	28	42	31	35	26	33
Λουλάκιον.....	37	36	32	26	22	31
Όιπποί.....	24	37	37	38	16	30

Έν συνόλω

9,354,000

Όσαύτως δὲ εἰσήχθησαν τοιαῦτα ἐμπορεύματα ἀξίας ἐν συνόλω κατὰ μέσον ὄρον τῆς πενταετίας δραχ. 400,000, ἐκάστου εἴδους τῶν ὁποίων ἡ ἀξία δὲν ὑπερβαίνει ἐτησίως τὰς 30,000 δραχμῶν.....

400

9,754,000

Εἰσαχθέντα εἰς
Κρήτην βιομηχανικὰ
προϊόντα.

Τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας εὐρισκομένης ἐν πρωτογενεῖ καταστάσει, ἡ Κρήτη ὑποχρεῖται νὰ εἰσάγη κατ' ἔτος σχετικῶς μέγα ποσὸν βιομηχανικῶν προϊόντων. Πρέπει ὅμως νὰ ἐξαρθῇ ὅτι τὸ μέγιστον μέρος τῶν βιομηχανημάτων, τῶν ἀναγκαιούτων διὰ μετρίως εὐπορον καὶ μὴ πολυτελεῖ κοινωνίαν, ὡς ἡ τῆς Κρήτης, κατασκευάζεται ἐν Κρήτη διὰ τῆς ὁσημέραι ἀναπτυσσομένης βιοτεχνίας ἐν ταῖς κυριωτέραις πόλεσι τῆς νήσου. Βιομηχανικὰ προϊόντα εἰσήγαγεν ἡ Κρήτη κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν 1906—1910 ἀξίας ὑπὲρ τὰ ὀκτῶ ἑκατομμύρια δραχμῶν. Τὸ ἥμισυ τῶν εἰσαχθέντων βιομηχανημάτων ἀποτελοῦσι τὰ νήματα καὶ ὑφάσματα, ὧν ἡ ἀξία ἀνῆλθεν εἰς ποσὸν ὑπὲρ τὰ τέσσαρά ἑκατομμύρια ἐτησίως κατὰ μέσον ὄρον, ἕτερα δὲ κυριώτερα βιομηχανήματα, εἰσαγόμενα εἰς Κρήτην εἰσι δέρματα ἀξίας ὑπὲρ τὸ ἑκα-

τομύριον ἑτησίως, εἶδη σιδήρου ἀξίας περι τὰς ὀκτακοσίας χιλιάδας δραχμῶν καὶ ζάκχαρις ἀξίας περι τὰς ἑξακοσίας χιλιάδας δραχμῶν ἑτησίως. Πάντα τὰ λοιπὰ βιομηχανήματα τὰ εἰσαγόμενα ἐν Κρήτῃ δὲν ὑπερβαίνουνσι κατ' ἀξίαν τὸ ἐν καὶ ἡμισυ ἑκατομύριον περίπου. Ὁ ἀκόλουθος πίναξ ἐνδεικνύει λεπτομερῶς τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῶν εἰσαχθέντων βιομηχανημάτων.

Εἰσαγωγὴ εἰς Κρήτην καθάρως βιομηχανικῶν προϊόντων

(εἰς χιλιάδας δραχμῶν)

	1906	1907	1908	1909	1910	Μέσος ὅρος
Ύφασματα καὶ νήματα βαμβακερά, μάλλινα καὶ μεταξωτὰ κλπ.....	4.517	3.863	4.537	3.324	4.212	4.090
Δέρματα βόεια, μόσχεια καὶ ἀρνίων κατεργασμένα....	1.056	959	1.169	1.021	1.219	1.085
Κατεργασμένα εἶδη ἐκ σιδήρου, ἤτοι σωλῆνες, δοκοί, σκευὴ καὶ ὄργανα, ἐργαλεῖα καὶ μηχαναὶ.....	660	729	809	688	961	769
Ζάκχαρις.....	457	508	726	532	750	594
Χάρτης διαφόρου εἶδους....	150	194	188	219	158	181
Ὅπλα.....	21	297	172	190	62	148
Σάκκοι καινουργεῖς.....	129	131	146	124	123	131
Πάστα ἀπλαῦ.....	97	84	115	114	158	114
Ύαλινα σκευὴ καὶ ὑαλοπίνακες.....	121	104	130	114	94	113
Σχοινία λευκά.....	66	95	71	112	103	90
Κέραμοι.....	72	65	138	67	91	87
Εἶδη ἐξ ὀπτῆς γῆς.....	80	82	99	69	59	78
Καυστικὴ σόδα.....	111	40	65	77	91	77
Ζύθος εἰς φιάλας.....	54	51	73	72	84	67
Βαρέλια.....	108	98	37	22	21	57
Πυρεῖα.....	53	55	40	53	68	54
Ὅμβρέλλαι διαφόρου εἶδους..	56	51	41	51	68	53
Οἰνόπνευμα.....	50	49	42	32	59	46
Σιγαρόχαρτον.....	31	34	33	43	39	36
Ἐν συνόλῳ.....						7.872

Ὡσχύτως δὲ εἰσῆχθησαν βιομηχανικὰ ἐμπορεύματα ἀξίας ἐν συνόλῳ κατὰ μέσον ὅρον τῆς πενταετίας δρ. 300.000, ὧν ἡ εἰσαγωγὴ κατ' εἶδος δὲν ὑπερέβη κατὰ μέσον ὅρον τὰς δραχμὰς 30.000 ἑτησίως.....

300

8.172.000

Ἡ ἐν Κρήτῃ βιομηχανία. Ναυτιλία.

Ἡ βιομηχανία, ὡς ἐλέχθη, οὐδαμῶς ἔχει ἀναπτυχθῆ ἐν Κρήτῃ. Πλὴν πολλῶν σαπωνοποιεῖων, ἐργαζομένων οὐχὶ κατὰ τὸ τελειότερον σύστημα, πᾶσα ἡ λοιπὴ βιομηχανία τῆς νήσου ἀποτελεῖ βιοτεχνίαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων. Τὸ ἐμπόριον κατὰ ταῦτα, περιοριζόμενον κυρίως εἰς τὰ ἐξαγόμενα ἐμπορεύματα, ἀκολουθεῖ τὴν τύχην τῆς γεωργίας καὶ ἐξαρτᾶται κυρίως ἐξ αὐτῆς. Ἡ ναυτιλία τῆς Κρήτης εἶνε σχεδὸν ἀνύπαρκτος. Ἡ ἀκμάσασα ἄλλοτε ναυτιλία αὐτῆς σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου κατεστράφη ἀκολουθήσασα τὴν τύχην τῆς ἱστιοφόρου ναυτιλίας, ἡ ἔλλειψις δὲ ἐπαρκῶν κεφαλαίων ἐν τῇ ν.ε.α. αὐτονόμῳ Πολιτείᾳ ἀπέκλειε τὴν δημιουργίαν ἐμπορικοῦ στόλου τῆς ἀτμήρους ναυτιλίας. Κατὰ τὸ δελτίον τῆς στατιστικῆς τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, κατὰ τὰ ἔτη 1906 καὶ 1907, οὐδὲν ἀτμόπλοιον ὑπὸ Κρητικὴν σημαίαν μετέφερε καὶ παρέλαβεν ἐπιβάτας ἢ ἐμπορεύματα ἐκ Κρήτης, δι' ἱστιοφόρων δὲ κατὰ τὰ δύο ταῦτα ἔτη μετεφέρθησαν καὶ παρελήφθησαν ἐν συνόλῳ κατὰ μέσον ὄρον τῆς διετίας ταύτης 4,300,884 χιλιόγραμμα, ἐν ᾧ ἡ ὅλη κίνησις τῆς νήσου ἐνδεικνύει ὅτι μετεφέρθησαν καὶ παρελήφθησαν ἐκ Κρήτης κατ' ἔτος 125,716,112 χιλιόγραμμα φορτίου καὶ 77,405 ἐπιβατῶν. Κατὰ ταῦτα τὸ σύνολον τῶν ἐπιβατῶν ἐταξείδευσε ὑπὸ ξένην σημαίαν, ἐκ τοῦ φορτίου δὲ μόνον 3,4 ο)ο μετεφέρθη ὑπὸ Κρητικὴν σημαίαν.

Πιστωτικὰ ἰδρύματα.

Πρὸς ἐμφύχωσιν τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ὑφίσταται ἐν Κρήτῃ τὸ Κοινωφελὲς Ταμεῖον καὶ ἡ Τράπεζα τῆς Κρήτης.

Χαρακτὴρ τοῦ Κοινωφελὲς ταμείου Κρήτης. Κεφάλαιον καὶ προορισμὸς αὐτοῦ.

Τὸ Κοινωφελὲς Ταμεῖον Κρήτης, ἰδρυθὲν ἐν ἔτει 1869, ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν Γεωργικὴν Τράπεζαν τοῦ Δημοσίου. Συσταθὲν διὰ δημοσίων πόρων, ἦτοι διὰ τῆς παραχωρήσεως εἰς αὐτὸ τοῦ ἡμίσεος τῆς δεκάτης τῆς Κρήτης τῶν ἐτῶν 1869 καὶ 1870, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πληθυσμῶν τῆς νήσου καὶ ἔχον κατὰ τὴν σύστασιν αὐτοῦ εὐρύτερον προορισμόν, αὐξήσαν δὲ τὰ κεφάλαια αὐτοῦ διὰ δανείου 2,000,000 δραχμῶν ἐπὶ τόκῳ 3 ο)ο ἐκ τῶν χρημάτων, ἅτινα αἱ προστάτιδες δυνάμεις παρεχώρησαν λόγῳ δανείου τῇ Κρητικῇ Πολιτείᾳ, λειτουργεῖ ἀπὸ μακροῦ χρόνου λίαν εὐδοκίμως, ἀνακουφίζον ἐν τῷ μέτρῳ τῶν πόρων αὐτοῦ τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμοὺς τῆς νήσου διὰ μικρῶν δανείων ἐπὶ ὑποθήκῃ, κατ' ἀνώτατον ὄρον μέχρι χιλίων δραχμῶν, ὑπὸ εὐνοϊκοῦ ὄρου καὶ ἐπὶ τόκῳ 6 ο)ο, διδομένων ἀποκλειστικῶς πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐν Κρήτῃ γεωργίας, γεωργικῆς βιομηχανίας καὶ κτηνοτροφίας. Τὸ ἐνεργὸν κεφάλαιον αὐτοῦ ἀνήρχετο τῇ 31 Δεκεμβρίου 1911 εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 3,397,527, τὸ δὲ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον, τὸ σχηματισθὲν ἐκ τῶν ἐτησίων κερδῶν, διατεθειμένον δὲ ὡσάυτως εἰς γεωργικὰ δάνεια, εἰς τὸ ποσὸν τῶν 1,645,022.81, ἐπομένως τὸ ἐν συνόλῳ διὰ γεωργικὰ δάνεια διαθέσιμον ποσὸν ἀνέρχεται εἰς δραχ. 5,042,549.81, πλὴν τοῦ εἰς ἐπισφαλεῖς καὶ μὴ ἐκκαθαρισμένας ἀπαιτήσεις διατεθειμένου κεφαλαίου, ἀνερχομένου εἰς τὸ ποσὸν τῶν 387,222.64. Τὰ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1911 συνολογηθέντα δάνεια ἀνέρχονται ἐν συνόλῳ εἰς δραχ. 5,169,995.39. Τὸ Κοινωφελὲς Ταμεῖον, ἀναδιοργανωθὲν διὰ τοῦ νόμου 393 τῆς 27 Ἰουλίου 1901, ἔχει τὸ μὲν κεντρικὸν αὐτοῦ κατάστημα ἐν Χανίοις, ὑποκαταστήματα δὲ ἐν Ἡρακλείῳ, Ρεθύμνῃ, Λασιθίῳ καὶ Σφακίοις.

Τὸ Κοινωφελὲς Ταμεῖον, ἰδρυθὲν διὰ δημοσίων πόρων, ἀποτελεῖ κατ' ἐξοχὴν δημόσιον ἴδρυμα, τὰ δὲ ἐτήσια αὐτοῦ κέρδη ἐπαυξάνουσιν, ὡς ἐλέχθη, τὸ διατιθέμενον κεφάλαιον. Τὰ πραγματοποιηθέντα κέρδη, κατὰ τὸ ἔτος 1911, ἀνέρχονται εἰς τὸ ποσὸν τῶν 188,350 δρ., αἵτινες ἐκπροσωποῦσι τὰ 3.70 ο)ο ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου, τοῦ ἀνερχομένου, ὡς ἐλέχθη, εἰς δρ. 5,042,549.81. Ἐὰν ὅμως ἐκ τῶν καθαρῶν κερδῶν ἀφαιρεθῶσιν οἱ ἐτήσιοι τόκοι τοῦ χορηγηθέντος τῷ Κοινωφελεῖ Ταμείῳ δανείου τῶν 2.000.000, αἵτινες δὲν κατεβλήθησαν μέχρι τοῦδε τῷ Κρητικῷ Δημοσίῳ καὶ οἱ ὅποιοι ἀνέρχονται ἐτησίως εἰς 60,000, τὰ ἀπομένοντα καθαρὰ κέρδη ἀνέρχονται εἰς 128.350 δραχμάς, ἐπομένως ἐκπροσωποῦσι 2.55 ο)ο τοῦ συνολικοῦ κεφαλαίου.

Παρατηρήσεις.

Εἶνε προφανές, ὅτι ἐπὶ παραγωγῆς ἀνερχομένης μέχρι 30.000.000 δρ. ἐτησίως τὸ Κοινοφελές Ταμεῖον, διαθέτον ποσὸν 5.000.000 δρ., δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐξασφαλίζον τὴν γεωργικὴν πίστιν τῆς χώρας, τούτου δ' ἕνεκα ἡ γεωργία πάσχει ἕνεκεν ἐλλείψεως ἀφθόνων κεφαλαίων, ἀναποφεύκτων διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ ἐντελεστέραν ἐκμετάλλευσιν τῆς ὑπαίθρου χώρας. Αἱ βάσεις, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ Κοινοφελές Ταμεῖον εἰσὶν αἱ αὐταὶ σχεδὸν πρὸς τὰς τῆς Γεωργικῆς Τραπεζῆς τῆς Τουρκίας, ἀποτελούσης καὶ ταύτης δημόσιον ἴδρυμα, προικοδοτούμενον ἐπὶ πλέον ἐτησίως διὰ ποσοστῶν τινῶν τῶν τὴν γῆν βαρυνόντων δημοσίων φόρων, εἶνε δὲ ἄξιον θαυμασμοῦ ὅτι, καθ' ὃν χρόνον ὑπὸ ἐλεύθερον πολίτευμα ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι δὲν κατωρθώθη ἡ προαγωγή τῆς ἀγροτικῆς πίστεως δι' ἰδρύσεως πιστωτικοῦ ἰδρύματος, τοιαῦτα ἀπὸ μακρᾶς σειρᾶς ἐτῶν ἰδρύθησαν ἐν Τουρκίᾳ καὶ ἐλαμβάνετο, ἀτελής μὲν καὶ ἀνεπαρκής, ὅπωςδὴποτε ὁμως λυσιτελής ἐν τούτῳ μέρημα ὑπὲρ τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν. Ὁ ὄργανισμὸς τοῦ Κοινοφελοῦς Ταμεῖου ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸν τῆς Γεωργικῆς Τραπεζῆς τῆς Τουρκίας πρέπει ν' ἀποτελέσῃ τὸ ἀντικείμενον ὅπως ἰδιαζούσης μελέτης πρὸς κατεύθυνσιν τῆς ἐν τῷ μέλλοντι πολιτικῆς ἡμῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν εὐδῶσιν τῆς γεωργικῆς πίστεως, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσω ἢ διὰ μέρους δημοσίων φόρων ἐπαύξησης τῶν κεφαλαίων τοῦ ἰδρυθησομένου πιστωτικοῦ ἰδρύματος, ὡς συντελεῖται ἐν Τουρκίᾳ, χρησιμεύουσα ὡσαύτως ὡς βᾶσις ἰδρύσεως τοῦ Κοινοφελοῦς Ταμεῖου τῆς Κρήτης, κρίνεται λίαν πρόσφορος, προσδίδουσα ἐπὶ πλέον εἰς τὴν τοιαύτην ὀργάνωσιν καὶ χαρακτηριστῆρα ἀλληλεγγύης τῶν γεωργικῶν τάξεων, προαγωγῆς σπουδαίως τὰ συμφέροντα αὐτῶν.

Τράπεζα Κρήτης

Ἐν τινι μέτρῳ ὡσαύτως προάγει τὴν γεωργικὴν πίστιν τῆς Κρήτης ἢ ἐν αὐτῇ ἰδρυθεῖσα Τράπεζα τῆς Κρήτης. Κατὰ τὸν ἰσολογισμὸν τῆς δευτέρας ἐξαμηνίας τοῦ ἔτους 1912 ἡ Τράπεζα τῆς Κρήτης ἔχει διατεθειμένα εἰς δάνεια καλλιεργείας τὸ ποσὸν τῶν 806,279.15. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκπροσωπεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν ἰσολογισμὸν τὸ ἐν ἕκτον περιήπου τοῦ μετοχικοῦ αὐτῆς κεφαλαίου, ἀνερχομένου εἰς 5,000,000 δραχμῶν ἢ τὸ ἐν δέκατον ὄγδοον περιήπου τοῦ ὅλου ἐνεργητικοῦ αὐτῆς, ἀνερχομένου εἰς 14,739,000.

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ Τράπεζα τῆς Κρήτης δὲν ἔχει κύριον αὐτῆς προορισμὸν τὴν ὑποστήριξιν τῆς γεωργίας, τοῦ κυρίου αὐτῆς προορισμοῦ συνισταμένου τοῦτο μὲν εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ἐμπορίου κυρίως, διὰ παροχῆς δανείων ἐπὶ ἐνεχείρῳ τίτλων καὶ ἐμπορευμάτων (1,237,842 δρ.) καὶ προεξοφλήσεων (2,499,963 δρ.), τοῦτο δὲ εἰς συνολογισμὸν ἐνυποθήκων δανείων πρὸς ἰδιώτας καὶ δήμους (3,679,378.18 δρ.).

Ἐν τέλει δημοσιεύεται ἰσολογισμὸς τοῦ Κοινοφελοῦς Ταμεῖου καὶ τῆς Τραπεζῆς Κρήτης.

B'.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

α) Ἀποτελέσματα ἀπολογισμῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς αὐτονόμου

Κρητικῆς Πολιτείας

Ἀποτελέσματα ἀπολογισμῶν 1908—1911

Πρὸ τῆς εὐρυτέρας ἀναπτύξεως τῶν ἐσόδων τοῦ δημοσίου ταμεῖου Κρήτης δέον νὰ προταχθῆ εἰκὼν τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀπολογισμῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς αὐτονόμου Πολιτείας τῆς Κρήτης καὶ κατάστασις τοῦ δημοσίου αὐτῆς χρέους. Ὁ ἀκόλουθος πίναξ καθιστᾷ ἐμφανῆ τὴν εἰκόνα ταύτην.

Χρήσεις	Έσοδα	Έξοδα	Περίσσευμα	Έλλειμμα
1898	2.271.608.68	1.578.107.30	701.501.38	—
1899	3.748.413.13 (α)	4.023.477.31	—	275.064.18
1900	6.160.212.52	5.202.180.56	958.031.96	—
1901	5.807.823.66	6.345.649.01	—	537.825.35
1902	4.049.069.25	4.985.404.37	—	943.328.37
1903	4.229.236.53	4.138.160.38	91.076.15	—
1904	4.094.946.22	4.377.923.24	—	282.977.02
1905	5.627.939.24	4.440.250.62	1.187.688.62	—
1906	5.026.356.15	4.379.184.74	647.171.41	—
1907	6.403.038.66	5.393.604.13	1.009.434.53	—
1908	5.842.048.51	6.678.435.64	—	836.387.13
1909	6.024.729.56	6.350.458.30	—	325.728.74
1910	6.465.759.83	7.308.631.59	—	842.871.76
		Σύνολον	4.594.904.05	4.044.182.55

Κατ' ακολουθίαν τὸ ἐκ τῶν χρήσεων ἀπὸ τοῦ 1898 μέχρι τοῦ 1910 ἀπομεῖναν καθαρὸν πλεόνασμα ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 550.721.50. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ μῆπω δημοσιευθεὶς ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1911, φέρων κατ' ἐπισημοῦς πληροφορίας ὡς τακτικὰ ἔσοδα δραχ. 6.518.594.63, ὡς τακτικὰ δὲ ἔξοδα 6.792.828.93, καταλείπει οὕτω ἔλλειμμα δραχ. 274.234.30, ἔπεται ὅτι τὸ καθαρὸν πλεόνασμα τὸ προκύπτον ἐκ τῶν ἀπολογισμῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς χρήσεως 1911, ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 276.487.20.

Τὰ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1908 καὶ ἐντεῦθεν ἔλλειμματα ὀφείλονται κυρίως εἰς τὴν ἐπιχείρησιν στοιχειωδῶν δημοσίων ἔργων, ἅτινα εἶχον ἀναβληθῆ ἐπὶ σειράν ἐτῶν πρότερον.

β) Δημόσιον χρέος τῆς Κρήτης

Δημόσιον χρέος
τῆς Κρήτης.

Τὸ δημόσιον χρέος τῆς Κρήτης ἀποτελεῖται :

α') Ἐκ δανείου παραχωρηθέντος τῇ Κρήτῃ ὑπὸ τῶν τεσσάρων Προστατίδων Δυνάμεων καὶ ἀνερχομένου εἰς 4.000.000 φράγκα, εἰσπραχθέντος δὲ παρὰ τῆς Κρητικῆς Πολιτείας δυνάμει τοῦ νόμου 364 τῆς 12 Ἰουνίου 1901 (β) δρ. 4.000.000

(α) Ἐν ἀπολογισμῷ τοῦ ἔτους 1899 ἀναγράφεται ὡς εἰσπραχθέν τὸ ποσὸν τῶν 4,449,914.13. Ἄλλ' ὅμως ἐξ αὐτοῦ δέον ν' ἀφαιρεθῆ τὸ πλεόνασμα τοῦ ἔτους 1898, ὅπερ ἀνεγράφη ἐν τοῖς ἔσοδοις τοῦ 1899.

(β) Διὰ τὸ δάνειον τοῦτο δὲν ὑπεγράφη σχετικὴ σύμβασις, καθόσον ἐχορηγήθη ὑπὸ τῶν τεσσάρων Προστατίδων Μεγάλων Δυνάμεων, (κατόπιν ἐπιτοπίου μελέτης τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς νήσου, ἅμα ὡς αὕτη ἐκηρύχθη αὐτόνομος), ὑπὸ τύπον προκαταβολῆς ἀποδοτέας αὐταῖς, ἅμα ὡς αἱ περιπτώσεις ἤθελον ἐπιτρέψαι τὴν συνομολογηθῆν μεγαλητέρου δανείου (μὴ συνομολογηθέντος ἐν τούτοις), ἐν ᾧ εἶδει ὅπως συγχωνευθῆ καὶ ἡ προκαταβολὴ τῶν 4,000,000 δραχμῶν.

καὶ β') Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ἐξ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου δραχμῶν δανείου πρὸς ἐξαγορὰν τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου ὀρωμνικοῦ χρέους, ἀνερχομένου τῇ 3 Αὐγούστου 1911 εἰς δραχμὰς 834.937.56 (α). Τὸ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου τούτου ποσὸν δὲν ἀναγράφεται ὡς ἰδιαιτέρον ἐξόδον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, διότι περιέχεται εἰς τὸ εἰς τὴν Ἑταιρείαν τοῦ Μονοπωλίου Κρήτης ἀποδιδόμενον ποσὸν ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Μονοπωλίου τοῦ ἄλτους 843.937.56 (α)

4.843.937.56

Ἡ ἐπομένη ἀνάλυσις τῶν ἐσόδων τοῦ Κρητικοῦ προϋπολογισμοῦ θὰ καταδείξῃ τὴν φύσιν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος καὶ τὰς παρουσιαζομένας ἀναλογίας καὶ ἀνομοιότητας πρὸς τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι κρατοῦν σύστημα.

ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἔσοδα τῆς Κρήτης κατὰ τοὺς ἀπολογισμοὺς 1910 καὶ 1911.

Τὰ ἔσοδα τῆς Κρητικῆς Πολιτείας, συμφώνως πρὸς τὸν προσωρινὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1910 (ἔτος λογιστικὸν 1 Σεπτεμβρίου — 31 Δεκεμβρίου 1911) καὶ τὸν μήπω δημοσιευθέντα εἰσέτι ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1911 (1 Σεπτεμβρίου 1911 — 31 Δεκεμβρίου 1912), ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Τὴν προκαταβολὴν ταύτην παρέλαδεν ἡ κυβέρνησις τῆς Κρήτης, **ἐπιδότηως**, ὡς ἐλέχθη, δυνάμει τοῦ νόμου 364 τῆς 12 Ἰουνίου 1901.

Τῆς προκαταβολῆς ταύτης τῶν 4.000,000 δραχμῶν δὲν καθωρίσθη **ρητοῦς** ἢ μέλλουσα χρησιμοποίησις, τυγχάνει ἐν τούτοις γνωστὸν ὅτι προωρίζετο αὕτη ὅπως χρησιμοποιηθῆ πρὸς κάλυψιν τῶν ἐλλειμμάτων τὰ ὅποια ὑπελογίζετο ὅτι ἦθελον προκύψει κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτονόμου διοικήσεως ἐν Κρήτῃ, ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐλλείμματα ταῦτα δὲν ἀπερρόφησαν ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν 4.000.000 δραχμῶν, ἀλλὰ μόνον τὸ ἡμισυ, ἐπετρέπη, διὰ τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουλίου 1901 ὑπ' ἀριθ. 393 νόμου (Μεταβατικαὶ διατάξεις) ὅπως τὸ ἕτερον ἡμισυ, ἦτοι δραχμαὶ 2,000,000, δανεισθῆ εἰς τὸ Κοινωφελὲς ταμεῖον, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὑφ' οἷς καὶ τὸ Δημόσιον ἐδανείσθη ἀπὸ τὰς Προστάτιδας Δυνάμεις τὴν προκαταβολήν.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 364 νόμου, ἡ ὑπηρεσία τοῦ Δανείου τῶν 4.000,000 δραχμῶν ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ **μετὰ ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς καταβολῆς τοῦ πρὸς διευπλιώρωθιν τῶν 4,000,000 δραχμῶν ὑπολοίπου**. ὄντος δὲ γνωστοῦ ὅτι τὸ ὑπόλοιπον τούτο συνεπληρώθη τῇ 24 Ἰουλίου / 8 Αὐγούστου 1903, ἡ ὑπηρεσία τοῦ Δανείου ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ μετὰ ἐξ μηνῶν, ἦτοι τῇ 24 Ἰανουαρίου / 6 Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1904, αἱ Προστάτιδες ἔμως, ἀποδλέπουσαι εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐδήλωσαν εἰς τὸν τότε Ὑπατον Ἀρμοστήν, εἰς ἀπάντησιν ὑπομνήματός του, ὅτι ἀποδέχονται τὴν ἐπὶ πέντε ἔτη ἀναβολὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δανείου. Ἐν τῷ μεταξῷ ἔμως παρενέπεσαν οἱ πολιτικὰ ἀνωμαλίαι τῶν ἐτῶν 1905—1906 καὶ 1908 μέχρι σήμερον καὶ οὐδεὶς παρ' οὐδενὸς ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ εἰρημένου Δανείου.

Ἡ ὑπηρεσία τούτου κατ' ἔτος ἐκ 200,000 δραχμῶν ἀνεβλήθη μέχρι σήμερον τῇ συναινέσει τῶν Προστατίδων Δυνάμεων. Τὸ ἡμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου παρεχωρήθη ὡς δάνειον πρὸς τὸ Κοινωφελὲς ταμεῖον Κρήτης, ὡς ἐν τῷ οἰκείῳ ἐκτίθεται χάρῳ, ἐπὶ τοκοχρεωλυσίῳ 100,000 ετησίως.

α) Τὸ ποσὸν τοῦτο ἐμειώθη εἰς δραχ. 615,709 τῇ 28 Φεβρουαρίου 1913, κατ' ἀκολουθίαν τὸ ποσὸν τοῦ δημοσίου χρέους ἀνέρχεται σήμερον εἰς δραχ. 4,615,709.14.

	Ἔσοδα	Εἰσπραχθέντα	
		1910	1911
A'	Ἄμεσοι φόροι	2.425.684.18	2.405.174.48
B'	Ἐμμεσοι φόροι ἐπὶ τῆς καταναλώσεως	2.457.950.49	2.590.653.62
Γ'	Τέλη χαρτοσήμου	424.124.43	474.683.22
Δ'	Τέλη ταχυδρομικὰ	225.623.39	231.951.13
Ε'	Τέλη τηλεγραφικὰ	50.436.50	53.548.95
ς'	Τέλη καθυστερήσεως	11.846.82	22.201.04
Z'	Τέλη ἀγκυροβολίας καὶ ἔρματος	8.852.09	8.040.92
H'	Τέλη καὶ δικαιώματα δικαστικὰ	5.757.55	11.873.40
Θ'	Λοιπὰ δικαιώματα	60.968.60	26.110.18
I'	Μονοπώλια	229.766.16	223.233.51
ΙΑ'	Πρόσοδοι δημοσίων καταστημάτων	23.661.45	22.987.90
ΙΒ'	Πρόσοδοι δημοσίων νομημάτων	55.127.80	73.067.35
ΙΓ'	Πρόσοδοι δημοσίων κτημάτων	13.747.90	9.150.98
ΙΔ'	Ἐκποιήσεις κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Δημοσίου	605.11	134.05
ΙΕ'	Ἀπολήψεις ἐκ τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ ..	252.977.76	209.949.90
Ις'	Διάφορα ἔσοδα τῆς τρεχούσης καὶ τῶν παρελθουσῶν χρήσεων	218.629.60	165.843.00
	Ὅλικά ποσὰ	6.465.759.83	6.518.594.63

Α'. ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ

Ἄμεσοι φόροι ἐν γένει.

Οἱ ἐν Κρήτῃ ἄμεσοι φόροι βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται εἴτε : α') εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα, εἴτε β') εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν τῶν προϊόντων. Ἐχουσι δὲ συμφώνως πρὸς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1910 ὡς ἑξῆς :

α) Φόροι βεβαιούμενοι καὶ εἰσπραττόμενοι εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα.

Ἄμεσοι φόροι εἰσπραττόμενοι εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα.

Τοιοῦτοι ἄμεσοι φόροι εἰσὶν οἱ ἀκόλουθοι :

	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1) Φόρος ἐπὶ τῶν συγκομιζομένων δημητριακῶν καρπῶν	450.000	493.961	419.909.75
2) Φόρος ὀπωρικῶν καὶ λαχανικῶν	100.000	98.563.13	98.384.58
3) Φόρος ἐπιτηδευμάτων ..	75.000	66.535.20	35.381.57
4) Φόρος ἐξ ἐνσήμου ἐπιτηδεύματος	25.000	20.947.50	20.947.50
5) Φόρος οἰκοδομῶν καὶ ἐνοικίων	180.000	172.808.32	134.998.53
	<u>830.000</u>	<u>852.815.05</u>	<u>709.621.93</u>

Ἡ ἀνάλυσις τῶν φόρων τούτων ἔχει ὡς ἐξῆς :

1) Φόρος ἐπὶ τῶν συγκομιζομένων δημητριακῶν καρπῶν

Φόρος ἐπὶ τῶν συγκομιζομένων δημητριακῶν καρπῶν. Αἱ ἀποδόσεις τοῦ φόρου τούτου κατὰ τὰ τέσσαρα ἔτη πλήρους ἐφαρμογῆς αὐτοῦ εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι :

1907	380.000	417.584.85	369.784.08
1908	380.000	551.470.43	482.201.92
1909	380.000	401.423.36	347.702.47
1910	450.000	493.961	419.909.75
	Μέσος ὄρος τετραετίας	496.109.75	404.895.55
1911			335.889.—

Ὁ ἐπὶ τῶν συγκομιζομένων δημητριακῶν προϊόντων εἰς εἶδος φόρος στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 613 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1905 νόμου καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 40 νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 20 Μαρτίου 1911. Ὁ φόρος οὗτος συνίσταται εἰς 6 ο) ἐπὶ τοῦ παραχθέντος ἐτησίως προϊόντος, εἰσπράττεται δὲ δι' ἐνοικιάσεως κατὰ περιφέρειαν παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν εἰς εἶδος, παρὰ δὲ τῶν ἐνοικιαστῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰς χρῆμα.

Αἱ κατὰ τοῦ τρόπου τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου εἰς εἶδος ἀντιρρήσεις ἐξετέθησαν ἐν ἄλλῳ χῶρῳ τῆς παρούσης ἐκθέσεως. Ἡ ἐπὶ τοῦ τουρικοῦ καθεστῶτος εἰσπραξις τοῦ φόρου τούτου εἰς εἶδος, μὴ δυναμένου νὰ μετατραπῇ εἰς ἐξαγωγικόν, ἅτε μὴ ἐξαγομένων ἐκ Κρήτης δημητριακῶν καρπῶν, ἐξηγεῖ τὴν ἄνευ ἀντιδράσεως παραδοχὴν αὐτοῦ, οὐχ ἦττον ὅμως ὁ φόρος οὗτος παραμένει ἐξόχως ἀντιοικονομικός, παρακωλύων τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων, ὑφ' οὗς ἐργάζεται ἡ γεωργία.

2) Φόρος ὄπωρικῶν καὶ λαχανικῶν

Φόρος ὄπωρικῶν καὶ λαχανικῶν. Αἱ ἀποδόσεις τοῦ φόρου τούτου εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι :

	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	60.000	80.253.80	77.271.30
1907	85.000	88.962.—	88.731.40
1908	80.000	94.080	93.572.30
1909	80.000	94.194.—	94.068.75
1910	100.000	98.563.03	98.384.58
	Μέσος ὄρος πενταετίας	91.210.56	90.405.46
1911			99.121.—

Ὁ ἐπὶ τῶν ὄπωρικῶν καὶ λαχανικῶν φόρος στηρίζεται ἐπὶ τοῦ νόμου 455 τῆς 19 Μαΐου 1903, δι' αὐτοῦ δὲ ὀρίζεται ὁ φόρος εἰς δέκα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν μεταφερομένων διὰ ξηρᾶς ἢ διὰ θαλάσσης πρὸς πώλησιν ἐντὸς τῆς Κρήτης ὄπωρικῶν καὶ λαχανικῶν. Ὑπόχρεως πρὸς καταβολὴν τοῦ φόρου κηρύσσεται ὁ ἀγοραστής. Ὁ φόρος εἰσπράττεται εἴτε ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, εἴτε διὰ ἐνοικιάσεως εἰς τοὺς ἐν τῷ νόμῳ καθοριζομένους τόπους πωλήσεως ἢ εἰς τὰ μέρη ἔνθα συγκεντρῶνται ἐβδομαδιαῖαι ἀγοραί. Καίτοι κατατάσσεται ὁ φόρος οὗτος εἰς τοὺς ἀμέ-

σους εἶνε ἔμμεσος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τῶν ὀπωρικῶν καὶ λαχανικῶν φόρος, βαρύνων οὐχὶ τοὺς παραγωγούς, ἀλλὰ τοὺς καταναλωτὰς τῶν εἰδῶν τούτων.

3) Φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ ἔσοδον ἐξ ἐνσήμου φόρου ἐπιτηδεύματος

Φόρος ἐπὶ τῶν
ἐπιτηδευμάτων.

Αἱ κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἀποδόσεις εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι :

α) Φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων.

	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	8.000	11.957.39	4.735.55
1907	10.000	17.063.10	5.786.13
1908	45.000	98.113.65	56.911.10
1909	45.000	66.568.85	34.722.70
1910	75.000	66.535.20	35.381.57
1911			31.851.—

*Ἐσοδον ἐξ ἐνσήμου φόρου ἐπιτηδεύματος.

β) Ἐσοδον ἐξ ἐνσήμου φόρου ἐπιτηδεύματος.

1909	—	23.844.25	23.844.25
1910	25.000	20.947.50	20.947.50
1911			22.313.—

Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων στηρίζεται ἐπὶ τοῦ νόμου 841 περὶ φόρου ἐπιτηδεύματος τῆς 27 Αὐγούστου 1908, τροποποιήσαντος τὸν πρὸ αὐτοῦ νόμον ὑπ' ἀριθ. 341.

Κατὰ τὸν νόμον οἱ ἐπαγγελματίαι διαιροῦνται κατὰ ἐπαγγέλματα : 1) πρώτης κατηγορίας, πληρώνοντα φόρον 32 δραχμῶν ἀσχέτως πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῶν πόλεων· 2) δευτέρας κατηγορίας, ὧν ὁ φόρος κανονίζεται κατὰ κλάσεις ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ μέρους, ἐνθα ἐνασκειῖται τὸ ἐπάγγελμα, ἀνέρχεται δὲ ἀπὸ δραχμῶν τεσσάρων (4) μέχρι δραχμῶν ὀκτώ (8)· καὶ 3) τρίτης κατηγορίας, ὧν ὁ φόρος κανονίζεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀνερχόμενος ἀπὸ δραχμῆς μιᾶς μέχρι δραχμῶν ὀκτώ. Ὁ φορολογούμενος ὑποχρεοῦται, ἅμα τῇ δηλώσει, νὰ καταβάλλῃ τὸ τέταρτον τοῦ φόρου δι' ἐπικολλήσεως ἐνσήμου.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων φόρος, ἔχων τὴν ὅλην οἰκονομίαν τοῦ ἡμετέρου νόμου, εἶνε ἐλαφρότατος, ἢ δὲ εἰσπραξὶς αὐτοῦ καταλείπει μεγάλα καθυστερήματα. Ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ξένων ὑπηκόων ἀπὸ τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἕνεκα τῶν διεθνῶν διομολογήσεων, καθίστα σχεδὸν ἀδύνατον τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προσήκοντος φορολογικοῦ ὀρίου καὶ τὴν πιστὴν αὐτοῦ ἐφαρμογὴν.

Ἀποδόσεις φόρου οἰκοδομῶν ἢ ἐνοικίου.

4) Φόρος οἰκοδομῶν ἢ ἐνοικίου

Αἱ ἀποδόσεις τοῦ φόρου τούτου εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι :

	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	75.000	59.908.92	42.665.54
1907	90.000	105.030.67	68.112.81
1908	90.000	123.423.03	70.529.51

1909	90.000	111.221,94	76.195.38
1910	180.000	172.808.32	134.998.53
	Μέσος ὄρος πενταετίας	114.478.36	78.500.95
1911			132.130.—

Βάσις καὶ φορολογικὸς ὄρος φόρου ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν ἢ ἐνοικίων.

Διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος ὑπ' ἀριθ. 359 τῆς 7 Ἰουλίου 1910 τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, τροποποιήσαντος τὰς προγενεστέρας σχετικὰς διατάξεις, ἐπιβάλλεται : α') φόρος ἐπὶ πασῶν τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων, καλούμενος φόρος οἰκοδομῶν, μόνον ἐν ταῖς πόλεσι Χανίων, Ἡρακλείου καὶ Ῥεθύμνης· β) φόρος ἐνοικίου ἐπὶ μόνον τῶν ἐνοικιαζομένων οἰκοδομῶν εἰς τὰς ἐν τῷ νόμῳ ὀριζομένας κωμοπόλεις καὶ εἰς τὰς ἑδρας τῶν Εἰρηνοδικείων τῶν Δήμων καὶ τῶν Ὑποτελωνείων. Ὁ φόρος ὀρίζεται εἰς 6 ο) ἐπὶ τῆς ἀνεκκαθαρίστου προσόδου ἐν ταῖς πόλεσι τῶν Χανίων, Ἡρακλείου καὶ Ῥεθύμνης καὶ ταῖς ἑδραις τῶν ὑπολοίπων δύο νομῶν, εἰς 3 1)2 δὲ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐν πᾶσι τοῖς λοιποῖς κέντροις. Ἡ γενομένη διὰ τοῦ μνησθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος ἀνάπλασις τοῦ φόρου τούτου ἀπέδωκε μείζονα ἀποδόσεις.

Φόροι βεβαιούμενοι καὶ εἰσπραττόμενοι εἰς τὰ τελωνεῖα.

β) Φόροι βεβαιούμενοι καὶ εἰσπραττόμενοι εἰς τὰ τελωνεῖα.

Συμφώνως πρὸς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1910 οἱ ἐν τοῖς τελωνείοις βεβαιούμενοι καὶ εἰσπραττόμενοι ἄμεσοι φόροι ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαίων	700.000	807.783.80	807.783.80
Φόρος ἐπὶ τοῦ σάπωνος τῶν ἐλαιοπυρήνων καὶ τοῦ πυρηνελαίου	180.000	198.929.85	198.929.85
Φόρος ἐπὶ τῶν χαρουπιῶν	140.000	179.382.20	179.382.20
Φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος	140.000	178.264.20	178.264.20
Φόρος ἐπὶ τῶν ἐσπεριδοειδῶν καρπῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγομένων ποτῶν	69.000	103.949.70	103.949.70
Φόρος ἐπὶ τοῦ οἴνου.....	40.000	77.074.30	77.074.30
Φόρος ἐπὶ τῶν μαλλίων καὶ τῶν κατειργασμένων καὶ μὴ δερμάτων	70.000	58.020.70	58.020.70
Φόρος ἐπὶ τῶν ἀμυγδάλων	30.000	43.367.60	43.367.60
Φόρος ἐπὶ τῶν κουκουλιῶν καὶ μετάξης.....	20.000	17.114.80	17.114.80
Φόρος ἐπὶ τοῦ τυροῦ καὶ τῶν λοιπῶν γαλακτερῶν.	15.000	12.989.30	12.989.30
Φόρος ἐπὶ τῶν οἴνοπνευματῶν, τῆς ὑποστάθμης τοῦ οἴνου, τοῦ πετμεζίου καὶ τοῦ ὄξους	10.000	12.888.70	12.888.90
Φόρος ἐπὶ τῶν βαλανιδίων καὶ τῶν βαλανιδοκουπῶν	12.000	11.707.30	11.707.30
Φόρος ἐπὶ τοῦ μέλιτος, μελοπητῶν καὶ τοῦ κηροῦ ..	6.000	7.456.90	7.456.90
Φόρος ἐπὶ τοῦ λαδάνου, καραμπασίου, δαφνελαίου φασκομηλελαίου, δικτάμου, κυνοσάνδρου καὶ γλυκορίζης	4.000	4.882.50	4.882.50
Φόρος ἐπὶ διαφόρων ἄλλων φυσικῶν προϊόντων	1.000	2.250.40	2.250.40
Σύνολον	1.437.000	1.716.062.25	1.716.062.25

Ἀποδόσεις τῶν Αἰ ἀποδόσεις ἀπάντων τῶν διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττομένων τούτων ἀμέσων φόρων
 φόρων τούτων κατὰ κατὰ τὴν πενταετίαν 1906 — 1910 ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :
 τὴν πενταετίαν 1906-1910.

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	1.001.000	1.209.078.35	1.209.078.35
1907	1.546.000	2.025.028.65	2.025.028.65
1908	1.343.000	1.455.774.—	1.455.774.—
1909	1.343.000	1.736.791.45	1.736.791.45
1910	1.437.000	1.716.062.25	1.716.062.25
Μέσος ὅρος		1,628,546.90	1,628,546.90

Τῶν κυριωτέρων δὲ τούτων φόρων αἱ ἀποδόσεις κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐ-
 λαίου καὶ τῶν ἐ-
 λαιῶν.

α) Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν.

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	440.000	473.559.76	473.559.76
1907	850.000	1.273.358.35	1.273.358.35
1908	600.000	789.558.30	789.558.30
1909	600.000	930.992.20	930.992.20
1910	700.000	807.783.80	807.783.80
Μέσος ὅρος πενταετίας		855.050.48	855.050.48
1911			709.379.—

Φόρος ἐπὶ τοῦ σά-
 πωνος, τῶν ἐλαιοπυ-
 ρήνων καὶ τοῦ πυρη-
 νελαίου τοῦ σάπωνος.

β) Φόρος ἐπὶ τοῦ σάπωνος, τῶν ἐλαιοπυρήνων καὶ τοῦ πυρηνελαίου.

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	135.000	130.204.—	130.204.—
1907	180.000	178.943.70	178.943.70
1908	140.000	144.250.50	144.250.50
1909	140.000	246.369.65	246.369.65
1910	180.000	198.929.85	198.929.85
Μέσος ὅρος πενταετίας		179.739.54	179.739.54
1911			217.844.—

Φόρος ἐπὶ τῆς
 σταφίδος.

γ) Φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος.

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	100.000	177.767.80	177.767.80
1907	140.000	166.117.90	166.117.90
1908	160.000	125.564.80	125.564.80
1909	160.000	133.752.30	133.752.30
1910	140.000	178.263.20	178.264.20
Μέσος ὅρος πενταετίας		156.293.40	156.293.40
1911			277.553.—

Φόρος επί των χα-
ρουπίων.

δ) Φόρος επί των χαρουπίων.

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Είσπραχθέντα
1906	120.000	138.279.49	138.279.49
1907	120.000	165.619.20	165.619.20
1908	130.000	121.798.60	121.798.60
1909	130.000	143.929.30	143.929.30
1910	140.000	179.382.20	179.382.20
	Μέσος όρος πενταετίας	149.801.75	149.801.75
1911			225.923.—

Φόρος επί των έ-
σπεριδοειδών.

ε) Φόρος επί των έσπεριδοειδών κλπ.

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Είσπραχθέντα
1906	30.000	73.441.50	73.441.50
1907	60.000	61.686.50	61.686.50
1908	60.000	47.632.50	47.632.50
1909	90.000	97.774.30	97.774.30
1910	69.000	103.949.70	103.949.70
	Μέσος όρος πενταετίας	76.896.90	76.896.90
1911			117.910.—

Φόρος επί των
μαλλίων και των
κατεργασμένων ή
μη δερμάτων.

στ) Φόρος επί των μαλλίων και των κατεργασμένων ή μη δερμάτων.

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Είσπραχθέντα
1906	55.000	67.505.10	67.505.10
1907	70.000	50.796.90	50.796.90
1908	70.000	65.742.—	65.742.—
1909	70.000	68.341.90	68.341.90
1910	70.000	58.020.70	58.020.70
	Μέσος όρος πενταετίας	62.081.32	62.081.32
1911			75.458.—

Φόρος επί του οι-
νου.

ζ) Φόρος επί του οίνου.

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Είσπραχθέντα
1906	35.000	51.527.80	51.527.80
1907	45.000	46.125.80	46.125.80
1908	50.000	31.883.—	31.883.—
1909	50.000	31.251.80	31.251.80
1910	40.000	77.074.30	77.074.30
	Μέσος όρος πενταετίας	47.572.54	47.572.54
1911			67.333.—

Βεβαίωσις καὶ φορολογικὸς ὅρος τοῦ διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττομένων ἀμέσων φόρων.

Οἱ ἐκτεθέντες φόροι, οἱ διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττόμενοι στηρίζονται ἐπὶ τοῦ νόμου 455 τῆς 19 Μαΐου 1903. Τὰ κατὰ τὴν ἐξαγωγήν φορολογούμενα προϊόντα φορολογοῦνται ἀναλόγως τῆς ἀξίας αὐτῶν ἐπὶ βάσει μηνιαίας διατιμήσεως, δημοσιευομένης ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν (διὰ τὸ ἔλαιον ἢ διατιμήσις λαμβάνει χώραν ἀνά τρεῖς μῆνας), τὸ ποσοστὸν δὲ τοῦ φόρου κυμαίνεται ἀπὸ 5 — 13 τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας, τινὰ δὲ εἶδη φορολογοῦνται κατὰ τεμάχιον ἢ χιλιόγραμμον.

Οὕτω φόρον 13 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας καταβάλλουσι :

- α') Τὸ ἔλαιον·
- β') Ὁ σάπων, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου ἐλαίου·
- γ') Αἱ ἐλαῖαι·
- δ') Τὰ οἰνοπνευματώδη ποτά, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν αὐτοῖς περιεχομένου οἰνοπνεύματος·
- ε') Ρακή καὶ σοῦμα, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν αὐτοῖς περιεχομένου οἴνου·
- ς') Πετιμέζι, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου γλεύκους.

Καταβάλλουσιν 11 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας :

- α') Τὰ βαλανίδια·
- β') Ἡ μέταξα·
- γ') Μέλι, κηρός, κηρόπηττα, λάνδανον, δείκταμος, λιναρόσπορος, δαφνόφυλλα, αἰθήρια ἔλαια καὶ ἀποστάγματα, καραμπάσι, δαφνέλαιο, φασκομηλέλαιον, ροδοστάγματα, ἀνθόνερων καὶ τὰ τοιαῦτα.

Καταβάλλουσι 10 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας :

- α') Σταφίδες·
- β') Κουκούλια, κουκουλήθραι καὶ πάτοι τοῦ καζανιοῦ·
- γ') Ὑποστάθμη οἴνου καὶ ὄξους·
- δ') Γλυκεῖα καὶ πικρὰ ἀμυγδαλόψυχα καὶ ἀμύγδαλα, χαρούπια·
- ε') Ἐλαιοπυρῆνες.

Καταβάλλουσι 5 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας :

- α') Κίτρα, μανδαρίνια, πορτοκάλια καὶ οἶνος·
- β') Ὁ ἐκ πυρηνελαίου σάπων, ἀναλόγως τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου πυρηνελαίου.

Φορολογοῦνται κατὰ τεμάχια :

Δέρματα αἰγοπροβάτων	πρὸς δραχ.	0.30
» βοῶν	» »	0.60
» ζουρίδων	» »	1.00
» ἀρκάλων καὶ αἰλούρων»	» »	0.20.

Φορολογοῦνται κατὰ χιλιόγραμμον :

α') Ἴβρια καὶ αἰγότριχες	πρὸς δραχ.	0.15
β') Τυρός, ἀνθότυρος καὶ βούτυρον	» »	0.10
γ') Μυζῆθρα καὶ μαλάκα	» »	0.05
δ') Γιαοῦρτι	» »	0.02 1)2.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐξαγωγικῶν ἀμέσων φόρων.

Οἱ ἐξαγωγικοὶ οὗτοι φόροι ἀντικατέστησαν τὴν ἐπὶ τῶν τουρκικῶν χρόνων δεκάτην, τὴν εἰσπραττομένην δι' ἐνοικιάσεων ἐπὶ πάντων τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἐπεβλήθησαν δὲ καὶ ἀνόμοια ποσοστά, ληφθέντος ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τοῦ ἐκάστῳ παραγωγῷ παραμένουτος ἀφορολογήτου εἰσοδήματος, ἄτε καταναλισκομένου ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς νήσου, ἀλλὰ προσέτι καὶ τῆς διαφόρου φορολογικῆς δυνάμεως ἐκάστου παραγομένου εἶδους. Ἀπέναντι τῆς δεκάτης οἱ ἐξαγωγικοὶ οὗτοι φόροι κέκτῃται τὸ μέγιστον πλεονέκτημα, ὅτι ἀπαλλάσσουσι τοὺς παραγωγούς τῶν δεσμεύσεων καὶ πιέσεων, αἵτινες παρορμαρτοῦσιν εἰς τὴν διὰ τῶν ἐνοικιαστῶν βεβαίωσιν τῶν φόρων, συγχρόνως δὲ καθιστῶσιν ἤττον αἰσθητὴν τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου, τελουμένην ἀμέσως οὐχὶ παρὰ τῶν παραγωγέων, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἐμπόρων τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, οἵτινες φυσικῶ τῷ λόγῳ κανονίζουν τὴν τιμὴν τῶν προϊόντων ἐπιτιθέμενοι τὸν φόρον εἰς βᾶρος τῶν παραγωγέων, μὴ δυνάμενοι ἄλλως νὰ ἐπιρρίψωσιν αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀγοραστῶν. Μειονεκτοῦσιν ὁμως οἱ ἐξαγωγικοὶ οὗτοι φόροι κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν δύνανται νὰ φορολογήσωσι τὸ ἀληθὲς εἰσόδημα τῆς γῆς, μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπολογισθῇ ἀκριβῶς μόνον ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν ἐξαγομένων προϊόντων, ἐτέρωθεν δὲ προσέτι καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι οὐδεμία εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ διαβάθμισις φορολογίας τῶν μικρῶν εἰσοδημάτων, καταβαλλόντων τὸν αὐτὸν οἶα καὶ τὰ μεγάλα εἰσοδήματα φόρον.

Βον. ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΠΩΛΙΑ

Ἀποδόσεις ἐμμέσων φόρων καὶ μονοπωλίων κατὰ τὴν χρῆσιν 1910.

Συμφώνως πρὸς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1910, οἱ ἔμμεσοι φόροι καταναλώσεως καὶ τὰ μονοπώλια ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Ἐμμεσοὶ φόροι καταναλώσεως	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1) Τελωνειακὸς δασμὸς εἰσαγωγῆς εἰδῶν ὑποκειμένων εἰς φορολογίαν	1.300.000	1.529.541.09	1.529.541.09
2) Τελωνειακὸς δασμὸς ἐξαγωγῆς	120.000	120.875.10	120.875.10
3) Τελωνειακὸς δασμὸς ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου οἴνοπνεύματος	13.000	36.220.70	36.220.70
4) Τελωνειακὸς δασμὸς καπνοῦ	300.000	310.380.10	301.380.10
5) Τελωνειακὸς δασμὸς τουμπεκίου	40.000	36.492.90	36.492.90
6) Πρόσθετος φόρος ἐπὶ τοῦ ἄλατος	115.000	113.000.00	113.000.00
7) Φόρος ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ, εἰσπραττόμενος διὰ τῶν καπνοκοπητῶν	310.000	311.440.60	311.440.60

Μονοπώλια

Ἀντίτιμον πωλουμένου ἄλατος ἀποδιδόνον τῇ συνενδιαφερομένῃ Διευθύνσει τοῦ Μονοπωλίου τοῦ ἄλατος	180.000	195.770.10	195.770.10
Ἀντίτιμον πωλουμένου σιχαροχάρτου ..	33.997	33.996.06	33.996.06

Σύνολον 2.411.997 2.687.716.65 2.687.716.65

Ἀποδόσεις αὐτῶν κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910.

Αἱ ἀποδόσεις δὲ τῶν ἐμμέσων φόρων καταναλώσεως ὁμοῦ μετὰ τῶν Μονοπωλίων, κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἔχουσιν οὕτως :

	1906	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα
Έμμεσοι φόροι καταναλώσεως	1.715.000	2.163.230.20	2.163.230.20	2.163.230.20
Μονοπώλια	160.000	158.841.07	158.841.07	158.841.07
Σύνολον	1.875.030	2.322.071.27	2.322.071.27	2.322.071.27
1907				
Έμμεσοι φόροι καταναλώσεως	2.155.000	2.391.518.15	2.391.518.15	2.391.518.15
Μονοπώλια	300.107	211.717.95	211.717.95	211.717.95
Σύνολον	2.455.107	2.603.236.10	2.603.236.10	2.603.236.10
1908				
Έμμεσοι φόροι καταναλώσεως	2.162.000	2.192.728.72	2.192.728.72	2.192.728.72
Μονοπώλια	270.000	167.281.07	167.281.07	167.281.07
Σύνολον	2,432.000	2.360.009.07	2.360.009.07	2.360.009.07
1909				
Έμμεσοι φόροι καταναλώσεως	2.162.000	2.188.841.94	2.188.841.94	2.188.841.94
Μονοπώλια	270.000	168.163.62	168.163.62	168.163.62
Σύνολον	2.432.000	2.357.045.56	2.357.045.56	2.357.045.56
1910				
Έμμεσοι φόροι καταναλώσεως	2.198.000	2.457.950.49	2.457.950.49	2.457.950.49
Μονοπώλια	213.997	229.766.16	229.766.16	229.766.16
Σύνολον	2.401.997	2.687.716.65	2.687.716.65	2.687.716.65
Μέσος όρος πενταετίας				
1906-1910				
Έμμεσοι φόροι καταναλώσεως		2.278.853.90	2.278.853.90	2.278.853.90
Μονοπώλια		187.153.97	187.153.97	187.153.97
Σύνολον		2.466.007.87	2.466.007.87	2.466.007.87

Ειδικώτερον περί τῶν ἐμμέσων φόρων καταναλώσεως καὶ τῶν μονοπωλίων παρατηροῦνται τὰ ἐπόμενα :

α) Τελωνειακὸς δασμὸς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς

Μέγεθος τελωνεια-
κοῦ δασμοῦ εἰσαγω-
γῆς. Πρόσθετος δα-
σμός.

Ἐν Κρήτῃ ὑφίσταται τελωνειακὸς δασμὸς εἰσαγωγῆς ἀνερχόμενος εἰς 8 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰς δασμὸν ὑπαγομένων ἐμπορευμάτων. Καταβαλλομένου τοῦ εἰσαγωγικοῦ τούτου δασμοῦ εἰς χρῆμα ἐκτίπτονται ἐκ τούτου 10 ο)ο, ὥστε κατὰ κανόνα ὁ εἰσαγωγικὸς δασμὸς ἐν Κρήτῃ ἀνέρχεται εἰς 7.20 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.

Εἰσπράττεται δὲ ἐπὶ πλέον πρόσθετος δασμὸς 3 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, ἀλλ' οὐχὶ ὡς τακτικὸν ἔσοδον τοῦ κρητικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ προωρισμένον πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1897 προκυψασῶν ζημιῶν.

Ἐτελῶς εἰσάγονται ἐν Κρήτῃ :

1) Τὰ βιβλία καὶ ἐντυπα ἐν γένει, πλὴν τῶν μυθιστορημάτων.

- 2) Τὰ πρὸς προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῆς γεωργίας μηχανήματα.
 3) Τὰ πρὸς προαγωγὴν τῆς βιομηχανίας εἰσαγόμενα μηχανήματα ἐπὶ εἰδικῇ ἀδείᾳ, χορηγούμενη διὰ Διατάγματος.
 4) Τὰ δείγματα ἄνευ ἐμπορικῆς ἀξίας.
 5) Ἄργυρος, χρυσὸς καὶ μόλυβδος ἀκατέργαστος εἰς ὄγκους, ἐλάσματα καὶ μάζας.
 6) Χημικὰ λιπάσματα καὶ τὸ

Πλὴν τῶν ἀτελειῶν τούτων παραχωροῦνται ὡσαύτως ἀτέλεια ὑπὲρ ὠρισμένων προσώπων καὶ δι' ἐμπορεύματα, ἅτινα ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, εἴτε ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, ὑφ' ἃς εἰσάγονται, δὲν εἶνε προωρισμένα νὰ καταναλωθῶσιν ἐν τῷ τόπῳ.

Ὅσαύτως ἐπιβάλλεται δασμὸς 1 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας παντὸς ἐξαγομένου ἐμπορεύματος. Ὁ δασμὸς οὗτος ἄσχετος πρὸς τὸν ἐξαγωγικὸν ἄμεσον φόρον, περὶ οὗ ἐν τοῖς ἀνωτέρω, συνεισπράττεται μετὰ τούτου.

Ἀποδόσεις τελωνειακοῦ δασμοῦ εἰσαγωγῆς κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910 καὶ 1911.

Αἱ ἀποδόσεις τοῦ τελωνειακοῦ δασμοῦ εἰσαγωγῆς τῶν 8 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι κατὰ τὴν πενταετίαν 1906 — 1910.

Χρῆσις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	980.000	1.319.378.35	1.319.378.35
1907	1.300.000	1.420.844.45	1.420.844.45
1908	1.320.000	1.327.285.12	1.327.285.12
1909	1.320.000	1.250.938.19	1.250.938.19
1910	1.300.000	1.529.541.09	1.529.541.09
	Μέσος ὄρος πενταετίας	1,369,597.44	1,369,597.44
1911			1.614.854.—

Πρόσθετος δασμὸς.

Ὁ πρόσθετος δασμὸς 3 ο)ο, ὁ μὴ εἰσερχόμενος εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἐπεβλήθη ἐν Κρήτῃ, τῇ συναίνεσει τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, διὰ Διατάγματος τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Κρήτης Γεωργίου Βέροβιτις, ὑπὸ χρονολογίαν 16 Ὀκτωβρίου 1896, πρὸς τὸν σκοπὸν «ν' ἀποζημιώσῃ τὰς ὑπὸ τῶν τελευταίων γεγονότων (1896—1898) προξενηθείσας ζημίας».

Τὴν διαχείρισιν τοῦ φόρου τούτου ἀνέλαβεν ἡ αὐτόνομος Κρητικὴ Πολιτεία ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ ἔτους 1899.

Εἰσπράχθησαν δὲ ἐκ τοῦ φόρου τούτου, μέχρι τέλους Ἰουλίου 1912,

Δρ. 6.709.000

Ἐξ ὧν διετέθησαν :

Εἰς πληρωμὰς ἀποζημιώσεων :

Πρὸς ἄλλοδαπούς Δρ. 1.000.000

Πρὸς ἡμεδαπούς ἦτοι Κρήτας καὶ πολίτας Ἑλλήνας » 5.000.000

Εἰς ἐπιστροφὰς χρημάτων κατὰ τὸν τελωνειακὸν νόμον καὶ ἔξοδα εἰσπράξεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ φόρου » 709.000

6.709.000

Διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν μέχρι τέλους Ἰουλίου 1912 ἐνεργηθειῶν, ὡς ἀνωτέρω, εἰσπράξεων ἐκ δραχμῶν 6,709,000 ἐκαλύπτοντο ἐξ ὀλοκληροῦ αἱ συναφεῖς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ προσθέτου φόρου ἀνάγκαι, ἐνεδεικνύετο δὲ ἡ κατάργησις τοῦ φόρου ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1912, ὅτε οἱ ἀντιπρόσωποι

τῶν ἑξ Μεγάλων Δυνάμεων, ἀποκρινόμενοι εἰς ὑπόμνημα τῆς Κρητικῆς Κυβερνήσεως, αἰτουμένης τὴν παράτασιν τῆς εἰσπράξεως τοῦ προσθέτου φόρου 3 ο)ο, ἐδήλωσαν διὰ διακοινώσεως αὐτῶν ὑπὸ χρονολογίαν 31 Ἰουλίου) 13 Αὐγούστου 1912, ὅτι «**περιμένοντες ὀριστικὴν ἀπόφασιν τῶν Δυνάμεων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἔχουσιν ἐντολὴν ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεών των νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν ἐξακολούθησιν τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου ὑπὸ τίτλον προσωρινόν**».

Μέχρι δὲ τῆς ὀριστικῆς ταύτης ἀποφάσεως, ἤξιωσαν οἱ Πρόξενοι τῶν ἑξ Μεγάλων Δυνάμεων, ὅπως τὰ κεφάλαια τὰ προσερχόμενα ἐκ τοῦ προσθέτου φόρου κατατίθενται μνηϊαίως, ἐπ' ὀνόματι τῶν ἑξ Μεγάλων Δυνάμεων, παρὰ τῆς Τραπεζῆς Κρήτης.

Συμφώνως πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην διακοινώσιν, ἐξακολουθεῖ εἰσπραττόμενος μέχρι σήμερον ὁ πρόσθετος φόρος 3 ο)ο, εἰσπραχθήσαν δέ, ἀπὸ πρώτης Αὐγούστου 1912 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1913, καὶ κατετέθησαν παρὰ τῆς Τραπεζῆς Κρήτης, ἐπ' ὀνόματι τῶν ἑξ Μεγάλων Δυνάμεων, δραχμαὶ 359,746,55.

Ἀποδόσεις τελωνειακοῦ δασμοῦ ἐξαγωγῆς.

Αἱ ἀποδόσεις τοῦ τελωνειακοῦ δασμοῦ ἐξαγωγῆς 1 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι :

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	95.000	116.752.35	116.752.35
1907	135.000	165.632.05	165.632.05
1908	125.000	106.551.30	106.551.30
1909	125.000	127.255.35	127.255.36
1910	120.000	120.875.10	120.875.10
	Μέσος ὅρος πενταετίας	127.413.23	127.413.23
1911			144.968.

β) Φορολογία ἄλατος

Διαχειρίσας μέρος τοῦ φόρου τοῦ ἄλατος ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Μονοπωλίου πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ ἀντιτίμου ἐξαγωγῆς τοῦ δημοσίου ὀθωμανικοῦ χρέους.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Κρητικῆς Πολιτείας, συνομολογήσασα τὴν ἐξαγορὰν τοῦ βαρύνοντος αὐτὴν μέρους τοῦ Δημοσίου Ὄθωμανικοῦ χρέους ἀντὶ 1.500.000 φράγκων, ἀπεδέχθη διὰ συμβάσεως ὅπως μέρος τοῦ ἐσόδου ἐκ τοῦ μονοπωλίου τοῦ ἄλατος διατίθεται πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ ἀντιτίμου τῆς ἐξαγορᾶς τοῦ χρέους. Ἐπὶ πλέον συνωμολόγησεν ὅπως τὸ ἐν τῇ νήσῳ καταναλισκόμενον ἄλας προέρχεται ἐκ τῶν ἀλυκῶν τῆς Διευθύνσεως τοῦ δημοσίου ὀθωμανικοῦ χρέους, ἢ δὲ ὑπηρεσία τῆς διαχειρίσεως τοῦ ἐσόδου τούτου διενεργῆται ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Μονοπωλίου τῆς Κρήτης. Ἐπετράπη δ' ὡσαύτως ἡ ἐκμίσθωσις τῶν αὐτοπήκτων ἀλάτων τῶν κρητικῶν παραλίων, τοῦ ἐντεῦθεν προκύπτοντος ἐσόδου διατιθεμένου ὡσαύτως πρὸς ἀπέσβεσιν τοῦ ἀντιτίμου τῆς ἐξαγορᾶς τοῦ Δημοσίου Ὄθωμανικοῦ χρέους.

Τιμὴ ἄλατος.

Τὸ ἄλας πωλεῖται ὑπὸ τοῦ κρητικοῦ Μονοπωλίου πρὸς λεπτὰ δεκαπέντε κατὰ χιλιόγραμμα, ἐκ τούτων δὲ ὀκτὼ λεπτὰ διατίθενται κατὰ τὰ ἀνωτέρω πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ ἀντιτίμου τῆς ἐξαγωγῆς, τὰ ὑπόλοιπα δὲ ἑπτὰ λεπτὰ εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Αἱ ἀποδόσεις τοῦ τε εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Μονοπωλίου ἀποδιδόμενου μέρους τοῦ ἐσόδου ἐκ τοῦ μονοπωλίου τοῦ ἄλατος, ἦτοι τῶν 8 λεπτῶν κατὰ χιλιόγραμμα, καὶ τοῦ εἰσερχομένου μέρους εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ φερομένου ἐν τῷ Κρητικῷ προϋπολογισμῷ ὡς «προσθέτου φόρου ἐπὶ τοῦ ἄλατος» εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι :

α) Ἀντίτιμον πωλουμένου ἄλατος ἀποδιδόμενον τῇ συνενδιαφερομένη Διευθύνσει τοῦ Μονοπωλίου τοῦ ἄλατος.

Ἀποδόσεις ἀντίτιμον πωλουμένου ἄλατος ἀποδιδόμενον τῇ διευθύνσει τοῦ Μονοπωλίου.	Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
	1906	160.000	158.841.07	158.841.07
	1907	180.000	181.611.37	181.611.37
	1908	180.000	167.281.07	167.281.07
	1909	180.000	168.163.62	168.163.62
	1910	180.000	195.770.10	195.770.10
		Μέσος ὄρος πενταετίας	174.333.44	174.333.44
	1911			223.234.—

β) Πρόσθετος φόρος ἐπὶ τοῦ ἄλατος.

Ἀποδόσεις προσθέτου φόρου ἐπὶ τοῦ ἄλατος.	Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
	1906	110.000	97.350	97.350
	1907	115.000	126.000	126.900
	1908	100.000	113.500	113.500
	1909	100.000	109.300	109.300
	1910	115.000	113.000	113.000
		Μέσος ὄρος πενταετίας	112.010	112.010
	1911			120.500

Ὀλικὸν ἔσοδον ἐκ τοῦ ἄλατος. Κατ' ἀκολουθίαν τὰ ἔσοδα τῆς Κρήτης ἐκ τοῦ ἄλατος, κατὰ μέσον ὄρον τῆς πενταετίας 1906 — 1910, ἀνέρχονται:

	Εἰσπραχθέντα
α') Ἀντίτιμον πωλουμένου ἄλατος, ἀποδιδόμενον τῇ Ἑταιρείᾳ τῶν Μονοπωλίων	174.333.44
β') Πρόσθετος φόρος ἐπὶ τοῦ ἄλατος	112.010.00

Σύνολον 286.343.44

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τοῦ μέσου ὄρου τῶν ἀποδόσεων προκύπτει ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἡ κατανάλωσις τοῦ ἄλατος ἐν Κρήτῃ ἀνήλθε κατὰ μέσον ὄρον εἰς δραχ. 1.908.950 χιλιόγραμμα. Ἄλλ' ὅμως ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον ἐπιστρέφεται εἰς τοὺς κιτρεμπόρους ὁ πρόσθετος φόρος ἐπὶ τοῦ ἄλατος, ἦτοι 7 λεπτά κατὰ χιλιόγραμμον, ὀφείλομεν, ἵνα ἀνεύρωμεν τὴν πρὸς βρῶσιν καὶ ἀλάτισιν τῶν ἐλαιῶν, τυροκομίαν καὶ σαπωνοποιίαν κατανάλωσιν ἄλατος, νὰ ἀφαιρέσωμεν τοῦλάχιστον 400.000 ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ πρὸς κιτρεμπόρους διατιθέμενον ἄλας ἀνέρχεται εἰς 700.000 περίπου χιλιόγραμμα ἐτησίως. Οὕτως ἡ κατὰ μέσον ὄρον πρὸς βρῶσιν, ἀλάτισιν ἐλαιῶν, τυροκομίαν καὶ σαπωνοποιίαν κατανάλωσις ἀνέρχεται ἐν Κρήτῃ εἰς 1.500.000 περίπου χιλιόγραμμα.

γ) Φορολογία καταναλώσεως καπνοῦ

Ἡ κατανάλωσις τοῦ καπνοῦ φορολογεῖται δι' εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ καὶ διὰ φόρου εἰσπραττομένου διὰ τῶν καπνοκοπητῶν.

Ἡ φορολογία τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ ἐν Κρήτῃ συντελεῖται, δυνάμει τοῦ νόμου 692 τῆς 6 Νοεμβρίου 1907, α') δι' εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ, ἀνερχομένου εἰς 3 1)2 δραχμάς κατὰ χιλιόγραμμα καὶ β') διὰ φορολογίας τοῦ καπνοῦ πρὸς 1.40 δραχμῆς κατὰ χιλιόγραμμον διὰ τὸν καπνὸν καὶ δραχμῶν 2 διὰ τὸ τουμπεκίον, εἰσπραττομένων διὰ τῶν καπνοκοπητῶν.

Ἀποδόσεις εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910 καὶ 1911.

Αἱ ἀποδόσεις τῶν φορολογιῶν τούτων ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

1) Εἰσαγωγικὸς δασμὸς ἐπὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τουμπεκίου

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	270.000	312.903.40	312.903.40
1907	330.000	339.974.60	339.974.60
1908	335.000	325.518.50	325.518.40
1909	335.000	373.838.30	373.838.30
1910	340.000	346.872.00	346.872.00
	Μέσος ὄρος πενταετίας	339.821.34	339.821.34
1911			337.673.—

Ἀποδόσεις φόρου καταναλώσεως κατὰ τὰ ἔτη 1906—1911.

2) Φόρος καταναλώσεως εἰσπραττόμενος διὰ τῶν καπνοκοπηρίων

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	250.000	297.690.90	297.690.90
1907	260.000	323.188.85	323.188.85
1908	270.000	307.510.40	307.510.40
1909	270.000	316.757.10	316.757.10
1910	310.000	311.440.60	311.440.60
	Μέσος ὄρος πενταετίας	311.317.56	311.317.56
1911			336.351.

Ἀποδόσεις ἐκ σιγαροχάρτου κατὰ τὴν χρῆσιν 1910.

Ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1910 ἀναγράφονται

Δι' ἀντίτιμον σιγαροχάρτου

Προϋπολογιζόμενα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
33.997	33.996.06	33.996.06

Τὸ βεβαιωθὲν καὶ πραγματοποιηθὲν τοῦτο ἔσοδον ἐξ ἀντίτιμου σιγαροχάρτου φέρεται ἐν τῷ κεφαλαίῳ τοῦ ἀπολογισμοῦ «Μονοπώλια», τῷ ὄντι δὲ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 692 τοῦ 1907 νόμου ἐψηφίσθη τὸ Μονοπώλιον τοῦ σιγαροχάρτου, καθ' ὃν τὸ σιγαροχάρτον πωλεῖται ἀποκλειστικῶς μόνον ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, εἰσπράττεται δὲ διὰ χίλια (1000) φύλλα σιγαροχάρτου μία δραχμὴ, ὀριζόμενα διὰ τὴν κατανάλωσιν ἑνὸς χιλιογράμμου καπνοῦ. Τὸ Μονοπώλιον τοῦ σιγαροχάρτου δὲν ὑφίσταται σήμερον ἐν Κρήτῃ (1).

(1) Κατὰ ἀρμυδίας ἐκ Κρήτης πληροφορίας ὁ δημοσιευθεὶς νόμος 692 καίτοι ἐψηφίσθη, ἐκυρώθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν ἔτει 1907, οὐδέποτε ἐψηφίσθη ἐν Κρήτῃ, προσκρούσας εἰς τὰς βίβλους δημολογίας. Ἐάν οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, παραμένει ἀνεξήγητον πῶς ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1910 ἀναγράφει ὡς βεβαιωθὲν καὶ εἰσπραχθὲν ἔσοδον τὸ πρᾶγμα τῶν δρ. 33.996.06.

Συνολική φορολογία τοῦ καπνοῦ καὶ κατὰ κεφαλὴν ἐπιβάτου. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ σύνολον τῶν ἀποδόσεων ἐκ τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ κατὰ τὴν πενταετίαν ἔχει ὡς ἑξῆς :

Χρήσεις	Εἰσπραχθέντα
1906	610.594.30
1907	663.163.45
1908	633.028.80
1909	690.595.40
1910	692.308.66.

Ἐπομένως αἱ ἐκ τῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ ἀποδόσεις κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910 ἀνέρχονται κατὰ μέσον ὄρον εἰς δραχμὰς 657.938.12 ἐτησίως, ἀναλογοῦσαι πρὸς δραχ. 2 καὶ λεπτὰ 5 κατὰ κεφαλὴν.

δ) Τελωνειακὸς δασμὸς ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου οἴνοπνεύματος

Μέγεθος τελωνιακοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ οἴνοπνεύματος. Ὁ τελωνειακὸς δασμὸς ἐπὶ τοῦ εἰσαγομένου εἰς τὴν νῆσον οἴνοπνεύματος ὀρίζεται εἰς δέκα ἐπτὰ λεπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα ὀκτῶ ἑκατοστὰ τοῦ λεπτοῦ κατὰ χιλιόγραμμον, εἶνε δὲ ἐντελῶς ἄσχετος πρὸς τὸν εἰσαγωγικὸν δασμὸν τῶν 8 ο), τὸν εἰσπραττόμενον ἐπὶ τῆς ἀξίας παντὸς εἰσαγομένου ἐμπορεύματος, βεβαιοῦται δὲ καὶ εἰσπράττεται ὅλως ἰδιαιτέρως.

Αἱ ἀποδόσεις τοῦ δασμοῦ τούτου κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν 1906—1910 εἰσὶν αἱ ἀκόλουθοι :

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	10.000	19.155.20	19.155.20
1907	15.000	14.978.20	14.978.20
1908	12.000	12.003.50	12.003.50
1909	12.000	12.793.00	12.793.00
1910	13.000	36.220.70	36.220.70
	Μέσος ὄρος πενταετίας	19,030.16	19,030.16
1911			36.307.—

Γ'. ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

α) Τέλη διοικητικά, δικαστικά καὶ ἀναλογικά

(Τέλη τάξεως καὶ ἀξίας).

Τέλη τάξεως καὶ ἀξίας. Ἡ περὶ τελῶν χαρτοσήμου νομοθεσία ἀποτελεῖται κυρίως ὑπὸ τοῦ ὀθωμανικοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ ψηφίσματος τῆς Κρητικῆς Συνελεύσεως, δημοσιευθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 606 τῆς 20 Ἰουλίου 1881 φύλλῳ τῆς ἐπισημοῦ Ἐφημερίδος Κρήτης. Ὡσαύτως τινὰ, διοικητικά κυρίως τέλη, κανονίζονται διὰ μεταγενεστέρων διατάξεων τῆς Κρητικῆς Πολιτείας.

Τὰ ἐν Κρήτῃ τέλη εἰσὶ τέλη τάξεως, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν πάγια τέλη καὶ τέλη ἀξίας ἀντίστοιχα πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν ἀναλογικά. Εἰσὶν ἀμφότερα μετριάτατα, ἰδίως τ' ἀναλογικά εἶνε κατώτερα τοῦ ἑνὸς ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς συναλλαγῆς.

Αί εκ τοιούτων τελών εισπράξεις ανέρχονται κατά τόν προσωρινόν απολογισμόν τῆς χρήσεως 1910 εἰς τὸ ποσόν τῶν δραχμῶν 361.154.53.

Ἐιδικώτερον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διακρίσεων καὶ τοῦ προορισμοῦ τῶν τοιούτων τελῶν, αἱ ἀποδόσεις κατὰ τὸν αὐτὸν ἀπολογισμόν ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως :

	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
Ἀντίτιμον πωλήσεως χαρτοσήμου κοινῶν	225.000	218.295.95	218.295.95
Ἀντίτιμον διατετιμημένου χάρτου πρὸς χρῆσιν τῶν Δικαστηρίων καὶ συμβολαιογράφων	2.000	1.969.50	1.969.50
Τέλη δικαστικά καταβαλλόμενα παρὰ τοῖς γραμματεῦσι τῶν Δικαστηρίων	45.000	43.616.52	43.616.52
Τέλη καταβαλλόμενα ὑπὸ τῶν συμβολαιογράφων	100.000	86.503.01	86.503.01
Τέλη καταβαλλόμενα ὑπὸ τῶν ὑποθηκοφυλάκων	8.000	10.769.55	10.769.55
		<u>361.154.53</u>	<u>361.154.53</u>

Κατὰ τὴν χρῆσιν 1911 τὸ σύνολον τῶν ἐκ τοιούτων τελῶν εισπράξεων ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσόν τῶν δραχμῶν 400.780.

Ἀποδόσεις ἰκπαιδευτικῶν τελῶν.

β) Ἐκπαιδευτικά τέλη

Χρῆσις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1910	70.000	59.994.50	59.994.50
1911			70.931.—

Ἀποδόσεις τελῶν μερισματαποδείξεων Κρητικῆς Τραπεζῆς.

γ) Τέλη ἐπὶ τῶν μερισματαποδείξεων τῆς Κρητικῆς Τραπεζῆς

Χρῆσις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1910	3.000	2.975.40	2.975.40

Ἀποδόσεις ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν τελῶν.

δ) Τέλη ταχυδρομικά καὶ τηλεγραφικά

Χρῆσις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1910	278.000	276.058.89	276.058.89

Ἀποδόσεις διαφόρων ἐτέρων τελῶν καὶ δικαιωμάτων.

ε) Ἄτερα διάφορα τέλη καὶ δικαιώματα (καθυστερήσεως, ἀγκυροβολίας, ἔρματος καὶ ἔξοδα ποινικά κτλ., χρηματικά τιμήματα καὶ πρόστιμα εἰσπραττόμενα κατὰ τὸν περὶ πολιτοφυλακῆς νόμον).

Χρῆσις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1910	89.708.	126.082.01	88.624.06

Συνολικαὶ ἀποδόσεις τελῶν κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910.

Κατ' ἀκολουθίαν αἱ εἰσπράξεις ἐκ τοῦ συνόλου τῶν τελῶν καὶ δικαιωμάτων κατὰ τὴν χρῆσιν 1910 εἰσὶν αἱ ἐπόμεναι :

Χρῆσις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1910	820.708.	826.265.33	787.607.38

Αἱ ἀποδόσεις ἐκ τοῦ συνόλου τῶν τελῶν καὶ δικαιωμάτων κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἔχουσιν ὡς ἐξῆς :

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	565.700	749.516.39	702.715.52
1907	740.500	806.427.28	781.427.52
1908	795.000	908.316.86	886.506.13
1909	795.000	819.503.61	793.616.31
1910	820.208	826.265.33	787.607.33
Μέσος ὅρος πενταετίας		822.005.89	790.374.56

Δ'. ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ, ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΗΜΑΤΩΝ

Συνολικαὶ ἀποδόσεις ἐκ προσόδων δημοσίων κτημάτων, καταστημάτων καὶ νομηνμάτων.

Αἱ τοιαῦται πρόσοδοι τῆς Κρήτης εἰσὶν ἐντελῶς ἀσήμενοι. Τὸ σύνολον αὐτῶν κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910 ἔχει ὡς ἀκολουθῶς :

Χρήσεις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	91.000	84.721.58	77.373.52
1907	143.600	95.604.75	89.981.01
1908	93.700	97.713.51	92.617.57
1909	93.700	101.309.79	97.532.22
1910	95.600	98.127.00	92.537.15
Μέσος ὅρος πενταετίας		95.495.32	90.004.60

Ἀποδόσεις δικαιώματος ἀλιείας.

Ἐπὲρ τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσπράττεται ἐξ ἐκμισθώσεως τοῦ δικαιώματος ἀλιείας, ἀποδόντος τ' ἀκόλουθα ποσά :

Χρῆσις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1906	38.000	35.413.000	35.310.62
1907	45.000	49.127.60	48.584.68
1908	50.000	53.157.40	51.354.52
1909	50.000	48.078.10	50.078.10
1910	50.000	50.763.50	50.036.60
Μέσος ὅρος πενταετίας		47.307.92	46.672.90

Ε'. ΕΚΠΟΙΗΣΙΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ,
ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ
ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΤΡΕΧΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΛΘΟΥΣΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Ἀποδόσεις ἐξ ἐκ-
ποιήσεων ἀπολήψεων
καὶ λοιπῶν ἐσόδων.

Κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1910 τὰ ἐκ τῶν κεφαλαίων τούτων ἔσοδα ἀνήρχοντο :

Χρῆσις	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εἰσπραχθέντα
1910	490.292	1.863.264.40	472.212.47

Ἐν τῷ εἰσπραχθέντι ποσῷ τῶν 472.212.47 περιλαμβάνονται κυρίως τ' ἀκόλουθα κονδύλια :

α') Κρατήσεις ἐκ τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων λειτουργῶν 1 ο) οὐ ὑπὲρ τῆς παι- δείας	Δρ.	27.266.79
β') Κρατήσεις ἐκ τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων λειτουργῶν 2 ο) οὐ διὰ τὴν πληρω- μὴν τῶν βοηθημάτων	»	88.768.16
γ') Εἰσπράξεις καθυστερούντων ἐσόδων ἐκ παρελθουσῶν χρήσεων	»	166.087.75
δ') Ἀπολήψεις τόκων δανείου 1.000.000 πρὸς πληρωμὴν ἀποζημιώσεως ...	»	50.000.00
		332.124.70

Τὸ ὑπόλοιπον δὲ ποσὸν τῶν 140.087.77 εἰσπράχθη κυρίως ὡς ἀντίτιμον ὑπηρεσιῶν πρὸς τοὺς ιδιώτας προκαταβληθὲν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΚΡΗΤῃ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΒΑΡΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΝ Τῇ ΠΑΛΑΙΑ Ἑλλάδι

Συνολικὰ ἔσοδα
κατὰ τὸν ἀπολογι-
σμὸν τῆς χρήσεως
1910.

Κατὰ τὴν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1910 (1 Σεπτεμβρίου 1910—31 Δεκεμβρίου 1911) ἐβε-
βαιώθησαν ἐν συνόλῳ δραχμαὶ 8,043,729. Ἄλλ' ὅμως ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου δραχμαὶ 1,871,602
δὲν ἀποτελοῦσι τακτικούς πόρους τοῦ κρητικῆς Δημοσίου ἐν τῇ κυρίᾳ τῆς λέξεως σημασίᾳ,
διότι προέρχονται ἐκ πηγῆς ἐκτάκτου ἢ ἀποτελοῦσιν συνολικὸν ἔσοδον τοῦ Δημοσίου. Ἀληθῶς
τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν 1,871,602 προέρχεται:

α') Ἐκ τελῶν καθυστηρήσεως	8,852
β') Ἐξ ἐκποιήσεως κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Δημοσίου	605
γ') Ἀπολήψεις ἐκ τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ	316,084
δ') Διάφορα ἔσοδα τῆς τρεχούσης καὶ τῶν παρελθουσῶν χρήσεων	1,546,051
	1,871,602

Πραγματικὸι
τακτικοὶ πόροι τῆς
Κρήτης.

Οὐδὲν τῶν ἐσόδων τούτων ἀποτελεῖ πραγματικὸν τακτικὸν πόρον τοῦ Δημοσίου.

Κατ' ἀκολουθίαν ἐκ τακτικῶν πόρων τοῦ Κράτους, τουτέστιν ἐξ ἐσόδων προερχομένων ἐκ τῆς
τακτικῆς ἐτήσιας φορολογίας τῆς βαρυνούσης τὸν Κρητικὸν λαὸν καὶ ἐκ προσόδων ἐκ τῆς περιου-
σίας τοῦ Δημοσίου, ἐβεβαιώθη κατὰ τὴν χρήσιν 1910 τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν τῶν δρ. 6,172,125

Προέρχεται δὲ κατὰ τὸν μνησθέντα ἀπολογισμὸν:

α') Ἐξ ἀμέσων φόρων	2,568,877
β') Ἐξ ἐμμέσων φόρων καὶ μονοπωλίων	2,687,716
γ') Ἐκ τελῶν	817,311
δ') Ἐξ εἰσοδημάτων ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Κράτους	98,119
	6,172,123

Ἐάν ὅμως ὁ μὲν φόρος ἐπὶ τῶν ὀπωρικῶν καὶ λαχανικῶν, ἀνερχόμενος εἰς δραχ. 98,563, θεωρηθῆ ὡς ἔμμεσος φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ἐκ δὲ τῶν τελῶν θεωρηθῶσι τοῦλάχιστον 100,000 ὡς ἄμεσος φόρος ἐκπροσωπῶν τὰ ἀναλογοῦντα τέλη, ἔχοντα οὐσιαστικῶς τοιοῦτον χαρακτῆρα, τέλος δὲ ἐὰν εἰς τοὺς ἔμμεσους φόρους καταναλώσεως προστεθῆ ὁ πρόσθετος δασμὸς 3 ο) ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων, ἀνερχόμενος εἰς 550,000 δραχ. τοῦλάχιστον (α), ὅστις βαρύνει μὲν ἀπὸ εἰκοσαετίας σχεδὸν τοὺς Κρήτας, δὲν εἰσέρχεται ὅμως εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἐπομένως δὲν περιλαμβάνεται εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ 1910, συνάγεται ἡ ἀκόλουθος ἐπιβάρυνσις τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ.

Ἄμεσοι φόροι.....	2,470,314
Ἐμμεσοι φόροι ἐπὶ τῆς καταναλώσεως	3,336,279
Τέλη καὶ δικαιώματα.....	717,311
Ἔσοδα ἐκ τῆς περιουσίας τῆς Κρήτης.....	98,119
	6,622,023

Σύγκρισις
τῆς κατὰ κεφαλὴν
ἐπιβαρύνσεως ἐν Κρή-
τῃ πρὸς τὴν ἐν τῇ
παλαιᾷ Ἑλλάδι.

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι, οἱ παριστῶντες τὴν οὐσιαστικὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ, ἐπιτρέπουν τὴν σύγκρισιν πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι φορολογίαν, ἔχουσιν οὕτως:

	Χρῆσις 1911			Χρῆσις 1910		
	Παλαιὰ Ἑλλάς			Κρήτη		
	Βεβαιω- θέντα	Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν βε- βαιωθέντων ἐπὶ τοῖς ἑκατόν	Ἀναλογία κατὰ κεφα- λὴν εἰς δραχμὰς	Βεβαιω- θέντα	Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν βε- βαιωθέντων ἐπὶ τοῖς ἑκατόν	Ἀναλογία κατὰ κεφα- λὴν εἰς δραχμὰς
Ἄμεσοι φόροι	32.844.327	24.1	11.92	2.470.314	37.3	7.35
Ἐμμεσοι φόροι κα- ταναλώσεως	75.645.891	55.3	27.46	3.336.279	50.4	9.95
Δικαιώματα καὶ τέλη	23.798.901	17.4	8.64	717.311	10.8	2.15
Τακτικὰ ἔσοδα ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Κράτους	4.370.985	3.2	1.59	98.119	1.5	0.30
	136.689.105	100.0	49.61	6.622.023	100.0	19.75

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου προκύπτει ὅτι ἡ συνολικὴ ἐπιβάρυνσις τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ ἀνερχομένη εἰς δραχ. 19.75 κατὰ κεφαλὴν εἶνε πολλῶ ἴσον τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένης καὶ ἀνερχομένης εἰς δραχ. 49.61 κατὰ κεφαλὴν. Ἀναλογία τις φορολογητέα δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ὑπάρχουσα ἐν τῷ συστήματι τῶν ἑμμέσων φόρων, τῶν βαρυνόντων ἐν μὲν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι διὰ δραχμῶν 11.92, ἐν δὲ τῇ Κρήτῃ διὰ δραχ. 7.35 κατὰ κεφαλὴν, τῆς διαφορᾶς ἐξηγουμένης ἕνεκα τῆς μὴ ἀναπτύξεως τοῦ κινητοῦ πλοῦτου καὶ τῆς ἀστυκῆς ἰδιοκτησίας ἐν Κρήτῃ καθ' ὃ μέτρον εὑρηνται ταῦτα ἀνεπτυγμένα ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, καίτοι πρέπει καὶ πάλιν νὰ ἐξαρθῆ ὅτι οἱ φόροι οἱ πλήττοντες τὴν ἀστυκὴν ἰδιοκτησίαν καὶ τὰ ἐπαγγελματικὰ εἰσοδήματα περιέχουσι φορολογικὸς ὄρους σημαντικῶς μικροτέρους τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι. Ἡ δυσαναλογία ὅμως ἀποβαίνει σημαντικωτάτη κυρίως ἐν τῷ συστήματι τῶν ἑμμέσων φόρων προκύπτουσα κυρίως ἐκ τῶν βαρυτάτων εἰσαγωγικῶν δασμῶν καὶ τῆς μονοπωλιακῆς ὑπὸ τοῦ

(α) Ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐτίθη κατὰ προσέγγισιν ἐπὶ τῇ βίσει τῶν ἀποδόσεων τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ 8 ο) κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910, μὴ καταστάσης ἐφικτῆς μέχρι τῆς ἐκτυπώσεως τῆς λήψεως ἐπισημοῦ πληροφoρίας.

Κράτους πωλήσεως ώρισμένων αντικειμένων. Ἐνῶ ἐν Κρήτῃ οἱ ἔμμεσοι φόροι βαρύνουσι τὴν κεφαλὴν διὰ δραχ. 9.95, ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἡ ἐπιβάρυνσις ἀνέρχεται σχεδὸν εἰς τὸ τριπλάσιον, ἀνερχομένη εἰς δραχ. 27.46 κατὰ κεφαλὴν. Ὡσαύτως μεγίστη ὑπάρχει δυσαναλογία ἐν τῷ συστήματι τῶν τελῶν, ἐν μὲν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι βαρυνόντων τὴν κεφαλὴν διὰ δραχ. 8.64, ἐν Κρήτῃ δὲ διὰ δραχ. 2.15, τοῦτο μὲν ἕνεκα τῆς ὑπάρξεως ἐν Κρήτῃ ἐλαφροτάτων κατὰ κανόνα τελῶν, τοῦτο δὲ ἐκ τῆς ἡσσονος κινήσεως, ἰδίως ἐν ταῖς συναλλαγαῖς.

*Ἄναλογία ἀμέσων
πρὸς τοὺς ἔμμεσους
φόρους καὶ παρα-
τηρήσεις.*

Ἡ ὑφισταμένη ἀναλογία μεταξὺ ἔμμεσων καὶ ἀμέσων φόρων ἐν Κρήτῃ παραλάσσει οὕτω δῶς τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένης. Ἀφαιρουμένων τῶν τελῶν, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις καὶ τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ κρητικῆς δημοσίου οἱ ἄμεσοι καὶ ἔμμεσοι φόροι ἐν Κρήτῃ ἀποδίδουσι ἐν συνόλῳ δραχ. 5,806,593. Κατ' ἀκολουθίαν οἱ ἄμεσοι φόροι, ἀνερχόμενοι ἐκ δραχ. 2,470,314 ἐκπροσωποῦσι τὰ 42.5 ο)ο τοῦ συνόλου τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως, οἱ ἔμμεσοι δὲ, ἀνερχόμενοι εἰς 3,336,279 δραχ., ἐκπροσωποῦσι τὰ 57.5 ο)ο αὐτῆς, ἐν ᾧ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι οἱ μὲν ἄμεσοι φόροι ἀπορροφῶσι τὰ 30.4 ο)ο οἱ δὲ ἔμμεσοι τὰ 70.5 ο)ο. Ἄλλ' ὅμως, ὡς καὶ ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐλέχθη, οὔτε ἡ σύγκρισις τῆς κατὰ κεφαλὴν ἐπιβαρύνσεως οὔτε ἡ ἐξεύρεσις τῆς μεταξὺ ἔμμεσων καὶ ἀμέσων φόρων ἀναλογίας δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀποκλειστικὴ βᾶσις διαρρυθμίσεως καὶ γνώμης διὰ τὴν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν, παρίσταται δὲ ἀνάγκη εὐρύτερας μελέτης τῶν ὄρων, ὑφ' οὓς τελοῦσι αἱ νέαι ἐπαρχίαι, ἵνα ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν τοιούτων δεδομένων καὶ τοῦ καθορισμοῦ ὑγιоῦς δημοσιονομικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς, τεθῶσιν ἐν ἀσφαλείᾳ τὰ θεμέλια τοῦ νέου φορολογικοῦ συστήματος τῆς μεζζονος Ἑλλάδος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

*Γενικαὶ παρατη-
ρήσεις ἐπὶ τῆς οἰκο-
νομικῆς καὶ δημο-
σιονομικῆς καταστά-
σεως τῆς Κρήτης.*

Ἐξετέθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι καὶ δυνάμεις τῆς Κρήτης κατὰ τὴν διαρρεῦσασαν δεκαετίαν, κατεδείχθη δὲ ὅτι ἡ οἰκονομικὴ θέσις ταύτης δὲν παρέχει μὲν σημερινὴν σημεῖα ἐκτάκτου εὐεξίας, δύναται ὅμως νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως ἐν προσεχεῖ μέλλοντι ἡ Κρήτη καταστῇ ἀληθῆς πηγὴ πλοῦτου διὰ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐμψυχώσεως τῆς γεωργίας αὐτῆς. Ἡ ἄμα τῇ ἀποκαταστάσει ἐν ἔτει 1898 γενομένη ἐργασία ὑπῆρξε σημαντικώτατα παραγωγικὴ, ὀρθὴ δὲ δημοσιονομικὴ καὶ οἰκονομικὴ πολιτικὴ ἔτεινε κατ' ἀρχὰς εἰς ἀνάπτυξιν τῶν πόρων τῆς Κρήτης, ἄνευ τῆς ὁποίας ἦτο ἀδύνατον νὰ προαχθῇ οἰκονομικῶς ἡ νῆσος καὶ νὰ θεμελιωθῇ ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων ἡ ὅλη διοίκησις. Αἱ καταστροφαί, αἵτινες ἐπῆλθον ἐκ τῶν διαρκῶν ἐπαναστάσεων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς τελευταίας, τῆς ἀγαγούσης εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς αὐτονόμου Κρητικῆς Πολιτείας, ἡ ἐρήμωσις τῆς ὑπαίθρου χώρας, ἡ ἐπελθοῦσα διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἐνὸς πέμπτου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν δένδρων (1), ἡ μετανάστευσις τοῦ μουσουλμανικοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ ἐντεῦθεν προκύψασα ἔλλειψις ἐργατικῶν χειρῶν (2), ἡ ἔλλειψις ἀσφαλείας ἐν τῇ

(1) Ὑπὸ τῆς διεθνούς ἐκτιμητικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπελογίσθησαν αἱ εἰς ἀκίνητα ἐπελθοῦσαι καταστροφαί εἰς 34.000.000 ὄρ., ἐκ τῶν ὑπολογισθέντων δὲ 8.959 984 δένδρων κατεστράφησαν κατ' ἐλάχιστον ὄρον κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς 1.360.566, ἦτοι τὸ 1)5 περίπου τῶν δένδρων τῆς νήσου, ἀποφέρον ἐτήσιον εἰσόδημα ὑπὲρ τὰ 2 000.000 δραχμῶν.

(2) Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1881 ἀτογραφὴν ἐπὶ τῆς νήσου κατῴκουν 73.234, κατὰ δὲ τὴν μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Αὐτονόμου Κρητικῆς Πολιτείας ἀπογραφὴν τοῦ 1901 οἱ Μουσουλμᾶνοι ἀνῆρχοντο εἰς 33.496, ἦτοι κατὰ 39.738 ὀλιγώτεροι, ἐκ τῶν ἀπομεινάντων δὲ μετῴκησαν οἱ πλεῖστοι εἰς τὰς πόλεις.

ὑπαιθρῶ χώρᾳ καὶ ὁ προσωρινὸς χαρακτῆρ τῆς νέας πολιτικῆς θέσεως τῆς Κρήτης ἀπετέλουν ὀργανικὰς ἐλλείψεις τῆς νέας Κρητικῆς Πολιτείας, αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ καλυφθῶσι μόνον δι' ἐξόχου δράσεως τῆς Κρητικῆς Πολιτείας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς ἀναπτύξεως τῶν πόρων τῆς νήσου. Τὰ ἐρείπια, ἅτινα κατέλιπε τὸ παρελθόν, μόνον διὰ τῆς συμπνοίας ὄλων τῶν ἰθυόντων παραγόντων θὰ ἠδύναντο νὰ καλυφθῶσι, τῶ ὄντι δέ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Πολιτείας, αἱ ἐνδείξεις ἔτεινον νὰ πείσωσιν ὅτι ἡ Κρήτη, μέχρι τῆς πλήρους αὐτῆς ἀποκαταστάσεως μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου, θὰ ἠκολούθει πολιτικῆν, ἥτις θὰ παρέδιδεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἰσχυρὰν καὶ ἀκμαίαν. Σημαντικωτάτη ἐγένετο ἐργασία πρὸς ἐμφύχωσιν τῆς παραγωγῆς καὶ ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως, ἀλλὰ πλὴν τούτων ἡ πρώτη περίοδος τοῦ βίου τῆς αὐτονομίου Κρητικῆς Πολιτείας διακρίνεται ὡσαύτως διὰ τὴν ἐντελεστέραν σχετικῶς ὀργάνωσιν τῶν δημοσίων λειτουργιῶν. Ἀλλ' ὅμως διαπραχθέντα σφάλματα ἀνέκοψαν τὸν ὑπὸ αἰσίους οἰωνοὺς ἀρξάμενον βίον τῆς Κρητικῆς Πολιτείας, ἡ ἐπελθοῦσα δὲ ἀντίδρασις καθ' ὄλων σχεδὸν τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ πρῶτον τῆς Πολιτείας στάδιον συνέτεινεν εἰς τὴν παῦσιν πάσης σχεδὸν μερίμνης περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς προαγωγῆς τῆς νήσου, εἰς τὴν ἔντασιν τῶν πολιτικῶν παθῶν καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν καταστάσεως, ἥτις ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ ἔφερεν εἰς τὴν ἐκτάκτως βλαβερὰν προσωρινότητα τοῦ ὄλου πολιτεύματος καὶ τῆς ὄλης καταστάσεως τῆς νήσου, ἀναμενουσῆς ἐκ τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἐνώσεως οὐχὶ μόνον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δικαίων αὐτῆς πότων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀναγκαίας ἰσορροπίας ἐν τῇ ἐσωτερικῇ αὐτῆς πολιτικῇ.

Μετὰ δεκαπενταετῇ ἐλεύθερον βίον τὰ δημόσια ἔργα ἐν Κρήτῃ εὐρίσκονται εἰσέτι ἐν ἐμβρυώδει καταστάσει, ἡ ἔλλειψις πάσης συγκοινωνίας προκαλεῖ κατάπληξιν, ἡ κατάστασις τῶν λιμένων εἶνε χειρίστη, ἀντὶ δὲ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου νὰ διασχίζωσιν ὁδοὶ καὶ νὰ ὑπάρχωσιν ἔργα, διευκολύνοντα τὴν συγκοινωνίαν, ἡ ὑπαιθρος χώρᾳ συνδέεται ἀνεπαρκέστατα μετὰ τῶν λιμένων, οὕτω δὲ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς Κρήτης, ὁ κύριος οὗτος παράγων τοῦ πλούτου τῆς νήσου, ὑφίσταται βαρῦτατα τραύματα, ἀναστέλλεται τοιοῦτοτρόπως καὶ ἐμποδίζεται ἡ περαιτέρω ἐκμετάλλευσις τοῦ πλουσίου ἐδάφους αὐτῆς, αἱ πλεῖσται δὲ καλλιέργειαι καὶ μάλιστα αἱ ἐντατικώτεραι, ἀποβαίνουσιν ἀδύνατοι, τοῦτο μὲν ἔνεκα τῆς μὴ ἐπαρκοῦς ἀναπτύξεως τῆς γεωργικῆς μορφώσεως παρά τῶ λαῶ, τοῦτο δὲ διότι ἡ μεταφορὰ τῶν προϊόντων αὐτῶν πρὸς τοὺς λιμένας θ' ἀπερόφα ὀλόκληρον τὸ εἰσόδημα τῆς γῆς. Τὸ δημόσιον ταμεῖον, δυνάμενον ν' ἀναπτύξῃ τοὺς πόρους αὐτοῦ, ἔτεινε νὰ καταδικάσῃ ἑαυτὸ εἰς ἀνεπάρκειαν, διότι ἡ ἐντὸς στενῶν ὀριζόντων συντελουμένη πολιτικὴ δὲν ἠδύνατο πάντοτε νὰ λέγῃ ἀπροκαλύπτως τὴν ἀλήθειαν, ἐκολακεύετο δὲ ἡ φυσικὴ ροπὴ τοῦ λαοῦ πρὸς μείζονας οἰκονομίας ἀντὶ μείζονος δὲ ἐντάσεως τῆς φορολογίας πρὸς βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν ὄρων διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν παραγωγικῶν δαπανῶν, προεκαλεῖτο πολάκις ἡ κατάργησις ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ πάσης δαπάνης παραγωγικῆς, ἥτις καὶ μόνη θὰ ἠδύνατο ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς φορολογουμένους πολλαπλάσια καὶ ν' ἀποζημιώσῃ αὐτοὺς ὑπὸ ἐλεύθερον πολιτικὸν βίον, διὰ πάσας τὰς στερήσεις καὶ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους ἀπὸ μακροῦ χρόνου οἱ Κρητες κατέβαλον διὰ τὴν ἔθνικὴν αὐτῶν ἀποκατάστασιν.

Μόλις ἀπὸ τοῦ 1908 ἐγένετο καταληπτὴ ἡ ἀνάγκη τῆς βελτιώσεως τῆς συγκοινωνίας καὶ τῆς κατασκευῆς δημοσίων ἔργων (1), ἤρξαντο δὲ δαπανώμενα ποσὰ σημαντικώτερα, παρὰ

(1) Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦ πίνακος ἐμφαινόντος τὰς συντελεσθεῖσας δαπάνας πρὸς κατασκευὴν δημοσίων ἔργων ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς αὐτονομίου Πολιτείας.

1898	ἐδαπανήθησαν πρὸς κατασκευὴν δημοσίων ἔργων.....	δραχ.	98 842
1899	» » » » »	»	432 539
1900	» » » » »	»	375.682

ταῦτα ὅμως ἡ Κρήτη ἔχει ἄμεσον ἀνάγκην βελτιώσεως τῆς συγκοινωνίας αὐτῆς διὰ κατασκευῆς δημοσίων ἔργων καὶ ὁδῶν, ἄνευ τῶν ὁποίων εἶνε ἀδύνατος ἡ ἀνάπτυξις τῶν πόρων αὐτῆς.

Ἡ ἐν Κρήτῃ ὑπάρχουσα φορολογία δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς βαρεῖα. Οἱ ἄμεσοι αὐτῆς ἐξαγωγικοὶ φόροι, οἱ ἀντικαταστήσαντες τὴν παλαιὰν δεκάτην ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ἀνέρχονται ἴσως εἰς ποσοστὸν μικρότερον τῆς δεκάτης, διότι ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἐντοπίου καταναλώσεως, παραμενούσης ἀφορολογήτου, δὲν ἐγένετο κυρίως μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας ἵνα ἐξευρεθῇ τὸ ποσοστὸν τοῦ ἐξαγωγικοῦ φόρου, τὸ ἀνταποκρινόμενον ἀκριβῶς πρὸς τὴν δεκάτην. Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν σπειρομένων γαιῶν ἀνέρχεται εἰς 6 ο(ο τοῦ εἰσοδήματος. Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν εἶνε σχετικῶς ἐλαφρότατος, ὁ δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων σχεδὸν ἀνύπαρκτος.

Ἡ ἔμμεσος φορολογία εἶνε ὡσαύτως ἐλαφρά, συγκρινομένη δὲ πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι παρίσταται ἐλαφροτάτη. Τὰ διάφορα τέλη καὶ ἰδίως τὰ τοῦ χαρτοσήμου παρίστανται ἀσήμαντα, ἐν ἄλλῳ δὲ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐξετέθη ἀκριβέστερον ἡ ἀναλογία τῆς φορολογίας τῆς Κρήτης πρὸς τὴν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος. Ἄλλ' ὅμως τὴν μείζονα αὐτῶν ἐπιβάρυνσιν, ἣτις διὰ τῆς ἐνώσεως κατ' ἀνάγκην θέλει ἐπέλθῃ, θὰ δεχθῶσι μετὰ χαρᾶς οἱ Κρήτες, ἐφ' ὅσον ἄμέσως θὰ ἐλαμβάνετο πρόνοια πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν πόρων αὐτῆς, ἣτις θὰ παράσχη αὐτοῖς πολλαπλάσια τῶν θυσιῶν, ἅς θὰ ποιήσωνται ἕνεκα τῶν μειζόνων ἀναγκῶν τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1912

Προϋπολογιζόμενα ποσά καὶ ἔλλειμμα.	Κατὰ τὸν δημοσιευθέντα προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1912 (1 Σεπτεμβρίου 1912—31 Δεκεμβρίου 1913) τὰ ἔσοδα προϋπολογίσθησαν ἐν συνόλῳ εἰς δρ.	6.426.725
	τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ.	10.582.817
	κατ' ἀκολουθίαν παρουσιάζεται ἔλλειμμα δρ.	4.156.092

Προβλεπόμενον ἀ-
ληθές ἔλλειμμα. Τὸ προϋπολογιζόμενον τοῦτο ἔλλειμμα προέρχεται κυρίως ἐξ ἀναγραφῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δρ. 4.793.841 δι' ὑπηρεσίαν καὶ ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων. Ἐάν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ ποσὰ ταῦτα ἀναγράφονται ἐν τῷ Κρητικῷ προϋπολογισμῷ ἵνα καταδειχθῶσιν αἱ ἀνάγκαι τῆς νήσου πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων καὶ ὅτι κατὰ τὰς παρελθούσας χρήσεις ἀπὸ τῆς τοῦ ἔτους 1908 δὲν ἐδαπανήθησαν κατὰ χρῆσιν πλείοτερα τῶν δρ. 1.100.000 πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων καὶ ὅτι ἐπομένως καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν ταύτην δὲν θέλουσι δαπανηθῆ

1901	ἐδαπανήθησαν πρὸς κατασκευὴν δημοσίων ἔργων	δραχ. 458 777
1902	» » » » »	» 469 219
1903	» » » » »	» 252.638
1904	» » » » »	» 412 238
1905	» » » » »	» 356.362
1906	» » » » »	» 255.327
1907	» » » » »	» 327 213
1908	» » » » »	» 789 801
1909	» » » » »	» 1.152 590
1910	» » » » »	» 1.153 732
1911	» » » » »	» 1.076.466

περισσότερα τούτων, συνάγεται ὅτι τὸ ἔλλειμμα θέλει οὐσίωδῶς περιορισθῆ. Ἐτέρωθεν ὁμοίως ἐὰν ληφθῆ ὡσαύτως ὑπ' ὄψιν, ὅτι συνεπεία καὶ τῆς ἐν Κρήτῃ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΔΡΑΔ' τῆς 28 Φεβρουαρίου 1913, περὶ διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν, εἰσάγονται ἀτελῶς ἐν Κρήτῃ τὰ φυσικὰ καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα τῶν χωρῶν τούτων, ὡς ἐπίσης ἐξάγονται ἐκ Κρήτης ἄνευ πληρωμῆς δασμοῦ τὰ αὐτὰ προϊόντα, τὰ προωρισμένα διὰ τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα ἢ τὰς στρατιωτικῶς κατεχομένας χώρας, ἔπεται ὅτι ἐκ τοῦ λόγου τούτου θέλουσιν ἐπαισθητῶς μειωθῆ αἱ ἐκ τῶν τελωνιακῶν δασμῶν εἰσπράξεις, τούτου δ' ἕνεκα θέλει προκύψῃ ἐντεῦθεν αὐξήσις τοῦ ἔλλειμματος. Δὲν εἶνε μὲν εὐχερὴς ὁ καθορισμὸς τοῦ μέτρου, καθ' ὃ θέλουσι μειωθῆ αἱ ἐκ τῶν τελωνιακῶν δασμῶν εἰσπράξεις, κρίνοντες ὁμοίως ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ καὶ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Κρήτης, τοῦ διενεργουμένου ἐν τινι μέτρῳ μετὰ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν αὐξήσιν τοῦ τοιοῦτου ἐμπορίου μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν στρατιωτικῶς καταλειφθεισῶν χωρῶν ἕνεκα τῆς παρασχεθείσης προσωρινῆς ἀτελείας, ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν ὅτι κατὰ χρῆσιν 1912 θέλει προκύψῃ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων καὶ τῆς μειώσεως τῶν τελωνιακῶν δασμῶν ἐν συνόλῳ ἔλλειμμα ἀνερχόμενον εἰς τὸ ποσὸν τῶν 800,000 δραχμῶν, λαμβάνοντες ὡσαύτως ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὴν φυσικὴν μείζονα ἀπόδοσιν τῶν φόρων ὅ ἀνακόψῃ κατὰ τὴν τρέχουσαν χρῆσιν ἢ ἐμπόλεμος κατάστασις, ἢ ἔχουσα τὸν ἀντίκτυπον αὐτῆς καὶ ἐν Κρήτῃ. Ἡ ὀριστικὴ προσάρτησις τῆς Κρήτης καὶ ἡ ἀφομοίωσις αὐτῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ διοικητικὴν καὶ δικαστικὴν ἔποψιν θέλει ἀναντιρρήτως ἐπιφέρει σημαντικὰς οἰκονομίας εἰς τὴν ὅλην πολιτικὴν διοίκησιν τῆς νήσου. Τὰ γενικὰ ἔξοδα τῆς διοικήσεως θέλουσιν ἐκλείψῃ ἐξ ὀλοκλήρου. Ἡ ὑπαρξίς δύο Ἐφετειῶν καὶ πέντε Πρωτοδικείων οὐδαμῶς δικαιολογεῖται, οὔτε ἀπὸ ἀπόψεως γενικωτέρου συμφέροντος, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ὑπαρχούσης ἀναλογίας. Ἐτέρωθεν ἡ διατήρησις τῶν πέντε νομῶν ἐν Κρήτῃ παρίσταται διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ὡς ἀδικαιολόγητος, ἐπιβάλλεται δὲ ὁ περιορισμὸς αὐτῶν εἰς ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέρους. Ὡσαύτως σημαντικὴ ἴσως θέλει ἐπέλθῃ οἰκονομία κατὰ τὴν διαρρύθμισιν τῆς κρητικῆς χωροφυλακῆς καὶ τῶν ὑπὲρ τῆς παιδείας δαπανῶν, αἵτινες, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, καίπερ περιορισθεῖσαι, γίνονται ἐν μέτρῳ ἀσκόπως καὶ ἀλυσιτελῶς, προκληθεῖσαι πολλάκις οὐχὶ ἐξ ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τοῦ καθολικωτέρου συμφέροντος τῆς νήσου. Ἄλλ' ὁμοίως καὶ παρὰ πάσας τὰς ἐπενεχθησομένας ταύτας οἰκονομίας δὲν θὰ ἐξασφαλίζετο τὸ ἰσοζύγιον μετὰ τῶν ὑφισταμένων ἐσόδων καὶ τῶν ἐπιβεβλημένων ἐξόδων μέχρι τῆς ὀριστικῆς ἐνώσεως, κατ' ἀκολουθίαν ἢ φορολογικὴ ἀφομοίωσις καὶ ἡ μείξων ταύτης ἕνεκεν ἐπιβάρουσις τῆς Κρήτης δικαιολογεῖται οὐ μόνον ἐκ τῶν γενικωτέρων δαπανῶν τοῦ νέου ἑλληνικοῦ Κράτους διὰ στρατιωτικὰς δαπάνας καὶ δημόσιον χρέος, ἀλλ' ὡσχύτως καὶ πρὸς ἀντιμετάπισιν τῶν ὑφισταμένων ὑποχρεώσεων τῆς νήσου παρὰ τὰς ἐπενεχθησομένας οἰκονομίας εἰς τὴν ὅλην διοίκησιν αὐτῆς.

Λεπτομερέτερος ἀ-
θορισμὸς τῶν προϋ-
πολογιζομένων ἐσο-
δων τῆς χρήσεως
1912.

Εἰδικώτερον τὰ ἔσοδα τοῦ Κρητικοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν χρῆσιν 1912 προϋπολο-
γίζονται, ὡς ἐνδείκνυται ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος, εἰς δραχ. 6.426.725. Ἐν τῷ αὐτῷ
πίνακι ἀναφέρονται ὡσαύτως καὶ τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα κατὰ τὴν χρῆσιν 1911 πρὸς
σύγκρισιν.

Ἔσοδα	Προϋπολογιζόμενα ἔσοδα χρήσεως 1912	Εἰσπραχθέντα ἔσοδα χρήσεως 1911
Ἄμεσοι φόροι	2,465,000	2,405,174.48
Ἐμμεσοι »	2,434,000	2,590,653.62

Τέλη χαρτοσήμου κλπ	413,500	474,687.22
Τέλη ταχυδρομικά	300,500	231,951.13
Τέλη τηλεγραφικά	53,000	53,548.95
Τέλη καθυστερήσεως	14,000	12,201.04
Τέλη άγκυροβολίας, έρματος και ύγειονομικά	11,000	8,040.92
Τέλη και δικαιώματα δικαστικά	9,000	11,873.40
Λοιπά δικαιώματα	46,000	26,110.18
Μονοπώλια	180,000	223,233.51
Πρόσοδοι δημοσίων καταστημάτων	24,500	22,987.90
Πρόσοδοι δημοσίων νομημάτων	61,000	73,067.35
Πρόσοδοι δημοσίων κτημάτων	14,000	9,150.98
Έκποιήσεις κινητής και άκινήτου περιουσίας Δημοσίου.	1,000	134.09
Άπολήψεις έκ τών έξόδων του προϋπολογισμού	246,225	209,946.90
Διάφορα έσοδα τής τρεχούσης και τών παρελθ. χρήσεων.	154,000	165,833.00
	6,426,725	6,518,594.63

Παρατηρήσεις.

Αί προβλεπόμεναι μειώσεις έσόδων άφορῶσιν εις τούς έμμέσους φόρους, τέλη χαρτοσήμου και τά μονοπώλια, ένεκα κυρίως του δικαιοστασίου και τής ήσσονος συγκομιδής έλαιών κατά τó τρέχον έτος, αί δέ αύξήσεις, εις τούς άμέσους φόρους, εις τά τηλεγραφικά και λοιπά δικαιώματα. Είνε προφανές ότι ή έμπόλεμος κατάστασις, έχουσα τόν άντίκτυπον αύτης και έν Κρήτη, θά έπιφέρει διάψευσιν τών προβλεπομένων ύσόδων έν τινι μέτρῳ.

Λεπτομερέστερος
καθορισμός τών προ-
υπολογιζομένων έξό-
δων τής χρήσεως
1912.

Διά του αύτου προϋπολογισμού τά έξοδα τής Κρητικής Πολιτείας ειδικώτερον προϋπολο-
γίζονται ως άκολουθως :

Τμήμα Δικαιοσύνης	791,772
» Έσωτερικῶν και ύγειονομικής ύπηρεσίας	767,514
» Δημοσίας άσφαλείας και δημοσίων έργων	6,831,229
» Έκκλησίας και Παιδείας	1,327,848
» Οικονομικῶν	864,454
	10,582,817

Κατά τήν χρῆσιν 1911 έδαπανήθησαν διά τās ύπηρεσίας ταύτας τ' άκόλουθα ποσά:

Τμήμα Δικαιοσύνης	764,119.07
» Έσωτερικῶν και ύγειονομικής ύπηρεσίας	886,977.69
» Δημοσίου άσφαλείας και δημοσίων έργων	2,768,977.43
» Έκκλησίας και Παιδείας	1,187,499.81
» Οικονομικῶν	1,136,015.93
	6,792,828.93

Η μή δημοσίευσις του άπολογισμού τής χρήσεως 1911 άποκλείει τήν μελέτην τών προ-
υπολογιζομένων διά τήν χρῆσιν 1912 έξόδων, διότι καθίσταται άδύνατος ή παραβολή τών δαπα-
νηθέντων πρὸς τά προϋπολογιζόμενα έξοδα τής χρήσεως 1912. Έλέχθη άνωτέρω, ότι αί διά

δημόσια ἔργα προϋπολογιζόμεναι πιστώσεις δὲν θέλουσι διατεθῆ ἐξ ὁλοκλήρου εἰμὴ μόνον καθ' ὃ ποσὸν συνήθως διετίθεντο διὰ δημόσια ἔργα καὶ ὅτι τὸ προβλεπόμενον ἔλλειμμα θέλει προκύψῃ κυρίως ἐκ τῆς μειώσεως τῶν τελωνειακῶν ἐσόδων ἕνεκα τῆς παραχωρηθείσης δυνάμει τοῦ νόμου ,ΔΡΛΔ' ἀτελείας ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων μερῶν προερχομένων φυσικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων.

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ

Α') Ίσολογισμός τοῦ Δημοσίου Ταμείου τῆς Κρήτης τῆ 31 Δεκεμβρίου 1912.

Β') Ίσολογισμός τοῦ Κοινωφελοῦς Ταμείου τῆς Κρήτης τοῦ ἔτους 1911.

Γ') Γενικός Ίσολογισμός τῆς Τραπέζης Κρήτης. Δευτέρα ἑξαμηνία 1912.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ίσολογισμὸς τοῦ Δημοσίου

Ταμείον καὶ Ἀποθήκαι				
Ἰπόλοιπα ἐν τοῖς Ταμείοις καὶ Τελωνείοις:				
Μετρητὰ		201,930	92	
Ἐμπορεύματα		28,402	22	
Αὐτούσιοι παρακαταθήκαι		14,485	59	
				244,818 73
Τράπεζα Κρήτης. —καταθέσεις παρ' αὐτῆ:				
Καταθέσεις Δημοσίου ἐπ' ἀνοικτῶ λογαριασμῶ		599,170	54	
» » ὑπὲρ εἰδικῶ Ταμείου εἰσφορῶν		14,344	84	
» » διὰ λογαριασμὸν προσθέτου 3 % Περίοδος Β'		106,709	90	
» » » » » » Γ'		241,599	—	
				961,824 28
Κοινωφελὲς Ταμείον —καταθέσεις παρ' αὐτῶ διὰ λογαριασμὸν προσθέτου φόρου 3 %				
Προκαταβολαὶ διὰ λογαριασμὸν ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν		1,374,705	18	
» » τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν		180,000	—	
» » τὰς δαπάνας τῆς Ἀγροφυλακῆς		114,311	23	
» » τὴν ἰδρυσιν Ἱεροδιδασκαλείου		42,494	—	
				1,711,510 41
Ἀξία κτημάτων κατακυρωθέντων τῷ Δημοσίῳ		—	—	1,715 —
Ἐξοδα ἐξαργυρώσεως συναλλαγμάτων, ἀποληπτέα		—	—	38 55
Μοναστηριακὰ Ταμεία. —Πληρωμαὶ εἰς λογαριασμὸν		—	—	395,185 06
Κινήσεις Κεφαλαίων. —Ταμίαι		40,422	02	
» » Τελῶνα		58,177	54	
» » Πρόσθετος φόρος 3 %		28,794	94	
				127,394 50
				5,560,833 78

ΧΡΕΩΣΙΣ

Ἐλλείμματα Ἀπολογισμῶν

Χρήσεως 1899		275,064	18	
» 1901		537,825	35	
» 1902		943,328	37	
» 1904		282,977	02	
» 1908		836,387	13	
» 1909		325,728	74	
» 1910		842,871	76	
» 1911		274,234	30	
				4,318,416 85
Πληρωθέντα ἔξοδα Προϋπολογισμοῦ χρήσεως 1912, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1912		—	—	1,379,582 10
Ἐκπρεμεῖς καὶ τακτοποιητέαι πληρωμαὶ		—	—	340,534 21
Ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις καὶ ἀποσβεστέοι λογαριασμοὶ		—	—	
Ἰπόλογοι διαχειρισταὶ χρεῶσται ἐκ ληψοδοσίας		42,284	82	
Τακτοποιητέοι προσωρινοὶ λογαριασμοὶ		7,832	47	
Ζημίαι διαπραγματεύσεως ξένων νομισμάτων		5,023	37	
				55,140 66

Περίσσευμα διαχειρίσεως

Ἀποτελέσματα

4,318,416 85

1,379,582 10

340,534 21

55,140 66

6,093,673 82

453,423 97

6,548,097 79

Ταμείου τῆ 31 Δεκεμβρίου 1912.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Παρακαταθῆκαι Κοιναι	378,718 78		
» Αὐτούσιοι	14,485 59		
» Δημοτικαι	45,167 01		
» Τελωνειακαι	11,410 51		
			449,781 89
Γραμμάτια συμφηφισμοῦ	—		1,490,479 42
» χρηματικα	—		62,477 41
Πρόσθετος φόρος 3 % Περίοδος Α'	202,216 65		
» » » Β'	2,053,010 18		
» » » Γ'	304.609 95		
			2,559,836 78
Εἰδικὸν ταμείον εἰσφορῶν χάριν τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν	—		15,399 54
Πρόσοδοι ἐγκαταλειμμένων ὀθωμανικῶν περιουσιῶν	—		18,509 05
Εἰδικοὶ φόροι	—		50,745 19
Λιμενικοὶ φόροι	—		1,988 40
Μοναστηριακά Ταμεία.—Εἰσπράξεις διὰ λογαριασμῶν	—		419 337 34
Ταμείον βοηθημάτων	—		30,932 53
Δωρεὰ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν	—		6,362 26
Περίσσευμα ἐφέσεων ἀποζημιώσεων	—		1,560 —
			5,107,409 81
Περίσσευμα διαχειρίσεως	—		453,423 97
			5,560,833 78

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Ἀπολογισμῶν

Περίσσεύματα Ἀπολογισμῶν

Χρήσεως 1898	701,501 38		
» 1900	958,031 96		
» 1903	91,076 15		
» 1905	1,187,688 62		
» 1906	647,171 41		
» 1907	1,009,434 53		
			4,594,904 05
Εἰσπραχθέντα ἔσοδα προϋπολογισμοῦ χρήσεως 1912, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1912	—		1,952,193 74
			6,547,097 79

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Ίσολογισμὸς τοῦ Κοινοφελούς

ΤΑΜΕΙΟΝ	Κεντρικὸν κατάστημα.....	3,580 63	
	Ὑποκατάστημα Ρεθύμνης.....	2,133 07	
	» Ἡρακλείου.....	3,104 85	
	» Λασηθίου.....	398 96	
	» Σφακίων.....	1,593 02	
	Τράπεζαι.....	85,973 30	
			96,783 83
	Ταμείον 3 ο) Α' περιόδου.....	—	1,171 66
	Ὑποκατάστημα Ρεθύμνης 3 ο) Α' περιόδου.....	—	426 70
	» Ἡρακλείου » ».....	—	1,019 85
	» Λασηθίου » ».....	—	540 40
	Ταμείον 3 ο) Β' περιόδου.....	—	25,031 93
	» » Γ' ».....	—	2,166 57
	Δάνεια ἐνυπόθηκα.....	—	5,024,734 81
	» καλλιεργείας.....	—	10,552 20
	» βιομηχανίας } Δάνεια γεωργικὰ καὶ γεωργικῆς βιομηχανίας.	—	63,929 40
	» ἐπὶ ἐγγυήσει.....	—	56,463 51
	» εὐεργετικά.....	—	14,315 47
	» ἐπισφαλῆ Ταμείον Συντάξεων (ἤτοι δικαστικῶς ἀνεκκαθάριστα ἔτι τοῦ ταμείου συντάξεων τῆς παλαιᾶς χωροφυλακῆς).	—	150,768 36
	Γραμμάτια ἀνεκκαθάριστα Κοινοφελούς ταμείου.....	—	241,530 36
	Ἀκίνητα.....	—	17,980 68
	Ἐξόδα ἐγκαταστάσεως.....	—	11,790
	Ἀξία καταστημάτων.....	—	1,868 40
	Τρέχοντες λογαριασμοὶ.....	—	22,938 94
	Ἐκκρεμεῖς ».....	—	36,387 36
	Δαπάναι συνταξιοῦχων.....	—	35,854 94
			5,816,255 37

ΧΡΕΩΣΙΣ

Ἀνάλυσις μερίδος

Εἰς ἔξοδα διαχειρίσεως.....	—	62,075 83
» » ἐγκαταστάσεως (τὰ ἀποσβεσθέντα).....	—	1,311 80
» τόκους ἐντόκων καταθέσεων.....	—	14,243 42
» ζημίας ἐκ μερίδων.....	—	530 88
» » ἐκ δικαστικῶν ἐξόδων.....	—	4,901 46
» ἀποθεματικῶν.....	—	188,350 49
		271,413 88

Ἐν Χανίοις τῇ 8 Ἰουλίου 1912

Ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς
(Ὑπ.) **Ι. Σ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ**

Ὁ Λογιστῆς
(Ὑπ.) **N. M. Μαυρόπουλος**

Ταμείου Κρήτης τοῦ ἔτους 1911.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαια	—	—	3,397,527 59
» ἀνεκκαθάριστα Κοινοφελούς Ταμείου } Ἐκ τῶν πρὸ τῆς ἀναδιορ-	—	—	231,892 64
» ἐπισημῶν ταμείου συντάξεων..... } γανώσεως αὐτοῦ τοιούτων.	—	—	155,330 —
Ἀποθεματικὸν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1910	1,456,672 32	—	—
Κέρδη καθαρὰ τοῦ ἔτους 1911.....	188,350 49	—	—
			1,645,022 81
Δημόσιον Κρήτης Α' περίοδος.....	—	—	8,716 01
» » Β' »	—	—	25,031 93
» » Γ' »	—	—	2,166 57
Ἔντοκοι καταθέσεις	—	—	332,706 82
Παρακαταθῆκαι	—	—	17,861 —
			5,816,255 37

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

κερδῶν καὶ ζημιῶν

Ἀπὸ τόκους	—	—	270,239 48
» προσόδου ἀκινήτων	—	—	30 60
» κέρδη ἐκ πωλήσεως ἀκινήτων	—	—	1,143 80
			271,413 88

Ἐνεκρίθη τῇ 2 Αὐγούστου 1912

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Καταστήματος

- (Ἵπ.) Α. Μιχελιδάκης
 » Μ. Γ. Κούντουρος
 » Η. Χατζῆ Ἀνδρέου
 » Ν. Μαλατάκης
 » Α. Πρέκας
 » Ταχῆρ Χατζησμηλάκης

Διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀντιγραφῆς

Ἐν Χανίοις τῇ 14 Μαρτίου 1913

Ὁ Γραμματεὺς

Νικόλ. Μ. Μαυράκης

ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΤΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Γενικός Ισολογισμός

Ταμείον Μεταλλικόν	1,464,194	32
Διαθέσιμα παρά Τραπεζαίς εν τῷ ἔξωτερικῷ	2,630,325	39
Προεξοφλήσεις	2,499,963	07
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρω τίτλων καὶ ἐμπορευμάτων	1,237,842	97
» ἐνυπόθηκα καὶ Δημοτικά	3,679,378	18
» καλλιιεργείας	806,279	15
Συναλλαγματικά πρὸς εἰσπραξίν	393,302	51
Ὁμολογία καὶ τοκομερίδια	482,117	75
Ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις	33,422	20
Καταστήματα, ἀποθήκαι καὶ λοιπὰ ἀκίνητα Τραπέζης	194,347	92
Ἐξοδα ἐγκαταστάσεως καὶ κατασκευῆς Τραπεζογραμματίων	48,248	05
Διάφορα	1,270,439	72
	14,739,861	23

Ἀνάλυσις τῆς μερίδος

Ἐξοδα διαχειρίσεως		57,555	36
Τόκοι, ἀποσβέσεις κλπ.		102,531	97
Καθαρά κέρδη	τὰ διανεμόμενα	164,705	85
	τὰ μεταφερθέντα εἰς ἀποθεματικὸν προνοίας	50,000	
	τὰ ἀφιέμενα διὰ τὴν ἐπομένην ἑξαμηνίαν	18,472	89
		233,178	74
		403,266	07

Διανομὴ καθαρῶν κερδῶν

Κράτησις 10 ο)ο δι' ἀποθεματικὸν (ἄρθρον 53 τοῦ Καταστατικοῦ) ἐπὶ ποσοῦ δρ. 164,705.85.....
 » 5 ο)ο δι' ἀμοιβὴν προσωπικοῦ κεντρικοῦ καταστήματος (ἄρθρ. 53 τοῦ Καταστατικοῦ)
 Μέρισμα διανεμητέον τοῖς Μετόχοις πρὸς δρ. 3.50 κατὰ μετοχὴν ἐπὶ μετοχῶν 40,000

Τὸ μέρισμα ἀπηλλαγμένον χαρτοσήμου πληρώνεται ἀπὸ τῆς 20 Ἰανουαρίου 1913 ἐπὶ προσαγωγῇ τῆς
 Ἐν Κρήτῃ παρά τῷ Κεντρικῷ καὶ τοῖς Ὑποκαταστάμασι τῆς Τραπέζης.
 Ἐν Ἑλλάδι » τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.
 Ἐν Αἰγύπτῳ » » Banque d'Orient καὶ τῇ National Bank of Egypt.

Ἐν Χανίοις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1912.

Ὁ Διοικητὴς
 Β. Γ. ΔΟΥΚΑΣ

ΚΡΗΤΗΣ

Ι Γ'.

Β' εξαμηνίας 1912.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικόν Κεφάλαιον.....	—	5,000,000	—
Αποθεματικόν τακτικόν	—	294,876	75
» προνοίας	—	285,000	—
Τραπεζογραμμάτια έν κυκλοφορία	—	2,682,625	—
Καταθέσεις έντοκοι.....	3,654,916	71	—
» άτοκοι	1,114,413	89	—
		4,769,330	60
Έπιταγαί πληρωτέαι.....	—	48,309	08
Μέρισμά Β' εξαμηνίας 1912	—	140,000	—
Ταμείον συντάξεων ύπαλλήλων Τραπέζης.....	—	26,615	—
Διάφορα.....	—	1,474,631	91
Κέρδη και ζημίαι.	—	18,472	89
		14,739,861	23

« κέρδη και ζημίαι »

Κέρδη και ζημίαι, υπόλοιπον προηγούμενης εξαμηνίας	20,912	58
Τόκοι και διάφορα κέρδη	382,353	49
	403,266	07

Β' εξαμηνίας 1912 εκ δρ. 164,705.85.

.....	16,470	60
έπι ποσοϋ εκ δρ. 164,705.85	8,235	25
.....	140,000	—
	164,705	85

οικείας μερισματαποδείξεως.

Ο προϊστάμενος του Λογιστηρίου
 Δημ. Α. Πετυχάκης

ΠΡΟΣΤΑΣΗ

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				
34				
35				
36				
37				
38				
39				
40				
41				
42				
43				
44				
45				
46				
47				
48				
49				
50				
51				
52				
53				
54				
55				
56				
57				
58				
59				
60				
61				
62				
63				
64				
65				
66				
67				
68				
69				
70				
71				
72				
73				
74				
75				
76				
77				
78				
79				
80				
81				
82				
83				
84				
85				
86				
87				
88				
89				
90				
91				
92				
93				
94				
95				
96				
97				
98				
99				
100				

II

ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ

ΤΟΥ ΕΝ ΤΑΙΣ ΝΕΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ ΙΣΧΥΟΝΤΟΣ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικαὶ παρατη-
ρήσεις καὶ σύγκρισις
τοῦ φορολογικοῦ συ-
στήματος τῶν νέων
χωρῶν πρὸς τὸ τῆς
παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Ἡ συντελεσθεῖσα εὐρυνσις τῶν ὀρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἐπιβάλλει τὴν διερευνήσιν τοῦ ἐν Τουρκίᾳ ἰσχύοντος φορολογικοῦ συστήματος, ὅπερ καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς Τουρκικῆς κυριαρχίας ἐξηκολούθησε σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἰσχύον ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Πρὸ πάσης εὐρυτέρας ἐρεύνης δέον γενικώτερον καὶ ἐκ τῶν προτέρων νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ὑφίσταται μεγίστη ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Τουρκικοῦ φορολογικοῦ συστήματος. Ἐν ᾧ τὸ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύον φορολογικὸν σύστημα διεμορφώθη, αὐξανομένων τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐμμέσου φορολογίας, ἰδιαίτατα δὲ τῶν διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττομένων εἰσαγωγικῶν δασμῶν, τὸ Τουρκικὸν σύστημα στηρίζεται κυριώτατα ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς. Θεοκρατικαὶ ἀντιλήψεις, ἐξ ἄλλου δὲ ἡ ὑπαρξίς τῶν διεθνῶν διομολογήσεων, αἵτινες καθίστων ἀδύνατον τὴν ἀνάπτυξιν τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ εἰσοδήματος ἀνάλογον φορολογίαν, ὡσαύτως δὲ ὁ ὅλος χαρακτήρ τῆς Τουρκίας, μὴ ἐξελεύσεως μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης τῶν ὀρίων ἀμιγροῦς γεωργικοῦ Κράτους, ἡ ἔλλειψις μεγάλων κινητῶν κεφαλαίων, ἀφθονούντων ἐκεῖ μόνον, ἔνθα ἰδιαζόντως εὐρίσκεται ἀνεπτυγμένον τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία, αἱ συνεχεῖς ταραχαί, αἵτινες ὑφίσταντο ἐν ὅλοις τοῖς τμήμασι τῆς Τουρκίας ἀδιαλείπτως ἀπὸ μακρᾶς σειρᾶς ἐτῶν, ἡ ἔλλειψις πάσης οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ὀφειλοῦσης νὰ ρυθμίζῃ καὶ νὰ κατανέμῃ προσηκόντως τὰ φορολογικὰ βάρη, ἔφερον εἰς ὑπέρμετρον καὶ καταθλιπτικωτάτην φορολόγησιν τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἀνερχομένην εἰς πολλαπλάσιον ποσὸν τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένης. Ἐτέρωθεν δέ, ἐπειδὴ αἱ προϊοῦσαι ἀνάγκαι τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους, ἡ κατασπατάλησις καὶ αἱ καταχρήσεις τοῦ δημοσίου χρήματος καθίστων ἐπιβαλλομένην τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐτέρων πόρων, ἀνεπτύχθησαν ἐν Τουρκίᾳ καὶ ἐκεῖνοι οἱ ἔμμεσοι φόροι, ὧν ἡ ἀνάπτυξις οὐδαμῶς προσέκρουεν εἰς τὰς μετὰ τῶν ξένων Κρατῶν συμβάσεις, τοιοῦτοι δὲ φόροι ἀνεπτύχθησαν οἱ ἔμμεσοι ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόροι, οἱ μὴ διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττόμενοι. Κατὰ ταῦτα ποιά τις ἀναλογία φορολογίας μεταξὺ τοῦ Τουρκικοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ φορολογικοῦ συστήματος ὑφίσταται μόνον εἰς τοὺς ἐμμέσους ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόρους, τοὺς μὴ διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττομένους, καίτοι καὶ ἐν τούτῳ τὸ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος σύστημα εἶνε εὐρύτερον ἀνεπτυγμένον καὶ περιέχει κατὰ κανόνα βαρυτέρους φορολογικοὺς ὄρους· ἐτέρωθεν μεγίστη ἀνομιότης καὶ δυσαναλογία ὑφίσταται ἐν τῇ φορολογίᾳ τῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τῇ διὰ τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἐπιβαλλομένη, τῆς μὲν φορολογίας τῆς γῆς οὐσης βαρυτάτης ἐν Τουρκίᾳ, τῶν δὲ εἰσαγωγικῶν δασμῶν καταθλιπτικωτάτων ἐν Ἑλλάδι. Ἡ φορολογία τῶν ἐξ ἀστυκῆς κτήσεως εἰσοδημάτων ἐν Τουρκίᾳ παρίσταται ἐν τῷ συνόλῳ ἡπιωτέρα τῆς ἐν Ἑλλάδι, ἡ δὲ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ εἰσοδήματος ἐν συνόλῳ ὡσαύτως ἐλαφροτέρα ἔνεκα τῶν διεθνῶν διομολογήσεων, αἵτινες δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κλάδου τούτου τῶν δημοσίων ἐσόδων.

Πρέπει δὲ ἐν τέλει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ ἐπιχειρουμένη ἀνάλυσις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος τῶν νέων ἐπαρχιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους συντελεῖται πρὸς μόνον τὸν

σκοπὸν ὅπως καταδειχθῆ ἔν γενικωτάταις γραμμαῖς ἡ ἀνομοιότης αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἰσχύον φορολογικὸν σύστημα καὶ ὑποδειχθῶσι μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ τὰ σημεῖα, ἀφ' ὧν νομίζει οὗτος ὅτι ὀφείλει νὰ προτείνῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι δέον νὰ ἀρξῆται ἡ φορολογικὴ ἀφομοίωσις. Τούτου ἕνεκα κατ' ἀνάγκην παραλείπεται ἡ εὐρεῖα ἀνάπτυξις τῶν τουρκικῶν φορολογικῶν νόμων, ἐπιδιώκεται δὲ μόνον κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἡ σύγκρισις τῆς φορολογίας ταύτης πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένην.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Συστηματικὴ διαίρεσις τῶν προσόδων

Ἡ κατ' οὐσίαν διαίρεσις τῶν προσόδων τῶν νέων ἐπαρχιῶν εἶνε ἡ ἀκόλουθος :

- α') Ἄμεσοι φόροι ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν εἰσοδημάτων.
- β') Ἐμμεσοὶ φόροι ἐπὶ τῆς καταναλώσεως.
- γ') Δικαιώματα καὶ τέλη καὶ
- δ') Πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Κράτους.

Α' ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ

Ἐπιχειρήσεις τῶν ἐμῶν φόρων.

Οἱ ἐν Τουρκίᾳ ἄμεσοι φόροι δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τὰς ἐπομένους κατηγορίας, ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν αὐτῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τῆς ἰδιαζούσης φύσεως τῶν δι' αὐτῶν πληττομένων εἰσοδημάτων.

- α') Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐκ τῆς γεωργίας εἰσοδήματα.
- β') Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐκ τῆς κτηνοτροφίας εἰσοδήματα.
- γ') Φόροι βαρύνοντες τὰ λοιπὰ εἰσοδήματα τῆς γῆς, τὰ μὴ προερχόμενα ἐκ γεωργίας ἢ κτηνοτροφίας.
- δ') Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐξ ἀστυκῆς κτήσεως εἰσοδήματα, καὶ
- ε') Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐπαγγελματικὰ εἰσοδήματα.

ΦΟΡΟΙ ΒΑΡΥΝΟΝΤΕΣ ΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐκ τῆς γεωργίας εἰσοδήματα.

Τοιοῦτοί εἰσιν :

- α') Ὁ ἐπὶ τῆς προσόδου τῆς γῆς φόρος, ὁ καλούμενος δεκάτη, καὶ
- β') Ὁ ἔγγειος φόρος.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ ΦΟΡΟΣ, Ο ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΣ ΔΕΚΑΤΗ

Ἐκτασις καὶ φορολογικὸς ὅρος τῆς δεκάτης.

Ὁ φόρος τῆς δεκάτης βαρύνει τὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα πάντων τῶν προϊόντων τῆς γῆς. Ἐξαιροῦνται τῆς δεκάτης μόνον τὰ καυσόξυλα, οἱ ξυλάνθρακες καὶ τὰ νωπὰ λαχανικὰ. Ἀνέρχεται δὲ ἐν συνόλῳ εἰς 12 1/2 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀκαθάριστου εἰσοδήματος (1)

(1) Ἐκ τούτων 10 1/2 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν διατίθενται ὑπὲρ τῶν γενικῶν ἀναγκῶν τοῦ δημοσίου Ταμείου, 1 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὑπὲρ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, 1/2 τοῖς ἑκατὸν ὑπὲρ τῆς γεωργικῆς Τραπεζίης καὶ 1/2 τοῖς ἑκατὸν ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν ἐξοπλισμῶν.

Βεβαίωσις καὶ εἰσπραξις τῆς δεκάτης.

Ὁ φόρος τῆς δεκάτης βεβαιούται καὶ εἰσπράττεται :

- α') εἰς εἶδος κατὰ κανόνα δι' ἐνοικιάσεως, ἢ
- β') ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀπ' εὐθείας, ἢ
- γ') εἰς χρῆμα ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῆς παραγωγῆς τῆς τελευταίας πενταετίας.

Ὁ κυριαρχῶν τρόπος βεβαίωσεως καὶ εἰσπράξεως τῆς δεκάτης εἶνε ὁ τῆς ἐνοικιάσεως καὶ εἰσπράξεως εἰς εἶδος, μόνον δὲ ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς ἐνοικιάσεως, ἢ διὰ τὸ ἀνέφικτον αὐτῆς, εἰσπράττεται οὗτος ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου. Ὁ τρίτος τρόπος τῆς εἰς χρῆμα βεβαίωσεως καὶ εἰσπράξεως ἴσχυσε καὶ ἰσχύει κατ' ἐξαιρέσιν μόνον εἰς ὠρισμένα διαμερίσματα τῆς Μακεδονίας, εἰσαχθεὶς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ μεταρρυθμίσεων ἐν ἔτει 1905 ὅπως ἀντικαταστήσῃ τὴν ἐπαχθῆ βεβαίωσιν δι' ἐνοικιάσεως.

1) Δι' ἐνοικιάσεως βεβαίωσις καὶ εἰσπραξις τῆς δεκάτης.

Δι' ἐνοικιάσεως βεβαίωσις καὶ εἰσπραξις τῆς δεκάτης.

Ἡ ἐνοικίασις τοῦ φόρου γίνεται κατὰ κανόνα κατὰ κοινότητα ἀντὶ ὠρισμένου ποσοῦ χρήματος διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ. Ἡ βεβαίωσις τῆς δεκάτης, ἰδίως τῶν σιτηρῶν, γίνεται κατὰ διαφόρους τρόπους ἐπὶ τῆ βάσει τῶν τοπικῶν συνηθειῶν, εἰσπράττεται δὲ παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς εἶδος. Ἄλλ' ὅμως προϊόντων τινῶν τῆς γῆς (σταφυλῶν, σανοῦ κλπ.) ἡ δεκάτη εἰσπράττεται παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς χρῆμα διὰ τὸ ἀνέφικτον τῆς εἰς εἶδος εἰσπράξεως αὐτῆς, ἐπὶ τῆ βάσει τιμολογίων, συντασσομένων ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν.

2) Ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ Δημοσίου βεβαίωσις καὶ εἰσπραξις τῆς δεκάτης.

Ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελε καταστῆ δυνατὸν νὰ ἐνοικιασθῇ ἡ δεκάτη, ἢ αἱ γενόμεναι προσφοραὶ δὲν ἤθελον κριθῆ ἱκανοποιητικαί, τὸ δημόσιον εἰσπράττει ἀπ' εὐθείας ταύτην ἄνευ μεσολαβήσεως τῶν ἐνοικιαστῶν δι' ἰδίων τοπικῶν ὑπαλλήλων, ἐφαρμοζομένων τῶν ἐπὶ ἐνοικιάσεως κρατούντων κανόνων.

3) Βεβαίωσις καὶ εἰσπραξις τῆς δεκάτης ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῆς τελευταίας πενταετίας.

Τρόπος βεβαίωσεως καὶ εἰσπράξεως τῆς δεκάτης ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῆς τελευταίας πενταετίας.

Ἐν ἔτει 1905, ἐφαρμοζομένων ἐν Μακεδονίᾳ μεταρρυθμίσεων ἐφ' ὄλου τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Τουρκίας, ἐθεσπίσθη ὅπως εἰς τινὰς κοινότητας τῶν γενικῶν διοικήσεων (βιλαετιῶν) τῆς Θεσσαλονίκης, Κοσσυφοπέδιου καὶ Μοναστηρίου, ἡ ἐκάστην κοινότητα βαρύνουσα δεκάτη ἐξευρίσκηται ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῆς τελευταίας πενταετίας, ἢ δὲ κατανομῆ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς κοινότητος συντελῆται ὑπὸ εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, συμπραττουσῶν μετὰ τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν χωρίων. Ἡ καταβολὴ τοῦ φόρου ἔδει νὰ γίνηται εἰς χρῆμα κατὰ δόσεις. Κατὰ τὸ ἔτος 1906 ὁ τρόπος οὗτος τῆς βεβαίωσεως καὶ εἰσπράξεως τῆς δεκάτης ἐπέξετάθη εἰς τὰς τὴν ἔδραν τῶν Γενικῶν Διοικήσεων περιλαμβανούσας ὑποδιοικήσεις (καζάδες).

Β') Ο ΚΤΗΜΑΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ.

Φορολογικὸς ὄρος καὶ βεβαίωσις τοῦ κτηματικοῦ φόρου.

Τὴν ἀγροτικὴν ἰδιοκτησίαν βαρύνει ὡσαύτως κτηματικὸς φόρος ἢ ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς α). Ἡ ἀξία τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας ἐξευρέθη πρὸ πενήντα ἐτῶν διὰ γε-

α') Ἐξαιρετικῶς ὁ φορολογικὸς ὄρος εἶνε μεγαλύτερος κυρίως ἐπὶ κτημάτων μὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν δεκάτην.

νικῆς καταγραφῆς καὶ ἐκτιμῆσεως τῆς ἰδιοκτησίας, μὴ γενομένης ἀναθεωρήσεως τῶν καταλόγων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ φόρος οὗτος εἶνε ἐντελῶς ἄσχετος πρὸς τὴν δεκάτην καὶ εἰσπράττεται ἐκ παραλλήλου πρὸς αὐτὴν παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων. Ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀξία τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων δεόν νὰ ἐξευρίσκηται ἐπὶ τῇ βάσει εἰσοδήματος 5 ο)ο, ἔπεται ὅτι ὁ κτηματικὸς φόρος ἀπορροφᾷ τὰ 8 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τοῦ εἰσοδήματος β).

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑΝ ΒΑΡΥΝΟΝΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ

Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς φόρων.

Ὁ φόρος τῆς δεκάτης, εἰσπραττόμενος παρὰ παντὸς προϊόντος τῆς γῆς καὶ μὴ λαμβάνων ποσῶς ὑπ' ὄψιν τὴν ιδιότητα τοῦ παραγωγέως, βαρύνει οὐ μόνον τοὺς ἰδιοκτῆτας τῆς γῆς ἢ τοὺς ἔχοντας ἐπ' αὐτῆς ἐμπράγματα δικαιώματα, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ τοὺς ἀπλοῦς μισθωτὰς τῆς γῆς ἢ τοὺς ἐπιμόρτους καλλιεργητάς. Ὁ φορολογικὸς ὅρος τῆς δεκάτης, ἀνερχόμενος εἰς 12 1(2 ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, παρίσταται καταθλιπτικώτατος, διότι ἀντιστοιχεῖ, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σπορᾶς καὶ τῶν λοιπῶν ἐξόδων τῶν καλλιεργητῶν εἰς 40 ο)ο περίπου ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς, ἀπορροφᾷ δὲ σχεδὸν τὸ σύνολον τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς προκειμένου περὶ ἐδαφῶν ἤττον παραγωγικῶν. Ἄλλ' ὅμως οὐ μόνον ὁ φορολογικὸς ὅρος, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου τούτου, ὅστις κατὰ κανόνα εἶνε ὁ τῆς ἐνοικιάσεως, παρίσταται καταθλιπτικώτατος, ὁ εἰσηγητῆς δὲ τῆς παρούσης ἐκθέσεως, μετὰ ἐπισταμένην ἔρευναν καὶ ἀνάκρισιν, βεβαιοῖ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς ὅτι γενικῶς καὶ ὁμοθύμως ζητεῖται ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις ἢ κατάργησις τῆς δι' ἐνοικιάσεως, βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτου. Ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἐξετέθησαν τὰ σπουδαῖα οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ μειονεκτήματα τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς ἀνεκκαθαρίστου προσόδου εἰς εἶδος καὶ ὑπεδηλώθη, ὅτι ὀρθὴ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ, ἀπρσοκοποῦσα εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῆς γεωργίας, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐμμένῃ εἰς τοιαύτην φορολογίαν. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ λεχθῆ, ὅτι γενικῶς ὁμολογεῖται καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων προκύπτει, ὅτι κυριωτέρα αἰτία τῆς ἀτελεστάτης ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας ἐν Τουρκίᾳ, ἔνθα ἐν συνόλῳ, κατὰ πληροφoρίας βασίμους, μὴ δυναμένης ὅμως νὰ ἐξακριβωθῶσι δι' ἐπισήμων στατιστικῶν, μόνον τὸ ἐν πέμπτῳ τῆς καλλιεργησίμου γῆς καλλιεργεῖται, ὑπῆρξε τό τε ποσὸν καὶ ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς, ἐὰν δὲ εἰσέτι ἐν Τουρκίᾳ ἐξηκολούθει ἡ γεωργία ν' ἀποτελῆ τὸν κύριον παράγοντα τῶν πόρων τοῦ δημοσίου ταμείου, τοῦτο ὀφείλεται κυριώτατα εἰς τὴν ἑκτακτὸν γονιμότητα τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς Τουρκίας, ἕνεκα τῆς διεθνoῦς αὐτῆς καταστάσεως καὶ τοῦ ὅλου διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ, νὰ μετατρέψῃ τοὺς οἰκονομικοὺς αὐτῆς ὄρους. Οὐδ' ἐπιβάλλεται, ὡς θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῆ, ἡ διατήρησις τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου εἰς εἶδος, ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι οἱ γεωργοὶ ἐν τῷ πλείστῳ μέρει τῆς Τουρκίας ἕνεκεν ἀνεπαρκoῦς συγκοινωνίας ἢ ἄλλων τοπικῶν συνθηκῶν, εὗρηται ἐν ἀδυναμίᾳ ὅπως καταβάλωσι τὸν φόρον εἰς χρῆμα διότι, προκειμένου περὶ τῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα προσαρτηθεισῶν νέων ἐπαρχιῶν, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἐν αὐταῖς ἐπιτρέπει τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου εἰς χρῆμα, ὁ εἰσηγητῆς δὲ τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἀντελήφθη, ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται τῆς γῆς εὗρηται ἐν πλήρει δυνάμει καὶ ζητοῦσιν ἐπιμόνως τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου εἰς χρῆμα, μόνον δὲ οἱ ἐν τοῖς τσιφλικίοις ἐπίμορ-

β') Κτῆμα ἀξίας 100,000 δρ. φέρον 5 ο)ο εἰσόδημα ἐτησίως, ἤτοι δρ. 5.000, βαρύνεται ὑπὸ τοῦ ἐγγελοῦ φόρου διὰ 4 ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἀξίας του, ἤτοι διὰ δρ. 400, αἰτινες ἐκπροσωποῦσι τὰ 8 ο)ο τοῦ εἰσοδήματος τῶν 5.000 δραχμῶν.

τοι καλλιεργηταί θά κατέβαλον μάλλον δυσχερώς τὸν φόρον εἰς χρῆμα ἔνεκα τῆς οἰκτρᾶς θέσεως εἰς ἣν εὐρηνται, συντελούντων τοῦ τρόπου καὶ τῶν ὄρων τῆς καλλιεργείας. Ἄλλ' ὁμως κατὰ τὰ ἐν τέλει τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐκτιθέμενα, οἱ τοιοῦτοι ἐπίμορτοι καλλιεργηταί, διατελοῦντες ἐστερημένοι ἐγγείου ἰδιοκτησίας, ἥτις καὶ μόνη δύναται νὰ ἦναι ἡ βάσις τοῦ ἐγγείου φόρου, εἶνε καθ' ὅλοκληρίαν ἀπαλλακτέοι τοῦ φόρου, ἐφ' ὅσον παράγουσι ποσόν, ἀντιστοιχοῦν, ὡς συνήθως συμβαίνει, εἰς ἀπλοῦν ἐργατικὸν μισθόν, τούτου δ' ἔνεκα ἡ ἐπιβολὴ τοῦ φόρου εἰς χρῆμα, μέλλουσα νὰ πλήξη τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν γαιῶν, τοὺς δὲ μισθωτὰς καὶ ἐπιμόρτους καλλιεργητὰς μόνον ἐφ' ὅσον παράγουσιν ὑπὲρ τὸ ἀναλογοῦν πρὸς ἐργατικὸν μισθὸν ἐτήσιον εἰσοδήμα, οὐδὲν θὰ παρουσίαζε μειονέκτημα, τούναντίον θ' ἀπετέλει τὸ ἐπιτακτικώτερον βῆμα πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς γεωργίας ἀπὸ τῶν δεινῶν τῆς εἰς εἶδος πληρωμῆς φόρου, τῆς συνεπαγωγῆς ἄπειρα μειονεκτήματα ἀπὸ δημοσιονομικῆς, οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως.

Μέτρον τῶν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς φορολογικῶν βαρῶν καὶ σύγκρισις αὐτῶν πρὸς τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.

Οἱ ἰδιοκτῆται τῆς γῆς, ὑπόχρεοι κατὰ τ' ἀνωτέρω εἰς πληρωμὴν τῆς τε δεκάτης καὶ τοῦ ἐγγείου φόρου, καταβάλλουσι περὶ τὰ 20 ο)ο περίπου ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος. Εἶνε προφανές, ὅτι τοιοῦτος ἐπαχθέστατος φόρος ἀποβαίνει, ὡς ἐλέχθη, ὑπέρμετρον κώλυμα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, ἐπὶ πλέον δὲ πρέπει νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι οὐδεμίαν ἔννοιαν ἔχει καὶ ἀντιβαίνει εἰς στοιχειώδεις δημοσιονομικοὺς κανόνας ἢ συνύπαρξις τῆς τε δεκάτης καὶ τοῦ ἐγγείου φόρου, τὸν αὐτὸν ἐπιδιωκόντων σκοπόν, ὅπως πλήξωσι δηλαδὴ τὸ ἐκ τῆς γῆς εἰσοδήμα. Ἰδιαιτέρως δὲ περὶ τῆς καλλιεργείας τῆς ἀμπέλου πρέπει νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι πλὴν τῶν ἐκτεθεισῶν φορολογιῶν ὑφίσταται ὡσαύτως φόρος 15 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ παραγομένου οἴνου, καταλειπομένων ἐλευθέρων τῶ καλλιεργητῇ 200 μόνον ὀκάδων. Καίτοι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Τουρκικοῦ νόμου, ὡς ἐν ἄλλῃ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως εὐρύτερον ἀναπτύσσεται, ὁ φόρος οὗτος παρίσταται ὡς ἔμμεσος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόρος, ἀποβαίνει ἐν τούτοις εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις καθαρῶς ἄμεσός ἐπὶ τῆς παραγωγῆς φόρος, ἅτε καταβαλλόμενος παρὰ τῶν παραγωγέων, μὴ καταλειπομένου ἐλευθέρου οὐδ' αὐτοῦ τοῦ ἀναγκαιοῦντος πρὸς προσωπικὴν κατανάλωσιν τοῦ παραγωγοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ποσοῦ.

Συγκρίνοντες τοὺς φορολογικοὺς ὄρους τῶν τουρκικῶν φόρων, τῶν βαρυνόντων τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς γῆς, πρὸς τοὺς φορολογικοὺς ὄρους ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, καταλήγομεν εἰς τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Παλαιᾶς Ἑλλάδος

Νέων Ἐπαρχιῶν

Φορολογία δημοτριακῶν καρπῶν

Ἄφορος ἀροτριῶντων ὑπολογίζεται εἰς 2 ο)ο περίπου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος κατὰ μέσον ὄρον.

Δημητριακοὶ καρποί.

Ἄφορος ἐπὶ τῶν σπειρομένων γαιῶν, ὁ μὴ εἰσέτι ἰσχύσας καὶ προωρισμένος ὅπως ἀντικαταστήσῃ τὸν φόρον τῶν ἀροτριῶντων κτηνῶν, ἀνέρχεται εἰς 5 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς σπορᾶς κατὰ κανόνα. Ἐπὶ

1) Οἱ ἰδιοκτῆται τῆς γῆς βαρύνονται διὰ 12 1)2 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (δεκάτη) καὶ δι' 8 ο)ο ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος (ἐγγεῖος φόρος).

2) Οἱ ἀπλοῖ ἐνοικιασταὶ βαρύνονται διὰ 12 1)2 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (δεκάτη).

3) Οἱ ἐπίμορτοι καλλιεργηταὶ βαρύνονται διὰ 6 1)4 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου

έντατικῆς καλλιεργείας μεγαλύτερων κτημάτων ἀνέρχεται εἰς 7 ο)ο ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος.

Φορολογία ἀμπέλων

1) Οἱ ἰδιοκτῆται τῆς γῆς βαρύνονται α') διὰ 12 1)2 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (δεκάτη), β') δι' 8 ο)ο ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος (ἔγγειος φόρος), γ') ὡσαύτως διὰ 15 ο)ο κατὰ κανόνα ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (φόρος ἐπὶ τοῦ παραγομένου οἴνου).

Οὐδεμία φορολογία.

Ἀμπέλοι.

2) Οἱ ἀπλοῖ ἐνοικιασταὶ βαρύνονται α') διὰ 12 1)2 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (δεκάτη), β') δὲ ὡσαύτως κατὰ κανόνα διὰ 15 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (φόρος ἐπὶ τοῦ παραγομένου οἴνου).

3) Οἱ ἐπίμορτοι καλλιεργηταὶ βαρύνονται α') διὰ 6 1)4 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (τὸ ἥμισυ τῆς δεκάτης), καὶ β') διὰ 15 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (φόρος ἐπὶ τοῦ παραγομένου οἴνου).

Φορολογία καπνοῦ καὶ βάμβακος

1) Οἱ ἰδιοκτῆται βαρύνονται α') διὰ 12 1)2 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (δεκάτη), καὶ β') διὰ 8 ο)ο ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος (ἔγγειος φόρος).

Καπνός, βάμβαξ. Οὐδεμία φορολογία.

2) Οἱ ἀπλοῖ ἐνοικιασταὶ βαρύνονται διὰ 12 1)2 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (δεκάτη).

3) Οἱ ἐπίμορτοι καλλιεργηταὶ 6 1)4 ο)ο (τὸ ἥμισυ τῆς δεκάτης, τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος βαρύνοντος τοὺς τσιφλικιούχους).

Φορολογία ἐλαίου

1) Οἱ ἰδιοκτῆται βαρύνονται α') διὰ 12 1)2 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδή-

ματος (δεκάτη), και β') δια 8 ο)ο επί του καθαροῦ εισοδήματος (έγγειος φόρος).

*Ελαιον.

8 ο)ο επί του άκαθαρίστου εισοδήματος κατά κανόνα.

2) Οί άπλοῖ ένοικιασταί δια 12 1)2 ο)ο επί του άκαθαρίστου εισοδήματος (δεκάτη).

3) Οί έπίμορτοι καλλιεργηται 6 1)2 ο)ο (τό ήμισυ τής δεκάτης, του έτέρου ήμισους βαρύνοντος τους τσιφλικιούχους).

Είς τά αυτά δέ ώσαύτως καταλήγομεν άποτελέσματα συγκρίνοντες και την φορολογίαν τών ύπολοίπων προϊόντων τής γής, τών πληττομένων έν μέν ταῖς νέαις έπαρχίαις δια τών αυτών φόρων τής δεκάτης και του έγγείου φόρου και άτινα έν τή παλαιᾷ 'Ελλάδι μένουσιν ή έντελῶς άφορολόγητα ή φορολογουονται δι' ήπίων έν συγκρίσει προς την Τουρκίαν φορολογικῶν ὄρων άνερχομένων κατ' έξαιρεσιν μόνον είς ποσοστόν έξικνουόμενον ύπερ τὰ 10 ο)ο επί του άκαθαρίστου εισοδήματος (έξαγωγικοί δια τελωνείων φόροι).

Εἶνε μέν άληθές, ὅτι οί επί τής γής φόροι, έν τε τή παλαιᾷ 'Ελλάδι και ταῖς νέαις έπαρχίαις, έπιτιθέμενοι κατά κανόνα επί τής άκαθαρίστου προσόδου, δέν έπιτρέπουσιν ήμῖν νά κρίνωμεν μετά πάσας άκριβείας περι του μέτρου τής ύπαρχούσης μεταξὺ αυτών άναλογίας, διότι τοιούτος άκριβής ύπολογισμός θα ήδύνατο νά χωρήση μόνον εάν οί ήμέτεροι και οί τουρκικοί φόροι είχον έπιτεθῆ επί τή βάσει του καθαροῦ εισοδήματος τής γής, του κανονιζομένου κυρίως και πρωτίστως έκ τής παραγωγικότητας του έδάφους. 'Αλλ' ὅμως εἶνε τοσοῦτον μεγάλη ή διαφορά τών φορολογικῶν ὄρων του τουρκικοῦ και του 'Ελληνικοῦ συστήματος, ὡστε άσφαλῶς δυνάμεθα νά εικάσωμεν, ὅτι οί τουρκικοί φόροι άνέρχονται έν συνόλω κατά μέσον ὄρον είς ύπερτριπλάσιον ποσόν τής έν 'Ελλάδι φορολογίας. 'Η εικών αυτη μειούται πῶς εάν ληφθῆ ύπ' ὄψιν, ὅτι έν ταῖς νέαις χώραις δέν ύφίσταται άμεσος κοινοτική φορολογία ὡς έν 'Ελλάδι. 'Ωσαύτως ή ύπαρξις έν τή παλαιᾷ 'Ελλάδι τής έπαχθεστάτης έμμέσου φορολογίας ύπερ τών άγροτικῶν δήμων, ής εἶνε έντελῶς άπηλλαγμένοι κατά κανόνα οί δήμοι έν ταῖς νέαις έπαρχίαις, παριστᾷ τους άγροτικούς πληθυσμούς τής παλαιᾶς 'Ελλάδος σημαντικότερα βεβαρημένους, παραμένει ὅμως άμείωτος ή άλήθεια ὅτι τὰ καθόλου βάρη επί τής γής έν ταῖς νέαις έπαρχίαις είσί, συγκρινόμενα προς τὰ έν τή παλαιᾷ 'Ελλάδι, άληθῶς δυσβάστακτος, ή δέ άμεσος φορολογία πολλαπλασία τής έν τή παλαιᾷ 'Ελλάδι.

*Ανάγκη άναπλάσεως τών φόρων επί τής παραγωγής έν τῷ παλαιῷ και τῷ νέῳ τμήματι του Βασιλείου.

Αί έν άλλῳ χώρῳ ύποδειχθεῖσαι έλλείψεις του ήμετέρου συστήματος τών άμέσων φόρων επί τής έγγείου παραγωγής και αί ένταῦθα ύποδεικνυόμεναι άτέλειαι και πλημμέλειαι του φορολογικοῦ συστήματος τών νέων έπαρχιῶν του έλληνικοῦ Κράτους έπιβάλλουσι την έν άμεσῶτάτῳ μέλλοντι άνάπλασιν τών επί τής έγγείου παραγωγής άμέσων φόρων, τών τε του παλαιοῦ Κράτους και τών έν ταῖς νέαις χώραις, έν τέλει δέ τής παρούσης εκθέσεως ύποδεικνύεται ή κατεύθυνσις, ήτις δέον ν' ακολουθηθῆ επί του σπουδαιοτάτου τούτου πεδίου φορολογικῆς δράσεως, έχοντος άμεσον έπαφήν οὐ μόνον προς δημοσιονομικά, αλλά συγχρόνως και προς μεγάλα οίκονομικά και κοινωνικά προβλήματα.

'Εν τε τή Τουρκία και τή έλευθέρᾳ 'Ελλάδι έγένετο καταληπτόν, ὅτι ή άμεσος φορολογία επί τών προϊόντων τής γής έδεῖτο γενικωτέρας άναπλάσεως, πρέπει δέ νά παρατηρηθῆ ὅτι ή

ἐν Τουρκίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν μεταρρυθμίσεων καινοτομία, διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ εἰς χρῆμα φόρου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῆς τελευταίας πενταετίας, ἀπετέλεσε σημαντικώτατον βῆμα πρὸς ἐπιβολὴν τῆς φορολογίας ἐπὶ τῇ βάσει ὑγιεστέρων δημοσιονομικῶν ἀρχῶν. Ἄλλ' ὅμως ἡ ὅλη ὀργάνωσις τοῦ νέου τρόπου τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ὠρισμένα διαμερίσματα τῆς Μακεδονίας καὶ ἡ διατήρησις τῶν αὐτῶν φορολογικῶν ὄρων ἔνεκεν ἀναγκῶν τοῦ δημοσίου ταμείου, δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἐν τῷ προσήκοντι μέτρῳ ἀνακούφισιν τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν, κυπτόντων ἀκόμη ὑπὸ τὸ βάρος οὐ μόνον πρωτογενοῦς καὶ ἐπιζημιῶν τρόπου βεβαιώσεως, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν φορολογικοῦ ὄρου, ἀποπνίγοντος πᾶσαν τάσιν πρὸς μείζονα καὶ ἐντατικωτέραν καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους.

ΦΟΡΟΙ ΒΑΡΥΝΟΝΤΕΣ ΤΗΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΝ

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΒΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΩΝ ΦΟΡΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν φόρος. Φορολογικὸς ὄρος.

Τοιοῦτος φόρος, βαρύνων τὴν κτηνοτροφίαν, εἶνε ὁ ἐπὶ προβάτων καὶ αἰγῶν φόρος (1). Ἐξαιροῦνται τοῦ φόρου οἱ ἀμνοὶ καὶ τὰ ἐρίφια τὰ μικρότερα τοῦ ἔτους καὶ διὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἐν γένει, ὡσαύτως δὲ τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαχθέντα, καταβάλλοντα τελωνειακὰ τέλη.

Ὁ φόρος οὗτος ἀνέρχεται κατὰ κεφαλὴν ἐν τῷ διαμερίσματι.

α') Θεσσαλονίκης εἰς γρόσια 5 1)2 ἤτοι δραχ.	1.25
β') Μοναστηρίου " " 5 " "	1.14
γ') Τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου εἰς γρόσια 4 1)2 ἤτοι δραχ.	1.03
δ') Ἰωαννίνων " " 4 " "	91

Ἡ διαβάθμισις αὕτη εἰσήχθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πιθανῆς ἀξίας τῶν προβάτων εἰς τὰ διάφορα διαμερίσματα.

Εἰς τὰ ποσὰ δὲ ταῦτα ἐπιπροστίθενται 6 ο)ο διὰ τὰς στρατιωτικὰς δαπάνας.

Παρατηρεῖται.

Κατὰ πιθανωτάτας ἐξηκριβωμένας πληροφορίας ἡ ἀξία ἐκάστου προβάτου καὶ ἐκάστης αἰγός, ἐν ταῖς ἀνωτέρω ἐπαρχίαις, ἀνέρχεται ἀπὸ 100—150 γρόσια, ἤτοι ἀπὸ δραχ. 22—33 περίπου, κατ' ἀκολουθίαν ὁ φόρος οὗτος ἀπορροφᾷ περὶ τὰ 3—5 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας. Ἄλλ' ὅμως μόνον ἡ ἀκριβὴς μελέτη τῶν ὄρων τῆς κτηνοτροφίας ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις δύναται νὰ καταδείξῃ ὅποσον τὸ ποσὸν τοῦ καθαροῦ ἐκ τῆς κτηνοτροφίας εἰσοδήματος, ὕπερ ἀπορροφᾷ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν προβάτων, ἐπομένως μόνον διὰ τῆς τοιαύτης μελέτης δύναται νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ μέγεθος καὶ ἡ ἀναλογία αὐτοῦ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων φόρους. Γενικῶς θεωρεῖται ὁ φόρος οὗτος ἐπαχθῆς ἐν Τουρκίᾳ, ἡ βεβαιώσις δὲ καὶ ἡ εἴσπραξις αὐτοῦ ἀποβαίνει μᾶλλον δυσχερῆς, ἔνεκα τῆς εὐχεροῦς ἀποκρύψεως ἀπὸ τῆς βεβαιώσεως, συντελουμένης δι' ἀπαριθμήσεως.

Ὁ ἐτήσιος οὗτος φόρος, ὁ βαρύνων τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἰγας ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις, οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν καὶ ὁμοιότητα πρὸς τοὺς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφίσταμένους ἐπὶ τῶν σφαζομένων καὶ τῶν μεγάλων ζώων. Διότι ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὁ μὲν φόρος ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων, ὧν ὡσαύτως ἄμεσος ἐτήσιος φόρος, δὲν πλήττει τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἰγας, ὁ δὲ ἐπὶ

(1) Τὴν ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις κτηνοτροφίαν οὐδεὶς ἕτερος βαρύνει φόρος. Οἱ ὑπάρχοντες φόροι ἐπὶ τῶν καμήλων (19 γρόσια κατὰ κεφαλὴν) ἐπὶ τῶν χοίρων (3 1)2 γρόσια κατὰ κεφαλὴν κατὰ κανόνα) καὶ ἐπὶ τῶν βουβάλων (10 γρόσια κατὰ κεφαλὴν) δὲν ἐφημερίζοντο κατὰ κανόνα ἐν ταῖς νέαις ἐλληνικαῖς ἐπαρχίαις, διότι ὁ μὲν ἐπὶ τῶν βουβάλων καὶ καμήλων ἰσχύει μόνον διὰ τινὰ διαμερίσματα τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν χοίρων μόνον ἐν ἐπαρχίαις ἐνθα ἐπεκράτει, προφανῶς κατὰ τὴν τουρκικὴν ἀντίληψιν, ὁ χριστιανικὸς πληθυσμὸς.

τῶν σφαζομένων ζώων φόρος, πλήττων ὠσαύτως καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἴγας, εἶνε ἀμιγῆς ἔμμεσος φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ κρέατος.

Ἡ φορολόγησις τοῦ εἰσοδήματος τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων δι' ἀμέσου φόρου δὲν δύναται κατ' ἀρχὴν νὰ τύχῃ ἀποδοκιμασίας, διότι οὐδεὶς ὑφίσταται λόγος ὅπως ταῦτα παραμένωσιν ἀφορολόγητα. Πᾶς ὅμως τοιοῦτος φόρος πρέπει νὰ ἐδράζηται ἐπὶ τοῦ μέσου πιθανοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος καὶ νὰ διατελῇ ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀμέσους φόρους, τούτου δ' ἔνεκεν ἀνάγκη ἄμεσος παρίσταται ὅπως διερευνηθῶσιν οἱ ὅροι τῆς πρὸ ἡμῶν κτηνοτροφίας καὶ ἐπιτεθῇ ὁ φόρος λογικῶς καὶ δικαίως.

ΦΟΡΟΙ ΒΑΡΥΝΟΝΤΕΣ ΤΑ ΛΟΙΠΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΑ ΜΗ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΑ ΕΚ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ

Οἱ τοιοῦτοι φόροι ἀφορῶσι τὴν φορολόγησιν τῶν ἐκ τῶν μεταλλείων, λατομείων καὶ δασῶν εἰσοδημάτων

Α') ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις τῶν τῶν μεταλλείων βαρύνωντων φόρων.

Τὰ μεταλλεῖα βαρύνουσι τ' ἀκόλουθα βάρη :

α') Δικαίωμα 50—100 λιρῶν, εἰσπραττόμενον κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παραχωροῦντος τὸ μεταλλεῖον φερμανίου. Τὸ ποσὸν ὀρίζεται ἐντὸς τῶν ὀρίων τούτων ἀναλόγως τῆς σημασίας τοῦ παραχωρουμένου μεταλλείου.

β') Δικαίωμα ἐτήσιον, ὑπολογιζόμενον εἰς 10 γρόσια, ἤτοι δρ. 2.25 περίπου κατὰ δέκα περίπου στρέμματα, ἐφ' ὅσον τὸ μεταλλεῖον κεῖται ἐπὶ γαιῶν, ἐφ' ὧν τὸ ὀθωμανικὸν δημοσίον διατηρεῖ τὴν ψιλὴν κυριότητα. Τὸ δικαίωμα τοῦτο οὐδαμῶς ἔχει χαρακτῆρα φόρου, ἀλλ' εἶνε πρόσδοδος ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ὀθωμανικοῦ δημοσίου, διότι δίδεται ὡς ἀντάλλαγμα διὰ τὴν ἀσκησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ δημοσίου ὡς ψιλοῦ κυρίου τοῦ χώρου, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ μεταλλεῖον.

γ') Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐτήσιου εἰσοδήματος ἐκ τοῦ μεταλλείου. Πρὸς ἐπίθεσιν τοῦ φόρου ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει πίνακος ἢ μέση ἀξία τοῦ μεταλλεύματος ἐν τῷ τόπῳ τῆς πωλήσεως, λαμβανομένου ἐν τῇ καταστάσει, ἐν ἣ εὐρίσκεται κατὰ τὴν ἐξόρυξιν ἀφαιρούνται δὲ τὰ ἐξόδα τῆς μεταφορᾶς καὶ ἐκμεταλλεύσεως.

Ὁ φορολογικὸς ὅρος ἀνέρχεται εἰς 100—500 προκειμένου περὶ μεταλλευμάτων ἀπαιτούντων ἰδιαίτερον καὶ δυσχερῆ τρόπον ἐξορύξεως (διὰ φρεάτων χαλκός, ἀργυροῦχος μόλυβδος, γαιάνθρακες), εἰς 100—200, διὰ τὰ μεταλλεύματα, τὰ εὐρισκόμενα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας εἰς στρώματα (σμύρις, χρώμιον, ἀσφαλτος, πετρέλαιον κτλ). Μεταξὺ τῶν διαληφθέντων ὀρίων τῶν φορολογικῶν ὄρων ἢ κατάταξις γίνεται ὑπὸ τοῦ φερμανίου τῆς παραχωρήσεως, ἐπομένως ἐφ' ἅπαξ ὑπὸ τούτου ὀρίζεται τὸ ποσοστὸν τοῦ φόρου, ὅπερ ἐντὸς τῶν διαληφθέντων ὀρίων θέλει καταβάλλῃ ἢ πρόσδοδος ἐκ τοῦ μεταλλείου.

Παρατηρήσεις.

Ὁ φόρος οὗτος ἐπὶ τῆς προσόδου τῶν μεταλλείων δὲν δύναται μὲν νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς φόρος ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου, ἀτε ἀφαιρουμένων τῶν ἐξόδων ἐκμεταλλεύσεως καὶ μεταφορᾶς, πόρρω ὅμως ἀπέχει ἀπὸ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς φόρου ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσόδου, διότι ὁ μὲν ὑπολογισμὸς τῆς τιμῆς τῶν μεταλλευμάτων ἐν τῷ τόπῳ τῆς πωλήσεως γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῆς τιμῆς αὐτῶν, ὁ δὲ ὑπολογισμὸς τῶν ἐξόδων παραγωγῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως συντελεῖται κατὰ ἑλλειπέστατον τρόπον. Ἡ οἰκονομία τοῦ νόμου, καθ' ὃν τὰ μὴ ἀπαιτούμενα δυσχερῆ ἐκμετάλλευσιν μεταλλεύματα ὑπόκεινται εἰς φόρον ἐξικνούμενον μέχρι τοῦ

τετραπλασίου τοῦ φόρου τοῦ βαρύνοντος τὰ διὰ μεγαλυτέρων τεχνικῶν ἐπιχειρήσεων ἐξορυσσό-
μενα, οὐδεμιᾶς δύναται νὰ τύχη ἐπιδοκιμασίας, διότι ἐφ' ὅσον ἀφαιροῦνται τὰ ἔξοδα τῆς ἐκμε-
ταλλεύσεως, ἐφ' ὅσον δηλαδή ὁ φόρος θεωρεῖται κατ' ἀρχὴν τιθέμενος ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσό-
δου οὐδεὶς δύναται νὰ συντρέχη λόγος πρὸς τῆς αὐτῆς διάκρισιν. Ὡσαύτως ἡ ἐντὸς τῶν ὑπο-
δειχθέντων ὁρίων κατὰ τάξιν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς εἶνε διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀδικαιολόγητος. Τέλος
δὲ ὁ ὑπολογισμὸς τῆς τιμῆς τοῦ μεταλλεύματος ἐν τῇ καταστάσει, ἐν ἣ εὐρίσκεται κατὰ τὴν
ἐξόρυξιν, εἶνε ἄστοχος, διότι ἀποκλείει τὴν ἀνάπτυξιν ἐντελεστέρων μεθόδων τῆς μεταλλευτι-
κῆς βιομηχανίας.

Σύγκρισις πρὸς
τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ
Ἑλλάδι ὑφισταμένην
φορολογίαν.

Ἡ φορολογία αὕτη ἐπὶ τοῦ ἐκ τῶν μεταλλείων εἰσοδήματος, συγκρινομένη πρὸς τὴν ἐν τῇ
παλαιᾷ Ἑλλάδι ἰσχύουσαν, παρίσταται ὡς ἑλλειπής, εἶνε δὲ βαρυτέρα ταύτης. Ἐν ᾧ ἐν τῇ παλαιᾷ
Ἑλλάδι ὁ φόρος ἐπὶ τῶν μεταλλείων τίθεται ἀνεξαίρετως δι' ἅπαντα τὰ μεταλλεῖα εἰς 50(ο ἐπὶ
τῆς καθαρᾶς προσόδου, ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις δύναται ν' ἀνέλθῃ εἰς 200)ο τοῦ κατὰ τὸ μᾶλ-
λον καὶ ἤττον καθαροῦ εἰσοδήματος. Εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφίσταται
ὡσαύτως καὶ ὁ στρεμματικὸς φόρος τῶν μὴ ἐπὶ ἐθνικοῦ ἐδάφους καλλιεργουμένων μεταλλείων,
ἀνερχόμενος εἰς 10 λεπτὰ κατὰ στρέμμα, ἀλλ' ὅμως τὸν φόρον τοῦτον ἰσοφαρίζει καὶ ὑπερακον-
τίζει τελείως τὸ δικαίωμα ὅπερ εἰσπράττει τὸ Τουρκικὸν δημόσιον ἐπὶ τῶν εἰς τὴν ψιλὴν
κυριότητα αὐτοῦ ὑποκειμένων κτημάτων, ἐν οἷς τὸ μεταλλεῖον, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν
τοιαύτην κυριότητα τοῦ Τουρκικοῦ δημοσίου ὑπόκειται σχεδὸν τὸ σύνολον τῆς ὑπαίθρου χώρας
ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ. Ἡ εἰσαγωγή τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένης φορολογίας
ἐπὶ τῶν μεταλλείων ἀποτελεῖ ἐπιβαλλόμενον βῆμα πρὸς τὴν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν.

Β') ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Φορολογικὸς ὅρος
καὶ βεβαίωσις τῶν
ἐπὶ τῶν λατομείων
φόρων.

Τὰ ἐκ τῶν λατομείων εἰσοδήματα βαρύνονται ὡς ἀκολούθως (1).

α') Δικαίωμα 5-25 λιρῶν τουρκικῶν, διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ βαλῆ παρεχομένην ἄδειαν ἐξορύξεως.
Ἐντὸς τῶν διαγραφέντων ὁρίων κανονίζεται τὸ δικαίωμα ἀναλόγως τῆς ποιότητος τοῦ λατο-
μείου καὶ τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας, ἥτις δὲν δύναται νὰ ἐξίχθῃ ὑπὲρ τὰ 25 ἔτη, τοῦ βαλῆ μὴ
δικαιουμένου νὰ παράσχη ἄδειαν διαρκείας μείζονος τῶν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν. Δικαίωμα
25-100 λιρῶν διὰ τὴν παραχώρησιν ἀδείας διαρκείας ὑπὲρ τὰ 25 ἔτη.

Ἡ ἄδεια παραχωρεῖται διὰ φερμανίου, τὸ δὲ μέγεθος τοῦ δικαιώματος κανονίζεται ὡ-
σαύτως, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τοῦ λατομείου καὶ τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας αὐτῆς.

β') Φόρος 5 0)0 ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν προϊόντων τῶν λατομείων, ἀφαιρουμένων τῶν ἐξό-
δων τῆς ἐξορύξεως καὶ τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν.

Αἱ ἐπὶ τῶν φόρων ἐπὶ τῶν μεταλλείων γενόμεναι παρατηρήσεις ἐφαρμόζονται σχεδὸν ἐξ ὁ-
κλήρου καὶ ἐν προκειμένῳ.

Γ') ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚ ΔΑΣΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Φορολογικὸς ὅρος
καὶ βεβαίωσις τῶν
ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δάσων
βαρυνόντων φόρων.

Οἱ φόροι ἢ δικαιώματα, βαρύνοντα τὰ ἐκ δασῶν εἰσοδήματα εἰσὶ τ' ἀκόλουθα:

α') Ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν εἰσπράττεται δικαίωμα 10 0)0 ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑλοτομου-
μένης ξυλείας. Τὰ καυσόξυλα ὑποβάλλονται εἰς δικαίωμα καταβαλλόμενον διὰ χαρτοσήμου

(1) Πλὴν τῶν ἀνωτέρω εἰσπράττονται ὡσαύτως 10 παράδες κατὰ στρέμμα περίπου ἐφ' ὅσον τὸ λα-
τομεῖον εὐρίσκεται ἐπὶ ἐδάφους, ἐφ' οὗ ἔχει τὸ Τουρκικὸν δημόσιον τὴν ψιλὴν κυριότητα, ἐπὶ πλείον δὲ
καὶ ἕτερα ἅτινα δικαιώματα ἔχοντα χαρακτηριστὰ ἀμιγῆ τέλους.

ένος γροσίου (22, 75 λεπτά) ανά 200 οκάδας, οί δέ ξυλάνθρακες εις δικαίωμα ένός γροσίου ανά έκατόν οκάδας, καταβαλλόμενον κατὰ τόν αὐτόν τρόπον.

Φορολογικός ὅρος
καί βεβαίωσις τῶν
τῶν δημοσίων δάση βα-
ρυνόντων φόρων.

β') Ἐπί τῶν δημοσίων δασῶν τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῆς ὑλοτομουμένης ξυλείας ἀνέρχεται ἀπὸ 10-25 0) ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς ξυλείας, ἀπὸ 2-12 δὲ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν ἀνθράκων καὶ καυσοξύλων, ἐπὶ πλέον δὲ ἐπὶ τῶν ἀνθράκων καὶ καυσοξύλων εἰσπράττεται καὶ τὸ διὰ χαρτοσήμου εἰσπραττόμενον δικαίωμα ἐπὶ τῶν ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν προερχομένων προϊόντων τούτων. Ἡ ξύλευσις καὶ ἡ ἀνθράκευσις τῶν γειτονικῶν χωρίων γίνεται ἄνευ πληρωμῆς φόρου ἢ δικαίωματος.

Παρατηρήσεις.

Τὰ ἐκ δημοσίων δασῶν δικαίωμάτῃ εἰσιν πρόσδοδι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ δημοσίου, ἐπομένως φόρον ἀποτελοῦσι μόνον τὰ ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν προερχόμενα δικαίωματα. Τὸ σύστημα ἀπολήψεως τῶν ἐκ δασικῶν προϊόντων δικαιωμάτων παρουσιάζει πλείστας ὁμοιότητας πρὸς τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι κρατοῦν, οἱ δὲ φορολογικοὶ ὅροι δὲν παρουσιάζουσι μεγάλας ἀνομοιότητας. Αἱ γενόμεναι ἀλλαχοῦ παρατηρήσεις ἐν σχέσει πρὸς τὴν φορολογίαν τῶν δασικῶν προϊόντων ἔχουσι πλήρη ἐφαρμογὴν καὶ ἐν προκειμένῳ.

ΦΟΡΟΙ ΒΑΡΥΝΟΝΤΕΣ ΤΑ ΕΞ ΑΣΤΥΚΗΣ ΚΤΗΣΕΩΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

Γενικαὶ παρατηρή-
σεις.

Ἐὰν ὡς εἰσοδήματα ἐξ ἀστυκῆς κτήσεως ἐνοήσωμεν πάντα τὰ εἰσοδήματα, τὰ μὴ πηγάζοντα ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς γῆς, ἢ τὰ μὴ προερχόμενα ἐκ τῆς ἐνασχέσεως ἐμπορίου, βιομηχανίας ἢ ἄλλης ἐλευθέρως ἐργασίας, ἐὰν τοῦτέστιν ἐνοήσωμεν ὡς τοιαῦτα πάντα τὰ εἰσοδήματα, τὰ προερχόμενα ἐκ κινήτων ἢ ἀστυκῶν ἀκινήτων κεφαλαίων, παρατηροῦμεν ὅτι ἐν Τουρκίᾳ οὐδόλως πλήττονται τὰ ἐκ κινήτων κεφαλαίων εἰσοδήματα, βαρύνονται δὲ μόνον διὰ τοῦ κτηματικῆς φόρου τὰ εἰσοδήματα, τὰ προερχόμενα ἐξ ἀστυκῶν ἀκινήτων κεφαλαίων. Ἡ μὴ ὑπαρξίς φορολογίας πληττούσης τὰ εἰσοδήματα ἐκ κινήτων κεφαλαίων, φορολογίας μὴ εὐρισκομένης ἐν ἀναπτύξει οὐδὲ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, κύριον λόγον ἔχει τὴν ἀτελεῆ ἀνάπτυξιν τοῦ κινήτου πλούτου ἐν Τουρκίᾳ, ἔτι δὲ καὶ τὴν δυσχέρειαν, ἣτις θὰ προέκυπτε παρὰ τῇ Τουρκικῇ οἰκονομικῇ διοικήσει κατὰ τὴν βεβαίωσιν φόρου, ὅστις εὐδοκιμεῖ μόνον ἐν Κράτεσι, δυναμένους νὰ ἐλέγξωσιν ἐπαρκῶς τὴν ὅλην κίνησιν τοῦ κινήτου πλούτου.

ΚΤΗΜΑΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΣΤΥΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Φορολογικός ὅρος
καί βεβαίωσις τοῦ
κτηματικῆς φόρου ἐπὶ
τῶν ἀστυκῶν ἀκί-
νητων.

Ὁ τὴν ἀστυκὴν ἀκίνητον κτήσιν πλήττων κτηματικὸς φόρος εἰσάχθεις ὁμοῦ μετὰ τοῦ κτηματικῆς φόρου, τοῦ πλήττοντος τὴν ἀγροτικὴν ἀκίνητον κτήσιν—εἶναι ἐπιτεθειμένος ἐπὶ τοῦ εἰσκαζομένου εἰσοδήματος τῶν ἀστυκῶν ἀκινήτων, διότι φορολογεῖται ἐτησίως οὐχὶ τὸ εἰσόδημα, ἀλλὰ ἡ ἀξία τῆς οἰκοδομῆς.

Ὁ φορολογικὸς ὅρος διὰ πᾶν ἀκίνητον, μὴ κατοικούμενον παρὰ τοῦ ἰδιοκτῆτου, ἀλλὰ ἐνοικιαζόμενον, ἀνέρχεται εἰς δέκα ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ. Ἐὰν ὑπολογισθῇ, ὅτι κατὰ μέσον ὄρον τὰ ἀστυκὰ ἀκίνητα ἐν Τουρκίᾳ ἀποφέρουσιν εἰσόδημα ἑπτὰ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν, ἔπεται ὅτι ὁ φορολογικὸς ὅρος δέκα ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἀξίας ἀντιστοιχεῖ πρὸς δεκαπέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατόν περίπου ἐπὶ τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος. Ὁ φορολογικὸς ὅρος διὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν κατοικουμένας οἰκίας εἶνε σημαντικῶς κατώτερος. Οὕτως αἱ ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτῶν κατοικούμεναι οἰκίαι ἐν πόλεσι πληθυσμοῦ κατωτέρου τῶν 20,000 καταίκων

καταβάλλουσιν πέντε ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἀξίας, ἤτοι πλέον τῶν ἑπτὰ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος. Αἱ αὐταὶ οἰκίαι ἐν πόλεσι πληθυσμοῦ ἀνωτέρου τῶν 20,000 κατοίκων καταβάλλουσιν ὀκτὼ ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἀξίας, ἤτοι ὑπὲρ τὰ ἕνδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος. Πᾶν δὲ οἰκόπεδον ἢ οἰκία, ἀνήκουσα εἰς ἴδρυμα ἐν τῇ Τουρκικῇ τῆς λέξεως ἐννοία (βακούφιον) καταβάλλει ἐτήσιον φόρον ἀναλόγως ἀπὸ 4-5 ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἀξίας, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 5 1)2-7 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος. Τὸ ποσὸν τοῦ φόρου προσαυξάνει κατὰ 5 ο) ὑπὲρ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ὡσαύτως δὲ κατὰ 6 ο) ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν ἐξοπλισμῶν.

Παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐν Τουρκίᾳ ἐφαρμογῆς τοῦ κτηματικοῦ φόρου.

Εἶνε προφανές, ὅτι φορολογικὸς ὅρος, ἀνερχόμενος σὺν ταῖς προσαυξήσεσιν ἀπὸ 8-16 περίπου ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος (ἐνοικιαζόμεναι καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν κατοικούμεναι οἰκίαι μὴ ἀποτελοῦσαι βακούφια), δύναται νὰ θεωρηθῇ σημαντικώτατα ἐπαχθής. Ἐν τούτοις ὅμως ἕνεκα τῆς πρὸ πεντηκονταετίας γενομένης ἐκτιμήσεως τῶν οἰκοδομῶν, οὐδεμιᾶς γενομένης ἔκτοτε ἀναθεωρήσεως, καὶ μετὰ τὴν συντελεσθεῖσαν καὶ ἐν Τουρκίᾳ σημαντικωτάτην αὐξήσιν τῆς ἀξίας τῆς ἀστυκῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, ἔτι δὲ καὶ ἕνεκα τῆς ἀτελεστάτης ὀργανώσεως τοῦ φόρου τούτου καὶ τῶν ἀπείρων καταχρήσεων, αἵτινες κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου τούτου κατέστησαν παροιμιώδεις ἐν Τουρκίᾳ, δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἐν συνόλῳ κατὰ μέσον ὄρον ὁ ἔγγειος οὗτος φόρος ἐπὶ τῆς ἀστυκῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἀνεργεῖται εἰς πολοσθημόριον τοῦ ἐκ τοῦ νόμου φορολογικοῦ ὄρου.

Ὁ μὴ ἐφαρμοσθεὶς περὶ φορολογίας τῶν οἰκοδομῶν νόμος τῆς 14 Ἰουνίου 1910.

Διὰ τοῦ νόμου τῆς 14 Ἰουνίου 1910, μὴ ἐφαρμοσθέντος ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης ἐν Τουρκίᾳ πολιτικῆς ἀνωμαλίας, ἐγένετο ἀπόπειρα, ὅπως βελτιωθῇ ἢ βεβαίωσιν, κανονισθεῖσα οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰσοδήματος, ἐξευρισκομένου ἐκ τοῦ πραγματικοῦ ἢ τοῦ πιθανοῦ ἐνοικίου, ἐφ' ὅσον αἱ οἰκίαι δὲν χρησιμεύουσι πρὸς ἐνοικίασιν. Αἱ βάσεις τοῦ νόμου τούτου εἰσὶν σχεδὸν αἱ αὐταὶ πρὸς τὰς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ρυθμιζούσας τὸν φόρον ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἡ ἀφομοίωσις παρίσταται εὐχερεστάτη. Ὁ φορολογικὸς ὅρος τοῦ νέου περὶ φορολογίας τῶν οἰκοδομῶν νόμου ἀνέρχεται διὰ μὲν τοὺς μύλους, τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰς ξυλῖνας οἰκίας εἰς 9 ο)ο, διὰ πᾶν δὲ ἄλλο κτήριο εἰς 12 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἐτησίου ἀκαθάριστου εἰσοδήματος. Αἱ ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐκτεθεῖσαι ὡς ἐπιβαλλόμεναι μεταρρυθμίσεις ἐν τῇ φορολογίᾳ τῶν οἰκοδομῶν ἐφαρμόζονται πληρέστατα καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἰσχύουσαν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου Τουρκικὴν νομοθεσίαν.

ΦΟΡΟΙ ΒΑΡΥΝΟΝΤΕΣ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐπαγγελματικά εἰσοδήματα.

Τοιοῦτοι φόροι ὑφίστανται ἐν Τουρκίᾳ

α') ὁ φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων

β') τὸ δικαίωμα πωλήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, καπνοῦ καὶ τουμπεκίου.

γ') τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς θήρας καὶ τῆς ἀλιείας.

Α') ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΩΝ

Βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τιμολογίου.

Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων εἶναι τεθειμένος ἐν Τουρκίᾳ ἐπὶ τῶν αὐτῶν περίπου βάσεων, ἐφ' ὧν στηρίζεται καὶ ὁ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, εἰσαχθεὶς συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ προτύπου σχετικοῦ γαλλικοῦ φόρου, καὶ πλῆττων πάντας

τούς επαγγελματίας κατά κανόνα 1), οΐτινες ασκοῦσι τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν τοπικῶν διοικήσεων καὶ ἐν συνοικισμοῖς ὑπὲρ τὰς 2,000 κατοίκων. Βεβαιοῦται δηλαδὴ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῇ βάσει τιμολογίου, ὀρίζοντος τὸ ποσὸν εἰς τρεῖς τάξεις δι' ἕκαστον ἐπιτήδευμα, ἢ κατὰτάξεις δὲ ἐν ταῖς τάξεσι ταύταις γίνεται ὑπὸ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων ἐν συμπράξει μετὰ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων, ἐκεῖ ὅπου τοιαῦτα ὑφίστανται, ἀναλόγως τῆς τεκμαιρομένης φορολογικῆς ἀντοχῆς τοῦ ἐπαγγελματίου. Ὁ κύκλος τῶν προσώπων, ἅτινα καταβάλλουσι τὸ τοιοῦτον δικαίωμα εἶνε μέγιστος. Ὁ ἀκόλουθος πίναξ καταδεικνύει τὸν τε κύκλον τῶν προσώπων καὶ τὸ ποσὸν τοῦ καταβαλλομένου σταθεροῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδείου.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	ΤΑΞΕΙΣ		
	Πρώτη	Δευτέρα	Τρίτη
	(Εἰς γρόσια 23 λεπτὰ περίπου)		
Τραπεζίται, ἑταιρεῖαι καὶ ἰδιῶται ἐπιχειροῦντες τραπεζιτικὰς πράξεις.....	3,000	1,500	750
Ἄργυραμοιβοὶ	400	250	150
Ἐμπορικαὶ ἑταιρεῖαι καὶ μεγαλέμποροι	3,000	1,500	750
Ἐργαστᾶσια τυροποιίας, σαπωνοποιίας, ἐλαιουργεῖα, μακαρονοποιίας καὶ πατητήρια	500	400	300
Ἄτμόμυλοι.....	1,500	1,000	500
Ἐδρόμυλοι	200	150	100
Ἄνεμόμυλοι.....	75	50	25
Παραγγελιοδόχοι καὶ μεσίται.....	2,000	1,000	500
Μεσίται ἀκινήτων.....	200	150	100
Ἀρχιτέκτονες	300	200	100
Κτίσται (κάλφαι).....	150	100	50
Ξυλουργοί, κτίσται καὶ ἕτεροὶ τινες ἀπλοὶ ἐργάται	100	60	30
Διευθύνται ἐμπορικῶν οἰκῶν.....	250	150	75
Πλανόδιοι πωληταί, ὑπηρέται.....	30	20	10
Ἄμαξαι μετὰ δύο ἵππων.....	100	80	40
Ἐτεραι ἄμαξαι	40	30	20
Χειράμαξαι, χαμάλιδες.....	20	15	10
Πωληταὶ τῶν ὁδῶν	50	30	10
Πωληταὶ καὶ ἔμποροι ζώων εἰς τὰς πανηγύρεις	20	15	10
Δημόσιοι κήρυκες, ταχυδακτυλουργοὶ καὶ καραγκιοζοπαῖκται	40	30	20
Θῖασοι καὶ ἐπιχειρηματῖαι ἄλλων θεαμάτων	1,000	500	25

1) Ἐξαιροῦνται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὰ γεωργικὰ ἐπαγγέλματα καὶ τὰ σχετιζόμενα πρὸς οἰκιακὰς ἐλευθερίους ὑπηρεσίας, ἐπὶ δὲ καὶ τὰ ἐπαγγέλματα τῶν πωλητῶν οἰσπνευματωδῶν πατῶν, τοῦ κτηνοῦ καὶ τοῦ τουρπηκίου, ἅτινα φορολογοῦνται διὰ σχετικοῦ δικαιώματος, περὶ οὗ κατωτέρω

Ἐμποροὶ ζώων	500	400	300
Μεταφέροντες χρήματα καὶ ἐπιστολάς (emanetjis)	200	150	100

Τίνες οἱ ὑποβαλλόμενοι εἰς ἀναλογικόν φόρον ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος.

β') Κατ' ἐξαιρέσιν ὑποβάλλονται οὐχὶ εἰς σταθερόν, ἀλλ' εἰς ἀναλογικόν φόρον ἐπιτηδεύματος:

1) Τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ καταστήματα, τὰ μὴ περιλαμβανόμενα ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι, ἐν ᾧ διαλαμβάνονται τὰ σταθερόν φόρον ἐπιτηδεύματος καταβάλλοντα εἰσοδήματα. Ὁ ἀναλογικὸς οὗτος φόρος ἀνέρχεται εἰς 4 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου ἢ τοῦ εἰκαζομένου τοιούτου, τοῦ καταστήματος ἔνθα ἡ ἐπιχείρησις. Ἐὰν ἡ ἐξεύρεσις τοῦ τοιούτου ἐνοικίου εἶνε δυσχερής, ὁ φόρος κανονίζεται ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ καταστήματος ἢ ἀνέρχεται εἰς τρία ἐπὶ τοῖς χιλίοις.

2) Οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἀνεγνωρισμένων δι' εἰδικῆς ἀναγνωρίσεως Ἑταιριῶν, οἵτινες καταβάλλουσι 3 ο)ο ἐπὶ τῶν ἐτησίων αὐτῶν μισθῶν, μετὰ τὴν ἐκ τοῦ μισθοῦ ἀφαίρεσιν 3600 γροσίων (800 δραχμῶν περίπου).

3) Οἱ προμηθευταὶ τροφίμων, οἱ κατασκευασταὶ ὁδῶν καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ τῆς δεκάτης καταβάλλουσιν ὡς φόρον ἐπιτηδεύματος 3 ο)ο ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν. Τὰ κέρδη αὐτῶν ὑπολογίζονται εἰς 10 ο)ο τοῦ ποσοῦ, εἰς ὃ ἀνέρχεται τὸ ἀντίτιμον, ἀνθ' οὗ ἀνέλαβον τὴν ἐπιχείρησιν. Ἐὰν ὁμως τοῦτο ὑπερβαίῃ τὸ ποσὸν τῶν 100,000 γροσίων (22,200 περίπου δραχ.) τὸ κέρδος ὑπολογίζεται ὅτι ἀνέρχεται εἰς 5 ο)ο τοῦ ποσοῦ τούτου.

4) Οἱ ἰδιοκτῆται χανίων καὶ πανδοχείων πλησίον τῶν σιδηροδρομικῶν σταθμῶν ἢ τῶν κεντρικῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν καταβάλλουσι φόρον ἐπιτηδεύματος, ἀνερχόμενον εἰς 4 ο)ο τῶν ἐτησίων ἐνοικίων ἢ 3 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἀκινήτου.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τοῦ παρατεθέντος πίνακος προκύπτει ὅτι εἰς σταθερόν φόρον ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος ὑπόκεινται α) οἱ βιοπαλαισταὶ ἐπαγγελματίαι, ἡ κατωτάτη δηλονότι τάξις τῶν ἐπαγγελματιῶν. Ἡ τάξις αὕτη κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαιρεῖται τοῦ φόρου ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ β) ἡ πρώτη τάξις τῶν ἐπαγγελματιῶν, ἧτοι αἱ ἑταιρεῖαι, τραπεζῖται, μεγαλέμποροι καὶ σχεδὸν τὸ σύνολον τῶν βιομηχάνων λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σμικροτάτης ἐξελίξεως τῆς βιομηχανίας ἐν Τουρκίᾳ. Ὁ φορολογικὸς ὅρος ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐπαγγελματίας τούτους, συγκρινόμενος πρὸς τὸν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, παρίσταται ἐλαφρὸς, ἀλλ' ὁμως ἡ σχέση καὶ ἡ ἀναλογία ἐξαρτᾶται φυσικῶς τῷ λόγῳ οὐχὶ ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ποσῶν, ἅτινα ὀρίζονται ὡς φόρος, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀναπτύξεως καὶ κινήσεως τῶν ἐπαγγελμάτων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις Ἐπαρχίαις. Ἡ σμικρότης τοῦ φορολογικοῦ ὅρου παρίσταται ἔτι καταφανέστερα ἐκ τοῦ λόγου ὅτι οὐδαμῶς ὑφίσταται ἐν Τουρκίᾳ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν ἀνωνύμων καὶ ἑτερορῦθμων Ἑταιριῶν, ὅστις κατ' οὐσίαν συμπληροῖ τὰς ἐκ τοιούτων ἰδρυμάτων ἀποδόσεις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπαγγελμάτων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, ἐξηγεῖται ὁμως ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἕνεκα τῶν διεθνῶν διομολογήσεων ἐξηροῦντο τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος οἱ ὑπήκοοι τῶν Κρατῶν, μεθ' ὧν ἦσαν ἐν ἰσχύϊ αἱ διομολογήσεις, ἐπομένως ἡ βαρεῖα φορολογία τῶν ἐπαγγελματικῶν εἰσοδημάτων θὰ ἐδημιούργει προφανῆ προνόμια ὑπὲρ τῶν ξένων ὑπηκόων ἐν τῷ ἐμπορικῷ καὶ ἐπαγγελματικῷ συναγωνισμῷ.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ κύκλου τῶν προσώπων, ἅτινα ὑποβάλλονται εἰς ἀναλογικόν φόρον ἐπιτηδεύματος προκύπτει, ὅτι διὰ τοιούτου ἀναλογικοῦ φόρου πλήττονται κυρίως αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ κατατρυφῶσιν εἰς τοὺς μεγαλεμπόρους. Ὁ φορολογικὸς ὅρος 4 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου παρίσταται ὡσαύτως ἐλαφρὸς ἐν συγκρίσει πρὸς

τούς φορολογικούς ὄρους, οἷτινες βαρύνουσι τοὺς ἐπιτηδευματίας ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.

Αἱ ἀντιρρήσεις κατὰ τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδύματος, ὡς οὗτος διεμορφώθη ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, ἔχουσι πλήρη ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ τουρκικοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδύματος, καὶ μείζονα ἔτι, διότι ἐκ τοῦ ὅλου τουρκικοῦ φόρου προκύπτει ὅτι ἐν Τουρκίᾳ πλήττονται τὰ μικρὰ ἐπαγγελματικὰ εἰσοδήματα ἔτι μᾶλλον ἢ ἐν παλαιᾷ Ἑλλάδι. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἑλληνικοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ εἰς τὰς νέας ἐπαρχίας δὲν δύναται κατ' ἀρχὴν νὰ τύχῃ ἐπιδοκιμασίας, ἀπόλυτος δ' ἀνάγκη παρίσταται ὅπως ἀναπλασθῇ ἐπὶ νέων βάσεων ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ εἰσοδήματος καὶ ἰσχύσῃ ὑπὸ νέαν μορφήν ἐν ὅλῳ τῷ νέῳ Ἑλληνικῷ Βασιλείῳ.

Β') ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ ΠΟΤΩΝ, ΚΑΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΜΠΕΚΙΟΥ

1) ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ ΠΟΤΩΝ

Φερολογικὸς ὄρος
καὶ βεβαίωσις.

Πᾶς πωλητὴς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, πωλῶν εἰς μικρὰς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον ποσότητας ἀμέσως πρὸς τοὺς καταναλωτὰς—τοιούτους δὲ χαρακτηρίζει ὁ τουρκικὸς νόμος α) τοὺς ἐδωδιμοπώλας, τοὺς πωλοῦντας οἰνοπνευματώδη ποτὰ κατ' ὄκᾶν ἢ κατὰ ποτήριον, β') τοὺς ξενοδόχους καὶ τοὺς συντηροῦντας πανδοχεῖα γ') τοὺς ἐδωδιμοπώλας, τοὺς πωλοῦντας πλὴν τῶν τοιούτων ποτῶν καὶ ἄλλα ἐμπορεύματα καὶ δ') τοὺς κατασκευαστὰς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελον πωλῆ τοιαῦτα ποτὰ ἐν τῷ τόπῳ τῆς παραγωγῆς αὐτῶν καὶ ε') τοὺς πωλοῦντας τοιαῦτα ποτὰ κατὰ τὰς πανηγύρεις— ἀπαλλάσσεται μὲν τοῦ φόρου ἐπιτηδύματος, ὑποχρεοῦται ὅμως, ἵνα ἔχῃ τὴν ἄδειαν πρὸς πώλησιν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, νὰ καταβάλλῃ ἐτήσιον δικαίωμα, κανονιζόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐνοικίου τοῦ χώρου, ἐν ᾧ ἐνασκει τὸ ἐπιτήδευμα αὐτοῦ. Προφανῶς ἄρα κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ τουρκικοῦ νόμου τὰ δικαίωματα ταῦτά εἰσιν ἄμεσος φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν τοιούτων πωλητῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνέρχεται εἰς 25 ο)ο τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου τοῦ χώρου, ἐνθα πωλοῦνται τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ, οὐδέποτε ὅμως δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν 50 γροσίων (περὶ τὰς 11 δραχμάς) α). Ἄλλ' ὅμως ἐκ τοῦ φορολογικοῦ τούτου ὄρου γίνονται κατὰ κανόνα ἀνάλογοι ἐκπτώσεις, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ χώρῳ, ἐν ᾧ καταναλίσκονται τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ, καταναλίσκονται συγχρόνως καὶ ἕτερα ἐμπορεύματα. Ἐν τῷ νόμῳ ἀναγράφονται λεπτομερέστατα αἱ τοιαῦται διακρίσεις.

Παρατηρήσεις καὶ
σύγκρισις πρὸς τὰ
ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.

Ἀπέναντι τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένου δικαίωματος καταναλώσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, τοῦ πλήττοντος τοὺς πωλητὰς ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν πόλεων διὰ σταθερῶν φορολογικῶν ὄρων, τὸ ἐν Τουρκίᾳ καταβαλλόμενον δικαίωμα κέκτηται τὸ ἀναμφισβήτητον πλεονέκτημα ὅτι κανονίζεται ἐπὶ τὸ ἀναλογικώτερον, τιθεμένου τοῦ καταβαλλομένου ἐνοικίου ὡς βάσεως πρὸς ἐξέυρεσιν τοῦ πιθανοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐπιτηδευματίου.

Ἄλλ' ὅμως ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἐλέχθη, ὅτι τὰ τοιαῦτα δικαίωματα ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι οὐδαμῶς δικαιολογοῦνται ὡς ἔμμεσοι φόροι ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἰνοπνεύματος καὶ συνεστήθη ἡ συγχώνευσις αὐτῶν μετὰ τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἰνοπνεύματος, ἐν προκειμένῳ δὲ δέον νὰ λεχθῇ ὅτι οὐδὲ ὡς ἔμμεσοι φόροι δύναται νὰ δικαιολογηθῶσιν, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀναδιοργανωθῇ ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδύματος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποδειχθεισῶν ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ὑγειεστέρων ἀρχῶν.

α) Ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν δύναται νὰ εἶνε κατώτερον τῶν 100 γροσίων.

2) ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΠΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΜΠΕΚΙΟΥ

Φορολογικός ὄρος
καὶ βεβαίωσις.

Ὡς οἱ πωληταὶ οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, οὕτω καὶ οἱ πωληταὶ καπνοῦ καὶ τουμπεκίου, ἀπαλλασσόμενοι τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος, καταβάλλουσι πρὸς λήψιν ἀδείας ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν ἐτησίως δικαίωμα ἀνερχόμενον

α') Διὰ τοὺς πωλητὰς καπνοῦ ἀπὸ 1)2 μέχρι 1 1)2 τουρκικῆς λίρας (1 1)2 λίρα διὰ τὰς κυριωτέρας τουρκικὰς πόλεις, ἐν αἷς ἐκ τῶν νέων χωρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἢ Θεσσαλονίκης), 1 λίρα διὰ τὰς πρωτευούσας τῶν βιλαετιῶν καὶ τῶν σαντζακίων καὶ 1)2 λίρα διὰ πᾶν ἕτερον μέρος).

β') Διὰ τοὺς πωλητὰς τουμπεκίου ἀπὸ 12 1)2 μέχρι 300 γροσίων (δρ. 2,80 μέχρι 66,60). Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ καταβλητέου παρ' ἐκάστου πωλητοῦ τουμπεκίου ποσοῦ γίνεται κυρίως ἐπὶ τῇ βάσει τριῶν τάξεων, ἕκαστος δὲ πωλητῆς κατατάσσεται ἐν τινὶ τῶν τριῶν τάξεων ἀναλόγως τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

Καὶ κατὰ τῶν δικαιωμάτων τούτων δύνανται νὰ ἀντιταχθῶσιν αἱ διατυπωθεῖσαι ἀντιρρήσεις κατὰ τοῦ δικαιώματος τῶν πωλητῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

3) ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΗΡΑΣ

Ἀμφότερα τὰ δικαιώματα ταῦτά εἰσι καθαρῶς ἄμεσοι φόροι, βαρύνοντες τὸ ἐπαγγελματικὸν εἰσόδημα τῶν ἀλιέων καὶ κυνηγῶν, τούτου δ' ἕνεκα τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐξαίρουνται τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ὑποβαλλόμενα εἰς τὰ ἰδιαιτέρα ταῦτα δικαιώματα.

Δικαιώματα ἀλιείας. Φορολογικὸς ὄρος καὶ βεβαίωσις.

α) Μείζονα σημασίαν κέκτηνται τὰ δικαιώματα ἀλιείας. Ταῦτα δὲν ἀνέρχονται κατὰ κανόνα εἰς σταθερὸν ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένον ποσόν, ἀλλ' ἐπιβάλλονται ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῶν ἀλιευθέντων ἰχθύων ἢ ἄλλων θαλασσίων προϊόντων.

Οὕτω σταθερὸν ποσὸν μεταξὺ 3-10 λιρῶν ὑποβάλλονται μόνον τὰ πλοιάρια τὰ ἀλιεύοντα σπόγγους, ἀναλόγως τοῦ μεγέθους αὐτῶν, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ προϊόντα τῆς θαλάσσης φορολογούνται διὰ φορολογικοῦ ὄρου κυμαινόμενου μεταξὺ 10-20 ο)ο τοῦ προϊόντος τῆς ἀλιείας, ἀναλόγως τοῦ τόπου, ἐνθα τελεῖται ἡ ἀλιεία, καὶ τοῦ εἶδους τῶν ἀλιευομένων προϊόντων. Ὁ ἐπαχθῆς οὗτος φόρος ἐπὶ τῆς ἀλιείας δὲν ὑφίσταται ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι. Οἱ ἀλιεῖς ὑποχρεοῦνται προσέτι ὅπως προμηθευθῶσιν ἄδειαν τῆς ἀρχῆς πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἀντὶ καταβολῆς γροσίων τινῶν.

Δικαιώματα θήρας.

1) Τὰ δικαιώματα τῆς θήρας ἀνέρχονται εἰς σταθερὸν ποσὸν κυμαινόμενα ἀπὸ 10-40 γροσίων ἢτοι δρ. 2.20-8.90. Τοιαῦτα δικαιώματα, ἀστυνομικῶν μᾶλλον ἔχοντα χαρακτῆρα, καταβάλλονται καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.

ἜΤΕΡΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ

ΦΟΡΟΣ ΟΔΟΠΟΙΑΣ

Φορολογικὸς ὄρος καὶ βεβαίωσις. Παρατηρήσεις.

Πλὴν τῶν ἐκτεθέντων ἀμέσων φόρων, τῶν πληττόντων τὰ ἐκ πάσης πηγῆς εἰσοδήματα, ὑφίσταται ἐν Τουρκίᾳ καὶ ὁ τῆς ὁδοποιίας φόρος, καταβαλλόμενος παρὰ παντὸς ἄρρενος ἡλικίας 16-60 ἐτῶν, ποικίλων ἀπὸ 12 μέχρι 20 γροσίων καὶ ἀνερχόμενος ἐν ταῖς ἀνακτηθείσαις ἐπαρχίαις εἰς 16 γρόσια (δραχμὰς 3,55), ἐλάχιστα δὲ ἀπὸ τοῦ φόρου τούτου ὑπάρχουσιν ἐξαι-

ρέσεις. Τὸ ἐκ τοῦ φόρου τούτου ἔσοδον εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, φέρει δὲ τὸ ὄνομα φόρος ὁδοποιίας. Ὁ φόρος οὗτος, ἔχων προφανῶς τὸν χαρακτῆρα κεφαλικοῦ φόρου, ἄτε μὴ λαμβάνων ποσῶς ὑπ' ὄψιν τὴν ιδιάζουσαν φορολογικὴν ἀντοχὴν ἐκάστου τῶν φορολογουμένων, οὐδαμῶς δύναται νὰ τύχη ἐπιδοκιμασίας, βαρύνων δυσαναλόγως τὰς ἀπόρους τάξεις καὶ μηδαμῶς φορολογῶν τὰς εὐπόρους.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Δικαίωμα ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Συντάγματος ἐν Τουρκίᾳ ἐθεσπίσθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 25 Ἰουλίου 1909 ἡ ἐξομοίωσις τῶν μὴ μουσουλμάνων πρὸς τοὺς μουσουλμάνους καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, καταστᾶσαν ὑποχρεωτικὴν διὰ πάντας τοὺς ὀθωμανοὺς ὑπηκόους, ἐπετράπη ὅμως ἡ ἐξαγορὰ αὐτῆς παρὰ τῶν ὑπηκόων τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἀντὶ 50 λιρῶν τουρκικῶν. Ὁ φόρος οὗτος, ὡν κατ' οὐσίαν ἄμεσος φόρος, διδόμενος ὡς ἀντάλλαγμα τῶν οικονομικῶν ὠφελειῶν, ἃς πορίζεται ὁ ἀπαλλασσόμενος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, εἶνε προφανῶς ἄνιστος καὶ ἄδικος, ἀπαλλάσων τοῦ φόρου τοῦ αἵματος οὐχὶ τοὺς ἔχοντας νόμιμον πρὸς τοῦτο λόγον, ἀλλὰ μόνον ἐκείνους, οἵτινες ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων οικονομικῶν συνθηκῶν αὐτῶν δύνανται νὰ καταβάλωσιν ὀρισμένον ποσὸν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ταμείου.

ἜΣΟΔΟΝ ΕΚ ΔΕΛΤΙΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Ἔσοδον ἐκ δελτίων φορολογίας. Παρατηρήσεις.

Κατὰ τὸν τουρκικὸν νόμον ἡ ἀπόδειξις πληρωμῆς φόρου δέον νὰ γράφηται ἐπὶ δελτίου 20 παραδῶν μέχρι 5 γροσιῶν, ἐστερεῖτο δὲ ὁ μὴ ἐρωδιχοσμένος διὰ τοιούτων δελτίων τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθέρας κινήσεως ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, οὐδὲ ἐλάμβανε διαβατήριον διὰ τὸ ἐξωτερικόν. Εἶναι προφανές ὅτι τὰ τοιαῦτα δελτία, μὴ δυνάμενα νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς τέλη ἐν τῇ κυρίᾳ τῆς λέξεως σημασία, οὐδὲν ἕτερον σημαίνουσιν εἰ μὴ ἐπαύξησιν τῶν καταβαλλομένων φόρων, εἰς δὲ ἀδικαιολόγητα ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

ἘΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

Κυρία διαιρέσις τῶν ἐμμέσων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόρων.

- Οἱ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως ἔμμεσοι φόροι ἐν Τουρκίᾳ δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν
- 1) Εἰς διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττομένους δασμούς, καὶ
 - 2) Εἰς φόρους καταναλώσεως, μὴ εἰσπραττομένους διὰ τῶν τελωνείων.

1ον Διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττόμενοι δασμοί.

Τίνας οἱ διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττόμενοι δασμοί.

- Τοιοῦτοι δασμοὶ εἰσπράττονται ἐν Τουρκίᾳ
- α) Δασμὸς 11 ο)ο ἐν συνόλῳ ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.
 - β) Δασμὸς 1 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων, καὶ
 - γ) Δασμὸς 1 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ὑπὸ διαμετακόμισιν ἐμπορευμάτων.

ΛΟΝ ΔΑΣΜΟΣ 11 ο)ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Βεβαίωσις καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ δασμοῦ 11 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.

Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διεθνῶν διομολογήσεων ὁ εἰσαγωγικὸς δασμὸς ἐν Τουρκίᾳ κανονίζεται οὐχὶ αὐτονόμως, ἀλλὰ τῇ συναινέσει τῶν ἀπολαουσῶν τῶν διεθνῶν διομολογήσεων Δυνάμεων, τῶ ὄντι δὲ διὰ τῶν συμβάσεων τῶν ἐτῶν 1861 καὶ 1862, τῶν συναφθειῶν μεταξὺ τῆς Τουρκίας καὶ τῶν Δυνάμεων τούτων, οὗτος εἶχε καθορισθῆ εἰς 8 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγο-

μένων ἐμπορευμάτων. Κατὰ Ἰούλιον ὁμοῦ τοῦ 1907 αἱ Δυνάμεις αὐταὶ συνήνεσαν ὅπως ὁ εἰσ-
αγωγικὸς οὗτος δασμὸς ἀνέλθῃ εἰς 11 ο)ο ἐν συνόλῳ ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπο-
ρευμάτων, ἐπὶ τῷ ὄρω κυρίως ὅπως ἐκ τοῦ ἐκ τῆς αὐξήσεως ταύτης εἰσπραχθησομένου ποσοῦ
διαθεθῶσι τὰ 75 ἑκατοστὰ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐλλειμμάτων τῶν προϋπολογισμῶν τῶν
μακεδονικῶν βιλαετίων, οὕτω δὲ σήμερον εἰσπράττεται ἐν συνόλῳ δασμὸς 11 ο)ο ἐπὶ τῆς
ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν προερχομένων ἐκ τῶν Κρατῶν, μεθ' ὧν ἰσχύουσιν αἱ διεθνεῖς
διομολογήσεις. Ἄλλ' ὁ αὐτὸς ὡσαύτως δασμὸς εἰσπράττεται καὶ ἐκ τῶν προελεύσεων ἐξ ἄλλων
Κρατῶν, διότι ἡ Τουρκία συνῆψε μεθ' ὄλων τῶν λοιπῶν Κρατῶν ἐμπορικὰς συμβάσεις, παρα-
χωρήσασα τὴν ρήτραν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ὁ εἰσαγωγικὸς δασμὸς εἰσπράττεται, ὡς ἐλέχθη, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομέ-
νων ἐμπορευμάτων, ἐξευρισκομένης δι' ἐκτιμήσεως ἐν τῷ τελωνεῖῳ, γινομένης παρ' ἐκτιμητῶν
διοριζομένων παρὰ τῆς Τουρκικῆς κυβερνήσεως. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ κυρίου
τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τοῦ ἐκτιμητοῦ, ὁ δασμὸς λαμβάνεται κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν εἰς
εἶδος ἐκ τοῦ εἰσαγομένου ἐμπορεύματος καθ' ὀρισμένους ἐκ τῶν προτέρων κανόνας.

Παρατηρήσεις.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας τοῦ εἰσαγομένου ἐμπορεύματος ἀποτελεῖ
σπουδαιότατον κώλυμα εἰς τὸν ταχὺν ἐκτελωνισμόν τῶν ἐμπορευμάτων, ὑποβοηθεῖ σπουδαιο-
τάτας καταχρήσεις εἰς βάρος τοῦ δημοσίου ταμείου, γενικῶς δὲ ἀναγνωρίζεται ἐν Τουρκίᾳ, ὅτι
ἡ τοιαύτη βεβαίωσις ὑπῆρξε τὸ σπουδαιότερον κώλυμα, τὸ ἀναστεῖλαν τὴν προσήκουσαν ἀνά-
πτυξιν τῶν ἀποδόσεων τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ, αἱ ἐπανειλημμένοι δὲ ἀπόπειραι τῆς Τουρκίας,
αἱ γενόμεναι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ συντάγματος, ὅπως εἰσαγάγῃ τὸ γενικῶς ἀνεγνωρισμένον
σύστημα τῆς πληρωμῆς τῶν δασμῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ποσότητος ἢ τοῦ βάρους τῶν ἐμπορευ-
μάτων, αἱ προσκρούσασαι εἰς παρεμβληθείσας δυσχερείας ὑπὸ τῶν Δυνάμεων, ὧν ἡ συναίνεσις
ἀπῆρτετο πρὸς τοῦτο ἕνεκα τῶν διεθνῶν διομολογήσεων, μαρτυροῦσι περὶ τοῦ μεγέθους τῶν
γινομένων καταχρήσεων, κατ' ἀκολουθίαν δὲ περὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἀπωλειῶν, ἃς ὑφίστατο τὸ
δημόσιον ταμεῖον ἐκ τοῦ πλημμελοῦς τούτου τρόπου βεβαίωσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ.

Τὰ ἀτελῶς εἰσαγό- μενα ἐμπορεύματα.

Ἀτελῶς εἰσάγονται ἐλάχιστα ἐμπορεύματα ἐν Τουρκίᾳ, περιορίζονται δὲ αἱ ἀτέλειαι κυ-
ρίως ὑπὲρ τῶν εἰσαγομένων γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ τῶν πρὸς πρώτην ἐγκατάστασιν ἢ ἐπέ-
κτασιν βιομηχανικῶν ἐργοστασίων χρησιμευόντων μηχανημάτων καὶ ἐξαρτημάτων.

Ἀντίθεσις τῶν τε- λωνιακῶν δασμῶν ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις πρὸς τοὺς ἐν τῇ πα- λαιᾷ Ἑλλάδι ὑφι- σταμένους.

Τὸ ἐν Τουρκίᾳ ὑφιστάμενον σύστημα εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἀντίκειται ἄρδην πρὸς τὸ ἐν
τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι κρατοῦν. Ἐν ᾧ ἐν Τουρκίᾳ εἰσπράττεται, ὡς ἐλέχθη, δασμὸς 11 ο)ο ἐπὶ τῆς
ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων ἄνευ παραχωρήσεως ἀτελείας ὑπὲρ τῶν πρώτων ὑλῶν,
ἐν ᾧ οὕτως ἐν Τουρκίᾳ οὐδεμία ἠκολουθήθη προστατευτικὴ πολιτικὴ τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας,
ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὑπερπροστατευτικοῦ καὶ ὑπερταμιευτικοῦ συστήματος οἱ
δασμοὶ ἀνῆρχοντο κατὰ μέσον ὄρον ἐντὸς τῆς δεκαετίας 1902—1911 εἰς 27, 1 ο)ο ἐπὶ τοῦ συν-
όλου τῆς ἀξίας τῶν εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων, κατὰ μέσον δὲ ὄρον εἰς 33, 5 ο)ο ἐπὶ τοῦ
συνόλου τῶν δασμολογηθέντων ἐμπορευμάτων κατὰ τὸ ἔτος 1912, μετὰ τὸν συντελεσθέντα ὑπο-
βιβασμὸν τῆς ζακχάρεως, ἀνερχόμενοι οὕτως ἐν συνόλῳ εἰς τὸ τριπλάσιον τοῦλάχιστον τῶν εἰσ-
αγωγικῶν δασμῶν ἐν Τουρκίᾳ.

Παρατηρήσεις.

Αἱ πλημμέλειαι τοῦ ὑπερταμιευτικοῦ καὶ ἀλόγως ὑπερπροστατευτικοῦ συστήματος ἐν τῇ
παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐξετέθησαν διὰ μακρῶν ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως, ἐν ᾧ κατεδεί-
χθη ὅτι ὑπὸ τὸ κράτος τοιοῦτου συστήματος ἰδρῦθησαν κλάδοι βιομηχανίας, μὴ φέροντες οὐδὲ

πόρρωθεν την ἐλπίδα τῆς εὐδοκίμησεως, ἐγένετο δὲ καταληπτὸν ὅτι ὑπὸ τὸ κράτος τοιούτων ὑπερπροστατευτικῶν καὶ ὑπερταμειυτικῶν δασμῶν ἠὲ ζήθη σημαντικώτατα ἢ τιμὴ τῶν τοῦ βίου καὶ ὅτι τέλος κατὰ κανόνα ἀνεστάλη ἢ πρόοδος τῶν ἐκ τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἀποδόσεων ἕνεκα τῆς ἀπείρξεως τῆς εἰσαγωγῆς ὀλοκλήρων κατηγοριῶν ἐμπορευμάτων. Ἐνταῦθα δέ, προκειμένου περὶ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ ἰσχύοντος δασμολογικοῦ συστήματος δέον θὰ λεχθῆ, ὅτι ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, ὑπὸ τὸ κράτος ὁμοιομόρφων δασμῶν, πληττόντων δι' 11 ο)ο ἅπαντα τὰ προϊόντα τῆς γῆς καὶ τῆς βιομηχανίας, ἄνευ ἐξαιρέσεως τῶν πρώτων ὑλῶν, τῶν μὴ παραγομένων ἐν Τουρκίᾳ, ἀνεκόπη πᾶσα τάσις πρὸς δημιουργίαν ἐθνικῆς βιομηχανίας καὶ ὅτι τούτου ἕνεκα τὸ σύνολον τῶν ἐμπορευμάτων, καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν χρησιμευόντων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν τοῦ βίου, εἰσήγετο ἐκ τῶν βιομηχανικῶν Κρατῶν τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, ἢ δὲ Τουρκίᾳ ἀπετέλει κατ' ἐξοχὴν τὴν χώραν, ἐν ἣ μετεφέροντο καὶ ἐπωλοῦντο ἅπαντα τὰ πλεονάζοντα εἶδη τῆς Εὐρωπαϊκῆς βιομηχανίας.

Ἡ εὐρυνσις τῶν ὀρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ ἡ ἀνάκτησις πολυπληθεστάτων καὶ μεγάλων ἐπαρχιῶν, αἵτινες μέχρι σήμερον διείποντο ὑπὸ συστήματος ἄρδην, ὡς ἐλέχθη, ἀντικειμένου πρὸς τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι κρατοῦν, ἐπιβάλλουσιν ἐπιτακτικῶς εἰς τὴν νέαν Ἑλλάδα ὅπως, μεταρρυθμίζουσα τὸ δασμολογίον αὐτῆς, καθιερώσῃ τὰς ὀρθὰς καὶ ὑγιεῖς ἀρχὰς τοῦ προστατευτικοῦ συστήματος καὶ ἀκολουθήσῃ δασμολογικὴν πολιτικὴν, στηριζομένην εἰς τὰς ἀληθεῖς ἀνάγκας τῆς χώρας. Ἡ ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ὀρίων τοῦ Κράτους καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτοῦ δημιουργουμένη νέα κατάστασις ἐπιτρέπει νέαν ἀληθῶς ἐθνικὴν βιομηχανικὴν ζωὴν, ἢ διερεῦνησις δὲ τῶν συνθηκῶν τῶν νέων χωρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου θὰ καταστήσῃ ἐμφανῆ τὰ στοιχεῖα, ἅτινα καὶ ἐκ τῶν νέων χωρῶν ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ ὑποστηρίξει τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν βιομηχανίας, θὰ παράσχη δ' ἡμῖν ὡσάυτως λαβὴν ὅπως ἀρνηθῶμεν πᾶσαν ὑποστήριξιν εἰς βιομηχανίας, αἵτινες, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἔτι τῶν νέων συνθηκῶν, θὰ ἦσαν καταδεδικασμένοι εἰς βέβαιον θάνατον.

Β') ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΣ ΔΑΣΜΟΣ 1 ο)ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΕΞΑΓΟΜΕΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Δασμός 1% ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων. Παρατηρήσεις.

Διὰ πᾶν ἐκ Τουρκίας ἐξαγόμενον ἐμπόρευμα ἢ προϊόν καταβάλλεται δασμός, ἀνερχόμενος εἰς 1 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν. Ὁ δασμὸς οὗτος, πλήττων σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὰ ἐξαγόμενα ἐκ Τουρκίας προϊόντα τῆς γῆς, ἐπιδρᾷ οὐχὶ ὡς ἔμμεσος φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ἀλλ' ὡς ἄμεσος φόρος ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, ἐπαυξάνων οὕτω τὰ δεινὰ τῆς καταθλιπτικωτάτης ἀμέσου φορολογίας. Ἀληθῶς πᾶς τοιοῦτος ἐξαγωγικὸς δασμὸς, μὴ δυνάμενος κατὰ κανόνα ν' ἐπιρριφθῆ ἐπὶ τῶν καταναλωτῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἕνεκα τοῦ κανονισμοῦ τῆς τιμῆς τῶν προϊόντων ἐν τῷ διεθνῇ συναγωνισμῷ, ἀποτελεῖ ἐπιβάρυνσιν τῆς παραγωγῆς ἀδιαφιλονίκητον, ἢ κατάργησις δὲ αὐτοῦ ἐπιβάλλεται προσέτι καὶ ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι δὲν ἀποτελεῖ δίκαιον φόρον, διότι δὲν δύναται οὗτος νὰ ἐπιτεθῆ ἀναλόγως τῆς φορολογικῆς ἀντοχῆς τῶν πολιτῶν.

ΔΙΑΜΕΤΑΚΟΜΙΣΤΙΚΟΣ ΔΑΣΜΟΣ 1 ο)ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΔΙΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Παρατηρήσεις.

Πᾶν οἰονδήποτε ἐμπόρευμα εἰσαγόμενον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ προωρισμένον ὅπως ἐξέλθῃ πάλιν τῶν Τουρκικῶν συνόρων καταβάλλει 1 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ. Τοιοῦτος δασμὸς, χαρακτηριζόμενος μᾶλλον ὡς τέλος, καταργηθεὶς εἰς ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη, οὐδεμιᾶς δύναται νὰ τύχῃ ἐπιδοκιμασίας, πολλῷ μᾶλλον ὑποχρέωσιν ἔχουσι τὰ Κράτη ὑπὲρ ἑαυτῶν μὲν ὅπως

ἐπιδιώκωσι τὴν διὰ τοῦ ἐδάφους των διέλευσιν τῶν ξένων ἐμπορευμάτων, καταλειπόντων σημαντικώτατα κέρδη εἰς τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον, ἀπέναντι δὲ τῶν λοιπῶν Κρατῶν ἐν τῇ καλῶς ἐννοουμένη διεθνεί ἐμπορικῇ ἀλληλεγγύῃ ὅπως μὴ ἐπιβρύνωσι τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων διὰ τοιούτων δασμῶν.

Λοιπὰ δικαιώματα ἐπιβαρύνοντα τὰ εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα ἐμπορεύματα.

Πλὴν τῶν ἐκτεθέντων δασμῶν εἰσπράττονται ὡσάυτως διάφορα ἕτερα δικαιώματα, κυρίως δὲ λιμενικά, ὡς ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀποθηκεύσεως, μεταφορικὰ καὶ λοιπὰ, ἀυξάνοντα αἰσθητῶς τοὺς πληρωνομένους εἰσαγωγικούς καὶ ἐξαγωγικούς δασμούς.

2. ΕΜΜΕΣΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΦΟΡΟΙ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΤΤΟΜΕΝΟΙ ΔΙΑ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Γενικὴ διαίρεσις. Οἱ ἔμμεσοι φόροι ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, οἱ μὴ εἰσπραττόμενοι διὰ τῶν τελωνείων, εἰσπράττονται εἴτε διὰ τῆς μονοπωλιακῆς πωλήσεως ὠρισμένων ἀντικειμένων, εἴτε διὰ φορολογήσεως τῆς καταναλώσεως ἀντικειμένων κυκλοφορούντων ἐλευθέρως ἐν τῷ ἐμπορικῷ διαγωνισμῷ.

** Ἐμμεσος φόρος εἰσπραττόμενος διὰ μονοπωλίων.*

Φόροι ἐπὶ τῆς καταναλώσεως εἰσπραττόμενοι διὰ μονοπωλίων εἰσὶ :

- α') Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἄλατος.
- β') Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ, καὶ
- γ') Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως ἐπὶ τοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένου τουμπεκίου.

** Ἐμμεσος φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως μὴ εἰσπραττόμενος διὰ μονοπωλίων.*

Φόροι δὲ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως μὴ εἰσπραττόμενοι διὰ μονοπωλίου εἰσὶ :

- α') Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνου καὶ τῆς ρακῆς.
- β') Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ζύθου.
- γ') Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνοπνεύματος, καὶ
- δ') Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ παραγομένου τουμπεκίου.

Παρατηρήσεις.

Ἀπλῆ σύγκρισις πρὸς τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφιστάμενον σύστημα τῆς ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φορολογίας διδάσκει ὅτι τὸ ἐν Τουρκίᾳ ἰσχύον εἶνε πολλῶ ἀπλούστερον τοῦ ἡμετέρου, διότι ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφίστανται μονοπώλια καὶ ἔμμεσοι φόροι καταναλώσεως, μὴ ὑπάρχοντες ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις. Οὕτως ἐν Τουρκίᾳ δὲν ὑφίστανται τὰ μονοπώλια τοῦ πετρελαίου, σιγαροχάρτου καὶ πυρείων, ὡσάυτως δὲ δὲν βαρύνεται ὡς παρ' ἡμῶν ἡ καταναλώσις τῶν φωτιστικῶν καὶ τῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν. Πρέπει δὲ προσέτι νὰ προστεθῇ, θέλει δὲ ἀποδειχθῇ εὐθύς μετὰ ταῦτα, ὅτι οὐδὲ τὸ μέτρον τῶν ὑφισταμένων ἐν Τουρκίᾳ φόρων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως εἶνε ἀνώτερον τοῦ ἐν Ἑλλάδι, καὶ ὅτι ἐπὶ πλέον ἔνιοι τούτων εἰσὶν ἐν Τουρκίᾳ δυσαναλόγως ἐλαφρότεροι τῶν παρ' ἡμῶν. Ἐτέρωθεν δὲ ὁ μὲν ἐν Τουρκίᾳ ὑφιστάμενος φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνου βαρύνει τὴν παραγωγὴν κατ' οὐσίαν οὐχὶ ὡς ἔμμεσος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ἀλλ' ὡς ἄμεσος ἐπὶ τῆς παραγωγῆς φόρος, ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ τουμπεκίου ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν συμπλήρωσιν τῆς τοῦ καπνοῦ φορολογήσεως. Καὶ ταῦτα δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις ἔμμεσος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φορολογία εἶνε ἐλαφρότερα τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένης οὐ μόνον κατὰ τὴν ἑκτάσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ μέτρον αὐτῆς.

ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΝ ΑΓΟΡΑΣ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΩ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩ ΚΑΤΑΝΑΛΙΣΚΟΜΕΝΟΥ ΚΑΠΝΟΥ

Ὁ ἔμμεσος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ φόρος εἰσπράττεται διὰ τῆς μονοπωλιακῆς πωλήσεως τοῦ καπνοῦ.

Ἡ κατανάλωσις τοῦ καπνοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας συντελεῖται δι' ἔμμεσου φόρου, εἰσπραττομένου διὰ τῆς μονοπωλιακῆς πωλήσεως τοῦ εἴδους τούτου. Τὸ μονοπώλιον τοῦ καπνοῦ, εἰσαχθὲν ἐν ἔτει 1883, δὲν ἐνασκειῖται ἀμέσως ὑπὸ τρυ Κράτους καὶ δι' ὑπαλλήλων αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ Ἑταιρείας λαβούσης τὸ ἐπὶ τοῦτο προνόμιον, ἀντὶ ὠρισμένων ἀνταλλαγμάτων. Ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς τὸ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Μονοπωλίου σύστημα, αἱ κύριαι ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα τῆς προνομιοῦχου Ἑταιρείας καὶ αἱ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τε τὸ Κράτος, τὸ Δημόσιον Ὀθωμανικὸν χρέος καὶ τοὺς παραγωγοὺς ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως:

Τὸ πρὸ τοῦ μονοπωλίου σύστημα τῆς διὰ ταινιῶν φορολογίας. Ἰδρυσὶς τῆς προνομιοῦχου ἑταιρείας τοῦ Μονοπωλίου.

Πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Μονοπωλίου τοῦ καπνοῦ, τῆς συντελεσθείσης, ὡς ἐλέχθη, ἐν ἔτει 1883, ἡ φορολόγησις τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ συντελεῖτο κατὰ παρόμοιον πρὸς τὸν ὑφιστάμενον νῦν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι τρόπον, ἦτοι διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐπιθέσεως ταινιῶν ἐπὶ τοῦ συνσκευασμένου διὰ τὴν κατανάλωσιν καπνοῦ. Ἄλλ' ὅμως ἡ φορολογία αὕτη οὐσιωδῶς διέφερε τῆς ἡμετέρας, διότι τὸ δικαίωμα τῶν ταινιῶν δὲν εἰσεπράττετο τὸ αὐτὸ ἐπὶ πάσης ποιότητος καπνοῦ ἢ σιγαρέττων, ἀλλ' ἐποίκιλεν ἀναλόγως τῆς ποιότητος τοῦ καπνοῦ ἀπὸ 10-30 γροσίων κατὰ χιλιόγραμμον, ἦτοι ἀπὸ 2.90-8.70 κατ' ὁκᾶν διὰ τὸν καπνόν, ἀπὸ 15-30 δὲ γροσίων κατὰ χιλιόγραμμον, ἦτοι 4.35-8.70 κατ' ὁκᾶν διὰ τὰ σιγαρέττα.

Ἐπὶ πλέον δὲ εἰσεπράττετο φόρος 3 γροσίων κατὰ χιλιόγραμμον, ἦτοι 85 λεπτῶν περίπου κατ' ὁκᾶν παρὰ τοῦ πρώτου ἀγοράστοῦ, τοῦ ἀγοράζοντος τὸν καπνὸν ἀμέσως παρὰ τοῦ παραγωγοῦ, ἀποκαλούμενον δικαίωμα κυκλοφορίας.

Μετὰ τὴν παραχώρησιν τῆς ἐκ τοῦ φόρου καταναλώσεως ἐπὶ τοῦ καπνοῦ προσόδου εἰς τοὺς δανειστάς τοῦ Κράτους καὶ τὴν διαχείρισιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοσίου Ὀθωμανικοῦ Χρέους, ἐνομίσθη ὅτι, πρὸς αὐξήσιν τῶν ἐκ τοῦ καπνοῦ προσόδων ἔδει νὰ εἰσαχθῇ τὸ μονοπώλιον τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ εἴδους τούτου· ἀλλ' ὅμως δὲν ἐπετράπη τῷ Τουρκικῷ Δημοσίῳ ὅπως ἐκμεταλλευθῇ αὐτὸ δι' αὐτεπιστασίας καὶ δι' ἰδίων αὐτοῦ ὀργάνων, ἀλλ' ἐξεχωρήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοσίου Ὀθωμανικοῦ Χρέους, συναινούσης καὶ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως, τὸ προνόμιον ἰδρύσεως τοῦ Μονοπωλίου τοῦ καπνοῦ εἰς Ἑταιρείαν, διὰ τριάκοντα ἔτη, ἦτις ἀντὶ τῆς παραχωρήσεως τοῦ προνομίου ἐξησφάλισε πρὸς τὸ Δημόσιον Ὀθωμανικὸν Χρέος τὸ ποσόν, ὅπερ εἰσεπράττετο παρὰ τούτου ἐκ τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ, ἐξασφαλισθείσης ἐπὶ πλέον τῆς συμμετοχῆς τοῦ Δημοσίου Ὀθωμανικοῦ Χρέους καὶ τοῦ Τουρκικοῦ Δημοσίου εἰς τὰ ὑπὲρ ὠρισμένον ποσὸν πραγματοποιηθησόμενα κέρδη. (α) Οὕτω δὲ ἰδρῦθη

(α) Τουτέστιν ἡ Ἑταιρεία ὑπεχρέωθη νὰ καταβάλῃ σταθερῶς ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐπομένως καὶ ἐάν ἐτι δὲν ἐπραγματοποιεῖ κέρδη, τὸ ποσὸν τῶν 750,000 τουρκ. λιρῶν πρὸς τὸ Δημόσιον Ὀθωμανικὸν Χρέος. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἐμετριάσθη μετὰ ταῦτα κατόπιν μεταγενεστέρως συμφωνίας εἰς 700,000 τουρκικὰς λίρας. Ἐπὶ πλέον δὲ ὑπεχρέωθη ὅπως τὸ ἀπομένον κέρδος μετὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τόκου τῶν μετοχῶν αὐτῆς καὶ τῆς προμηθείας εἰς τοὺς ἰδρυτὰς τῆς Ἑταιρείας, διανεμῆ μετὰ αὐτῆς, τοῦ Δημοσίου Ὀθωμανικοῦ Χρέους καὶ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἀκλόουθον ἀναλογίαν:

Ἐπὶ καθαρῶν κερδῶν (μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ὡς ἄνω ποσῶν)	Λαμβάνουσι	Ἡ Ἑταιρεία τοῦ Μονοπωλίου	Τὸ Τουρκικὸν Δημόσιον.	Τὸ Δημόσιον Ὀθωμανικὸν Χρέος.
Μέχρι 500,000 λ. τ.		35 ο)ο	30 ο)ο	35 ο)ο
Ἀπὸ 500,000—1,000,000 λ. τ.		27 ο)ο	39 ο)ο	34 ο)ο

ἐν ἔτει 1883 ἡ λεγομένη Συνενδιαφερομένη Ἑταιρεία τοῦ Μονοπωλίου τῶν καπνῶν τῆς Ὁθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας (Régie cointeressée des tabacs de l'Empire Ottoman).

Τὰ κύρια δικαιώματα τῆς ἑταιρείας. Ἀποκλειστικὸν δικαίωμα αὐτῆς πρὸς ἀγοράν, παρασκευῆν καὶ πώλησιν τοῦ ἑν Τουρκίᾳ καταναλωμένου καπνοῦ.

Τὸ παραχωρηθὲν τῇ Ἑταιρείᾳ ταύτῃ προνόμιον ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Μονοπωλίου τοῦ καπνοῦ περιλαμβάνει πλὴν ἄλλων τινῶν δικαιωμάτων (β) τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς ἀγορᾶς, παρασκευῆς (fabrication) καὶ πωλήσεως τῶν διὰ τὴν ἐγγύριον κατανάλωσιν προωρισμένων καπνῶν τῆς Ὁθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Τὸ τοιοῦτον δικαίωμα περιλαμβάνει καὶ τὴν κατασκευὴν καὶ πώλησιν τῶν σιγαρέτων, τῶν σιγάρων καὶ παντὸς ἄλλου καπνοῦ, ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ παραγομένου ἐν τῇ Ὁθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ τουμπεκίου. Ἡ παραγωγή τοῦ καπνοῦ εἶνε ἐλευθέρη καὶ ἀκώλυτος ἐν Τουρκίᾳ, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς φυτεύσεως καπνοῦ κυρίως μόνον ἐπὶ ἐκτάσεως μικροτέρας τοῦ ἡμίσεος στρέμματος περίπου. Πρὸς ἔλεγχον τῆς παραγωγῆς καὶ κατ' ἀκολουθίαν πρὸς πρόληψιν τοῦ λαθρεμπορίου πᾶς παραγόμενος καπνὸς μεταφέρεται εἰς τὰς ἐπὶ τούτῳ ἀποθήκας τῆς Ἑταιρείας καὶ τοποθετεῖται ἐν αὐταῖς παρὰ τῶν παραγωγέων, πρὸς τὸν αὐτὸν δὲ σκοπὸν ὀφείλουσιν οἱ καλλιεργοῦντες καπνὸν νὰ προμηθεύωνται ἄνευ πληρωμῆς τινος ἄδειαν τῆς Ἑταιρείας, ὑποχρεουμένης νὰ παράσχη ταύτην. Ὁ ἔλεγχος ἐνασκειῖται ἀποκλειστικῶς δι' ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας.

Πώλησις τῶν μονοπωλιακῶν εἰδῶν.

Ἡ πώλησις τῶν μονοπωλιακῶν ἀντικειμένων ἐνεργεῖται μὲν ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας καθοριζομένη τιμῇ, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὰ ὑπὸ τῆς συμβάσεως καθωρισμένα ὄρια, δὲν συντελεῖται ὅμως δι' ἰδίων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ παρὰ ἰδιωτῶν, ὀφειλόντων νὰ λαμβάνωσι τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν τῆς Ἑταιρείας.

Μονοπωλιακὴ τιμὴ τοῦ καπνοῦ.

Αἱ τιμαί, εἰς ἃς πωλεῖται ὁ καπνὸς ἐν Τουρκίᾳ, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Ποιότης

Ποιότης	Τὸ χιλιόγρ.	275 γρόσ.	62.50 δρ.,	ἐπομένως ἡ ὀκτὼ	80.20 δρ.
Extra-extra	»	»	225	» = 51.18	» » 65.55
Extra	»	»	150	» = 34.12	» » 43.70
Πρώτη ποιότης	»	»	100	» = 22.75	» » 29.15
Δευτέρα ποιότης	»	»	80	» = 18.20	» » 23.30

Ἀπὸ 1,000,000 — 1,500,000 λ. τ.

18 ο)ο

52 ο)ο

30 ο)ο

» 1,500,000 — 2,000,000 »

10 ο)ο

70 ο)ο

20 ο)ο

» 2,000,000 καὶ ἄνω »

10 ο)ο

75 ο)ο

15 ο)ο

Ἐκ τῶν μεγίστων καθαρῶν κερδῶν τῆς Ἑταιρείας, (μετ' ἀφαίρεσιν τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον Ὁθωμανικὸν Χρέος καταβαλλομένων 700,000 τ. λ.: ἐτησίως) ἀερχομένων ἐν ἔτει 1906—1907 εἰς λ. τ. 469,049, ἐξ ὧν ἔδει νὰ ἀφαιρεθῶσι, κατὰ τὴν σύμβασιν, οἱ τόκοι τοῦ Ἑταιρικοῦ κεφαλαίου καὶ ἡ προμήθεια τῶν ἰδρυτῶν, προκύπτει ὅτι ἡ μετὰ τριακοναετίαν συμμετοχὴ τοῦ Τουρκικοῦ Δημοσίου ἰσοῦται σχεδὸν τῷ μηδενί, διαψευθεισῶν οὕτω τῶν προσδοκιῶν, ἃς ἐστήριξε τὸ τουρκικὸν δημόσιον κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Μονοπωλίου τοῦ καπνοῦ.

(β) Ἦτοι παρεχωρήθη τῇ Ἑταιρείᾳ τὸ δικαίωμα ὅπως εἰσπράττει ὑπὲρ ἑαυτῆς

α) τὸν εἰσαγωγικὸν δασμὸν ἐπὶ τῶν σιγάρων καὶ ἐπὶ εἰδῶν τοῦ καπνοῦ εἰσαγομένων εἰς Τουρκίαν.

β') τὸν ἐξαγωγικὸν δασμὸν ἐπὶ τῶν ἐκ Τουρκίας ἐξαγομένων καπνῶν εἰς χώρας, αἵτινες ἀπέτελεσαν ἄλλοτε μέρος τῆς Ὁθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

γ') τὰ δικαιώματα πωλήσεως τοῦ καπνοῦ καὶ

δ') τὸ δικαίωμα εἰσαγωγῆς καπνοῦ ἐκ τῆς μόνιχης ἐπαρχίας τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους, ἐνθα δὲν ὑφίσταται τὸ Μονοπώλιον τοῦ καπνοῦ, ἤτοι εἰς Μοσοῦλ καὶ Βαγδάτην.

Τετάρτη ποιότητος	Τὸ χιλιόγρ.	50 γρόσ.	= 11.35 δρ.	ἐπομένως ἢ ὀκᾶ	14.55 δρ.
Πέμπτη ποιότητος	»	»	30 » = 6.82 »	»	» » 8.75 »
Ἑκτη ποιότητος	»	»	20 » = 4.55 »	»	» » 5.85 »
Ἑκτη ποιότητος ἀξιωματ.	»	»	16 » = 3.64 »	»	» » 4.65 »
Ἑκτη ποιότητος στρατιωτ.	»	»	11 » = 2.50 »	»	» » 3.20 »

Παρατηρήσεις.

Αἱ μονοπωλιακαὶ αὗται τιμαί, παραβαλλόμεναι πρὸς τὰς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, τὰς κανονιζόμενας ἐπὶ τῇ βάσει ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ, καὶ περιλαμβανούσας τὸν τε φόρον καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ καὶ τὴν μονοπωλιακὴν τιμὴν τοῦ σιγαροχάρτου (ἀνερχομένων ἀμφοτέρων εἰς δρ. 12.40 κατ' ὀκᾶν), διδάσκουσιν ὅτι ἐν Τουρκίᾳ οἱ μὲν καταναλωταὶ ἀνωτέρων ποιότητων καπνοῦ ἀγοράζουσιν αὐτὸν εἰς τιμὴν ὑψηλοτέραν τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, οἱ δὲ τῶν κατωτέρων ποιότητων εἰς τιμὴν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ μικροτέραν. Ἄλλ' ὅμως ἡ κρίσις περὶ τοῦ μεγέθους τῆς συνολικῆς ἐπιβαρύνσεως εἰς τὰ δύο τμήματα τοῦ Βασιλείου ἐξαρτᾶται κυριώτατα ἐκ τῆς συνθηρίας τοῦ λαοῦ πρὸς κατανάλωσιν ὠρισμένων ποιότητων καπνοῦ, δυστυχῶς δὲ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ συλλεθῶσι σχετικαὶ ἐπίσημοι πληροφορίαι περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐξ ἐκάστης ποιότητος καταναλισκομένου καπνοῦ. Ἄλλ' ὅμως εἶνε ἀδιαφιλονίκητον τὸ πλεονέκτημα τοῦ Τουρκικοῦ μονοπωλίου ἀπέναντι τοῦ ἡμετέρου συστήματος, ὅτι διὰ τοῦ Τουρκικοῦ μονοπωλίου ὁ ἔμμεσος φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ δὲν κανονίζεται ὁ αὐτὸς δι' ὅλας τὰς ποιότητας τοῦ καπνοῦ, ἀλλ' ἐπιτίθεται ἀναλόγως τῶν διαφορῶν καταναλισκομένων ποιότητων.

Κύρια ὑποχρεώσεις τῆς ἑταιρείας.

Ἀντίστοιχος πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἑταιρείας ὅπως μόνη αὐτὴ ἀγοράζῃ τὸν διὰ τὴν ἐγχώριον κατανάλωσιν προοριζόμενον καπνόν, ἐπεβλήθη εἰς αὐτὴν ἡ ὑποχρέωσις ὅπως ἀγοράζῃ πάντα καπνόν, παραγόμενον ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐφ' ὅσον οἱ παραγωγοὶ δὲν προτιμῶσι νὰ πωλήσωσιν αὐτὸν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, δικαιοῦνται ν' ἀπαιτήσωσιν ὅπως ἡ ἑταιρεία τοῦ Μονοπωλίου ἀγοράσῃ αὐτὸν ἐπὶ τῇ βάσει εὐλόγου καὶ δικαίας τιμῆς. Διὰ τῆς ὑποχρέωσις ταύτης τῆς ἑταιρείας οἱ παραγωγοὶ εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ἐξησφαλισμένοι ὅτι θὰ πωλήσωσι τὸν παραχθησόμενον καπνόν, εἶνε δὲ προφανές ὅτι ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις τῆς ἑταιρείας συντείνει τὰ μέγιστα εἰς αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς τοῦ προϊόντος τούτου. Ἐπὶ πλέον δὲ ἐπεβλήθη εἰς τὴν ἑταιρείαν τοῦ Μονοπωλίου ἡ ὑποχρέωσις ὅπως ἀτόκως καὶ ἀνεξόδως παρέχῃ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς προκαταβολάς, τὰ μέγιστα συντεινούσας εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῶν παραγωγέων. Ἐπὶ πλέον δὲ συντείνει εἰς ἀνακούφισιν αὐτῶν ἡ ἴδρυσις ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ καὶ εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ τμήματα αὐτῆς ἀποθηκῶν ἀποθηκεύσεως, ἐνθα, ὡς ἐλέχθη, οἱ παραγωγοὶ εἰσὶν ὑπόχρεοι νὰ μεταφέρωσι τὸν καπνόν, τοποθετοῦντες αὐτὸν ἐν αὐταῖς καὶ ἀναμένοντες ἢ νὰ πωλήσωσιν αὐτὸν ἐλευθέρως εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἢ νὰ διαπραγματευθῶσι τὴν πώλησιν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἑταιρείαν ἐπὶ τῇ βάσει δικαίας καὶ εὐλόγου τιμῆς. Ἐν τόπῳ δὲ ἐνθα ἡ μὲν γεωργικὴ πίστις ἰσοῦται σχεδὸν τῷ μηδενί, ἡ ἀνάπτυξις δὲ τοῦ συνεταιρικοῦ πνεύματος, τοῦ προάγοντος τὰ συμφέροντα τῆς γεωργίας, δὲν ἤρξατο ἤδη συντελουμένη, εἶνε προφανές ὅτι ἡ ἑταιρεία τοῦ Μονοπωλίου τοῦ καπνοῦ, παρέχουσα προκαταβολὰς καὶ ἔχουσα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν καλλιεργητῶν τὰς ἀποθήκας αὐτῆς πρὸς τοποθέτησιν τοῦ προϊόντος, παρέχει οὕτως πλεονεκτήματα, ἅτινά εἰσιν ἐντελῶς ἄγνωστα εἰς τοὺς ἐντὸς τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος καλλιεργητὰς καπνοῦ.

ΜΟΝΟΠΩΛΙΟΝ ΤΟΥ ἌΛΑΤΟΣ

Μονοπώλιον τοῦ ἄλατος καὶ μονοπωλιακὴ τιμὴ αὐτοῦ.

Ἡ φορολόγησις τῆς καταναλώσεως τοῦ ἄλατος συντελεῖται διὰ τῆς μονοπωλιακῆς πωλήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1862. Ἡ διαχείρισις τοῦ μονοπωλίου τοῦ ἄλατος, μετὰ τὴν ὑπεγ-

γυότητα τῶν ἐκ τούτων προσόδων εἰς τὸ Δημόσιον Ὀθωμανικὸν Χρέος, συντελεῖται ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Ὀθωμανικοῦ Χρέους.

Ἡ μονοπωλιακὴ τιμὴ τοῦ ἐν ταῖς ἀλκαῖς τοῦ Κράτους συλλεγομένου ἄλατος, πωλουμένου ἐν αὐταῖς ταῖς ἀλκαῖς, ἀνέρχεται εἰς δέκα ἐξ παράδες κατὰ χιλιόγραμμα, ἤτοι εἰς δώδεκα περίπου λεπτά κατ' ὀκτῶν. Τὸ ἄλας τοῦτο, πωλούμενον μακρὰν τῶν ἀλυκῶν ἐν ταῖς ἐπὶ τούτῳ ἀποθήκαις ἐπιβαρύνεται διὰ τῶν ἐξόδων μεταφορᾶς, ἐνοικίου ἀποθηκῶν καὶ λοιπῶν ἐξόδων. Τὸ ὀρυκτὸν ἄλας πωλεῖται ἐν ᾧ τόπῳ ἐξορύσσεται ἀντὶ εἴκοσι τριῶν παράδων κατὰ χιλιόγραμμα, ἤτοι ἀντὶ λεπτῶν δέκα ἐπτὰ περίπου κατ' ὀκτῶν, ἐπιβαρυνόμενον ὡσαύτως, ὡσαύτως πωλεῖται μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐξορύξεως, διὰ τῶν ἐξόδων μεταφορᾶς, ἐνοικίου ἀποθηκῶν καὶ λοιπῶν. Παρὰ τὰ λαμβανόμενα δραστήρια μέτρα πρὸς καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου, συντελεῖται τοῦτο ἐν εὐρυτάτῃ κλίμακι ἐν Τουρκίᾳ, τοῦτο μὲν ἕνεκα τῆς ἀνεπαρκείας τῶν καταδιωκτικῶν ἀρχῶν, τοῦτο δὲ ἰδίως ἕνεκα τῆς μεγάλης ἐκτάσεως τῶν παρχλιῶν καὶ τοῦ ἀφθόνως, κυρίως ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, σχηματιζομένου αὐτομάτως ἄλατος.

Αἱ τιμαὶ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ πωλουμένου ἄλατος, συγκρινόμεναι πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι μονοπωλιακὴν τιμὴν αὐτοῦ, ἀνερχομένην εἰς 15 λεπτά κατ' ὀκτῶν, παριστῶσι τὸ μὲν ἐν ταῖς ἀλκαῖς συλλεγόμενον ἄλας πωλούμενον εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν τιμὴν ἐν ταῖς κατὰ τόπους ἀποθήκαις, τὸ δὲ ὀρυκτὸν ἄλας τιμώμενον ἀντὶ μεγαλειτέρας τιμῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἡμετέραν.

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΡΑΚΗΣ

Ὁ ἐκ σταφυλῶν παραγόμενος οἶνος καὶ ἡ ρακὴ καταβάλλουσι φόρον ἀνερχόμενον εἰς 15 ο) ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν, ἐξευρισκομένης δι' ἐκτιμῆσεως, τῇ συμπράξει τῶν δημοσίων καὶ τοπικῶν ἀρχῶν. Ὁ φόρος οὗτος εἶνε ἐντελῶς ἄσχετος πρὸς τὴν δεκάτην καὶ τὸν ἔγγειον φόρον, ἐπομένως καταβάλλεται ὑπὸ τῶν παραγόντων οἶνον καὶ ρακὴν ἐκ σταφυλῶν, οἷτινες κατέβαλον ἤδη τὴν δεκάτην καὶ τὸν ἔγγειον φόρον. Δὲν ὑποβάλλονται εἰς τὸν φόρον τοῦτον 200 ὀκάδες οἴνου, μένουσαι ἀφορολόγηται διὰ τὴν προσωπικὴν κατανάλωσιν τοῦ παραγωγοῦ. Εἰς τοὺς ἐξάγοντας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν οἶνον ἐπιστρέφεται τὸ ἥμισυ τοῦ φόρου.

Φύσις τοῦ φόρου
ἐπὶ τοῦ παραγομέ-
νου οἴνου καὶ τῆς
ρακῆς.

Καίτοι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς τουρκικῆς φορολογικῆς νομοθεσίας ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ παραγομένου οἴνου καὶ τῆς ρακῆς παρίσταται ὡς ἔμμεσος φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, εἶνε λίαν ἀμφίβολον ἂν τῷ ὄντι ἀποτελεῖ ἔμμεσον φόρον, τοῦναντίον δὲ συντρέχουσι πλεῖστοι λόγοι ὅπως χαρακτηρισθῇ ὁ φόρος οὗτος ὡς πρόσθετος ἐπιβάρυνσις τῆς ἐπὶ τῶν ἀμπέλων κειμένης ἐπαχθεστάτης ἀμέσου φορολογίας. Ἀληθῶς ὁ φόρος οὗτος, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν παραγόντων οἶνον—τοιούτοι δὲ εἰσὶ οἱ πλεῖστοι τῶν καλλιεργούντων τὴν ἀμπελον καὶ μεταποιούντες τὸ ἴδιον προῖον εἰς οἶνον καὶ μάλιστα πολὺν πρὸ τῆς πωλήσεως τοῦ προϊόντος αὐτῶν χρόνον—εἶνε αἰσθητὸς οὐχὶ ὡς ἔμμεσος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ἀλλ' ὡς ἄμεσος ἐπὶ τῆς παραγωγῆς φόρος. Τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον οὐδὲ ἡ προσωπικὴ καὶ ἡ τῆς οἰκογενείας τοῦ παραγωγοῦ κατανάλωσις μένει ἀφορολόγητος, ἀφ' οὗ αἱ 200 ὀκάδες, αἱ καταλειπόμεναι ἐλεύθεραι φόρου, οὐδὲ πόρρωθεν ἐξαρκουσι διὰ τὴν προσωπικὴν τοῦ παραγωγοῦ κατανάλωσιν. Ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ παραγωγοί, ὄντες συνήθως οἱ ἀσθενέστεροι ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ μάλιστα ἐν τόπῳ, ἐνθα εἶνε σχεδὸν ἄγνωστον τὸ συνεταιρικὸν πνεῦμα τῶν παραγωγῶν πρὸς πώλησιν τῶν προϊόντων των, εἶνε ἥμισυ ἐπιτήδειοι ὅπως ἐπιρρίπτωσι ἐκάστοτε τὸν φόρον ἐπὶ τῶν ἀγοραστῶν ἐμπόρων, δικαίως αἰσθάνονται τὸν φόρον τοῦτον ὡς ἄμεσον, βαρύνοντα τὸ ἐκ τῶν ἀμπέλων εἰσόδημα, ἀληθῶς δὲ ὡς τοιοῦτον ἀντιλαμ-

βάνονται αὐτοὶ οἱ παραγωγοὶ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις, οἱ κύπτοντες ἄλλως ὑπὸ τὸ βάρος τῆς λοιπῆς ἐπαχθεστάτης ἀμέσου φορολογίας, οὕτω δὲ ἕνεκα τῶν πολλαπλῶν τούτων ἀμέσων βαρῶν ἀνακόπτεται ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου, δυναμένη νὰ εὐδοκιμήσῃ ἐφ' ὄλου σχεδὸν τοῦ νέου ἐδάφους τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου εἰς εὐρυτάτην κλίμακα. Ὁ χαρακτήρ τοῦ φόρου τούτου ὡς ἀμέσου ἐπὶ τῆς παραγωγῆς γίνεται ὡσαύτως καταφανέστατος κατὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ οἴνου εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅποτε, ὡς ἐλέχθη, ἐπιστρέφεται μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ φόρου, οὕτω δὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ βαρύνει τοὺς καλλιεργητὰς ὡς καθαρὸς ἀμεσος φόρος, μὴ δυναμένου, φυσικῶ τῷ λόγῳ, νὰ ἐπιρρίψωσιν αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κατανκλωτῶν.

Παρατηρήσεις. Ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι οὐδεμία ὑφίσταται φορολογία τοῦ ἐκ τῶν ἀμπέλων εἰσοδήματος, οὔτε ἀμεσος ἐπὶ τῶν ἀμπέλων, οὔτε ἐπὶ τοῦ παραγομένου οἴνου. Πρὸς τὴν ἔλλειψιν ταύτην πάσης φορολογίας ἢ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις ὑφισταμένη, ἡ ἀπορροφῶσα ὀλόκληρον σχεδὸν τὸ ἐκ τῆς γῆς καθαρὸν εἰσόδημα, παριστᾷ εἰκόνα ὑψίστης ἀνισότητος.

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Φορολογικὸς ὅρος. Ἡ κατανάλωσις τοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ παραγομένου οἴνοπνεύματος βαρύνεται διὰ 48 παράδων, ἧτοι διὰ λεπτῶν 27 1)2 περίπου κατ' ὀκᾶν, ἐφ' ὅσον τὸ οἴνοπνευμα εἶνε 24 ἢ περισσοτέρων βαθμῶν. Ἐὰν ὁμοῦς τὸ παραγόμενον οἴνοπνευμα εἶνε κάτω τῶν 24 βαθμῶν, βαρύνεται διὰ 24 παράδων, ἧτοι 14 περίπου λεπτῶν κατ' ὀκᾶν. Τὸν αὐτὸν φόρον καταβάλλουσι καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα οἴνοπνεύματα, βαρυνόμενα ἐπὶ πλέον καὶ διὰ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ 11 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας.

Παρατηρήσεις. Ἡ φορολογία αὕτη ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τῶν οἴνοπνευμάτων ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις, παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, ἔνθα τὸ οἴνοπνευμα φορολογεῖται συνολικῶς διὰ δραχμῶν μιᾶς καὶ ἐξδομήκοντα δύο λεπτῶν κατ' ὀκᾶν, παρίσταται ἐλαφροτάτη.

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΖΥΘΟΥ

Φορολογικὸς ὅρος. Ἡ κατανάλωσις πλήττεται διὰ φόρου ἀνερχομένου εἰς 15 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ παραγομένου ζύθου. Ἡ ἀξία ὑπολογίζεται μετ' ἀφαιρέσιν ὀρισμένου ποσοστοῦ ἐκ τοῦ φόρου. Τὸν φόρον καταβάλλουσιν οἱ παρασκευάζοντες τὸν ζύθον.

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΟΥΜΠΕΚΙΟΥ

Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ παραγομένου καὶ μονόπωλιον τοῦ εἰσαγομένου τουμπεκίου. Τὸ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ παραγόμενον τουμπεκίον φορολογεῖται διὰ τεσσάρων γροσίων, ἧτοι διὰ λεπτῶν 90 περίπου, κατ' ὀκᾶν. Ἡ εἰσαγωγή δὲ καὶ ἡ πώλησις τοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἰδίως δ' ἐκ Περσίας, εἰσαγομένου παρεχωρήθη ἐν ἔτει 1892 μονόπωλιακῶς εἰς Ἑταιρείαν ἐπὶ 25 ἔτη, τὴν λεγομένην Société de Tombac, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς σχετικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Τουρκικῆς κυβερνήσεως ἡ ἑταιρεία αὕτη ἔχει τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς εἰσαγωγῆς καὶ πώλησεως ἐπὶ ὀρισμένη τιμῇ τοῦ τουμπεκίου καθ' ὄλην τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν. Ἡ ἑταιρεία καταβάλλει τῷ τουρκικῷ δημοσίῳ δι' ἐκάστην ὀκᾶν εἰσαγομένου τουμπεκίου γρ. 4 1)2, ἧτοι

ὑπὲρ τὴν δραχμὴν, ἐπὶ πλέον δέ, κατὰ καταναλισκόμενον κοιλόν, 40 παράδες, ἤτοι 27 περίπου λεπτά, κατ' ὁκᾶν. Ἐνῶ ὅμως ἡ ἔτησία κατανάλωσις ὑπερβαίνει τὰ 4,000,000 κοιλὰ, καταβάλλονται δι' ἐκάστην ὁκᾶν 50 παράδες, ἤτοι 28 περίπου λεπτά.

ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Γενναὶ παρατι-
ρήσεις.

Τὰ τουρκικὰ τέλη καὶ δικαιώματα, τὰ ἀνταλλάγματα δηλονότι, ἔπερ λαμβάνει τὸ τουρκικὸν δημόσιον παρὰ τῶν ἰδιωτῶν διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένας ὑπηρεσίας εἰςὶ πάσης φύσεως τέλη, διοικητικὰ καὶ δικαστικὰ, ἢ ἀπαρίθμισις δὲ αὐτῶν περιπετεῖ, διότι κατὰ κανόνα συμπίπτουσι πρὸς τὰ τέλη καὶ δικαιώματα, ἅτινα ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου εἰσπράττει τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον.

Ἰδιαιτέρας μνείας χρήζουσι τὰ τέλη χαρτοσήμου καὶ τὰ κατὰ τὴν μεταβίβασιν ἀκινήτων εἰσπραττόμενα τέλη, οὐ μόνον διὰ τὸ ποικίλλον αὐτῶν καὶ τὰς σπουδαίας ἀποδόσεις, ἀς ταῦτα παρέχουσι πρὸς τὸ δημόσιον, ἀλλὰ διότι προσέτι ὑπὸ τὴν ιδιότητα τῶν τελῶν κρύπτονται, ὡς ἐν Ἑλλάδι, ἀληθεῖς φόροι, ἀποβαίνει δὲ τούτου ἕνεκεν ἀναγκαία ἡ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς σύγκρισις αὐτῶν πρὸς τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφιστάμενα παρόμοια τέλη.

ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ

Τὰ ἐν ταῖς νέαις
ἰσαρχαίαις τέλη χαρ-
τοσήμου.

Τὰ μέχρι τῆς παραχωρήσεως αὐτῶν εἰς τὸ Δημόσιον Ὀθωμανικὸν Χρέος (Διάταγμα τῆς 28 τοῦ μηνὸς Μουχαρέμ 1299, ἤτοι τὴν 20 Δεκεμβρίου 1881) ὑφιστάμενα ἐν Τουρκίᾳ τέλη, τ' ἀναγραφόμενα ἐν τῷ «Νόμῳ περὶ χαρτοσήμου», ὡς οὗτος ἀνεπλάσθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 22 Ἰουλίου 1882, εἰσὶν μέτρια καὶ ἥκιστα καταθλιπτικά. Αὐξανομένων ὅμως τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους ἐπεβλήθησαν μετὰ ταῦτα τέλη ἐπὶ ἐτέρων πράξεων, μὴ ὑποκειμένων εἰς τέλος χαρτοσήμου, καὶ ἠυξήθησαν τὰ ὑφιστάμενα τέλη διὰ διαφόρων νόμων, ἐδημιουργήθη δὲ κυρίως τὸ χαρτόσημον τῆς Χετζάτης—διότι αἱ ἐκ τούτου εἰσπράξεις προωρίσθησαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν δανείου, συνομολογηθέντος διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ ἄγοντος εἰς Μέκκαν—, αἱ εἰσπράξεις τοῦ ὁποίου εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, μὴ καταστᾶσαι καὶ αὐταὶ ὑπέγγυοι εἰς τοὺς δανειστάς τοῦ Κράτους. Τέλος δέ, ἀναδιοργανωθέντων τῶν δικαστικῶν κυρίως τελῶν ἐπῆλθε σημαντικωτάτη αὔξισις αὐτῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν συμβολαιογραφικῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πολυσχιδοῦς ταύτης περὶ τελῶν χαρτοσήμου νομοθεσίας, καθ' ἣν συμπίπτει διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πράξιν νὰ εἰσπράττωνται τέλη διὰ δύο ἢ τριῶν τύπων χαρτοσήμων, ἢ ἐν Μακεδονίᾳ Διεύθυνσις τῶν Οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν ἐξέδωκε τεῦχος, ἀναγράφον τὰ διάφορα τέλη τὰ ἐπιβληθέντα διὰ διαφόρων νόμων, ἢ παράθεσις δὲ αὐτῶν καθίσταται ἀναγκαία πρὸς δικαιολόγησιν τῶν κατωτέρω ἐξαγομένων συμπερασμάτων.

1) Τέλη καθοριζόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου τῆς 22 Ἰουλίου 1882.

Πάγια τέλη.

1. Εἰς πάγια τέλη ὑπόκεινται, ἐκτὸς καὶ ἄλλων πολλῶν, μὴ κατονομαζομένων ἐγγράφων, τὰ ἐξῆς ἔγγραφα καὶ συμβάσεις :

1).—Ἀναδοχὴ ὑποχρεώσεως δι' ἀόριστον ποσόν..... γρόσια 2

Ἐὰν τὸ ποσὸν εἶναι ὠρισμένον ὑπάγεται εἰς ἀναλογικόν.

2).—Συμβάσεις μὴ περιλαμβανούσαι ὠρισμένον ποσόν..... » 10

3).—Συμβάσεις έχουσαι αντικείμενον ὄρισμένον ποσὸν ἐκτὸς τῶν έχουσῶν ἀντικείμενον δάνειον ἢ ἀναγνώρισιν χρέους αἵτινες ὑπάγονται εἰς ἀναλογικὸν τέλος.

Αἰ μέχρι	10,000		γροσίων	γρόσια	3
ἀπὸ	10,000	—	25,000	»	»	5
»	25,000	—	50,000	»	»	10
»	50,000	—	75,000	»	»	15
»	75,000	—	100,000	»	»	20
»	100,000	—	150,000	»	»	50
αἰ ἄνω τῶν	150,000		»	»	50

4).—Συμβάσεις μισθώσεως ὑπολογιζομένου ὁλοκλήρου τοῦ μισθώματος τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς μισθώσεως.

Διὰ ποσὸν μισθώματος μέχρι		2,000	γροσίων	γρόσια	1
» » »	»	2,000	—	5,000	»	2
» » »	»	5,000	—	10,000	»	3
» » »	»	10,000	—	25,000	»	5
» » »	»	25,000	—	50,000	»	10
» » »	»	50,000	—	75,000	»	15
» » »	»	75,000	—	100,000	»	20
» » »	»	100,000	—	150,000	»	30
» » ἄνω τῶν		150,000		»	50

5).—Συναλλαγματικαὶ καὶ ἐπισυναλλαγματικαὶ πληρωτέαι τῆ ὕψει καὶ ἐπιταγαὶ παράδες Αἰ λοιπαὶ τοιαῦται εἰς ἀναλογικόν.

6).—Διαθῆκαι ἀόριστου ποσοῦ γρόσια 50

Δι' ὄρισμένον ποσὸν εἰς ἀναλογικόν.

Αἰ κάτωθι ὁμοῦ τῶν 1000 γροσίων εἰσὶν ἀτελεῖς.

7).—Ἐγγυήσεις δι' ἀόριστον ποσὸν » 10

Δι' ὄρισμένον ποσὸν τῶν 40,000 γροσίων..... » 25

κάτω δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς ἀναλογικόν.

8).—Πληρεξούσια ἔγγραφα καθὼς καὶ τὰ προφορικῶς συντασσόμενα ἐπὶ δικαστηρίου τὰ μὲν εἰδικά..... » 10

τὰ δὲ γενικά..... » 20

9).—Τὰ ἀντέγγραφα, ἢτοι τὰ εἰκονικὰ ἔγγραφα..... » 20

10).—Αἰτήσεις κατασχέσεως..... » 2

11).—Ἀγωγαὶ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου..... » 1

12).—Αἰτήσεις, προτάσεις, ὑπομνήματα καὶ ἐν γένει πᾶσα ἀναφορὰ πρὸς δημοσίαν Ἀρχὴν » 1

13).—Διαμαρτυρήσεις, αἰ ἀπαντήσεις εἰς ταύτας καὶ τὰ ἀντίγραφα αὐτῶν.... » 3

14).—Συνοποχρητικά, συμβιβασμοὶ καὶ ἐκθέσεις διαιτητῶν » 20

15).—Ἀποφάσεις παντὸς Δικαστηρίου καὶ τῶν διαιτητῶν αἰ μὴ έχουσαι ἀντικείμενον ὄρισμένον ποσὸν..... » 10

Αἰ δι' ὄρισμένον ποσὸν εἰς τέλος ἀναλογικόν.

Αἰ ἀποφάσεις δικαστηρίου αἰ ἐκδιδόμεναι μετ' ἀνακοπὴν, ἔφεσιν ἢ ἀναίρεσιν αἰ ἄνω τοῦ ποσοῦ τῶν 40,000 γροσίωντ..... » 10

- 16).—Τὰ κατ' αἴτησιν ἰδιωτῶν παρὰ τῶν δημοσίων Ἀρχῶν ἐκδιδόμενα πιστοποιητικά καὶ τὰ παρ' ἰδιωτῶν ἐκδιδόμενα τοιαῦτα..... γρόσια 2
- 17).—Τὰ ἀντίγραφα καὶ ἀποσπάσματα ἐγγράφων ὑπαγομένων εἰς πάγιον τέλος ἢ ἀναλογικὸν 5 γροσίων καὶ ἄνω καθὼς καὶ μεταφράσεις τοιούτων ἐγγράφων ὅταν προσάγῳνται εἰς δημοσίας Ἀρχάς » 5
Τὰ δὲ ὑπαγόμενα εἰς τέλος ἀναλογικὸν κάτω τῶν 5 γροσίων ὑπάγονται εἰς τὸ τέλος τῶν πρωτοτύπων.
- 18).—Ἀντίγραφα καὶ ἀποσπάσματα δικαστικῶν ἀποφάσεων » 5
- 19).—Ἐγγραφα, ἐξοφλήσεις μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 100 γροσίων..... παράδες 10
Τὰ δὲ ἄνω τοῦ ποσοῦ τῶν 100 γροσίων καθὼς καὶ τὰ δι' ἀόριστον ποσὸν » 20
- 20).—Ἀποδεικτικὰ ἐπιδόσεως » 20

Τέλη ἀναλογικά.

- 1).—Πᾶσα πρᾶξις καὶ ἔγγραρον, ἔχοντα ἀντικείμενον ὠρισμένον ποσόν, ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν πίνακα τῶν παγίων τελῶν καὶ εἰς τὸν τῆς ἀτελείας, ὑπόκεινται εἰς τέλος ἀναλογικὸν κατὰ τὸν κατωτέρω πίνακα, ἀναλόγως τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένου ποσοῦ.

Ἐπὶ χρηματικῷ ποσοῦ

γροσίων	1	—	100	γρόσια	—	παράδες	10
»	101	—	1,000	»	—	»	20
»	1,001	—	2,000	»	1	»	—
»	2,001	—	4,000	»	2	»	—
»	4,001	—	6,000	»	3	»	—
»	6,001	—	8,000	»	4	»	—
»	8,001	—	10,000	»	5	»	—
»	10,001	—	15,000	»	6	»	20
»	15,001	—	20,000	»	10	»	—
»	20,001	—	25,000	»	12	»	20
»	25,001	—	30,000	»	15	»	—
»	30,001	—	35,000	»	17	»	20
»	35,001	—	40,000	»	20	»	—
»	40,001	—	45,000	»	22	»	20
»	45,001	—	50,000	»	25	»	—
»	50,001	—	55,000	»	27	»	20
»	55,001	—	60,000	»	30	»	—
»	60,001	—	65,000	»	32	»	20
»	65,001	—	70,000	»	35	»	—
»	70,001	—	75,000	»	37	»	20
»	75,001	—	80,000	»	40	»	—
»	80,001	—	85,000	»	42	»	20
»	85,001	—	90,000	»	45	»	—
»	90,001	—	95,000	»	47	»	20
»	95,001	—	100,000	»	50	»	—

ἄνω τῶν 100,000 γροσίων προστίθεται τέλος 200 παράδες (5 γρόσια) ἀνά 10,000 γρόσια ἢ κλάσματα αὐτῶν.

- 2.—Πάντα τὰ ἔγγραφα τὰ μὴ ὑπαγόμενα εἰς πάγιον ἢ ἀναλογικὸν τέλος καὶ μὴ ἀναφερόμενα ἐν τῷ πίνακι τῶν ἀτελῶν τοιούτων τὰ τε πρωτότυπα, τὰ ἀντίγραφα καὶ αἱ μεταφράσεις τούτων προσαγόμενα εἰς δημοσίους ἀρχὰς ὑπόκεινται εἰς τέλος. . . . γροσίων 1.

Γενικαὶ διατάξεις.

1).—Τὸ τέλος χαρτοσήμου ἅπαξ μόνον εἰσπράττεται, ὅσοιδήποτε καὶ ἂν ᾖ οἱ ὑπογράφοντες τοῦ ἐγγράφου, ἐκτὸς τῶν ἀποδείξεων παραλαβῆς καὶ ἐξοφλήσεως, αἰτινες, ἐὰν μὲν ὑπάγονται εἰς τέλος πάγιον καὶ φέρωσι πλέον τῆς μιᾶς ὑπογραφῆς, ὑπάγονται εἰς πληρωμὴν τέλους χαρτοσήμου, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπογραφόντων, ἐὰν δ' ὑπάγονται εἰς τέλος ἀναλογικὸν καὶ ἢ μερὶς ἐκάστου ἐκ τῶν ὑπογραφόντων εἶναι καθωρισμένη εἰς τέλος ἀνάλογον τῆς μερίδος ταύτης.

2).—Ἐκαστον ἀντίγραφον ἐγγράφου τινὸς ὑπάγεται εἰς πληρωμὴν ἰδιαιτέρου τέλους.

3).—Ἐὰν ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ περιλαμβάνονται συμβάσεις ἢ πράξεις, ἄσχετοι πρὸς ἀλλήλους, εἰσπράττεται τέλος χαρτοσήμου, κεχωρισμένως δι' ἐκάστην ἐξ αὐτῶν καὶ ἀναλόγως τοῦ καθωρισμένου διὰ τὸ εἶδος ἐκάστης. Ἐὰν τὸ ἔγγραφον ἔγῃ ἀντικείμενον ἀνάληψιν ὑποχρέωσεως καὶ περιλαμβάνῃ διαφόρους πράξεις σχετικὰς, ἐπιβάλλεται τέλος χαρτοσήμου τῆς πράξεως ἐκείνης τῆς ὑποκειμένης εἰς μεγαλύτερον τοιοῦτον.

4).—Πᾶσα ὑποχρέωσις τρίτου, συμπεριλαμβανομένη ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ, ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν ἰδιαιτέρου τέλους.

5).—Ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τοῦ τέλους, ἐπιτρέπεται νὰ γίνηται χρῆσις ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἶδους πολλῶν χαρτοσήμων· ἐὰν, ἔνθα ἀπαιτεῖται πάγιον, τεθῆ ἀναλογικὸν ἢ καὶ τάνάπαλιν, ἵνα θεωρηθῆ τὸ ἔγγραφον προσηκόντως χαρτοσημασμένον, πρέπει νὰ ἐπιτεθῆ χαρτόσημον ἑνὸς δεκάτου ἐπὶ πλέον ἐκ τοῦ προσήκοντος εἶδους, οὐχὶ ὅμως ὀλιγώτερον τῶν δέκα παράδων, ὑπόκειται δὲ προσέτι ὁ παραβάτης εἰς ποινὴν προστίμου.

Ἡ ἐπικόλλησις τῶν διαφόρων χαρτοσήμων δέον νὰ γίνηται χωριστά, ἢ δ' ἀκύρωσις τούτων γίνηται γραφομένης ἐπὶ δύο χαρτοσήμων τῆς χρονολογίας, τῆς ὑπογραφῆς καὶ τῆς ἐπιτιθεμένης σφραγίδος.

2) Τέλη χαρτοσήμου Κετξάζης

Τὰ τέλη ταῦτα εἰσπράττονται, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, δι' ἀναλόγου προξενικοῦ χαρτοσήμου ἐπιτιθεμένου ἐπὶ τῶν ἐξῆς ἐγγράφων, ἔτι δὲ καὶ ἄλλων τινῶν.

1).—Ἐπὶ ἀγωγῶν ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τῆς δίκης εἶναι ἀξίας ἄνω τῶν 1000 γροσίων.	παράδες 20
2).—Ἐπὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ ἄλλων ἀρχῶν.	γρόσια 10
3).—Ἐπὶ πληρεξουσίων ἐχόντων ἀντικείμενον ἀξίας ἄνω τῶν 1000 γροσίων »	10
Κάτω δὲ τῶν 1000 γροσίων.	» 1
4).—Ἐπὶ ἐγγυητικῶν ὅταν ἢ ἐγγύησις εἶναι ἄνω τῶν 1000 γροσίων.	» 5
Κάτω δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου.	» 1
5).—Ἐπὶ ἀναφορῶν εἰς διοικητικὰς ἢ δικαστικὰς ἀρχὰς.	» 1
6).—Ἐπὶ παντὸς ἐγγράφου προσαγομένου ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων.	» 1
7).—Ἐπὶ τῶν ἐνοικιαστηρίων συμβολαίων.	» 1 1)2
8).—Ἐπὶ ἐπιδοτηρίων.	» 1

3) Τέλη δικαστικά, συμβολαιογραφικά και άλλων έγγραφων.

Τὰ τέλη ταῦτα εἰσπράττονται διὰ κινητοῦ ἐπισήματος προξενικοῦ καὶ εἶνε ἐντελῶς ἄσχετα πρὸς τ' ἀνωτέρω ἀναφερθέντα τέλη χαρτοσήμου καὶ Χετζάζης. Ἐπομένως, συνεισπράττονται, ἐφ' ὅσον συμπέσει ἔγγραφόν τι νὰ ὑπόκειται καὶ εἰς ἐκεῖνα καὶ εἰς ταῦτα.

1) Τέλος πρωτοκολλήσεως

Αἱ ἀγωγαὶ καὶ αἱ αἰτήσεις πρὸς τὰ πολιτικὰ Δικαστήρια ἀπευθυνόμεναι, καθὼς καὶ αἱ ἀγωγαὶ τοῦ ἰδιώτου κατηγοροῦ καὶ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος ἐνώπιον τῶν ποινικῶν δικαστηρίων, αἱ προτάσεις τῶν διαδίκων καὶ πᾶν ἔγγραφον προσαγόμενον ὡς ἀποδεικτικὸν μέσον ὑπόκειται εἰς τέλος..... γροσίων 5

Τοῦ τέλους τούτου ἀπαλλάσσονται αἱ ἀγωγαὶ διὰ ποσὸν ἔλασσον τῶν 150 γροσίων, αἱ δὲ ἄνω τῶν 150—500 γροσίων ὑπόκεινται εἰς τὰ τέλη ταῦτα, ἀλλὰ καταβάλλονται μετὰ τὴν ἐκδοσὴς τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως.

β) Τέλη δικαστικῶν ἀποφάσεων

Αἱ πρωτόδικαι ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς τέλη ἀναλογικὰ, ἀναλόγως τοῦ ἐπιδικαζομένου ποσοῦ καὶ κατὰ τὸν ἐξῆς πίνακα.

Ἐπὶ ποσοῦ γροσίων 500	γρόσια	10
» » » 500 — 1,000	»	20
» » » 1000 — 2,000	»	40
» » » 2000 — 3,000	»	60
» » » 3000 — 5,000	»	100
» » » 5000 — 500,000 προστίθενται γρόσια 2 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν.		

Ἄνω δὲ τῶν 500,000 γροσίων προστίθεται 1)4 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ πλέον.

Τῶν ἀναλογικῶν τούτων τελῶν προκαταβάλλεται τὸ 1)4 ὅταν προσάγῃται ἡ ἀγωγή πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου καὶ κανονίζεται τὸ τέταρτον τοῦτο ἐπὶ τοῦ αἰτουμένου ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσοῦ, ἐὰν δὲ διὰ τῆς ἀποφάσεως ἐπιδικασθῇ ὀλιγώτερον τοῦ αἰτουμένου ποσὸν ὑπολογίζεται τοῦτο εἰς τὸ ὅλον τέλος τῆς ἀποφάσεως.

Ἐὰν τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτούμενον ποσὸν εἶναι μικρότερον τῶν 2500 γροσίων τὸ 1)4 τοῦ τέλους κατ' ἀποκοπὴν εἶναι..... γρόσια 20

Ἐὰν τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσὸν δὲν ὀρίζεται, καθορίζει τοῦτο τὸ Δικαστήριον πρὸς κταβολὴν τοῦ τετάρτου διὰ πράξεώς του σημειουμένης ἐπὶ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς αἰτήσεως.

Ἐὰν τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως ἀφορᾷ τὴν παράδουσιν ἢ τὴν ἐκτέλεσιν ἀντικειμένου τινὸς ὀρίζεται ἡ ἀξία τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου καὶ ἀναλόγως ταύτης καταβάλλονται τὰ τέλη τῆς ἀποφάσεως κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα.

Αἱ ἀγωγαὶ αἱ ἔχουσαι ἀντικείμενον ποσότητα μικροτέραν τῶν 150 γροσίων εἰσὶν

ἀπηλλαγμέναι παντός τέλους. Αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 150—500 γροσίων ὑπόκεινται εἰς τὰ τέλη πρωτοκολλήσεως, ἀποφάσεως ἀντιγράφων καὶ ἐπιδοτηρίων, ἀλλὰ ταῦτα εἰσπράττονται ἅμα τῇ ἐκδόσει τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως, εἰς ἣν πρέπει ν' ἀναφέρονται.

- 3).—Ἐπὶ προδικαστικῶν ἀποφάσεων λαμβάνεται κατ' ἀποκοπὴν τέλος. . . . γρόσια 100
- 4).—Αἱ ἀποφάσεις δι' ὧν κηρύσσεται ἔμπορος εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ὀρίζεται χρόνος παύσεως τῶν πληρωμῶν καὶ ἐν γένει κανονίζουσι τὰ τῆς διαδικασίας τῆς πτωχεύσεως, ὑπόκεινται εἰς τέλος. . . . » 100
- Ἐκτός τῶν ἐπικυρουσῶν συμβιβασμῶν ἐφ' ὧν καταβάλλεται τέλος 2 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ὀρισθέντος ποσοῦ τοῦ συμβιβασμοῦ.
- Τὰ ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως τέλη καταβάλλονται παρὰ τῶν συνδίκων.
- 5).—Ἐπὶ ἐφέσεων καὶ ἀναιρέσεων προκαταβάλλεται τὸ τέταρτον τοῦ διὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ληφθέντος τέλους.
- 6).—Ἐπὶ ἀνακοπῆς ἐὰν ἀπορριφθῇ αὕτη τύποις λαμβάνεται διὰ τὴν ἀπόφασιν κατ' ἀνακοπὴν τέλος. . . . » 100
- Ἐπίσης εἰς τὸ αὐτὸ τέλος ὑπόκειται καὶ ἡ ἀπόφασις ἢ δικάσασα ἐπὶ τῆς οὐσίας χωρὶς νὰ ἐπιδικάσῃ τι, ἐὰν δ' ἐπιδικάσῃ τι ἐπὶ πλεόν τῆς ἀνακοπτομένης ἀποφάσεως λαμβάνεται τέλος ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπὶ πλεόν δικασθέντος.
- 7).—Ἐπὶ τριτανakoπῆς λαμβάνεται τὸ αὐτὸ ὕπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀγωγῶν τέλος, ἐπὶ δὲ τῆς ἀναψηλαφησάσης τέλος. . . . » 100
- 8).—Ἐπὶ ἀποφάσεως Ἐφετείου μεταρρυθμιζούσης τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν καὶ διατατούσης τὴν παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ ἐκδύσαν τὴν μεταρρυθμισθεῖσαν ἀπόφασιν δικαστήριον λαμβάνεται τέλος. . . . » 100
- Ἐπὶ τῶν ἐπικυρουσῶν τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν καὶ τῶν μεταρρυθμιζουσῶν ταύτην καὶ ἐπιδικαζουσῶν τὴν ἐπίδικον ἀπαίτησιν ἐπιβάλλεται τέλος οἷον καὶ ἐν τοῖς Πρωτοδικείοις.
- Αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐφετείων αἱ ἀπορρίπτουσαι ἔφεσιν τύποις ἢ ἐπικυροῦσαι προδικαστικὴν τινα ἀπόφασιν καὶ ἐν γένει ἀπόφασιν ὑποβληθεῖσαν πρωτοδικῶς εἰς τέλος κατ' ἀνακοπὴν εἰς τὸ αὐτὸ κατ' ἀνακοπὴν τέλος.
- 9).—Ἐπὶ συντηρητικῶν κατασχέσεων αἱ ἀποφάσεις αἱ ἐπιτρέπουσαι τὴν ἐπιβολὴν ταύτης ἢ διατάσσουσαι τὴν ἄρσιν αὐτῆς ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου » 150
- Αἱ δὲ περὶ κύρους τοιαύτης κατασχέσεως εἰς τέλος ἀναλογικῶν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου.
- 10).—Διὰ τὸν διορισμὸν πληρεξουσίου ἐπ' ἀκροατηρίου, ἐὰν μὲν πρόκειται περὶ δίκης ἐχούσης ἀντικείμενον ἀξίας μέχρι 1000 γροσίων, οὐδὲν τέλος καταβάλλεται, ἐπὶ δικῶν ὅμως ἀνωτέρου ποσοῦ καταβάλλεται τέλος γροσίων 50, τὸ ὅποῖον ἐπικολλᾶται ἐπὶ τῶν πρακτικῶν.
- 11).—Τὸ ἀνάλογον κινητὸν ἐπίσημα τὸ προκαταβαλλόμενον παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ἢ αἰτοῦντος διαδίκου 1)4 τῶν τελῶν τῆς ἀποφάσεως ἐπικολλᾶται ἐπὶ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς αἰτήσεως, τῶν δ' ὑπολοίπων 3)4 τὸ ἀνάλογον κινητὸν ἐπίσημα, ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως.

3.—Τέλη παρακαταθηκῶν.

Αἱ παρακαταθῆκαι χρημάτων, πολυτίμων πραγμάτων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων αἱ γινόμεναι εἰς Δικαστήριον ἢ εἰς δημόσιον ταμεῖον ὑπόκεινται εἰς τέλος ἡμισυ τοῖς ἑκατόν, ἐὰν δ' ἡ παρακαταθήκη εἶναι πλέον τοῦ ἔτους λαμβάνεται ἐπὶ πλέον δι' ἕκαστον ἔτος πρόσθετον τέλος 1)4 τοῖς ἑκατόν· τὸ τέλος τοῦτο καταβάλλεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς συστάσεως τῆς παρακαταθήκης, ἢ δὲ συντασσομένη ἔκθεσις ὑπόκειται ἐπὶ πλέον εἰς τέλος πρωτοκολλήσεως..... γρόσια 5

4.—Τέλη συμβολαιογραφικὰ

Διὰ τὰ ἔγγραφα τὰ συντασσόμενα παρὰ συμβολαιογράφου ἐπιβάλλεται τέλος μέχρι τοῦ ποσῶ τῶν 5,000	γροσίων	10
Ἐκτὸς 5,001 — 10,000	»	25
καὶ ἐπὶ ἀνωτέρου ποσοῦ	»	50

Ἐκτὸς τῶν κατωτέρω περὶ ὧν εἶναι καθωρισμένον τέλος εἰδικῶν.

1).—Ἐγγραφα ἔχοντα ἀντικείμενον τὴν παραχώρησιν πράγματός τινος ὑπόκεινται εἰς τέλος 1)2 τοῖς ἑκατόν ἐπὶ τῆς ὠρισμένης ἢ τῆς ἐκτιμηθησομένης ἀξίως τοῦ πράγματος. Τὸ τέλος ὁμως τοῦτο οὐδέποτε δύναται νὰ ᾔηται μικρότερον τῶν 50 γροσίων.

2).—Ἐγγραφα μισθώσεως ὑπόκεινται εἰς τέλος ἡμισυ τοῖς ἑκατόν ὑπολογιζομένου τοῦ μισθώματος δι' ὅλον τὸν χρόνον τῆς διαρκείας τῆς μισθώσεως, τὸ δὲ τέλος τοῦτο οὐδέποτε δύναται νὰ ᾔηται μικρότερον τῶν 50 γροσίων, ἐν περιπτώσει δὲ μεταμισθώσεως τὸ τέλος ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου χρόνου τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως.

3).—Τὰ συμβόλαια συστάσεως ἐταιρίας ἢ παρατάσεως τῆς διαρκείας ταύτης ὑπόκεινται εἰς τέλος ἑνὸς τοῖς ἑκατόν, ἐὰν τὰ ἐταιρικὰ κεφάλαια ἀνέρχωνται μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 100,000 γροσίων, ἄνω δὲ τούτων ἡμισυ τοῖς ἑκατόν, οὐδέποτε ὁμως τὸ τέλος τοῦτο δύναται νὰ εἶναι μικρότερον τῶν 100 γροσίων. Εἰς τὰ τέλη ταῦτα ὑπάγοντι καὶ τὰ συμβόλαια περὶ αὐξήσεως τῶν ἐταιρικῶν κεφαλαίων ἐπὶ τοῦ αὐξανομένου κεφαλαίου, τὰ περὶ διαλύσεως ἐταιρίας καὶ τὰ περὶ διανομῆς τῶν κεφαλαίων, ἐφ' ὧν συνυπολογίζεται τὸ τε ἐταιρικὸν κεφάλαιον καὶ τὰ ὑπάρχοντα κέρδη.

4).—Τὰ διαμαρτυρικὰ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν, τὰ μὲν πρωτότυπα εἰς οὐδὲν τέλος ὑπάγονται, τὰ δὲ κοινοποιούμενα ἀντίγραφα εἰς τέλος..... » 50

5).—Τὰ πληρεξούσια τὰ γενικὰ εἰς τέλος..... » 100
Τὰ δὲ εἰδικὰ εἰς τέλος..... » 50

6).—Τὰ πρὸς βεβαίωσιν χρονολογίας ἔγγραφου τινὸς ἰδιωτικῶ εἰς τέλος.. » 50
καὶ διὰ τὸ ἀντίγραφον τοιοῦτου ἔγγραφου..... » 25

7).—Πάντα τὰ ἔγγραφα τὰ μὴ συντασσόμενα παρὰ Συμβολαιογράφου καὶ προσαγόμενα πρὸς ἐπικύρωσιν εἰς τοῦτο ὑπόκεινται εἰς τέλος γροσίων 50 διὰ τὴν ἐπικύρωσιν ἐκάστης ὑπογραφῆς.

Τέλη αντίγραφων και επιδόσεως

- 1).—Διὰ πᾶν κοινοποιούμενον ἀντίγραφον ἀποφάσεως λαμβάνεται τέλος... γροσίων 30
 Διὰ πᾶν δ' ἕτερον ἀντίγραφον μὴ κοινοποιούμενον..... » 10
 Τὰ αὐτὰ τέλη καταβάλλονται καὶ ἐπὶ συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων.
 Τὰ ἀντίγραφα δικογράφων ὑπόκεινται εἰς τέλος 30 γροσίων ἐπὶ 150
 λέξεων, ἐὰν δ' αἱ λέξεις εἶναι ὀλιγώτεραι τῶν 150 κατὰβάλλονται κατ'
 ἀποκοπὴν γροσία..... » 30
 Διὰ τὰ ἀντίγραφα ἐγγράφων τοιχοκολλουμένων εἴτε ἐν συνόλῳ, εἴτε
 ἐν περιλήψει καταβάλλεται τέλος..... » 10
 2).—Διὰ τὴν ἐπίδοσιν ἐκάστης κλήσεως ἢ παντὸς ἄλλου ἐγγράφου κατὰ-
 βάλλονται τέλη..... » 10

Τέλη ἐπὶ τῆς μεταβιβάσεως ἀκινήτων.

Τὰ βαρύνοντα τὴν
 μεταβίβασιν ἀκινή-
 των τέλη.

Τὰ τέλη ταῦτα καταβάλλονται ἐπὶ τῶν ἀκινήτων συναλλαγῶν, βαρύνοντα τέλη εἰσὶ ἐν γε-
 νικαῖς γραμμαῖς τὰ ἀκόλουθα:

Ἐπὶ πάσης ἐν ζωῇ μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος ἀκινήτου καταβάλλεται παρὰ τῷ κτημα-
 τολογίῳ τέλος 15 ο)ο ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς δηλουμένης ἀξίας, ἐπὶ μεταβιβάσεως δὲ αἰτία
 θανάτου 7 1)2 ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Ἐφ' ἔσον τὸ μεταβιβαζόμενον κτῆμα ἀνήκει τῷ μεταβιβάζοντι
 κατὰ πλήρως ἰδιοκτησίας δικαίωμα. Ἐφ' ἔσον ἕως ἐπὶ τοῦ μεταβιβαζομένου κτήματος τὸ Δη-
 μόσιον κέκτηται τὴν ψιλὴν κυριότητα—τοιαῦτα δὲ εἰσὶν ἐν Τουρκίᾳ σχεδὸν τὸ σύνολον τῆς
 ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας—ἢ τὸ μεταβιβαζόμενον κτῆμα εἶνε ἀφιερωμένον εἰς εὐαγὲς ἴδρυμα (βα-
 ζούφιον), καταβάλλεται διὰ μὲν τὴν ἐν ζωῇ μεταβίβασιν τέλος 30 ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς δηλου-
 μένης ἀξίας, διὰ δὲ τὴν αἰτία θανάτου μεταβίβασιν 15 ἐπὶ τοῖς χιλίοις.

β) Ἐπὶ ὑποθηκείσεως τῶν κατὰ πλήρη κυριότητα τοῖς ἰδιοκτῆταις ἀνηκόντων κτημάτων
 καταβάλλονται 7 1)2 ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ διὰ τῆς ὑποθήκης ἀσφαλιζομένου δα-
 νείου. Τὸ τέλος ἀνέρχεται εἰς τὸ διπλάσιον ἐπὶ ὑποθηκείσεως τῶν λοιπῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω
 κτημάτων.

Σύγκρισίς τῶν ἐν
 ταῖς ἐπαρχίαις τε-
 λῶν πρὸς τὰ ἐν τῇ
 παλαιᾷ Ἑλλάδι.

Ἡ μελέτη τῶν παρατεθέντων τελῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφιστά-
 μενα φέρει εἰς τ' ἀκόλουθα συμπεράσματα.

α) Ἐνῶ ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀξίας πάσης πράξεως καὶ παντὸς ἐγγράφου, μὴ ἔχον-
 τος ἀντικείμενον τὴν μεταβίβασιν ἀκινήτου κτήματος, ἐπιβάλλεται τέλος ἀναλογικῶν ἀνερχόμενον
 κατὰ μέσον ὄρον εἰς 1 ο)ο, ἐπὶ ὠρισμένων δὲ μόνον ἐμπορικῶν ἐγγράφων εἰς 1—2 ἐπὶ τοῖς χιλί-
 οις, ἐν Τουρκίᾳ αἱ τοιαῦται πράξεις ὑποβάλλονται κατὰ κανόνα οὐχὶ εἰς ἀναλογικόν, ἀλλ' εἰς πά-
 γιον τέλος, ἀνερχόμενον μέχρις 100 ἐν συνόλῳ γροσίων—22.75 δραχ., ἀναλόγως τοῦ εἴδους ἐκά-
 στης πράξεως, κατ' ἐξαιρέσειν δὲ εἰς ἀναλογικόν, μὴ ὑπερβαῖνον ὅμως τὸ 1 ο)ο, ἐξαιρετικῶς δὲ
 ὅλως δύναται ν' ἀνέλθῃ εἰς 1)2 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Κατ' ἀκολουθίαν τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἀνα-
 λογικὰ τέλη, τὰ μὴ ἀφορῶντα τὴν μεταβίβασιν ἀκινήτων, εἰσὶν οὐ μόνον βαρύτερα, ἀλλ' ἐπικά-
 θηνται ἐπὶ μείζονος κύκλου πράξεων καὶ ἐγγράφων.

β) Τ' ἀναλογικὰ τέλη, τὰ εἰσπραττόμενα ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν μεταβίβασιν τῶν ἀκινήτων,
 εἰσὶ βαρύτερα ἢ ἐν Τουρκίᾳ, ἐνῶ τὰ τέλη, τὰ βαρύνοντα τὰ συμβόλαια ὑποθηκείσεως ἀκινή-
 των κτημάτων εἰσὶ ἐν Τουρκίᾳ σημαντικῶς ἐλαφρότερα.

γ) Τὰ πάγια τέλη, τὰ εἰσπραττόμενα εἴτε παρὰ τῶν συμβολαιογράφων, εἴτε καταβαλλόμενα ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν ιδιωτῶν, εἰσὶν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ βαρύτερα ἐν Τουρκίᾳ καὶ ἐν τούτῳ κυρίως εὐρηταὶ τὸ ἐπαχθές τῆς τουρκικῆς περὶ τελῶν νομοθεσίας.

δ) Τέλος ὡσαύτως τὰ δικαστικά κυρίως τέλη, συγκρινόμενα πρὸς τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, εἰσὶ βαρέα, κεκτημένα ὅμως τὸ προσὸν τῆς μείζονος ἀναλογικότητος.

Γενικαὶ παρατηρήσεις.

Ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως δεόν νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι τὸ τουρκικὸν περὶ τελῶν χαρτοσήμου σύστημα πλεονεκτεῖ τοῦ ἡμετέρου κατὰ τοῦτο ὅτι ἡ ἐπίθεσις τῶν ἀναλογικῶν τελῶν δὲν γίνεται ὁμοιομόρφως καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ φορολογικοῦ ὄρου διὰ πάσας τὰς πράξεις, ἐπομένως καὶ διὰ τὰς μὴ ἐνδεικνύουσας φορολογικὴν ἀντοχὴν παρὰ τῷ καταβάλλοντι αὐτά, ὡς συμβαίνει ἐν Ἑλλάδι, ἀλλ' ὅτι τοῦναντίον ἐπεδιώχθη ὅπως ὑποβληθῶσιν εἰς μείζον ἀναλογικὸν τέλος αἱ μείζονα φορολογικὴν ἀντοχὴν ἐνδεικνύουσαι πράξεις. Μειονεκτεῖ ὅμως σημαντικώτατα τοῦ ἡμετέρου κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἥπια ἀναλογικὰ τέλη ἐπικαθήμενα ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐπιβάλλει βαρύτερα πάγια τέλη ἐπὶ πολλῶν πράξεων, αἵτινες ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπόκεινται εἰς τέλος ἢ ὑπόκεινται εἰς μετριώτερον. Ἡ ὅλη ὀργάνωσις τῆς περὶ τελῶν νομοθεσίας παρίσταται ἀτελεστέρα ἐν Τουρκίᾳ, τούτου δ' ἕνεκα αἱ ἐκ τελῶν ἀποδόσεις ἐν Τουρκίᾳ εἰσὶν ἥμιστα σημαντικά, κυρίως ἕνεκα τῶν μεγάλων καταχρήσεων καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν συστηματικῆς ἐποπτείας.

ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Πρόσοδος ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους.

Αἱ εἰς τὴν Ἑλλάδα περιερχόμεναι πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους τῆς κειμένης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν νέων Ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐκτάκτως σημαντικά, καίτοι ἐν Ἠπείρῳ καὶ Μακεδονίᾳ ὑφίστανται κτήματα διατελοῦντα εἰς τὴν ἄμεσον καὶ ἀπόλυτον κυριότητα τοῦ ὀθωμανικοῦ Δημοσίου, ἰδίως μετὰ τὴν δήμευσιν τῆς Σουλτανικῆς περιουσίας, τὴν συντελεσθεῖσαν μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Σουλτάνου Χαμίτ.

Πρόσοδος ἐκ βακουφίων καὶ δημοσίων γαιῶν.

Εἰς τὰς πρόσόδους τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους δύνανται ὡσαύτως νὰ κατάχθῳσι τὰ ἔσοδα, ἅτινα ἀπομένουσιν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν βακουφικῶν περιουσιῶν καὶ ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ψιλῆς κυριότητος, ὅπερ κέκτηται τὸ ὀθωμανικὸν Δημόσιον ἐπὶ μεγίστου μέρους τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας. Ἄλλ' ὅμως τό τε ζήτημα τῶν βακουφίων καὶ τὸ τοῦ δικαιώματος τῆς ψιλῆς κυριότητος τοῦ Δημοσίου, ἐπὶ μεγίστου μέρους τῆς ἀγροτικῆς κτήσεως, ἐξετάζονται ἐν τῷ ἐπομένῳ τμήματι τῆς ἐκθέσεως ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς οἰκονομικὰς συνθήκας τῶν νέων χωρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΝΕΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ

Ἀντίθεσις τοῦ συστήματος τῶν νέων χωρῶν πρὸς τὸ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν κοινοτικὸν σύστημα, καθ' ὃ πᾶν τμήμα τῆς Ἐπικρατείας ἀποτελεῖ σύστημα δήμου (ἢ κοινότητος, κατὰ τὸν νέον περὶ κοινοτήτων νόμον), χαρακτηριζόμενον ὡς νομικοῦ προσώπου τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ κεκτημένου ἐξουσίαν φορολογικὴν, ἐν ταῖς νέαις χώραις τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, οὐχὶ πᾶν τμήμα, ἀλλὰ μόνον αἱ πρωτεύουσαι τῶν γενικῶν ἐπαρχιῶν νομῶν καὶ ὑποδιοικήσεων, ἀποτελοῦσι νομικὰ πρόσωπα, κεκτημένα

έξουσίαν φορολογικήν, πᾶσα δὲ ἡ λοιπὴ ὑπαιθρος χώρα, ἀποτελουμένη ἐκ κοινοτήτων, σχηματιζομένων ἐξ ἑκάστου χωρίου, οὐδεμίαν κέκτηται ἐξουσίαν φορολογικήν. Ἡ φορολογικὴ δὲ ἐξουσία τῶν κοινοτήτων, τῶν ἀποτελουσῶν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, νομικὸν πρόσωπον, δὲν ἐπεκτείνεται ἐντὸς εὐρέων ὁρίων, ἀλλὰ περιορίζεται μόνον ἐντὸς τοῦ κύκλου, ὃν ρητῶς διαγράφει ὁ τουρκικὸς νόμος.

*Πρόσοδοι ἐκ δια-
πυλίων τελῶν.*

Αἱ ἐκ φόρων πρόσοδοι τῶν τοιούτων ἀστυκῶν κοινοτήτων προέρχονται κυρίως ἐκ διαπυλίων τελῶν, ἐπιτιθεμένων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ συμβουλίου. Ἡ ἐπίθεσις αὐτῶν δὲν γίνεται ἀναλόγως τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, ἀλλὰ καθ' ὅλους ἰδιορρυθμοὺς κανόνας ἀθαιρέτως, εἴτε ἀναλόγως τοῦ βάρους, εἴτε ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῶν μεταγωγικῶν μέσων. Εἶνε προφανές ὅτι αἱ ἀποδόσεις τῶν διαπυλίων τῶν πόλεων τῶν νέων χωρῶν εἰσὶν ἐλάχισται προάγουσαι τὰ γενικώτερα κοινοτικά συμφέροντα.

*Λοικαὶ ἐκ τελῶν
πρόσοδοι.*

Πλὴν τῶν ἐκ διαπυλίων τελῶν ἀποδόσεων, αἱ ἀστυκαὶ κοινότητες τῶν νέων χωρῶν πορίζονται ὡσαύτως ἕτερα ἔσοδα ἐκ τελῶν, εἰσπραττομένων ὡς ἀντάλλαγμα παρεχομένων ὑπηρεσιῶν. Οὕτως εἰσπράττονται τέλη σφαγείων, ἀπὸ 60 παράδων μέχρι 12 1)2 γροσίων, ἀναλόγως τοῦ σφαζομένου ζώου, (ἀπὸ 35 λεπτῶν περίπου μέχρι 2.85), προστιθεμένων ὡσαύτως ποσοστῶν τινων ὑπὲρ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τέλη ἀποθηκεύσεως πετρελαίου καὶ οἶνοπνεύματος, τέλη σταθμικὰ καὶ μετρικὰ, φωτισμοῦ, καθαριότητος καὶ διάφορα ἄλλα, φέροντα καθαρῶς τὸν χαρακτήρα τελῶν. Ὡσαύτως εἰσπράττεται παρὰ τῶν τοιούτων κοινοτήτων τέλος 1 0)0 ἐπὶ τοῦ συμφωνουμένου ἐνοικίου, βαρύνον τὸν ἐνοικιαστήν. Τὸ τέλος τοῦτο ἔχει ἀμιγῆ χαρακτήρα φόρου.

Παρατηρήσεις.

Ἡ ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς ἀνάπτυξις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος τῶν ἀστυκῶν κοινοτήτων ἐν ταῖς νέαις χώραις καὶ ἡ παντελὴς ἔλλειψις φορολογικῆς ἐξουσίας ὑπὲρ τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων, μὴ ἀποτελουσῶν, ὡς ἐλέχθη, νομικὰ πρόσωπα, καταδεικνύουσι τὰς μεγίστας ἀντιθέσεις, τὰς ὑφισταμένας μεταξὺ τοῦ κοινοτικοῦ φορολογικοῦ συστήματος τῶν νέων χωρῶν καὶ τοῦ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ἐνθα οἱ πόροι τῶν τε ἀστυκῶν καὶ ἀγροτικῶν δήμων, εἰσὶ πολυσχιδέστεροι, οἱ δὲ ἐξ ἀμέσων φόρων, συνεισπραττομένων μετὰ τῶν δημοσιῶν, εἰσὶ σημαντικώτατοι. Ἡ μὴ ἀνάπτυξις τοῦ κοινοτικοῦ φορολογικοῦ συστήματος εἶνε ἡ κυριώτερα ἴσως αἰτία τῆς πλημμελεστάτης διατηρήσεως τῶν πόλεων καὶ τῶν συνοικισμῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις, παρίσταται δὲ ἄμεσος ἡ ἀνάγκη ὅπως ἀναδιοργανωθῶσι τὰ οἰκονομικὰ τῶν κοινοτήτων, ἀναπτυχθῆ δὲ τὸ κοινοτικὸν πνεῦμα εἰς βαθμὸν ἐπιτρέποντα τὴν προαγωγὴν τῶν γενικωτέρων κοινοτικῶν συμφερόντων. Ἐὰν ἐν Τουρκίᾳ, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ ὑπαρξίς καὶ ἡ δρᾶσις τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων, μερμινουσῶν περὶ ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλων ἀναγκῶν τῆς κοινότητος, ἐτέρωθεν δὲ αἱ πρὶοῦσαι ἀνάγκαι τοῦ τουρκικοῦ Κράτους, πορίζομένου ἐκ τῆς γῆς τὰ κύρια αὐτοῦ εἰσοδήματα, κατέστησαν δυσχερῆ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων ὡς νομικῶν προσώπων, κεκτημένων ἐξουσίαν φορολογικήν καὶ ἐπομένως ἠμπόδισαν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κοινοτικοῦ πνεύματος, ἐν τῷ νέῳ Ἑλληνικῷ Βασιλείῳ, ἐνθα κατ' ἀνάγκην θὰ ἐκλείψωσιν αἱ ἰδιαιτέρας χριστιανικαὶ κοινότητες ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὑφ' ἣν ὑφίσταντο ἐν Τουρκίᾳ, τὸ δὲ Κράτος ὀφείλει ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ἴσσοινα ἐπιβάρυνσιν τῆς γῆς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος ἀναδιοργάνωσις τῶν κοινοτήτων ὡς προσώπων τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ ἡ διὰ ταύτης προαγωγὴ τοῦ κοινοτικοῦ πνεύματος.

III

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΓΑΙΑΙ

ΒΑΚΟΥΦΙΑ

ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΙ ΟΡΟΙ

ΠΡΟΚΑΤΑΡΑΧΗ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γενικαὶ παρατη-
ρήσεις.

Ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ πλοῦτου τῆς χώρας ἡ διαρρύθμισις τῶν τῆς ἰδιοκτησίας ἀρχῶν καὶ ἡ ἀπλοποίησις αὐτῶν κέκτηται ὅλως ἰδιόζουσαν σημασίαν, δι' ἀπλῆς δὲ νομοθεσίας, ἐξασφαλιζούσης πᾶσαν δυνατὴν ταχύτητα καὶ εὐχέρειαν περὶ τὴν μεταβίβασιν τῶν ἰδιοκτησιῶν καὶ συνεπαγομένης τὴν καταπολέμησιν παντὸς κωλύματος, περιορίζοντος τὸν ἰδιοκτήτην εἰς τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀκώλυτον διάθεσιν τοῦ κτήματος αὐτοῦ, αὐξάνεται ἡ τιμὴ τῆς γῆς καὶ παροτρύνονται οἱ ἰδιῶται πρὸς μείζονα καὶ ἐντελεστέραν ἐκμετάλλευσιν αὐτῆς. Ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἔδραιότερος καὶ διαρκέστερος καὶ μᾶλλον κατατετμημένος συνήθως πλοῦτος εἶνε ὁ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, σαφῶς προκύπτει ἡ ἀνάγκη ὅπως ἡ Πολιτεία διαρρυθμίῃ τὰ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας κατὰ τὸν μᾶλλον πρόσφορον διὰ τὴν ἰδιωτικὴν κτῆσιν τρόπον.

Παρ' ἅσασι σχεδὸν τοῖς νεωτέροις Κράτεσι κατεδείχθη ἡ τοιαύτη ἀνάγκη, δύναται δὲ νὰ λεχθῇ ὅτι σχεδὸν ἀπανταχοῦ κρατοῦσιν ὁμοίομορφοι κανόνες, ρυθμίζοντες τὰς σχέσεις τῆς ἰδιοκτησίας, μόνον δὲ ἐν Τουρκίᾳ ὁ διακανονισμὸς τῶν τῆς ἰδιοκτησίας σχέσεων δὲν ἔχει εἰσέτι ἐπιτελεσθῆ συμφώνως πρὸς τὰς κρατούσας νεωτέρας ἀρχάς. Θεοκρατικά ἀντιλήψεις, τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου κατὰ τὸν ἱερὸν τῶν μουσουλμάνων νόμον, ἡ πιστὴ προσήλωσις τῶν Μωαμεθανῶν πρὸς τὰ πάτρια καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ ἔθνους καὶ τῆς θρησκείας αὐτῶν κρατοῦσι καὶ σήμερον μέγα μέρος τῆς ἰδιοκτησίας ὑπὸ τὸν πέλεκυν περιορισμῶν ἀφορήτων καὶ μὴ συμβιβαστομένων ποσῶς πρὸς τὰς νεωτέρας περὶ ἰδιοκτησίας ἀρχάς, τούτου δ' ἔνεκεν ἐπέρχεται σπουδαία ὑποτίμησις μεγάλου τμήματος τῆς ἰδιοκτησίας, παρεμβάλλονται δὲ πολλάκις ἐμπόδια εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ ἐλευθέραν διάθεσιν τοῦ πλοῦτου τῆς χώρας.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι οἱ ἐν Τουρκίᾳ τὴν ἀκινήτων ἰδιοκτησίαν διέποντες κανόνες ἀφίστανται καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν τῶν ἡμετέρων. Ἡ κυριότης, τὸ ἀπόλυτον δηλονότι δικαίωμα, τὸ περιέχον τὴν ἀκώλυτον χρῆσιν καὶ κάρπωσιν τοῦ κτήματος καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἰδιοκτήτου ὅπως ἐμποδίῃ πάντα τρίτον ἀπὸ πάσης ἐπεμβάσεως, κυριαρχεῖ κατὰ κανόνα ὡσαύτως καὶ ἐν Τουρκίᾳ, ὑφίστανται δὲ καὶ ἐν Τουρκίᾳ θεσμοὶ σχετιζόμενοι πρὸς τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ μηδαμῶς παραλλάσσοντες τῶν ἡμετέρων. Ἄλλ' ὅμως ἔνεκα διχόρων λόγων παρατηροῦνται σπουδαῖαι παρεκκλίσεις καὶ σημαντικοὶ περιορισμοὶ εἴτε αὐτοῦ τούτου τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας, εἴτε τῆς ἀκωλύτου διαθέσεως αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ περιορισμοὶ οὗτοι στενώτατα συνδέονται πρὸς τὰς προσόδους τοῦ Δημοσίου, ἐπιβάλλεται ὅπως ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ Οἰχθῶσι διὰ γενικῶν γραμμῶν καὶ ἀπὸ δημοσιονομικῆς μᾶλλον ἀπόψεως οἱ ἐκτεθέντες περιορισμοί, οἱ σημαντικώτατα ἄλλως ἐπιδρῶντες ἐπὶ τῆς ὅλης οἰκονομικῆς μορφῆς τῆς χώρας.

Οἱ περιορισμοὶ οὗτοι συνδέονται πρὸς τοὺς θεσμοὺς

- α') τῶν δημοσίων καλουμένων γαιῶν (Ἐραζὶ ἐμιριγέ) καὶ
- β') τῶν βακουφίων.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΓΑΙΑΙ

Τὸ Δημόσιον εἶνε
φιλὸς ἰδιοκτῆτης τοῦ
μεγίστου μέρους τῆς
ἀγροτικῆς ἰδιοκτη-
σίας.

Ἡ κυριότης ἐν τῇ ἐκτεθείσῃ ἀπολύτῳ ἐννοίᾳ εὔρηται ἐν Τουρκίᾳ ἀνεγνωρισμένη καὶ κυριαρχεῖ ἐν τῇ ἀστικῇ ἀκινήτῳ ἰδιοκτησίᾳ καὶ ἐπὶ τινος μόνον μέρους τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας. Τὸ ὑπόλοιπον μέρος ταύτης, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ μέγιστον τμήμα τῆς ὑπαίθρου κτήσεως, ἀνήκει κατὰ φιλήν κυριότητα εἰς τὸ Κράτος, μόνον δὲ ἡ διαρκῆς νομὴ καὶ κάρπωσης τῶν κτημάτων ἄνευ ἀνταλλάγματος ἔχει ἀφεθῆ εἰς τοὺς ιδιώτας. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ Τουρκικὸν Κράτος εἶνε φιλὸς ἰδιοκτῆτης ὅλου σχεδὸν τοῦ ἐδάφους τῆς ἀγροτικῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, οἱ καρπούμενοι δὲ αὐτὸ ἰδιωταί εἰσιν ἀπλῶς μόνον διαρκεῖς νομεῖς, καρπούμενοι τὸ κτῆμα κατ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν μεταβιβάζοντες τὴν τοιαύτην κάρπωσιν εἰς τοὺς κληρονόμους καὶ εἰς οὐδὲν ὑποβαλλόμενοι μίσθωμα ἢ ἐδαφονόμιον ἀπέναντι τοῦ Δημοσίου. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἤθελεν ὑποτεθῆ, ὅτι ἡ τοιαύτη φιλή κυριότης τοῦ Δημοσίου στερεῖται πάσης ἐννοίας, ἀφ' οὗ οἱ ἰδιῶται κέκτηνται ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως καὶ καρπώσεως, εἰς οὐδὲν ὑποβαλλόμενοι ἀντάλλαγμα ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Ἐν τούτοις ὅμως ὡς εὐθὺς ἐν τοῖς ἐπομένοις ρηθῆσεται, τὸ δικαίωμα τοῦ Τουρκικοῦ δημοσίου δὲν ἀποτελεῖ ἀπλήν μόνον σκιάν, ἀλλὰ παρέχει οὐσιαστικώτατα ἄλλα δικαιώματα εἰς τὸ Δημόσιον. Ἄλλ' ὅμως πρὸς κατανόησιν τῆς σχέσεως μεταξύ ἰδιωτῶν καὶ Δημοσίου πρέπει νὰ λεχθῶσιν ὀλίγα τινὰ ἐξηγουῦντα τὴν γέννησιν τοῦ τοιοῦτου δικαιώματος τοῦ Δημοσίου.

Ἐξέλιξις τοῦ τοιοῦτου
δικαιώματος
τῆς ἰδιοκτησίας.

Ἄμα τῇ ὑπὸ τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας κατακτῆσει τῶν μερῶν, ἅτινα ἀπῆρτισαν τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, οἱ Ὄθωμανοὶ ἡγεμόνες, συμφώνως πρὸς τὴν ἐν ἀπάσῃ σχεδὸν τῇ Εὐρώπῃ κρατούσῃ τότε τιμαριωτικῇ ἀντιλήψει καὶ δυνάμει τοῦ δικαίου τοῦ πολέμου, προέβησαν εἰς διαρρῦθμισιν τῶν τῆς ἰδιοκτησίας σχέσεων κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Παρέδωσαν εἰς τὴν πλήρη ἰδιοκτησίαν τῶν ιδιωτῶν τὰ ἀστυκὰ κτήματα, τὰ εὕρισκόμενα ἐντὸς τῶν πόλεων, πᾶσαν δὲ τὴν ἀγροτικὴν ἀκίνητον περιουσίαν κατέστησαν δημοσίαν περιουσίαν, δημοσίαν γῆν. Μὴ δυνάμενον ὅμως τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος νὰ ἐκμεταλλεύηται ἀπ' εὐθείας τὴν κηρυχθεῖσαν δημοσίαν γῆν, διετήρησε μὲν τὴν φιλήν κυριότητα, παρέσχεν ὅμως τὰ κτήματα εἰς τὴν διαρκῆ νομὴν τῶν ιδιωτῶν ἄνευ οὐδενὸς ἀνταλλάγματος καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ σκοπῷ ὅπως εἰσπράττη, ταύτης καλλιεργουμένης, τοὺς δημοσίους φόρους. Οὕτως ὀλόκληρος ἡ ὑπικθρος χώρα ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ (ἐν ταῖς πλείσταις νήσοις τοῦ Αἰγαίου, ἰδίως δὲ ἐν Χίῳ καὶ Μιτυλήνῃ, ἀφέθη ἢ πλήρης ἰδιοκτησία τῶν ἀγρῶν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς κατὰ κανόνα) ἀνήκει κατὰ φιλήν κυριότητα εἰς τὸ Ὄθωμανικὸν Δημόσιον, μόνον δὲ ἡ διαρκῆς νομὴ καὶ κάρπωσης ἀνήκει εἰς τοὺς ιδιώτας, ὅπως δὲ ἐξαιρετικῶς παρεχωρήθη ἐλάχιστον τμήμα τῆς ὑπαίθρου χώρας εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν κυριότητα τῶν ιδιωτῶν (μούλκια). Ἐνῶ δὲ εἰς τὰ πλεῖστα Εὐρωπαϊκὰ Κράτη τοιαῦτα τιμαριωτικὰ δικαιώματα, ὑπάρξαντα κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐκεῖ, κατελύθησαν ἅμα τῇ μεταβάσει τῶν Κρατῶν εἰς τὰς νεωτέρας ἀρχὰς τοῦ Δημοσίου Δικαίου, ἐν ᾧ παντοῦ σήμερον τὸ Κράτος ἀπῆλλάχθη τῆς τοιαύτης κυριότητος, τῆς μετεχούσης χαρακτῆρος δημοσίου δικαίου, ἐπὶ τῶν ιδιωτικῶν κτημάτων, ἐν Τουρκίᾳ παρ' ὅλην τὴν ἐξέλιξιν καὶ μετρίασιν καὶ ἐξασθένισιν αὐτῶν διατηροῦνται ἀκέραια μέχρι σήμερον.

Οἱ περιορισμοὶ τῶν νεομένων δημοσίας γαίας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Δημοσίου.

Ὅτι ἡδύνατο νὰ ὑποτεθῆ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὅτι ἡ τοιαύτη φιλή κυριότης τοῦ Ὄθωμανικοῦ Δημοσίου ἀποτελεῖ ἀπλήν σκιάν ὑπὲρ τοῦ Κράτους, ἀφ' οὗ οὐδὲν ὁ διαρκῆς νομεῖς καταβάλλει τῷ Δημοσίῳ μίσθωμα ἢ ἀντάλλαγμα καὶ ὅτι τούτου ἕνεκεν οὐδὲν ἐκ τῶν δικαιωμάτων τούτων τοῦ Ὄθωμανικοῦ Δημοσίου δεσμεύεται ἡ ἀγροτικὴ ἐν γένει ἰδιοκτησία. Οὐ-

δὲν ὁμῶς τούτου ἀναληθέστερον. Οὐ μόνον τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν ἀποτελοῦσιν ἀπλῆν διὰ τὸ Κράτος σκιάν, ἀλλὰ συγχρόνως παρακωλύουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀκινήτου ἀγροτικῆς ιδιοκτησίας. Πρὸς κατανόησιν δὲ τῆς ἐπιδράσεως, ἣν κέκτῃται ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως ὁ θεσμὸς οὗτος τῶν δημοσίων γαιῶν ἐν Τουρκίᾳ, πρέπει ν' ἀναπτυχθῶσιν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς πρῶτον μὲν οἱ περιορισμοὶ, εἰς οὓς ἐπὶ δημοσίων γαιῶν ὑποβάλλονται οἱ καρπούμενοι καὶ νεμόμενοι τὰς δημοσίας ταύτας γαίας, δεῦτερον δὲ τὰ δικαιώματα, ἅτινα ἀπορρέουσιν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπάρξεως δημοσίων γαιῶν, τὰ συνυφασμένα μετὰ τῶν περιορισμῶν, εἰς οὓς ὑποβάλλονται οἱ διαρκεῖς νομεῖς.

Οἱ νεμόμενοι δημοσίας γαίας δὲν δικαιούται νὰ ἀλλάξωσι τρόπον καλλιέργειας.

Οἱ νεμόμενοι δημοσίας γαίας ὑφίστανται τὸν κύριον περιορισμὸν ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀλλάξωσι τὸν τρόπον τῆς καλλιέργειας ἄνευ ἀδείας τοῦ Δημοσίου, ὀφείλοντες κυρίως νὰ καλλιεργῶσιν αὐτοὺς εἴτε ὡς ἀγρούς, εἴτε ὡς χειμερινὰς καὶ θερινὰς βοσκάς εἴτε ὡς λειμῶνας. Ἐπομένως ὁ νεμόμενος δημοσίαν γῆν ἐπιθυμεῖ νὰ μεταβάλλῃ βοσκήν εἰς ἀγρόν, νὰ μετατρέψῃ παραγωγικὸν ἔδαφος εἰς ἀλώνιον, νὰ φυτεύσῃ ἀμπελον, ἢ νὰ κτίσῃ ἐπ' αὐτῶν οἰκοδομήν, ὀφείλει νὰ ἐφοδιασθῇ διὰ σχετικῆς ἀδείας. Ὁ τοιοῦτος ἐν γενικαῖς γραμμαῖς περιορισμὸς, ὁ ἀπορρέων ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ψιλῆς κυριότητος τοῦ Κράτους, κύριον λόγον ἔχει ὅτι τὸ Δημοσίον διὰ τῆς τοιαύτης παροχῆς ἀδείας ἐξασφαλίζει ὑπὲρ αὐτοῦ ὠρισμένα τέλη, δεῦτερον δὲ καθορίζει ἐπὶ τῶν πλείστον τοιούτων ἐδαφῶν, καθισταμένων κατὰ κανόνα μὴ παραγωγικῶν (οἰκοδομαί, ἀλώνια κτλ.) καὶ ἀποβαλλόντων, κατ' ἰδιορρυθμους τουρκικοὺς κανόνας, τὴν ιδιότητα τῆς δημοσίας γῆς, ἐνοίκιον τοῦ οὕτω μετατρεπομένου ἐδάφους ἀντὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς παραγωγῆς (δεκάτης), ὃν ἀπόλλυσι διὰ τῆς μετατροπῆς τοῦ ἐδάφους εἰς μὴ παραγωγικόν.

Οἱ νεμόμενοι δημοσίας γαίας ἀποβάλλονται μὴ καλλιεργούντες αὐτὰς ἐπὶ τριετίαν.

Ὁ δεύτερος περιορισμὸς, ἀπορρέων καὶ αὗτος ἐκ τῆς ψιλῆς κυριότητος τοῦ Δημοσίου, συνίσταται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νεμομένου ὅπως μὴ ἀφήσωσιν ἀκαλλιεργητὸν τὸ ἔδαφος ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη ἄνευ νομίμου καλύμματος.

Ὁ παραβαίνων τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἀπόλλυσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὡς διαρκεῖς νομέως τοῦ κτήματος, τοῦτο καθίσταται τελεία ιδιοκτησία τοῦ τουρκικοῦ δημοσίου, πωλοῦντος αὐτὸ εἰς πλειστηριασμόν, τοῦ τέως νομέως δικαιουμένου ὅπως προτιμηθῇ παντὸς ἄλλου ἐπὶ ἴση τιμῇ. Ὁ περιορισμὸς οὗτος ἐπήγησεν ἐκ τοῦ προφανοῦς συμφέροντος τοῦ Τουρκικοῦ δημοσίου, ἀρρομένου ἐκ τῆς φορολογίας τῆς γῆς τὰς κυρίας αὐτοῦ δημοσίας προσόδους, ὅπως μὴ μένη ἀκαλλιεργητὸν τὸ ἔδαφος. Πρέπει ὅμως νὰ λεχθῇ, ὅτι τοῦ δικαιώματος τούτου, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, σπανίως ποιεῖται χρῆσιν τὸ Τουρκικὸν δημοσίον, τοῦτο μὲν ἕνεκα τῆς πρωτογενοῦς καλλιέργειας τοῦ ἐδάφους ἐν ταῖς νέαις χώραις, ἔνθα τὸ πλεῖστον αὐτοῦ παραμένει ἀκαλλιεργητὸν, τοῦτο δὲ ἐκ τῆς συναισθήσεως, ὅτι τὸ τοιοῦτον δικαίωμα τῆς ψιλῆς κυριότητος δὲν εἶνε εὐλογον νὰ καθίσταται πιεστικόν διὰ τῆς κατὰ γράμμα ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, τέλος δὲ καὶ ἕνεκα τῆς ἀτελοῦς ὀργανώσεως τῆς Τουρκικῆς διοικήσεως, μὴ δυναμένης νὰ ἐπιτηρῇ ἀπανταχοῦ ἐπὶ τῆς ἐντελοῦς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

Οἱ νεμόμενοι δημοσίας γαίας μεταβιβάζουσιν αὐτὰς μόνον τῇ ἀδείᾳ τοῦ Δημοσίου.

Τρίτος περιορισμὸς συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡ ἐν ζωῇ μεταβίβασις τῆς διαρκεῖς νομῆς εἰς ἕτερον συντελεῖται μόνον τῇ ἀδείᾳ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου. Καὶ ὁ περιορισμὸς οὗτος, πηγάζων ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ψιλῆς κυριότητος τοῦ Δημοσίου, κύριον λόγον ἔχει τὴν εἰσπραξιν δικαιωμάτων ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου, ἀνερχομένων εἰς τὸ διπλάσιον τῶν εἰσπραττομένων κατὰ τὴν μεταβίβασιν κτημάτων ἀνηκόντων κατὰ πλήρη κυριότητα εἰς τοὺς ιδιοκτῆτας αὐτῶν. Τὸ Δημοσίον δὲν δύναται ἄνευ νομίμου λόγου ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀδειαν πρὸς μεταβίβασιν τῶν εἰς τὴν ἀπλῆν διαρκῆ νομὴν ἀνηκόντων κτημάτων. Ἀποθνήσκοντος τοῦ διαρκεῖς νομέως ἡ νομὴ

αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ μεταβιβασθῆ διὰ διαθήκης, καλοῦνται δὲ ἐξ ἀδιαθέτου οἱ ἐγγύτεροι συγγενεῖς μέχρι καὶ τῶν ὁμοπατρῶν ἀδελφῶν περιλαμβανομένων, ἔτι δὲ μετ' αὐτοὺς ὑπό τινος περιορισμοῦ καὶ ὁ ἐπιζῶν σύζυγος. Μὴ ὑπαρχόντων τοιούτων κληρονόμων τὸ κτῆμα ἐπανέρχεται εἰς τὴν πλήρη καὶ ἀπόλυτον κυριότητα τοῦ Δημοσίου.

Οἱ νεμόμενοι δημοσίας γαίας ὑποβάλλονται εἰς ἰδίας διατυπώσεις κατὰ τὴν ὑποθήκυσιν αὐτῶν.

Ἐκτετατοῦ περιορισμοῦ συνίσταται εἰς τὰς διατυπώσεις περὶ τὴν ὑποθήκυσιν καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ τῆς ὑποθηκεύσεως δικαίωματος. Διὰ τὴν ὑποθήκυσιν τοιούτων κτημάτων ὡσαύτως καταβάλλονται διπλάσια δικαίωματα τῆς ἀπλῆς ὑποθηκεύσεως.

Τὰ οὐσιαστικὰ δικαίωματα τοῦ Δημοσίου ἐπὶ δημοσίων γαίων.

Ἐκ τῶν ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς ἐκτεθέντων περιορισμῶν καταδεικνύεται ὅτι τὸ τῆς ψιλῆς κυριότητος δικαίωμα τοῦ Ὀθωμανικοῦ Δημοσίου δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῆν σκιάν διὰ τὸ Κράτος, ἀλλ' ὅτι ἐξ αὐτοῦ παράγονται οὐσιαστικώτατα πλεονεκτήματα ὑπὲρ αὐτοῦ, συνιστάμενα κυρίως εἰς τὴν εἰσπραξίν διπλασίων τελῶν κατὰ πᾶσαν πρᾶξιν μεταβιβάσεως καὶ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς πλήρους κυριότητος ὡσάκις ὁ διαρκῆς νομεὺς αὐτῶν ἢ ἤθελε παραμελήσῃ τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ πρὸς καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους, ἢ ἤθελεν ἀποθάνῃ ἄνευ κληρονόμων, δικαιουμένων νὰ διαδεχθῶσιν αὐτὸν εἰς τὴν διαρκῆ νομήν.

Κατεύθυνσις τῆς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς δημοσίας γαίας.

Ἡ ἐκτεθεῖσα ἰδιότης τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας ὡς δημοσίας γῆς εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἐν νεωτέρῳ Κράτει, τούτου δ' ἕνεκα τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὀφείλει ἀμέσως ν' ἀπεκδυθῆ τῶν ἐπὶ τῆς δημοσίας γῆς δικαιομάτων. Εἶνε ἐντελῶς ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰς ἐπὶ νεωτέρου Κράτους κρατούσας ἀρχάς, ὅπως τοῦτο διατηρῆ τὴν ψιλὴν κυριότητα ἐπὶ ὄλου σχεδὸν τοῦ ἐδάφους τῆς Ἐπικρατείας, ἥτις ψιλὴ κυριότης, πηγάσσασα ἐκ τοῦ δικαίου τοῦ πολέμου καὶ τῆς τιμαριωτικῆς ἀντιλήψεως, μετέχει χαρακτῆρος δικαίωματος ἐκπηγάζοντος ἐκ τοῦ δημοσίου δικαίου. Ἀλλὰ καὶ λόγοι ὡσαύτως σκοπιμότητος ἐπιβάλλουσιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος τὴν καταστροφὴν τῶν τοιούτων δικαιομάτων, διότι διὰ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν μεγάλως δυσχεραίνεται ἡ κυκλοφορία τοῦ ἀκινήτου πλούτου, οὐσιωδῶς δὲ τούτου ἕνεκεν ὑποτιμᾶται ἡ ἀξία αὐτοῦ, μεγαλύτεραι ἀγροτικαὶ ἐπιχειρήσεις, αἰτινες ὀφείλουσι νὰ στηρίζωνται εἰς ἀπόλυτον ἰδιοκτησίας δικαίωμα, κατ' ἀνάγκην καθίστανται σπανιώτεραι, εἶνε δὲ ὀρθὸν ὅπως μὴ ἐν ὀρισμένῳ τμήματι τῆς Ἐπικρατείας ὑπάρχῃ ἐξαιρετικῶς ὄλως τρόπος κτήσεως ἀτελοῦς κατ' οὐσίαν ἰδιοκτησίας, παραλλάσσων ἀπὸ τῆς μορφῆς, ἣν προσεκτέησαστο ἡ ἰδιοκτησία καθ' ὅλον τὸ ὑπόλοιπον Κράτος.

Ἄλλ' ὅμως τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δικαιούται ὅπως παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν, ὧν ἡ ἰδιοκτησία ἤθελεν οὕτω καταστῆ πλήρης, αἰτήσῃται δίκαιον ἀντάλλαγμα, διότι ἡ παραίτησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ὡς διαδόχου τῷ Ὀθωμανικοῦ, ἀπὸ δικαιομάτων, πηγασάντων μὲν ἐκ δημοσίου δικαίου, ἀλλὰ καταστάτων δικαιομάτων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν εἶνε δίκαιον νὰ γίνῃ ἐπὶ προφανεῖ ζημίᾳ αὐτοῦ. Ἐτέρωθεν δὲ οἱ μέλλοντες νὰ καταστῶσιν ἰδιοκτῆται κατὰ πλῆρες ἰδιοκτησίας δικαίωμα, ἀπαλλάττοντες τὰ κτῆματα αὐτῶν ἀπὸ περιορισμῶν, οἵτινες ἐδυσχεραίνουν τὴν κυκλοφορίαν αὐτῶν καὶ ἐμείνουν τὴν ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν τῶν κτημάτων, εἶνε δίκαιον νὰ μὴ καρπωθῶσιν ἄνευ ἀνταλλάγματος τὴν τοιαύτην βελτίωσιν τῆς θέσεως αὐτῶν. Ἡ ζημία, ἣν θὰ ὑφίστατο τὸ Ἑλληνικὸν Δημοσίον ἐκ τῆς παραίτησεως αὐτοῦ ἐκ τῶν δικαιομάτων ψιλῆς κυριότητος ἐφ' ὅλης σχεδὸν τῆς ὑπαίθρου χώρας, εἶνε δίκαιον νὰ ἀναπληρωθῇ διὰ τῆς ὑπὸ τῶν τοιούτων νομέων ἀγροτικῶν κτημάτων ἐξαγορᾶς τοῦ δικαίωματος τῆς ψιλῆς κυριότητος, τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὡς διαδεξάμενον ἐν τούτῳ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος.

Ἄλλ' ὅμως ὑπὸ οἰονδήποτε τύπον καὶ μορφήν καὶ ἂν ἐξετελεῖτο ἡ τοιαύτη ἐξαγορά—εἴτε καθίστατο ὑποχρεωτικῆ, εἴτε προαιρετικῆ—δὲν πρέπει τὸ ἀντάλλαγμα, τὸ μέλλον νὰ ζητηθῇ

παρά τῶν ιδιοκτητῶν, νὰ ὑπερβῆ τὸ δίκαιον μέτρον. Δὲν πρέπει νὰ διαπραχθῆ ἀντιθέτως τὸ σφάλμα, ὅπερ διεπράχθη κατὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας, ὅποτε τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἀπεξενώθη πάντων τῶν δικιωμάτων αὐτοῦ ὡς φιλοῦ κυρίου ἄνευ τινὸς ἀνταλλάγματος. Δὲν πρέπει δηλονότι τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ἐκτιμῶν ὑπὲρ τὸ δίκαιον μέτρον τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, νὰ προβῆ εἰς κατάθλιψιν τῶν ιδιοκτητῶν τῆς γῆς, τῶν βεβαρημένων ἄλλως ἐπαχθέστατα σήμερον ἐν Τουρκίᾳ. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ἄλλως ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ψιλῆς κυριότητος, ὅπερ ἐκέκτητο τὸ Τουρκικὸν Δημόσιον, ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων, καθίστατο ἐν Τουρκίᾳ διὰ τὴν συνηθείαν, διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου καὶ διὰ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἐν ὅλῃ τῇ αὐστηρότητι τοῦ νόμου, ἥμισυ αἰσθητόν; καίτοι ἀναμφισβητήτως, ὡς ἐλέχθη, ἐκώλυε τὴν ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν τῶν κτημάτων διὰ τῶν ὑπερμέτρων διατυπώσεων. Δὲν θὰ καταστῆ δὲ ἡ ἐξαγορὰ αὕτη ἐν ταῖς νέαις χώραις αἰσθητὴ καὶ καταθληπτικὴ μόνον ἐὰν τό τε ἀντάλλαγμα ὀρισθῆ δικάως καὶ ἡπίως, εὐκολυνθῆ δὲ ἡ καταβολὴ αὐτοῦ κατὰ τρόπον, μὴ ὑποχρεοῦντα τοὺς κατόχους τῶν κτημάτων εἰς ὑπερμέτρους θυσίας πρὸς ἐξεύρεσιν αὐτοῦ.

ΒΑΚΟΥΦΙΑ

Γενικαί παρατηρήσεις.

Σπουδαῖον μέρος τῆς ἀστυκῆς καὶ ἀγροτικῆς ἀκινήτου περιουσίας ἀποτελοῦσι τὰ ἀφιερῶματα (βακούφια). Ἡ ἕκτασις τῶν τοιούτων βακουφικῶν περιουσιῶν, ἰδίως δὲ ὁ σκοπὸς αὐτῶν καὶ ἡ σὺν τῷ χρόνῳ ἐπελθοῦσα κατάχρησις τῆς ἐννοίας τῶν βακουφίων ὡς περιουσιῶν ἀφιερωμένων εἰς τὸ Θεῖον πρὸς ἐκπλήρωσιν εὐαγοῦς ἢ κοινωφελοῦς σκοποῦ ἐπιβάλλουσι τὸν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς καθορισμὸν ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ τῶν βακουφίων, τοσούτω μᾶλλον ὅσῳ ἡ ὑπαρξίς τοιούτων βακουφικῶν περιουσιῶν σημαντικώτατα ἐπιδρᾷ ἐπὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πλοῦτου τῆς χώρας ἕνεκα τῶν περιορισμῶν, οἵτινες βαρύνουσι πᾶσαν βακουφικὴν περιουσίαν.

Λόγοι γεννήσεως τῶν βακουφίων.

Ἡ πρὸς τὸ Θεῖον καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἀκραιφνῆς πίστις τοῦ Μουσουλμανικοῦ Λαοῦ, ἐτέρθην δὲ ἡ ἀρχικὴ ἔλλειψις ὀργανώσεως τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν, οὗς ἐπεδίωκον καὶ ἐπιδιώκουσι τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη, πηγάζουσα ἐν τοῖς πλείστοις κατ' ἀνάγκην ἕνεκα τῆς συνυπάρξεως πλειόνων θρησκευμάτων ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ, ἐνθα ἐκάστη θρησκευτικὴ κοινότης, ἐν τελείᾳ σχεδὸν ἀνεξαρτησίᾳ ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς Διοικήσεως, ἐδικαιοῦτο νὰ τελῇ τὰ ἴδια ἐν σχέσει πρὸς κοινωφελεῖς καὶ θρησκευτικούς σκοπούς, συνείπειν ὅπως ἀναπτυχθῶσι σπουδαῖαι περιουσίαι, χρησιμεύουσαι πρὸς κοινωφελεῖς σκοπούς, διὰ τῆς ἀναπτύξεως δὲ τοιούτων περιουσιῶν ἐξεπληροῦντο ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον αἱ ἀνάγκαι, τὰς ὁποίας ἐν τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς Κράτεσιν ἐπὶ μακροὺς χρόνους ἐξεπλήρουσιν καὶ ἐκπληροῦσιν εἰσέτι αὐτὰ ταῦτα τὰ Κράτη διὰ δημοσίων πόρων. Λατρεία τοῦ Θεοῦ, ἐκπαίδευσις, δημοσία ὑγίεια, δημόσια ἐν μέρει ἔργα καὶ πᾶν ὅ, τι ἐν τοῖς νεωτέροις Κράτεσιν ἐκπληροῦται διὰ δημοσίων πόρων, ὑπὸ τοῦ κέντρου, εἴτε διὰ δαπανῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ἐν Τουρκίᾳ ἐξεπληροῦτο δι' ἀφιερώσεως περιουσιῶν ἐκ μέρους ἰδιωτῶν, ἀποκλειστικὸν ἔχουσῶν προορισμὸν τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν τοιούτων εὐαγῶν, κοινωφελῶν καὶ δημοσίων ἔτι σκοπῶν. Αἱ ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων οὕτως ἀφιερούμεναι περιουσίαι πρὸς ἴδρυσιν σχολείων, ἐκκλησιῶν, φιλανθρωπικῶν καταστημάτων κτλ. αἱ ὑπερμέτρως ηὔξημέναι ἐν Τουρκίᾳ, προῆλθον κυρίως, ὡς ἐξετέθη, ἐκ τῆς ἐλλείψεως πάσης Κυβερνητικῆς μερίμνης πρὸς πραγμάτων τῶν τοιούτων σκοπῶν, δύνανται δὲ αὐταὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ νομικὰ πρόσωπα, ἅτινα τὸ ἡμέτερον δίκαιον ἀποκαλεῖ εὐαγῆ ἰδρύματα, χωρὶς νὰ ἔχωσι καὶ τὸν νομικὸν χαρακτῆρα εὐαγῶν ἰδρυμάτων, ἅτε μὴ ἀνεγνωρισμένα ἐν Τουρκίᾳ ὡς νομικὰ πρόσωπα κατὰ τὴν παρ' ἡμῶν ἔννοιαν.

Βακούφια μὴ ἐκπληροῦντα εὐαγῆ ἢ κοινωφελῆ σκοπόν.

Τὰ τοιαῦτα βακούφια οὐδὲν πρὸς αὐτὰ ἐκτελεσάσουσι τὸ ἰδιαίτερον. Ἄλλ' ὅμως τῆς εὐτυχοῦς ἰδέας τῆς συντελεσάσεως εἰς ἴδρυσιν βακουφίων πρὸς τοιούτους εὐαγεῖς, κοινωφελεῖς καὶ δημοσίους σκοπούς ἐγένετο κατάχρησις ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν, θελόντων νὰ ἐπιδιώξωσιν ἀπώτερος, ἀτομικούς σκοπούς, οὕτω δὲ ἐνοθεύθη οὐ μόνον ὁ σκοπὸς καὶ ὁ προορισμὸς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἐννοία τῶν βακουφίων. Οἱ ἰδιῶται, βλέποντες πολλάκις ἀπειλουμένην τὴν ἀτομικὴν αὐτῶν περιουσίαν ἐκ τῶν πιέσεων καὶ δημεύσεων τοῦ δημοσίου ταμείου καὶ τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας, ἐπωφελούμενοι δὲ τοῦ θρησκευτικοῦ πνεύματος καὶ τῆς προστασίας, ἣν κατὰ τῶν τοιούτων ἐπιβολῶν, παρεῖχεν ἡ ἐκκλησιὰ τοῦ Θεοῦ, ἀφιέρουν ὀλόκληρον τὴν περιουσίαν αὐτῶν εἰς εὐαγῆ σκοπόν, δημιουργοῦντες οὕτω βακούφιον, προσέθετον ὅμως τὴν ρήτραν ὅτι αὐτοὶ τε καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτῶν θέλουσιν ἀπολαύσει τὴν κάρπωσιν τῆς περιουσίας ταύτης, τοῦ εὐαγοῦς σκοποῦ μέλλοντος

νά εκπληρωθῆ μετὰ τὴν ἔκλειψιν αὐτῶν, οὕτω δὲ καθιστῶντες κατὰ τὴν μουσουλμανικὴν ἀντίληψιν ἱεράν τὴν περιουσίαν ταύτην ἐξησφαλίζον ὑπὲρ αὐτῶν τε καὶ τῶν κληρονόμων των τὴν χρῆσιν καὶ ἀρκύωσιν αὐτῆς. Τοιαῦται βακουφικαὶ περιουσίαι, προωρισμέναι νὰ χρησιμεύσωσιν πρὸς εὐαγεῖς σκοποὺς μόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἰδρυτοῦ καὶ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ (οἰκογενειακὰ βακούφια) ὑπάρχουσι πλεῖστα ἐν Τουρκίᾳ, εἶνε ὅμως προφανές, ὅτι αἱ περιουσίαι αὗται, μὴ χρησιμεύουσαι εἰς εὐαγεῖς σκοποὺς, οὐδὲ μέλλουσαι ποτε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς τοιοῦτον, ὑποκείμεναι ὅμως εἰς τοὺς περιορισμοὺς τῶν βακουφίων, δημιουργοῦσιν ἰδιώνυμον τρόπον τινα κυριότητα, καθίσταται δὲ οὕτω μέγα μέρος τῆς ἀκινήτου περιουσίας ἐκτὸς τρόπον τινὰ συναλλαγῆς, χωρὶς νὰ δικαιολογῆται ὁ περιορισμὸς οὗτος ἕκ τινος ζωτικωτέρου συμφέροντος τῆς χώρας.

Ἐτερον εἶδος βακουφίων μὴ ἐκπληρούμετων κυρίως εὐαγῆ ἢ κοινωφελῆ σκοπόν.

Ἄλλ' οὐχὶ μόνον διὰ τῆς ἐπιφυλάξεως τῆς νομῆς καὶ καρπώσεως ὑπὲρ τοῦ ἰδρυτοῦ καὶ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ δι' ἑτέρας διατάξεως ἐνοθεύθη ἐν Τουρκίᾳ ὁ ἀρχικὸς χαρακτήρ τῶν βακουφίων ὡς περιουσιῶν, αἵτινες προορίζονται ὑπὲρ εὐαγῶν καὶ κοινωφελῶν σκοπῶν. Οἱ ἰδρυταί, κεκτημένοι, κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν δίκαιον, τὸ δικαίωμα ὅπως ὀρίζωσι τὴν ἀποζημίωσιν τῶν διαχειριστῶν τῶν βακουφίων, ὠρίζον ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τῶν κληρονόμων των ὑπερμετρον ἀποζημίωσιν, δυσανάλογον πρὸς τοὺς πόρους τοῦ βακουφίου, ὥστε μικρὸν μόνον ἀπέμενε ποσὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐαγοῦς σκοποῦ, οὕτω δὲ καὶ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης κατεστρατηγεῖτο ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς τῶν βακουφικῶν περιουσιῶν καὶ ἰδρύετο ἀνώμαλος ἀτομικὴ ἰδιοκτησία ὑπὲρ τῶν διαχειριστῶν καὶ τῶν κληρονόμων αὐτῶν.

Οἰονεὶ βακούφια συνιστάμενα ἰδίως εἰς ἀφιέρωσιν δημοσίων ἐσόδων.

Βακουφικὴ περιουσία ἠδύνατο νὰ καταστῆ πᾶσα οἰαδήποτε περιουσία. Καὶ ἐφ' ὅσον καθίστατο βακουφικὴ περιουσία, ἀνήκουσα κατὰ πλήρη ἰδιοκτησίαν εἰς τὸν ἰδρυτὴν, ἐδημιουργοῦντο τὰ κυρίως βακούφια. Πολλάκις ὅμως τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος ἴδρυε βακούφια, ἀφιερῶν ὑπὲρ εὐαγοῦς ἢ κοινωφελοῦς σκοποῦ μέρος τῶν δημοσίων φόρων, οὓς εἰσέπραττε παρὰ διαφόρων κτημάτων, διατηροῦν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ψιλὴν κυριότητα. Οὕτως ἰδρύοντο τὰ λεγόμενα οἰονεὶ βακούφια. Τοιαῦτα οἰονεὶ βακούφια ἰδρύοντο καὶ παρ' ἰδιωτῶν, κεκτημένων τὴν πλήρη κυριότητα, δι' ἀφιέρωσεως τῆς νομῆς τῶν κτημάτων, παρὰ δὲ τῶν τιμαριούχων, οὓς κατήργησεν ἢ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος συντελεσθεῖσα μεταρρύθμισις, καὶ οἷτινες ἐνέμοντο ὡς τιμάριον τοὺς δημοσίους φόρους, ἰδρύθησαν πλεῖστα βακούφια δι' ἀφιέρωσεως μέρους τῶν φόρων, οὓς ἐνέμοντο. Διότι διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀφιέρωσεως τῶν δημοσίων φόρων ὑπὸ τῶν τιμαριούχων ὑπὲρ τῶν κληρονόμων αὐτῶν, κατάρθουν οἱ τιμαριούχοι νὰ καταστήσωσι κληρονομητὰς τὰς ὠφελείας ἐκ τοῦ τιμαρίου, ὅπερ κατὰ τὸν ὀθωμανικὸν νόμον δὲν μετέβαιναν εἰς τοὺς κληρονόμους. Τοσαῦτα βακούφια, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον συνίστατο κυρίως εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν δημοσίων φόρων, ὄντα ὑπόλειμμα τῆς τιμαριωτικῆς ἀντιλήψεως, ὑφίστανται εἰσέτι ἐν Τουρκίᾳ καὶ τινὰ εἰς τὰς νέας Ἑλληνικὰς κτήσεις.

Βακουφικαὶ περιουσίαι, ἀποβαλοῦσαι οὐσιαστικῶς τὸν τοιοῦτον χαρακτήρα.

Ἄλλ' ὡσαύτως καὶ ἕτεροι λόγοι συνετέλεσαν ὅπως βακούφια ἀκινήτων, ἰδρυθέντα πρὸς εὐαγῆ σκοπόν, ἐτραπῶσι τοῦ τοιοῦτου αὐτῶν προορισμοῦ. Ἐνεκεν ὅλων ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, ὑφισταμένων ἐν Τουρκίᾳ, καὶ κυρίως ἕνεκα τῆς πληθύσεως τῶν τοιοῦτων βακουφικῶν περιουσιῶν καὶ μάλιστα ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐτέρωθεν δὲ ἕνεκα τῆς τελείας ἐλλείψεως κτηματικῆς πίστεως καὶ ἀφθόνων χρηματικῶν μέσων, ἢ ἐκμετάλλουσις τῶν βακουφικῶν ἀκινήτων καθίστατο ἀδύνατος, πλεῖστα δὲ ἀστυκά, ἰδίως βακουφικὰ ἀκίνητα, ἔμενον ἀχρησιμοποίητα, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ ἱεροῦ δικαίου. Τούτου δ' ἕνεκα ἐγκαίρως ἀνεπτύχθη ἐν Τουρκίᾳ ἡ συνθήθεια ὅπως τὰ τοιαῦτα βακουφικὰ ἀκίνητα δίδονται εἰς διαρκῆ καὶ κληρονομη-

τὴν μίσθωσιν εἰς ἰδιώτας, προκαταβάλλοντας ὀρισμένον ποσόν, ἀντιπροσωπεῦον τὸ μίσθωμα διὰ τὴν διαρκῆ ταύτην ἐνοικίασιν. Τὸ τοιοῦτον μίσθωμα ἐχρησίμευε πρὸς ἀνακαίνισιν ἢ ἀνέγερσιν τῆς οἰκοδομῆς, ἣν ἀνήγειρεν ὁ κύριος τοῦ βακουφικοῦ κτήματος, ἢ αὐτὸς οὗτος ὁ μισθωτῆς, παρακρατῶν τὸ ποσόν, διὰ λογαριασμὸν τοῦ βακουφίου. Ἐτέρωθεν δὲ ὅπως διατηρῆται ἀμιγῆς ὁ χαρακτήρ τῆς μισθώσεως, ὁ μισθωτῆς ὑπεχρεοῦτο ὅπως καταβάλλῃ ἐτησίως μικρόν τι δεύτερον μίσθωμα, ἀνεπαίσθητον καὶ μᾶλλον εἰκονικόν, ἵνα, ὡς ἐλέχθη, διατηρῆται καὶ σώζῃται ὁ χαρακτήρ τῆς μισθώσεως. Οὕτω δὲ διὰ τῆς καταβολῆς δύο μισθωμάτων, τοῦ πρώτου, ὡς ἐλέχθη, κατ' ἀποκοπὴν καταβαλλομένου καὶ χρησιμεύοντος πρὸς ἀνέγερσιν τῆς οἰκοδομῆς, καὶ τοῦ δευτέρου ἐτησίου πρὸς διατήρησιν τοῦ χαρακτῆρος τῆς μισθώσεως, τὰ τοιαῦτα βακουφικὰ κτήματα μετεβιβάζοντο **κατ' οὐσίαν** εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἰδιώτου, ὑπάρχουσα ὅπως καταβάλλῃ ἐτησίως εἰκονικὸν καὶ ἐλάχιστον μίσθωμα, ἵνα μὴ καὶ **νομικῶς** πύσιμη ὑπάρχουσα ἢ σχέσις τῆς μισθώσεως, οὕτω δὲ ἐμμέσως κατεστρατηγεῖτο ἢ διέταξις τοῦ ἱεροῦ νόμου, ἢ ἀπαγορεύουσα τὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν βακουφικῶν κτημάτων. Μεγάλα ἀστυκαὶ περιουσίαι ἐν Τουρκίᾳ, χαρακτηριζόμεναι ὡς βακουφικαί, μετεβλήθησαν διὰ τοῦ ἐκτεθέντος τρόπου εἰς ἰδιωτικὰς περιουσίας (τὰ διτελῆ καλούμενα βακούφια, ὀνομαζόμενα οὕτω ἐκ τοῦ λόγου ὅτι καταβάλλουσι διπλοῦν τέλος, διπλοῦν μίσθωμα), εἶνε δὲ προφανές ὅτι αἱ τοιαῦται περιουσίαι, διατηροῦσαι νομικῶς τὸν χαρακτήρα τοῦ βακουφίου, καὶ τούτου ἕνεκεν ὑποβαλλόμεναι εἰς τοὺς περιορισμούς τῶν βακουφίων, ὑφίστανται ἀδικαιολογήτους περιορισμούς, διακωλύοντας τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τοῦ ἀκινήτου πλούτου.

Διὰ τῆς τοιαύτης διπλῆς μισθώσεως ἐπετεύχθη ἐμμέσως, ὡς ἐλέχθη, ἡ ἀπαλλοτριώσις τῶν βακουφικῶν κτημάτων, ἡ ἀπηγορευμένη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ νόμου τῶν Μουσουλμάνων, ὁ τρόπος δὲ οὗτος κατίσχυσε κυρίως ἐκ τῶν ἐκτεθέντων λόγων ἐντὸς τῶν ἀστυκῶν κέντρων. Ἄλλ' ὅμως καὶ ἕτερος τρόπος ἐμμέσου ἀπαλλοτριώσεως βακουφικῶν κτημάτων κατίσχυσεν ἐπὶ τῆς ἀγροτικῆς βακουφικῆς ἰδιοκτησίας, προκληθεὶς κυρίως ἐκ τῆς ἀνάγκης ὅπως οἱ καλλιεργοῦντες βακουφικὰ κτήματα ἀποκτῶσι διαρκῆ καὶ μόνιμον ἐγκατάστασιν καὶ ἰδιαιτέρον τινα χώρον ἐντὸς τῶν βακουφικῶν ἐκτάσεων. Ἐπετρέπη δηλονότι, κατόπιν ἀδείας τοῦ δικαστοῦ καὶ αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος ὅπως μισθοῦται μέρος τῆς βακουφικῆς γῆς ἀντὶ ὀρισμένου σταθεροῦ ἐτησίου μισθώματος, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἀνοικοδομηθῇ ἢ φυτευθῇ διὰ δένδρων, ἢ τοιαύτη δὲ ἀνοικοδομουμένη ἢ φυτευομένη γῆ καθίστατο ἄμεσος ἰδιοκτησία τοῦ μισθωτοῦ, διεπομένη ὑπὸ τῶν κανόνων τῆς πλήρους ἰδιοκτησίας, διατηρεῖ ὅμως τὴν βακουφικὴν ἰδιότητα καὶ ἀνακτᾷ αὐτὴν ἐν ἣ περιπτώσει δὲν κατεβάλλετο τὸ ἐτήσιον μίσθωμα ἢ ἀπέθνησκεν ὁ μισθωτῆς ἄνευ ὀρισμένων ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμων. Καὶ τὰ τοιαῦτα βακουφικὰ κτήματά εἰσι οὐ μόνον κατ' οὐσίαν, ἀλλ' ὡσαύτως ὑπὸ τινος αἰρέσεως καὶ νομικῶς πλήρης ἰδιοκτησία τοῦ μισθωτοῦ, ὑπάρχουσι δὲ τοιαῦτα ἐπαρκῆ ἐν Τουρκίᾳ.

Ἐπισημασθέντος τοῦ ἕκτου ἐπιπέδου τοῦ ἑξαεπίου καὶ ἐλεγχος καὶ διοικήσις τῶν βακουφίων.

Τὸ μέγα πλῆθος τῶν βακουφίων κατέστησεν ἀναγκαίαν τὴν ἰδρυσιν Ἐπιπέδου τοῦ ἑξαεπίου, ὑπῆχθησαν δὲ ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ πάντα τὰ βακούφια, ἅτινα δὲν ὑπέκρυπτον ἕτερον εἰμὴ μόνον εὐαγῆ ἢ κοινωφελῆ σκοπὸν, οὕτω δὲ διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἐπιπέδου τούτου, διευθύνοντος τὰ κατὰ τόπους βακούφια δι' ὑπαλλήλων προσκεκολλημένων εἰς τὰς τοπικὰς διοικήσεις, συνεκεντρώθη τοῦλάχιστον ἡ διοίκησις καὶ ὁ ἐλεγχος ἐπὶ τῶν ὅλων βακουφικῶν κτημάτων. Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι δὲν ἀπετελέσθη ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν τοιούτων βακουφίων ἴδιον ταμεῖον, ἀλλ' ἕκαστον βακούφιον, ἐκπληροῦν προηγουμένως τὰς ἀνάγκας τὰς ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἐπιβαλλομένας, ἀποδίδει εἰς τὸ Ἐπιπέδον ἐπὶ τοῦ ἑξαεπίου τὰ πλεονάσματα αὐτοῦ. Τὰ εἰς τὰς μὴ μουσουλμανικὰς κοινότητας ὅμως ἀνήκοντα βακούφια δὲν ὑπῆχθησαν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἐπιπέδου τοῦ ἑξαεπίου, διότι δὲν ἀποτελοῦσι βακούφιον ἐν τῇ μουσουλμανικῇ ἐκδοχῇ

καίτοι οὐδένα ἄλλον εἰμὴ μόνον κοινωφελῆ ἐπιδιώκοντα σκοπὸν, ἀλλὰ διοικοῦνται ὅπως ἀνεξαρτήτως καὶ αὐτοτελῶς.

Τὰ βακουφία ὅμως ἐκεῖνα, ἅτινα δὲν ἐπιδιώκουσιν εὐαγῆ σκοπὸν ἐξ ὀλοκλήρου, ἀλλ' ἰδρύθησαν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἰδρυτοῦ ἢ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ δὲν ὑπήχθησαν φυσικῶς τῷ λόγῳ ὑπὸ τὴν ἄμεσον διοίκησιν τοῦ Ὑπουργείου, ἐπεφυλάχασαν ὅμως τὸ Ὄθωμανικὸν Δημόσιον τὸ δικαίωμα τῆς ἐποπτείας, τοσούτω μᾶλλον ὅσῳ ἢ τοιαύτη περιουσία κατ' ἀπώτερον λόγον εἶνε προωρισμένη δι' εὐαγῆ σκοπὸν.

Κατ' ἐξαίρεσιν ὅμως ἀπεκλείσθη καὶ αὕτη ἡ ἐποπτεία, τιμῆς ἔνεκεν, ἐπὶ ὀρισμένων βακουφίων.

Ἐν συμπεράσματι ὑποῖα βακούφια δὲν ἐκπληροῦσιν εὐαγῆ ἢ κοινῶ φελῆ σκοπὸν.

Ἐκ τῆς πρόσθεν συντόμου ἀναπτύξεως πηγάζει ὅτι, καίτοι χαρακτηρίζονται καὶ εἶνε βακουφικαὶ περιουσίαι πλεῖσται, ὑποκείμεναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τοὺς ἐκ τοῦ νόμου περιορισμούς, ἐν τούτοις κατ' οὐσίαν αἱ ἀληθεῖς βακουφικαὶ περιουσίαι εἰσὶν μόνον ἐκεῖναι, αἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐαγοῦς σκοποῦ, δι' ὃν προωρίσθησαν. Τοιαῦται δὲ εἰσὶ μόνον αἱ περιουσίαι αἵτινες εἰσὶ εἰς τὴν κατοχὴν τῶν διαχειριστῶν τῶν βακουφικῶν περιουσιῶν, τὰ δὲ εἰσοδήματα αὐτῶν χρησιμεύουσι πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐαγοῦς σκοποῦ. Ἐπομένως δὲν εἶνε βακουφικαὶ περιουσίαι, ἐν τῇ οἰκονομικῇ καὶ κοινωνικῇ ἐννοίᾳ, αἱ ἀκόλουθοι περιουσίαι, αἱ χαρακτηριζόμεναι ἐν τούτοις ὡς βακουφικαὶ ἐν Τουρκίᾳ καὶ ὑποκείμεναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τοὺς ἐκ τοῦ νόμου περιορισμούς.

α) Αἱ βακουφικαὶ περιουσίαι, ὧν τὰ εἰσοδήματά εἰσι προωρισμένα ὅπως παραμένωσιν εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἰδρύσαντος τὸ βακούφιον καὶ αἵτινες μέλλουσι νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς εὐαγῆ σκοπὸν μόνον ἐὰν ἤθελον ἐκλείπει οἱ τοιοῦτοι συγγενεῖς τῶν ἀφιερωτῶν.

β) Αἱ βακουφικαὶ περιουσίαι, αἵτινες ἐξεπονήθησαν ἐμμέσως ὑπὲρ ἰδιωτῶν διὰ τοῦ ἐκτεθέντος συστήματος τῆς διπλῆς μισθώσεως, ἢ διὰ τῆς διαρκοῦς ἐνοικιάσεως μέρους γῆς. Αἱ τοιαῦται περιουσίαι, καίτοι νομικῶς καὶ ὑπὸ τινος ἐπόψεως οὐσιαστικῶς ἀνήκουσιν εἰς βακούφια, κατ' οὐσίαν εἰσὶν ἀτομικαὶ ἰδιωτικαὶ περιουσίαι, διότι οἱ κάτοχοι αὐτῶν ἔχουσι κατ' οὐσίαν τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, ἣν θὰ εἶχε καὶ τὸ βακούφιον, ὑποκείμενοι μόνον εἰς τοὺς γενικῶς ἐπὶ βακουφίων ἰσχύοντας περιορισμούς.

Περιορισμοὶ ἐπὶ τῶν βακουφίων.

Οἱ περιορισμοὶ οἵτινες ὑφίστανται κατὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν τε βακουφίων ἐν τῇ κυρίᾳ οἰκονομικῇ ἐννοίᾳ, ὡς καὶ τῶν βακουφίων, ἅτινα ἐκ τῶν ἐκτεθέντων λόγων δὲν ἐκπληροῦσι πλέον εὐαγῆ σκοπὸν καταστάντα ἀτομικαὶ ἰδιωτῶν περιουσίαι συνίστανται κυρίως εἰς τὴν δυσχερεστέραν ἀπαλλοτριώσιν αὐτῶν, εἰς τὴν ἐξασκουμένην ἀδικαιολόγητον πλέον ἐποπτείαν τῶν ἐφόρων καὶ εἰς καταβολὴν ἀσημάντων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον δικαιωμάτων καὶ μισθωμάτων (διτελῆ βακούφια). Ὡσαύτως δὲ παρεμβάλλονται κωλύματα κατὰ τὴν αἰτία θανάτου διάθεσιν τῶν βακουφικῶν κτημάτων καὶ τὴν εἰς τοὺς κληρονόμους περιέλευσιν αὐτῶν καίτοι πλεῖστα τούτων ἐκ τῶν ἐκτεθέντων λόγων ἔπαυσαν ἔχοντα κατ' οὐσίαν τὴν σημασίαν τῶν βακουφίων καταστάντα κοινῆ τῶν ἰδιωτῶν περιουσία.

Κατεύθυνσις τῆς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰ βακούφια.

Ὁ θεσμὸς τῶν βακουφίων, μεθ' ὅλων τῶν περιορισμῶν τῆς κυριότητος, οὐς συνεπάγεται κατὰ τὸν ἱερὸν τῶν μουσουλμάνων νόμον, δύναται νὰ ἔχη ὑπόστασιν μόνον προκειμένου περὶ βακουφίων, ἅτινα τῷ ὄντι χρησιμεύουσι πρὸς εὐαγῆ ἢ κοινωφελῆ μουσουλμανικὸν σκοπὸν, στερεῖται δὲ πάσης ἐννοίας, ἐφ' ἧσον πρόκειται περὶ βακουφίων, ἅτινα ἐκ τῶν ἐκτεθέντων διαφόρων λόγων ἢ ἀρχικῶς δὲν ἐπλήρουν τοιοῦτον τινα σκοπὸν, ἢ μετὰ γενεστέρας ἐκ διαφόρων αἰτιῶν ἐπαύσαντο χρησιμεύοντα πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν. Ὁ θεσμὸς τῶν βακουφίων πηγάζει, ὡς ἐλέχθη, ἐκ τῆς ἀμετατρέπτου πίστεως καὶ προσηλώσεως τῶν Μωαμεθανῶν πρὸς τὸ Θεῖον καὶ τὰς ἐν-

τολάς αὐτοῦ, ἀποτελῶν δὲ ἀρχὴν τοῦ κανονικοῦ τῶν Μουσουλμάνων δικαίου, τοῦ διέποντος, ὡς γνωστὸν, τὰς πλείστας τῶν νομικῶν αὐτῶν σχέσεων, εἶνε ὁρθὸν ν' ἀναγνωρισθῇ ἐν τῷ νέῳ Ἑλληνικῷ Κράτει, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ διατηρήσεως βακουφίων, ἀληθῶς προωρισμένων ὅπως ὑπηρετήσωσιν εὐαγῆ ἢ κοινωνικὸν σκοπὸν. Καὶ αὐτοὶ οἱ περιορισμοί, οἱ περὶ βακουφίων ἰσχύοντες ἔχουσι λόγον ὑπάρξεως ἐν σχέσει πρὸς ἀκινήτον ἰδιοκτησίαν, ἥτις ἔχει ἀποκλειστικὸν προορισμὸν ὅπως χρησιμεύσῃ εἰς σκοπὸν διαρκῆ, τοῦτου δὲ ἕνεκα οὗτοι μικρὰν ἐπίδρασιν δύνανται νὰ ἐξασκήσωσιν ἐπὶ τῆς καθόλου ἐξελίξεως τῶν τῆς ἰδιοκτησίας θεσμῶν, ἀπανταχοῦ δέ, ὅπου κατελύθη ἡ Ὄθωμανικὴ κυριαρχία, διετηρήθη οὕτω περιορισμένως ὁ θεσμὸς τῶν βακουφίων. Ἄλλ' ἤμωσ πέρα τοῦ σημείου τούτου ἡ διατήρησις τῆς ιδιότητος τῶν βακουφικῶν ἐπὶ κτημάτων, ἅτινα ἔπαυσαν χρησιμεύοντα πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν, οὐδεμιᾶς δύνανται νὰ τύχῃ ἐπιδοκιμασίας, εἶνε δὲ ἀνάγκη ὅπως οἱ κάτοχοι τοιούτων βακουφικῶν κτημάτων, ὄντες κύριοι αὐτῶν κατ' οὐσίαν, ἀναγνωρισθῶσι καὶ νομικῶς ὡς τοιοῦτοι (οἱ κάτοχοι ἰδίως βακουφικῶν κτημάτων διὰ διπλῆς μισθώσεως, ἢ δι' ἐνοικιάσεως μέρους ἀγροτικῆς βακουφικῆς γῆς, ἢ οἱ κάτοχοι οἰκογενειακῶν βακουφίων), ἐκεῖ δὲ ἔνθα διατηροῦνται ὠρισμένα δικαίωματα ὑπὲρ τοῦ εὐαγοῦς σκοποῦ, ὑπὲρ οὗ συνέστη ἀρχικῶς τὸ βακούφιον, πρέπει οἱ κάτοχοι νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς ἐξαγορὰν αὐτῶν. Μόνον οὕτω θὰ καταστῇ δυνατὸν, ὅπως μέγα μέρος τῆς ἀστυκῆς ἰδίᾳ ἀκινήτου περιουσίας ἀπαλλαγθῇ φραγμῶν καὶ περιορισμῶν ἀδικαιολογήτων, οἵτινες ἤρξαντο μὲν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἀποβάλλοντες τὸν αὐστηρὸν αὐτῶν χαρακτήρα, ἀλλ' οἵτινες ἐξοκλοουθοῦσιν ὑφιστάμενοι, μειοῦντες σημαντικῶς τὴν ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν τῶν κτημάτων. Οὐδαμοῦ, ὅπου κατελύθη ἡ Ὄθωμανικὴ κυριαρχία, διετηρήθη ὁ βακουφικὸς χαρακτήρ ἐπὶ κτημάτων μὴ ὑπηρετούντων κυρίως τὸν εὐαγῆ σκοπὸν, δι' ὃν συνέστησαν καὶ ἐν Ἑλλάδι δὲ κατὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1881 συνθήκης δὲν ἀνεγνωρίσθησαν τὰ βακούφια ταῦτα, ἀναγνωρισθέντων μόνον τῶν χρησιμεύοντων ἀληθῶς πρὸς τοιοῦτον εὐαγῆ ἢ κοινωφελῆ μουσουλμανικὸν σκοπὸν. Ἡ αὐτὴ πολιτικὴ ἐπιβάλλεται ὅπως ἀκολουθηθῇ καὶ σήμερον, ἢ ἐν Κρήτῃ δὲ δοθεῖσα λύσις εἰς τὸ βακουφικὸν ζήτημα δύνανται ἐν πολλοῖς νὰ χρησιμεύσῃ ἡμῖν ὡς γνώμων.

Ὡσαύτως οὐδαμῶς δύνανται ν' ἀναγνωρισθῶσι παρ' ἡμῖν βακούφια, ἀποτελούμενα ἐξ ἀφιέρωσεως δημοσίων προσόδων καὶ ἐὰν ἔτι χρησιμεύωσιν ἀληθῶς πρὸς εὐαγῆ ἢ κοινωφελῆ μουσουλμανικὸν σκοπὸν, διότι ἡ τοιαύτη ἀφιέρωσις δημοσίων πύρων ἀντιβαίνει εἰς στοιχειῶδεις διατάξεις τοῦ Δημοσίου Δικαίου. Τὰ τοιαῦτα βακούφια πρέπει, ἐφ' ὅσον ἐν ταῖς νέαις χώραις τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ὑπάρχουσι τοιαῦτα, νὰ παύσωσιν ὑπάρχοντα παρεχομένου ἴσως δικαίου τινὸς ἀνταλλάγματος ὑπὲρ τοῦ εὐαγοῦς μουσουλμανικοῦ σκοποῦ, ὑπὲρ οὗ τὸ ἐκ δημοσίων ἐσόδων βακούφιον.

Ἡ λύσις τοῦ βακουφικοῦ ζητήματος ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἀπὸ τε τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου συμφέροντος, μεγάλως διευκολύνεται ἐκ τῆς ἀκριβοῦς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καταγραφῆς αὐτῶν, εὗρηται δὲ εἰς ὅλας τὰς Τουρκικὰς Διοικήσεις τὰ σχετικὰ ἀρχεῖα, ἐξ ὧν δύνανται νὰ προκύψωσιν ἀσφαλέστατα στοιχεῖα.

Παρατηρήσεις.

Διὰ τῶν ἐκτεθέντων περιορισμῶν καὶ φραγμῶν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας, ἥτοι διὰ τοῦ θερμοῦ τῶν δημοσίων γαιῶν, ὡς χαρακτηρίζεται ὀλίγκηρος σχεδὸν ἢ ὑπαιθρος χώρα ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ διὰ τοῦ θερμοῦ τῶν βακουφίων, ὅστις παρεμβάλλει προσκόμματα καὶ ἐπὶ ἀστυκῶν κτημάτων, ἀπολεσάντων τὸν ἀρχικὸν καὶ κύριον σκοπὸν αὐτῶν ὡς ἀφιερωμάτων, ἐξαντλοῦνται σχεδὸν οἱ περιορισμοί, οὗς ἡ ἰδιόρρυθμος Τουρκικὴ Πολιτεία παρενέβαλεν εἰς τὴν ὀμαλὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἰδιοκτησίας, ὑπεδείχθη δὲ ἡ κατεύθυνσις, ἥτις δέον ν' ἀκολουθηθῇ ἐν τῷ νέῳ Ἑλληνικῷ Κράτει πρὸς ἄρσιν αὐτῶν. Πάντες οἱ λοιποὶ τὴν ἰδιοκτησίαν διέποντες ἐν Τουρκίᾳ κανόνες ἢ μικρὸν ἀφίστανται ἢ οὐδόλως τῶν παρ' ἡμῖν κρατούντων. Ἡ μελέτη ὅλων τῶν πρὸς τὴν ἰδιοκτησίαν σχετιζομένων ζητημάτων, ὧν ἡ εὐστοχος ἐπίλυσις μῆλλει οὐσιωδέστατα νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀκινήτου πλοῦτου τῶν νέων ἐπαρχιῶν, ἐπιβάλλεται ὡς ἐν τῶν κυριωτέρων μελημάτων τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ὡσαύτως ἡ ὀρθὴ διαρρύθμισις τοῦ ὑποθητικοῦ δικαίου, εὗρισκομένου ἐν στοιχειῶδει ἀναπτύξει ἐν ταῖς νέαις χώραις, οὗ ἕνεκα σημαντικώτατα παρακωλύεται ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηματικῆς πίστεως, ἐπιβάλλεται ἐξ ἴσου ὡς στοιχειῶδες μέτρον ὑπὲρ τῶν νέων ἐπαρχιῶν.

IV

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ

Ἀνάγκη ἐσωτερικῆς ἀναπλάσεως.

Ἡ διὰ τῆς εὐτυχοῦς ἀναπτύξεως ἀπασῶν τῶν δυνάμεων τοῦ Ἔθνους καὶ διὰ τοῦ ἀκαταβλήτου θάρρους καὶ γενναιότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ συντελεσθεῖσα δημιουργία Μείζονος Ἑλλάδος καλεῖ τὸ Νέον Ἑλληνικὸν Κράτος εἰς προορισμόν, ὅστις εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκπληρωθῇ, ἐὰν μὴ ἀληθῆς πνεύση ὁ μεταρρυθμιστικὸς ἄνεμος ἐφ' ὅλων τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, μετὰ συνέσεως μὲν ἀλλὰ καὶ τόλμης, ἐὰν μὴ παρὰ τῶν ἰθυόντων ἐπιδιωχθῇ ἢ ἐπὶ γενναίων βάσεων ἐσωτερικὴ ἀνάπλασις τῆς Μείζονος Ἑλλάδος, ἥτις καὶ μόνη δύναται νὰ παράσχῃ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἀκμαίαν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ πολιτικὸς αὐτοῦ ὄργανισμὸς βαδίζει ἀκολουθῶν ἐξ ἴσου τὴν ἐδραιωτάτην αὐτοῦ ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν ὀργάνωσιν, τὴν προκαλέσασαν τὴν ἐθνικὴν ἐξέγερσιν κατὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ μαρασμοῦ καὶ ὀδηγήσασαν τὴν Ἑλλάδα ἀκμαίαν καὶ νικηφόρον κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς πατρίδος ἐχθρῶν.

Ἡ ἀπὸ τετραετίας ἀφυπνισθεῖσα ἐθνικὴ συνείδησις μετέβαλεν ἐκ βάρθρων τὴν μορφήν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἐξελθὼν τῆς πολιτικῆς δουλείας καὶ τῆς νοσηρᾶς ἀνηλικιότητος τῆς ἐκδηλωθείσης ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως διὰ τῆς τυραννικῆς κηδεμονεύσεως τοῦ λαοῦ παρὰ τῶν ἰθυουσῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν τάξεων, ἐβάδισεν, ἀπορρίψαν πᾶσαν προσωπολατρείαν, μετὰ ἀπαραμίλλου σταθερότητος πρὸς τὸ νεώτερον πνεῦμα, κατέρριψε μετὰ δικαίου πείσματος πᾶν παρεμβληθὲν πρόσκομμα, διετήρησε μετὰ ζήλου ἄγρυπνον τὴν ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῶν πράξεων καὶ ἀποφάσεων τῶν ἀρχόντων, ἐνόησε νὰ ὑποτιμῆσῃ τὰ προσωπικὰ συμφέροντα ἀπέναντι τῶν γενικωτέρων, διαγιγνώσκον, ὅτι μόνον ἡ προαγωγή τῶν γενικωτέρων συμφερόντων προάγει τὰ τε ἰδιαιτέρα καὶ τὰ καθόλου γενικὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Ἡ ἐθνικὴ συνείδησις ἔφερε πρὸς τὸν ἔνδοξον πόλεμον, δύναται δὲ αὕτη νὰ καυχᾶται, ὅτι ἐπετέλεσε τὴν δημιουργίαν τῆς Μείζονος Ἑλλάδος καὶ νὰ διαπνέηται ὑπὸ τῆς ὑγιοῦς αἰσιοδοξίας, ὅτι τὸ διὰ τῆς λαϊκῆς ἐπαναστάσεως ἀρξάμενον ἔργον, τὸ ἐδραιωθὲν διὰ τῆς εὐρύσεως τῶν ὀρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, θὰ ἐπιστέψῃ διὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἀναγεννήσεως καὶ μεγαλύνσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως ὀλοκλήρου τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς.

Ἀνάγκη οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς.

Τὸ ἀπὸ τῆς λαϊκῆς ἐπαναστάσεως συντελεσθὲν ἔργον τῆς ἐσωτερικῆς ἀναπλάσεως, καίτοι εὐρύτατον καὶ καθιστῶν προσιτὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ὑγιᾶ ἀντίληψιν περὶ τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς ὡς νεωτέρου Κράτους, δὲν δύναται ἐν τούτοις νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ μόνον ὡς ἀρξάμενον, πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι ἡ ὑπολειπομένη ἐργασία ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν ἴσως βᾶσιν τῆς ἐπιβαλλομένης ἀναγεννήσεως. Τὸ κυριαρχῆσαν νεώτερον πνεῦμα, τὸ ἀμειώτως ἔκτοτε διατηρούμενον, ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν ἐγγύησιν καὶ οὐδεμίαν καταλείπει ἀμφιβολίαν, ὅτι θ' ἀσπασθῇ πᾶσαν μεταρρύθμισιν, καὶ τὴν ὀδυνηροτέραν ἔτι, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐπιδιώκεται ἐν τῷ ἀληθεῖ συμφέροντι τῆς χώρας.

Ὁ διαρρεύσας ἀπὸ τῆς λαϊκῆς ἐπαναστάσεως χρόνος ἐχρησιμοποιήθη κυρίως καὶ κατ' ἀναπόφευκτον ἀνάγκην τοῦτο μὲν εἰς τὴν διαρρύθμισιν τῆς ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως κλονισθείσης πολιτειακῆς ἰσορροπίας ἐν τῇ χώρᾳ, τοῦτο δὲ πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν πολέμου. Ἀπομένει ἄρα βαρὺ τὸ ὑπολειπόμενον ἔργον ἀληθοῦς ἀναδημιουργίας, καθιστάμενον ἔτι δυσχερέστερον ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον, προσκτῆσαν πληθυσμὸν σχεδὸν ἴσον πρὸς

τὸν ὑπάρχοντα, ἐπεκτεῖναν δὲ ἀναλόγως τὸ ἔδαφος αὐτοῦ, καὶ εὐρισκόμενον πρὸ νέων διοικητικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν, ποικίλων καὶ ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτων πρὸς τὸν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, μὴ δυνάμενον δὲ νὰ διεκδικήσῃ τελείαν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ σχετικὴν κἄν ἀρτιότητα τοῦ διοικητικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος, ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οὐδαμῶς δικαιούται νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπὶ τῶν νέων χωρῶν θεσμούς, τοὺς ὁποίους πρῶτον δὲν ἤθελεν ἐπιμελῶς ἐλέγξῃ καὶ ἐγκρίνῃ ὡς δυναμένους ν' ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὰς ὑφισταμένας ἀνάγκας, τὰς ἐνδεικνυόμενας ὑπὸ τῆς πείρας καὶ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων. Διότι ἡ ἀνεξέλεγκτος ἐφαρμογὴ τῶν θεσμῶν τοῦ παλαιοῦ Βασιλείου ἐπὶ τῶν νέων χωρῶν τῆς Ἑλλάδος ὁ ἀπετέλει ἀσύγγνωστον παράπτωμα, οὐ μόνον δὲ ὁὰ κατεδικάζοντο αἱ νέαι γῶραι εἰς ἀποδοχὴν πλημμελῶν καὶ καταδεδικασμένων θεσμῶν, ἀλλὰ ὁὰ καθίστατο δυσχερεστάτη πᾶσα γενικιοτέρα ἀνάπλασις ἐν τῷ μέλλοντι, διότι ὁὰ διέφευγε σπουδαία καὶ ἀληθῆς περίστασις, οἷα ἡ σήμερον παρουσιαζομένη, πρὸς γενναίαν ἀντιμετώπισιν ἀδικαιολογήτων συμφερόντων, συνυφαινομένων συνήθως πρὸς πάντα παλαιὸν καὶ καταδεδικασμένον θεσμόν καὶ καθιστώντων ἐτι δυσχερεστέραν τὴν μετάβασιν εἰς ὀρθότερα καὶ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς προόδου συστήματα πρὸς διοίκησιν τῶν κοινῶν πραγμάτων τῆς χώρας.

Ἡ χάραξις ὑγιῶς οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς πρέπει ν' ἀποτελέσῃ τὴν κυριωτέραν ἴσως μέριμναν τῆς Νέας Ἑλλάδος. Ἡ εὐημερία τῶν ἐθνῶν ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς οἰκονομικῆς αὐτῶν ἀντοχῆς, ἀποτελεῖ δὲ ἀλήθειαν αὐταπόδεικτον, ὅτι αὕτη προάγεται οὐσιωδέστατα ὡσαύτως διὰ τῶν μέτρων καὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους, ἣτις δέον νὰ χαράσσῃται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας. Εἰς δὲ τὴν διαγραφὴν τοιαύτης οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς πρέπει ἀμέσως νὰ προβῇ ἡ Νέα Μείζων Ἑλλάς ἐν τῇ πλήρει συναισθήσει, ὅτι ὁ οἰκονομικὸς καὶ κοινωνικὸς αὐτῆς ὀργανισμὸς εὐρηγται ἐν ἀρτιότητι, ἐπιτροπύσῃ τὴν ἑναρξιν εὐρείας οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, στηριζομένης ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν δεδομένων, ἅτινα εἶνε ἀδύνατον νὰ παρῶνται διαρκῶς ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ λάμπει καὶ τῇ ἐπιβλητικότητι, ἐφ' ὅσον τῷ ὄντι ἐπιδιώκεται ὅπως εἰσέλθωμεν εἰς ὁδὸν ἀληθοῦς μεταρρυθμιστικοῦ πνεύματος.

Μέτρον τῶν προτεινομένων μεταρρυθμίσεων.

Αἱ ἐν τῇ εἰσηγήσει δὲ ταύτῃ προτεινόμεναι πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους Ἐπιτροπὴν γινώμιαι περὶ τῆς ἀμέσου μεταρρυθμίσεως τοῦ φορολογικοῦ ἡμῶν συστήματος ἀπορροῦσιν οὐ μόνον ἐξ ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀμερολήπτου καὶ ἄνευ προκαταλήψεων καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων προκυψάσης μελέτης, ἣν ὁ εἰσηγητῆς, κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, ἐπεχείρησεν ἵνα μορφώσῃ πεποιθήσιν περὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἐφ' ἧς κατ' ἀνάγκην ὀφείλει νὰ στηρίζεται πᾶσα προτεινομένη ἄμεσος μεταρρυθμίσις, δύναται δὲ νὰ διακηρύξῃ, ὅτι ἔχει ἀμείωτον τὴν πεποιθήσιν, ὅτι αἱ προτεινόμεναι μεταρρυθμίσεις εἰσὶν οὐ μόνον ἐφικταί, ἀλλ' ὅτι ἐπιβάλλονται ἀναποτρέπτως χάριν τῆς προαγωγῆς τῶν γενικιωτέρων συμφερόντων τῆς χώρας. Ὁ εἰσηγητῆς προσεπάθησεν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς ὑφισταμένας συνθήκας, τὰς κλίσεις τοῦ λαοῦ, ἃς ἐν μέτρῳ οὐδεμία ἀληθῆς πολιτικὴ δύναται νὰ παρίδῃ καὶ τὰς ἐρριζωμένας συνηθείας, ὅπως μετριάσῃ τὰς προτάσεις αὐτοῦ κατ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀμέσως κατορθωτὴν μεταρρυθμιστικὴν κίνησιν· κρατεῖ παρ' αὐτῷ ἡ πεποιθήσις, ὅτι δλόκληρος ἡ μεταρρυθμιστικὴ ἐργασία δὲν δύναται νὰ συντελεσθῇ καὶ νὰ ἐπιτευχθῇ ἀμέσως, ἀλλ' ὅτι αὕτη ὁὰ εἶνε τὸ πόρισμα μακροῦ ἀγῶνος· ἀρκεῖ μόνον νὰ τεθῶσιν αἱ βάσεις καὶ ν' ἀκολουθηθῇ σαφῆς καὶ καθωρισμένη πολιτικὴ, ἵνα πᾶσα μεταγενεστέρα μεταρρυθμίσις εὐρηγται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς προγενεστέρας, οὕτω δὲ ἀπαρτισθῇ διὰ τοῦ χρόνου ἄρτιον τὸ σύστημα, ὅπερ ἐνδείκνυται νὰ εἰσαχθῇ χάριν τῶν γενικιωτέρων συμφερόντων τῆς χώρας.

Ἐπάρκεια τῶν οἰ-
κονομικῶν ἀρχῶν τῆς
χώρας.

Κατὰ πάσης βαθυτέρας φορολογικῆς μεταρρυθμίσεως, ἥτις ὀ' ἀπετέλει τὸν σημαντικώτερον ἴσως παράγοντα τῆς οἰκονομικῆς ἀναπλάσεως τοῦ τόπου, θὰ ἀντιταχθῶσιν εὐλογοφανῆ τινὰ ἐπιχειρήματα, ἅτινα ὁμως κατ' οὐδένα λόγον εἰσὶν ἱκανὰ ὅπως παραλύσωσι τὸ ἐπιβαλλόμενον μεταρρυθμιστικὸν ἔργον. Θὰ ἀντιταχθῆ κυρίως ἡ ἔλλειψις ἐπαρκοῦς ὀργανώσεως τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου, ὁ κίνδυνος τῆς ἐνδεχομένης κατ' ἀρχὰς μειώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους ἐκ τῆς τοιαύτης μεταρρυθμιστικῆς κινήσεως, ἴσως δὲ καὶ τὸ συνήθως προβαλλόμενον ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ μόρφωσις καὶ ἡ διάπλασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ δὲν ἐξίκετό εἰσέτι εἰς σημεῖον ἐπιτρέπον τὴν ἐπὶ γενναίων βάσεων φορολογικὴν μεταρρύθμισιν.

Ἄλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων νομίζει ὁ εἰσηγητὴς ὅτι ὀφείλει ν' ἀντεπεξέλθῃ μετὰ πάσης δυνάμεως. Αἱ οἰκονομικαὶ ἀρχαὶ τοῦ τόπου, λυτρωθεῖσαι ἐκ τῆς πολιτικῆς κηδεμονίας, ὅφ' ἦν μέχρις ἐσχάτων ἐτέλουν, βαδίζουσιν ἀλματικῶς πρὸς τὴν πρόοδον, ἡ ταχύτης τῆς ἀντιλήψεως, ἡ ἀνιδιοτελής πίστις εἰς τὸ καθήκον καὶ ἡ ἀφοσίωσις τοῦ Ἑλληνοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸν σκοπὸν, ὃν ἐτάχθη ὅπως ὑπηρετήσῃ, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ἠδυνήθη ἄλλως ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν μειονεκτικὴν θέσιν, εἰς ἣν ἐτέλει ἕνεκα τῆς τελείας ἀπὸ τῆς πολιτικῆς ἐξαρτήσεως, ἀποδεικνύουσι τὸν Ἑλληνα οἰκονομικὸν ὑπάλληλον ἱκανὸν οὐ μόνον ὅπως ἐννοήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς μεταρρυθμιστικῆς κινήσεως, ἀλλὰ συγχρόνως ὅπως ἐφαρμόσῃ αὐτὸ, ὀδηγούμενος καταλλήλως, ὡσαύτως δὲ καὶ ὅπως συμβάλλῃ, ἀπὸ πρακτικωτέρων καὶ ἐκ τῆς πείρας ἐνδεικνυομένων ἀπόψεων, εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν ὕγιων ἀρχῶν πρὸς τὰς συνθήκας τοῦ τόπου. Ἡ ἐν τῷ συνόλῳ παντὸς ἐπαίνου ἀξία οἰκονομικὴ διοίκησις τῶν νέων ἐπαρχιῶν, ὀφειλομένη κυρίως εἰς τὴν πνευματικὴν ὑπεροχὴν ἀλλὰ καὶ τὴν προσήθειαν τῶν Ἑλλήνων οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, οὓς ἔσχεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς παρούσης ἐκθέσεως τὴν εὐτυχίαν νὰ παρακολουθήσῃ ἐν τοῖς πλείστοις ἐκ τοῦ σύνεγγυς, πείθουσιν αὐτὸν περὶ τῶν ἐκτεθέντων ἀναμφισβητήτων προσόντων τῶν οἰκονομικῶν ἡμῶν ὑπαλλήλων. Δυνάμεθα ἄλλως καὶ ὀφείλομεν νὰ συζητῶμεν περὶ τῆς ἀνεπαρκείας τῆς οἰκονομικῆς διοικήσεως μόνον ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ὅτι αὕτη ἔχει ἄμεσον καὶ ἐπείγουσαν ἀνάγκην ἐντελεστέρας ὀργανώσεως καὶ βελτιώσεως τῆς τύχης αὐτῆς, δὲν ἐπιτρέπεται ὁμως νὰ θεωρῶμεν ταύτην κώλυμα γενναιότερας μεταρρυθμιστικῆς κινήσεως, ἀλλ' ἐπιβάλλεται ὅπως, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν μεταρρυθμιστικὴν κίνησιν, βελτιώσωμεν καὶ τὰς οἰκονομικὰς ὑπηρεσίας τοῦ τόπου, ἵνα καὶ αὗται ἀποβῶσιν ἐκ τῶν κυριωτέρων καὶ ἀσφαλεστέρων παραγόντων ἐν τῇ μεταρρυθμιστικῇ κινήσει.

Ἡ ἀνώμαλος δη-
μοσιονομικὴ κατά-
στασις διευκολύνει
τὰς μεταρρυθμίσεις.

Οὐδαμῶς ὑποτιμᾶται ὅτι ριζικώτεροι φορολογικαὶ μεταρρυθμίσεις δύνανται ἐνδεχομένως νὰ φέρωσιν εἰς μείωσιν πρὸς στιγμὴν τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους, διότι πᾶσα γενναία φορολογικὴ μεταρρύθμισις, ἀποσκοποῦσα τὴν αὔξησιν τῶν δημοσίων ἐσόδων διὰ τῆς προαγωγῆς τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας, εἰς ἣν πρωτίστως συμβάλλεται τὸ φορολογικὸν καθεστῶς, ἀποσκοπεῖ τὸν μετριασμόν ἀλόγων, ἢ ὑπερμέτρων φορολογικῶν βαρῶν διὰ τῆς ἐπιθέσεως αὐτῶν ἐπὶ ἐτέρων ὤμων, ἢ πείρα δὲ ἀποδεικνύει, ὅτι τὰ μὲν ἐλαττούμενα βάρη ἀπόλλυνται ὀριστικῶς διὰ τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἐν ᾧ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐπὶ ἄλλων ὤμων δὲν ἀποδίδουσιν ἄμεσως τὸ ἀναγκαῖον καὶ προϋπολογιζόμενον ποσόν. Τούτου ἕνεκα καθίστανται κυρίως δυσχερέσταται αἱ φορολογικαὶ μεταρρυθμίσεις ἐν ὀμαλαῖς στιγμαῖς τοῦ βίου τῶν Κρατῶν, διότι ὁ κίνδυνος τῆς ὑπερμέτρου μειώσεως τῶν δημοσίων εἰσπράξεων ἀποτελεῖ τὸν εὐλογον φόβον τῶν Κυβερνήσεων, ἐτέρωθεν δὲ ἀποβαίνει καὶ τὸ κυριώτερον ἐπιχείρημα ὑπὲρ ἐκείνων, ὅτινες ἐν κοινοβουλευτικοῖς πολιτεύμασις ὀφείλουσιν ἐκ δεδικαιολογημένου ἀντιπολιτευτικοῦ πνεύματος, ἢ ὑπὲρ ἐκείνων, ὅτινες προσπαθοῦσιν ἀδικαιολογητῶς νὰ καταπολεμήσωσι πᾶσαν γενναίαν φορολογικὴν μεταρρύθμισιν, ἐξ ἰδιοτελείας ὀρμώμενοι καὶ ἐκ προσωπικῶν συμφερόντων. Ἄλλ' ὁμως ἐν τῇ Νέᾳ Μείζονι Ἑλλάδι, ἔνθα ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἕνεκα τῆς κατ' ἐσχάτως τῶν περιεργαῶν, εἰς

τοῦ ἀνεξερευνητοῦ τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τῶν νέων χωρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου θ' ἀπέβαινε δυσχερέστατος ὁ ἀκριβὴς καθορισμὸς τῶν ἐτησίων προσόδων τοῦ Κράτους, ὁ φόβος τῆς ἐλλείψεως ἰσοζυγίου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δὲν θὰ ἐδικαιολογεῖ τὴν Βουλὴν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπόσχη ἀπὸ γενναίων φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων, διότι τοιοῦτον ἰσοζύγιον ἐκ τῶν προτέρων εἶνε ἀδύνατον νὰ καθορισθῇ, θὰ ἤρκει δὲ μόνον νὰ ἐτρηεῖτο ἐκ μέρους τῶν Κυβερνῶντων τὸ ἐκ διαισθήσεως ἐπιβαλλόμενον μέτρον κατὰ τὴν φορολογικὴν ἀνάπλασιν, ἵνα μὴ αὕτη φέρῃ εἰς ὑπέρμετρον μείωσιν τῶν δημοσίων ἐσόδων. Ἄλλως αἱ ἀναποτρέπτως ἐπιβαλλόμεναι ἐκ τῆς νέας καταστάσεως τῶν πραγμάτων ἐμπειρικαὶ μεταρρυθμίσεις, καὶ ἐὰν ἔτι συντελεσθῶσιν ἐμπειρικῶς καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν, θὰ φέρωσιν εἰς κλονισμόν πάσης προβλέψεως, τούτου δ' ἔνεκεν ἐπιβάλλεται νῦν ἡ ριζικὴ καὶ γενικωτέρα φορολογικὴ μεταρρύθμισις, ἣτις διαφέρει τῶν ἐμπειρικῶν κυρίως μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐπὶ τῆς πρώτης ἀπαιτεῖται σαφὴς καὶ ὠρισμένη φορολογικὴ πολιτικὴ καὶ τόλμη ὅπως καταπατηθῶσι φορολογικαὶ προλήψεις καὶ μὴ δικαιολογούμενα συμφέροντα. Ἐὰν ἀπολεσθῇ διὰ τὴν Μείζονα Ἑλλάδα ἡ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως εὐθετωτέρα αὕτη στιγμή ὅπως προβῇ εἰς βαθυτέρας φορολογικὰς μεταρρυθμίσεις, θὰ ἀπολεσθῇ εὐκαιρία, ἣτις σπανίως παρουσιάζεται εἰς τὸν βίον τῶν Ἑθνῶν. Ἐξεληθοῦσα ἡ Ἑλλάς ἐκ νικηφόρου πολέμου μὲ ἀκμαιότατον τὸ ἠθικὸν καὶ ἠὺξημέναις τὰς ὑλικὰς αὐτῆς δυνάμεις καὶ τὸ ἔδαφος τῆς ἐπικρατείας, δύναται τοῦτου ἔνεκα νὰ ἀντιμετωπίσῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην μείωσιν ἐσόδων τινῶν ἐκ τῆς βαθυτέρας φορολογικῆς μεταρρυθμίσεως, ὀφείλει δὲ νὰ προβῇ εἰς ταύτην χάριν δικαιότερας κατανομῆς τῶν φορολογικῶν βαρῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης ἀνάγκης ὅπως χαράξῃ ἀληθῆ δημοσιονομικὴν καὶ φορολογικὴν πολιτικὴν, ἣτις καὶ μόνη δύναται, κατανέμουσα δικαίως τὰ βάρη νὰ αὐξήσῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς πόρους τοῦ δημοσίου ταμείου, συντελοῦσα εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τὴν καθόλου οἰκονομικὴν εὐημερίαν, ἄνευ τῆς ὁποίας αἱ δημόσιοι πρόσοδοι ἀποβαίνουν στάσιμοι, ἀνακοπτομένης τῆς οἰκονομικῆς ἐξελίξεως, τῆς ἀποτελοῦσης τὴν μόνην ἀσφαλῆ βᾶσιν πάσης βελτιώσεως τῶν πόρων τοῦ δημοσίου ταμείου.

Ῥημότης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς ἑλληνικὰς μεταρρυθμίσεις.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ὀφείλει τέλος πάσῃ δυνάμει νὰ ἀποκρούσῃ τὴν γνώμην, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς, τῆς τε παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν νέων Ἐπαρχιῶν, δὲν εἶνε εἰσέτι ἐπαρκῶς παρεσκευασμένος ὅπως δεχθῇ φορολογικὸν σύστημα, βασιζόμενον ἐπὶ ἐπιστημονικωτέρας καὶ ἀληθεστερας βᾶσεως, ὀφείλει δὲ νὰ ἐκφράσῃ γνώμην αὐτοῦ, ὅτι ἡ κοινωνικὴ βαθμῆς, ἐφ' ἧς ἴσταται ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις ἐπαρχίαις, εὐρίσκει τὸ τοσοῦτον ὑψηλὴ καὶ προηγμένη, ὥστε οὐ μόνον δύναται οὗτος νὰ κληρονομήσῃ, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ ἀσπασθῇ πᾶσαν φορολογικὴν μεταρρύθμισιν, ἣτις θὰ ἔτεινεν ὅπως εἰσχαγγὴ φορολογικὸν σύστημα, βασιζόμενον ἐπὶ ἀριωτέρας βᾶσεως καὶ ἀποσκοποῦν τὴν δικαιότεραν κατανομὴν τῶν φορολογικῶν βαρῶν. Ἡ ἀποδεδειγμένη ἔφεσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ πρὸς τὴν ἰσότητά καὶ τὴν δικαιοσύνην, τὰ πνευματικὰ ἔτι δὲ καὶ τὰ ἀναμφισβήτητα ψυχικὰ αὐτοῦ προσόντα, ἡ ἀποδειχθεῖσα πίστις καὶ φιλοπενία καὶ ὑπερηφάνεια αὐτοῦ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, ἀποδεικνύουσιν, ὅτι εὐρίσκειται ἀπλότως εἰς θέσιν ὅπως κληρονομήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν δικαιότερου καὶ ἰσοτέρου φορολογικοῦ συστήματος. Μόνον διὰ τῶν προσόντων τούτων, καὶ δι' οὐδενὸς ἑτέρου, κατακτᾶται ἡ ἀσφαλὴ κοινωνικὴ βᾶσις καὶ προϋπόθεσις τῆς καλῆς καὶ πιστῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων, τὰ προσόντα δὲ ταῦτα ἀπέδειξεν ὅτι κέρηται λαὸς, ὅστις, καλῶς καὶ δεξιῶς ὀδηγηθεὶς, ἀνῆλθεν εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Ροδόπης, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἐπαναστατήσας κατάρθρωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἀσφαλῆ ὁδὸν προόδου καὶ νέου πνεύματος. Ἄλλὰ τὸ συνήθως ριπτόμενον ἐπιχείρημα τῆς μὴ ἐπαρκείας εἰσέτι κοινωνικῆς ἐξελίξεως εἶνε τοσοῦτον ἀόριστον, ὥστε, ν' ἀποβῆναι περιττὴ ἢ ἐν τῇ γενικότητι αὐτοῦ ἀναίρεσις, μόνον δὲ ἐν

ταῖς λεπτομερείαις τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ προγράμματος θὰ ἠδύνατο νὰ συζητηθῆ ἑκάστη ἀντίρρησης, ἀπορρέουσα ἐκ τῶν πραγματικῶν δεδομένων.

Ἐννοια τῆς φορολογικῆς ἀφομοίωσης.

Ἰπὸ τὴν ἔννοιαν ἐπομένως τῆς βαθυτέρας φορολογικῆς μεταρρυθμίσεως ὀφείλει γοργῶ τῶ βήματι νὰ βαδίση τὸ νέον Ἑλληνικὸν Κράτος πρὸς τὴν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν. Πᾶν ἐπιπόλαιον ἢ ἐμπειρικὸν βῆμα, ὑπερ θὰ ἐμετρίαζεν ἐμπειρικῶς τὰς ὑπαρχούσας ἀνισότητας καὶ θὰ καθίστα τούτου ἔνεκεν δυσχερεστέραν τὴν ριζικωτέραν μεταρρύθμισιν, θ' ἀπετέλει ἀσύγγνωστον σφαλμα. Ἡ φορολογικὴ ἀφομοίωσις εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπιχειρηθῆ κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα ὅπως ἅπαντες οἱ φορολογικοὶ θεσμοὶ ὑποβληθῶσιν εἰς λεπτομερέστατον ἔλεγχον, ὁσάκις δὲ οὗτοι ἔν τε τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις ἐπαρχίαις κριθῶσιν ἀκατάλληλοι διὰ νεώτερον Κράτος, διὰ Κράτος προόδου, ὀφείλομεν ἀμέσως νὰ χαράξωμεν νέαν ρηζικέλευθον πολιτικὴν, προάγουσαν μᾶλλον τὰ συμφέροντα τῶν ἀτόμων καὶ τοῦ Δημοσίου. Οὕτω νοουμένη ἡ φορολογικὴ ἀφομοίωσις θ' ἀποβῆ ἀληθὲς εὐεργέτημα διὰ τὸν τόπον. Ἐπιχειρουμένη ἀντιθέτως, ἐμπειρικῶς καὶ ἀψυχολογῆτως, θ' ἀποβῆ πληγὴ διὰ τὰς νέας ἐπαρχίας τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους, αἵτινες, μεταλλάσσουσαι σύστημα, δικαιούνται τουλάχιστον ν' ἀπαιτήσωσιν ὅπως μὴ περιπέσωσιν εἰς ἕτερον, ἐξ ἴσου βλαβερὸν καὶ ἀψυχολόγητον καὶ ἀνασταλτικὸν πάσης ὑλικῆς εὐημερίας.

ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΕΝ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΓῆΣ

Ὅροι ὑφ' οὓς δεῖν νὰ ἐπιτίθεται ἡ φορολογία τῆς γῆς.

Πρώτην ἐπιβαλλομένην καὶ ἀναπότρεπτον ὑποχρέωσιν τῆς Νέας Μείζονος Ἑλλάδος ἀποτελεῖ ἡ ἐφαρμογὴ ὀρθῆς καὶ ὑγιοῦς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀφομοίωσιν τῆς φορολογίας τῆς γῆς. Ἡ τοιαύτη φορολογικὴ πολιτικὴ κέκληται νὰ ἐπιλύση σπουδαιότατα δημοσιονομικά, οἰκονομικά καὶ κοινωνικά προβλήματα, διότι εὐχερῶς κατανοεῖται, ὅτι ἡ φορολογία τῆς γῆς δὲν σχετίζεται μόνον πρὸς τὸ ζήτημα τῶν μειζόνων ἀποδόσεων ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἀλλὰ πρωτίστως καὶ κυριώτατα πρὸς τὴν χάραξιν οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἧς κύριος παράγων ἔσται ἡ ὀρθὴ ἐπίθεσις τῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, καὶ μάλιστα ἐν Κράτει ἔχοντι κατ' ἐξοχὴν γεωργικὸν χαρακτῆρα, ὅσα ἡ Νέα Ἑλλάς. Πρέπει δὲ νὰ ἀναγορευθῆ ὡς κανὼν ἀπολύτου σχεδὸν ἀληθείας καὶ ἀξίας, ὅτι τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου ταμείου πρέπει νὰ τίθεται ἐν ἡσσονι μοίρᾳ, ὁσάκις συγκρούεται πρὸς ἀδιαφιλονίκητα συμφέροντα τῶν πληττομένων ἀγροτικῶν τάξεων, οἷα σδήποτε φύσεως καὶ ἀν ὧσι ταῦτα, εἴτε οἰκονομικά, εἴτε κοινωνικά. Ἐὰν ἡ ἀλήθεια αὕτη ἔχει ἰσχὺν ἐπὶ πάσης φορολογίας, ἐπιβάλλεται κατὰ μείζονα λόγον ἐν σχέσει πρὸς τὴν φορολογίαν τῆς γῆς, τὴν πληττοῦσαν τὴν μεγαλητέραν καὶ συμπαγεστέραν τάξιν τοῦ Βασιλείου, τὴν παράγουσαν τὸν ἀσφαλέστερον καὶ διαρκέστερον καὶ μᾶλλον κατατετμημένον πλοῦτον ἐν τῷ Βασιλείῳ ὑπὸ ἐπιπονωτάτας συνθήκας καὶ ὄρους καὶ ἐν μειονεκτικῇ κατὰ κανόνα θέσει ἀπέναντι τῶν λοιπῶν τάξεων τοῦ Βασιλείου. Τὸ Δημόσιον, δικαιούμενον ὅπως λάβῃ ἀνάλογον συνεισφορὰν ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς, ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ αὐτὴν κατὰ τρόπον, ὅστις νὰ μὴ διακωλύῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δυνάμεων τῆς γῆς, ὅστις νὰ μὴ ἐπιδρᾷ ψυχολογικῶς ἐπὶ τῶν παραγωγῶν, κωλύων τὴν παραγωγὴν, ὅστις τούναντίον νὰ παροτρύνῃ αὐτούς εἰς μείζονα ἀνάπτυξιν τῶν παραγωγικῶν τῶν δυνάμεων. Φόρος, σχεδὸν οὐδέποτε ἐπιπίπτων ἐπὶ ἄλλων ὧμων, φόρος, ὅστις καὶ ἐὰν διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου ἐπιπίπτῃ ἐπὶ ἄλλων ὧμων, κατὰ τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ γίνεται αἰσθητὸς ἀμέσως ὑπὸ τῶν παραγωγῶν, πρέπει νὰ τίθεται κατὰ τρόπον καὶ μέτρον τοιοῦτον, ὥστε οἱ παραγωγοὶ νὰ μὴ αἰσθάνωνται, ὅτι τοῦ μέλλοντος αὐτῶν εἰσοδήματος ἀποβαίνει τρόπον

τινα συγκύριον τὸ δημόσιον, ἀλλ' ὅτι τοῦτο ἀπλῶς μόνον λαμβάνει συνεισφοράν διὰ τὰ βάρη τοῦ δημοσίου ταμείου, ἀνάλογον πρὸς τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις ἐκάστου παραγωγοῦ, μὴ καταθλιβόν αὐτοὺς ὑφ'οἰανδήποτε ἔποψιν, οὐ μόνον φορολογικὴν ἀλλὰ καὶ οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν. Ἐν νεωτέρῳ δὲ Κράτει, ἔνθα ἡ ἀνάπτυξις πολυσχιδοῦς φορολογίας δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀνακούφισιν τοῦ δημοσίου ταμείου δι' ἄλλων φόρων, ἤττον αἰσθητῶν καὶ ἐλάχιστα ἐπιδρώντων ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐξελίξεως τῆς χώρας, ὁ φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ὁ εὐαισθητότερος τῶν φόρων, ὁ χρησιμεύων μᾶλλον πρὸς προαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων, ἢ πρὸς πλήρωσιν τοῦ δημοσίου ταμείου, πρέπει νὰ ἐπιτίθεται οὐ μόνον δικαίως καὶ κατ' ἰσότητα, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ ψυχολογικῶς, λαμβανομένου ἄλλως ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐν Κράτει, οἷα ἡ Ἑλλάς, φέροντι κυρίως γεωργικὸν χαρακτῆρα, οἱ λοιποὶ φόροι, οἱ ἐπικαθήμενοι ἐμμέσως, τελικῶς καταβάλλονται κατὰ μέγα μέρος παρ' αὐτῶν τῶν παραγόντων τὸ ἐκ τῆς γῆς εἰσόδημα.

Μειονεκτήματα τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ καὶ τῇ νέῃ Ἑλλάδι φορολογίας τῆς γῆς.

Ἄλλ' ὅμως, ὡς ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐκτενῶς κατεδείχθη (1), τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι σύστημα τῆς φορολογίας τῆς γῆς φέρει οὐσιαστικώτατα μειονεκτήματα. Τὸ εἰσόδημα τῆς γῆς φορολογεῖται ἀνίσως, διότι τινὰ τῶν προϊόντων αὐτῆς οὐδαμῶς φορολογοῦνται, ἕτερα φορολογοῦνται ἠπιώτατα, τέλος δὲ ὑπάρχουσι προϊόντα, ἅτινα ἐν συγκρίσει κύπτουσιν ὑπὸ τὸ βάρος ἀφορήτου φορολογίας, χωρὶς κατὰ κανόνα νὰ ὑπάρχῃ ἐσώτερός τις λόγος, δικαιολογῶν τὴν τοιαύτην ἀνισότητα. Ἄλλ' ὡσαύτως κατεδείχθη, ὅτι οὐ μόνον οἱ φορολογικοὶ ὄροι εἰσὶν ἀνισοὶ καὶ ἄδικοι, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐπιθέσεως τῶν φόρων τούτων ἀποβαίνει ἐνίοτε καταθλιπτικώτατος, καλύων τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους. Ὡσαύτως ἐγένετο καταληπτόν, ὅτι καὶ τὸ σύστημα τῆς φορολογίας τῆς γῆς ἐν ταῖς νέαις χώραις τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου φέρει μείζονα ἔτι ἐλαττώματα (2), διότι πλὴν τῶν μειονεκτημάτων, ἅτινα βαρύνουσι τὸ φορολογικὸν σύστημα τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ἐπικάθηνται ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἕτερα, καθιστῶντα αὐτὸ ἔτι ἐπαχθέστερον, ἰδίως διὰ τὸ ὑπέρμετρον τῆς φορολογίας τῆς γῆς, ὅπερ ὑπῆρξεν ἐκ τῶν κυριωτέρων αἰτιῶν τῆς μὴ ἐπαρκοῦς ἀναπτύξεως τοῦ τοιοῦτου εἰσοδήματος καὶ τῆς στασιμότητος σχεδὸν τῆς καλλιέργειας τῆς γῆς.

Ἡ διὰ τοῦ κτηματολογίου ἢ δι' ἐνιαίου φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος φορολόγησις τῆς γῆς ἀποκλείεται ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Ἐπιβαλλόμενον ἄρα καὶ πρώτιστον καθῆκον τῆς Νέας Ἑλλάδος ἐστὶν ἡ διαρρύθμισις τῆς φορολογίας τῆς γῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκθεθειῶν σκέψεων καὶ ἐὰν ἔτι θὰ ἐπῆρχετο κατ' ἀρχὰς μείωσις τῶν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἀποδόσεων. Παραμένει ἄλλως ἢ βασιμωτάτη ἐλπίς, ὅτι προαγομένη ἢ παραγωγὴ διὰ τῆς βελτιώσεως τοῦ φορολογικοῦ συστήματος θ' ἀποδώσῃ ἐν προσεχστάτῳ χρόνῳ πλείονα ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, δύναται δὲ καὶ ὀφείλει τὸ Κράτος τὸ ἐλλεῖπον νὰ πορισθῇ ἐξ ἐτέρων πόρων, ἐπιβαλλομένων ἐξ αὐτῆς τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τῆς ἐνιαίας φορολογήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς ἐπὶ τῇ βάσει κτηματολογίου, καταρτιζομένου καθ' ὅλην τὴν αὐστηρὰν αὐτοῦ τεχνικὴν τελειότητα, ἀποβαίνει ἐν προσεχεῖ μέλλοντι ἀδύνατος ἐν τε τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις χώραις διὰ ποικιλοτάτους λόγους, οὓς ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως διετύπωσεν ὁ εἰσηγητής, πρέπει δὲ παρ' αὐτοῦ καὶ πάλιν νὰ ἐξαρθῇ, ὅτι καὶ ἐὰν ἀπέβαινεν ἀμέσως δυνατὸς ὁ καταρτισμὸς τοιοῦτου κτηματολογίου δὲν θὰ συνίστα αὐτὸν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς, ἔνεκα τῶν σπουδαιοτάτων ἐλλείψεων, τὰς ὁποίας πᾶν τοιοῦτο σύστημα παρουσιάζει, τῶν καταδειχθειῶν ἐκ τῆς πείρας τῶν ἐθνῶν (3). Ὡσαύτως δὲ ἐξ ἐτέρων λόγων (4) σχεδὸν ἀποκλείεται ἐπὶ τοῦ παρόντος

(1) Μέρος Α'. σ. 77.

(2) Μέρος Β', σελ. 50, ἐπ.

(3) Μέρος Α'. σ. 12.

(4) Μέρος Α'. σ. 9.

ἀξίωμα, τὸ ἐπιβαλλόμενον ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, ἅπαντες σχεδὸν οἱ φορολογικοὶ νόμοι τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ ἡ δεκάτη τῶν νέων ἐπαρχιῶν φορολογοῦσι τοὺς ὑπὸ πᾶσαν ιδιότητα παράγοντας ἐκ τῆς γῆς καὶ μάλιστα ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς τοὺς κυρίους τῆς γῆς, ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι δὲ καταλείπουσι πολλάκις ἀφορολογήτους τοὺς κυρίους τῆς γῆς, ἐπιρρίπτοντες τὸ φορολογικὸν βᾶρος ἐπὶ προσώπων, ἅτινα, χωρὶς νὰ εἶνε ιδιοκτῆται, καλλιεργοῦσι τὴν γῆν πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. (1)

Δέον ἢ βεβαίως τῶν φόρων ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς νὰ εἶνε ἢ αὐτὴ καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον.

4) Ἡ βεβαίως τῶν φόρων ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς δέον νὰ γίνηται κατὰ τρόπον ὁμοιόμορφον καθ' ὅλον τὸ Βασίλειον. Φόροι βεβαιούμενοι κατὰ διάφορον τρόπον, καὶ ἐὰν ἔτι εἶναι ἐπιτεθειμένοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ φορολογικοῦ ὄρου, οὐδεμίαν παρουσιάζουσι φορολογικὴν ἰσότητα, ἀποκλείουσι δὲ τὴν πρὸς ἄλληλα σύγκρισιν τῶν δι' αὐτῶν ἐπιτεθειμένων φορολογικῶν βαρῶν, διότι αἱ παραλλάσσουσαι βάσεις, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἐκάστη βεβαίως καὶ αἱ συνεχῶς μεταβαλλόμεναι συνθῆκαι ἐν τῇ καλλιεργείᾳ τῆς γῆς ἐπιδρῶσι διαφοροτρόπως ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων. Ὁ διάφορος τρόπος βεβαιώσεως ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ φόρου ἀνά τὰ διάφορα τμήματα τοῦ Βασιλείου ἐπιδρᾷ ὀλεθρίως ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ διαμορφώσεως τῶν οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν, τὸ πολυσχιδὲς δὲ καὶ πολυσύνθετον τῆς φορολογίας καθιστᾷ δυσχερεστάτην πᾶσαν ἀνάπλασιν ταύτης. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑπάρχει οὐ μόνον ποικιλία τρόπου βεβαιώσεως, ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρων φορολογικῶν συστημάτων, εἶνε δὲ ἀνάγκη νὰ παύσῃ ἢ τοιαύτη πολυσχιδῆς φορολογία, ἀποβαίνουσα συνηθέστατα εἰς βλάβην τοῦ δημοσίου ταμείου καὶ περιάγουσα πολλάκις τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους εἰς ἀληθῆ ἀμηχανίαν. Ὁ εἰσηγητὴς τῆς παρούσης ἐκθέσεως δέχεται ἐν τῷ ἀμέσῳ μέλλοντι τὴν ἀνάγκην ὅπως διατηρηθῶσι διάφοροι τρόποι βεβαιώσεως ἐπὶ τινων προϊόντων τῆς γῆς, ἀναγνωρίζων ὅτι τρόποι τινὲς βεβαιώσεως καὶ ἰδίᾳ ἢ δι' ἐξαγωγικῶν δασμῶν βεβαιώσεως καίτοι ἀποβαίνουσιν εἰς βλάβην τῶν παραγωγῶν, δὲν εἶνε σκόπιμον νὰ καταργηθῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἕνεκα διαφόρων λόγων, ἐκτεθέντων ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρούσης ἐκθέσεως (2) καὶ ἰδίᾳ ἕνεκα τῆς στοργῆς, ἣν τρέφουσι σήμερον οἱ φορολογοῦμενοι πρὸς τοὺς τρόπους τούτους τῆς βεβαιώσεως. Πρέπει ὅμως νὰ ἐξαρθῇ, ὅτι ὑγιῆς φορολογικὴ πολιτικὴ ἐν τῷ μέλλοντι ὀφείλει νὰ τείνῃ εἰς τὴν τοιαύτην κατάργησιν, ἥτις ἐν προσεχέστατῳ μέλλοντι, ἐφ' ὅσον ἠθέλομεν διατυπώσῃ πρότυπον νόμου ἐπὶ τινων προϊόντων τῆς γῆς, ὧν ἡ φορολόγησις ἔχει ἄμεσον ἀνάγκην νομοθετικῆς ἀντιλήψεως, θὰ ζητηθῇ ἐν τέλει καὶ παρ' αὐτῶν τούτων τῶν παραγωγῶν, οἵτινες θὰ κατίδωσι τὸ ἐπιβλαβὲς τῶν διαφόρων συστημάτων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐξαγωγικῶν φόρων, τῶν δυσχεραίνοντων τὴν δικαίαν φορολογίαν καὶ ἐπιρριπτόντων τὰ βάρη ἐπὶ ὤμων, οἵτινες ἢ οὐδαμῶς, ἢ ἐν ἐλαχίστῳ μόνον μέτρῳ ἔδει νὰ φέρωσιν αὐτά.

Οἱ φόροι δέον νὰ καταβάλλωνται εἰς χρῆμα.

4) Οἱ φόροι τῆς γῆς δέον νὰ εἰσπράττωνται ἀμέσως παρὰ τοῦ Δημοσίου εἰς χρῆμα. Πᾶσα δι' ἐνοικιάσεως εἰσπραξίς τῶν φόρων, καὶ μάλιστα εἰς εἶδος, συνεπάγεται ἀνυπολογίστους βλάβας διὰ τὴν ὅλην οἰκονομίαν τῆς χώρας, ὡς ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρούσης ἐκθέσεως κατεδείχθη, μέλει δὲ νὰ ἐξαρθῇ ἀμέσως κατωτέρω.

1) Μέρος Α' σ. 11.

2) Μέρος Α' σ, 69 ἐπ.

ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΠΕΙΡΟΜΕΝΩΝ ΓΑΙΩΝ,
ΤΟΥ ΚΑΠΝΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΜΠΕΛΩΝ.

Ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ δυσχερῶς δυναμένη, καθ' ἃ ἐλέχθη, ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ εἰσαγάγῃ ἐνιαίαν φορολογίαν τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς καὶ μὴ κρίνουσα τοῦτο σκόπιμον, ἐμμένουσα δὲ εἰς τὸ σύστημα τῆς κατ' ἰδίαν φορολογήσεως ἐκάστου προϊόντος, ὀφείλει ν' ἀποβλέψῃ ἀμέσως εἰς τὴν διαρρύθμισιν τῆς φορολογίας τῶν κυριωτάτων προϊόντων τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, τοῦ εἰσοδήματος δηλονότι τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων, καὶ ἀπὸ τῶν προϊόντων τούτων ὀφείλει νὰ ἀρξῆται ἡ φορολογικὴ μεταρρύθμισις διὰ τῆς εἰσαγωγῆς νόμου, ἐκπληρουμένου ἀπάσας τὰς ἐκτεθείσας ἀνάγκας καὶ δυναμένου διὰ τῆς ἐξελίξεως νὰ φέρῃ εἰς ἀνάπλασιν ὁλοκλήρου τῆς ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς φορολογικῆς ἡμῶν νομοθεσίας.

Φορολογία τῶν
σπειρομένων γαιῶν
ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι
καὶ ταῖς νέαις
ἐπαρχίαις.

Καθ' ἃ ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐξετέθη, αἱ σπειρόμεναι γαῖαι βαρύνονται:

α') Ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἀροτριώντων κτηνῶν, ἰσχύοντος προσωρινῶς μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ φορολογήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, καθ' ὃν ἐπιβάλλεται φόρος 5 ο)ο ἐπὶ τοῦ παραγομένου ἐκ σπειρομένων γαιῶν εἰσοδήματος, εἰσπρατόμενος εἰς εἶδος, τοῦ τρόπου τῆς βεβαιώσεως μέλλοντος νὰ καθορισθῇ διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος (1).

β') Ἐν Κρήτῃ αἱ σπειρόμεναι γαῖαι φορολογοῦνται διὰ φόρου καταβαλλομένου ὑπὸ τῶν παραγωγῶν ὡσαύτως εἰς εἶδος, καὶ ἀνερχομένου εἰς 6 ο)ο τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος (2), καὶ

γ') Ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους αἱ σπειρόμεναι γαῖαι φορολογοῦνται παρὰ μὲν τῷ ἰδιοκτῆτῃ διὰ 12 1)2 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος (δεκάτη), ἐπὶ πλέον δὲ διὰ 8 ο)ο ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος (κτηματικὸς φόρος). Οἱ μισθωταὶ ἀγροτικῶν κτημάτων ὑποβάλλονται εἰς 12 1)2 ο)ο (δεκάτη), οἱ δὲ ἐπίμορτοι καλλιεργηταὶ εἰς τὸ ἥμισυ τῆς δεκάτης, τοῦ ὑπολοίπου ἡμίσεος αὐτῆς βαρύνοντος τοὺς τσιφλικιούχους. (3)

Φορολογία τοῦ καπνοῦ.

Ὁ καπνὸς

α') Ἐν μὲν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ Κρήτῃ εἶνε ἀπηλλαγμένος πάσης ἀμέσου φορολογίας, τῶν καπνοπαραγωγῶν οὐδένα καταβαλλόντων φόρον οὔτε διὰ τὸν ἐν τῷ τόπῳ καταναλισκόμενον, οὔτε διὰ τὸν ἐξαγόμενον καπνόν.

β') Ἐν ταῖς λοιπαῖς νέαις ἐπαρχίαις φορολογεῖται παρὰ μὲν τοῖς ἰδιοκτῆταις διὰ τῆς δεκάτης καὶ τοῦ κτηματικοῦ φόρου, παρὰ τοῖς ἀπλοῖς ἐκμισθωταῖς διὰ τῆς δεκάτης, παρὰ τοῖς ἐπίμορτοις δὲ καλλιεργηταῖς διὰ τοῦ ἡμίσεος τῆς δεκάτης, καθ' ὃν καὶ οἱ δημητριακοὶ κάρποι τρόπον.

Φορολογία τῶν ἀμπέλων.

Τέλος δὲ αἱ ἀμπελοὶ

α') Ἐν μὲν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι οὐδαμῶς φορολογοῦνται, καταργηθείσης ἐν ἔτει 1909 τῆς ἐπ' αὐτῶν στρεμματικῆς φορολογίας.

β') Ἐν Κρήτῃ διὰ 13 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐξαγομένου οἴνου (4) καὶ

(1) Μέρος Α', σελ. 5—6.

(2) Μέρος Β', σελ. 16.

(3) Μέρος Β', σελ. 53.

(4) Μέρος Β', σελ. 21.

γ') Ἐν ταῖς λοιπαῖς νέαις ἐπαρχίαις φορολογοῦνται διὰ τῆς δεκάτης καὶ τοῦ κτηματικοῦ φόρου, ὡσαύτως δὲ καὶ διὰ 15 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ παραγομένου οἴνου. (1)

Ἄδύνατος ἡ δια-
τήρησις τῆς ἀνο-
μοίας ταύτης φορο-
λογίας.

Ἀπλῆ ἀνάγνωσις τῶν παρατιθεμένων πείθει, ὅτι ἐν τοῖς διαφόροις τμήμασι τοῦ Βασιλείου οὐ μόνον ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν προϊόντων τούτων εἶνε ποικίλλος, ἀλλ' ὡσαύτως σπουδαίως διαφέρουσι καὶ οἱ φορολογικοὶ ὅροι, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς ἀσυδοσίας (καπνὸς καὶ ἄμπελοι ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι) καὶ ἐξικνούμενοι μέχρι 35 ο)ο περίπου ἐπὶ τοῦ ἀκαθάριστου εἰσοδήματος (φορολογία τῶν ἀμπέλων ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους).

Εἶνε προφανέστατον ὅτι τιαυτὴ πολυσχιδῆς, πολυποίκιλλος καὶ ἄνισος φορολογία δεῖται συντόνου ριζικῆς ἀναπλάσεως, τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσῳ οὐδὲν σύστημα, οὔτε τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, οὔτε τὸ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις, εἶνε δυνατὸν νὰ τύχη ἐγκρίσεως, διότι ἅπαντα ἀντιβαίνουν εἰς στοιχειώδεις δημοσιονομικὰς ἀρχάς.

Ἀδίκαιολόγητος ἡ
ἀσυδοσία τοῦ καπνοῦ
καὶ τῶν ἀμπέλων ἐν
τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.

Ἀληθῶς ἡ ἐν παλαιᾷ Ἑλλάδι παρατηρουμένη ἀσυδοσία δύο ἐκ τῶν σημαντικωτέρων προϊόντων, τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς ἀμπέλου, οὐδεμιᾶς δύναται νὰ τύχη ἐπιδοκιμασίας. Καθ' ὃν χρόνον φορολογοῦνται ἅπαντα τὰ λοιπὰ προϊόντα τῆς γῆς, ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι οὐδεὶς συντρέχει λόγος ὅπως ὁ καπνὸς καὶ οἱ ἄμπελοι παραμένωσιν ἀφορολόγητοι, ἀφ' οὗ ἄλλως δύναται τις εὐλόγως νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι τὰ προϊόντα ταῦτα δὲν ἀποφέρουσι τὸ μικρότερον ὑπὲρ τοῦ καλλιεργητοῦ εἰσοδήμα, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ λοιπὰ προϊόντα τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος. Πρόσοδος ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων, ἀνερχομένη εἰς πεντήκοντα πέντε καὶ πλέον ἑκατομύρια κατὰ μέσον ὄρον, παραμένει ἀφορολόγητος καὶ οὐδαμῶς συνεισφέρει διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, εἶνε δὲ προφανές, ὅτι ἐπιβαρύνονται τούτου ἕνεκα ἑτησίως δυσαναλόγως αἱ λοιπαὶ πρόσοδοι, αἱ ὑποβαλλόμεναι εἰς φορολογίαν. Νῦν δέ, μετὰ τὴν εὐρυνσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ τὴν πρόσκτησιν τῶν νέων ἐπαρχιῶν, εἶνε ἀδικώτερον ἔτι καὶ ἀνισότερον νὰ παραμένῃ ἡ τιαυτὴ ἀσυδοσία, ἀφ' οὗ ὁ καπνὸς καὶ ἡ ἄμπελος ὑποβάλλονται εἰς ἀμέσους φόρους, ἀνερχομένους κατὰ κανόνα εἰς μέγα τμήμα τοῦ εἰσοδήματος αὐτῶν. Οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν δύναται νὰ παραμείνῃ ἡ ἀνισότης αὕτη, ἥς ἡ ἀναίρεσις δὲν ἐπιβάλλεται μόνον ἐκ στοιχειώδους δικαιοσύνης, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ ἐκ λόγων ὑπάτης σκοπιμότητος, διότι ἐν τῷ ἐμπορικῷ συναγωνισμῷ δὲν δύναται μέρος ὠρισμένου προϊόντος νὰ ἀπολαύῃ τῆς εὐνοίας τοῦ Κράτους, παρέχοντος αὐτῷ διὰ τῆς ἀσυδοσίας τὰ μέσα τῆς κατισχύσεως οὐ μόνον ἐν τῷ διεθνεῖ, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως συναγωνισμῷ. Οὐδὲ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι τὴν ἄμεσον ἐπὶ τῶν προϊόντων τούτων φορολογίαν ἀναπληροῖ ἡ ἔμμεσος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ἀφ' οὗ ἡ μὲν κατανάλωσις τοῦ οἴνου οὐδαμῶς φορολογεῖται, ὁ δὲ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως ἐπὶ τοῦ καπνοῦ ἐπιπίπτει ἐπὶ τῶν καταναλωτῶν καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν παραγωγῶν, καὶ μάλιστα προκειμένου περὶ προϊόντος ἐξαγομένου κατὰ τὸ μέγιστον μέρος εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν καὶ οὐτινος κατ' ἀκολουθίαν αἱ τιμαὶ καὶ ἐν τῇ ἐσωτερικῇ καταναλώσει κανονίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Ἄδύνατος ἡ δια-
τήρησις τῆς δεκάτης
καὶ τοῦ κτηματικοῦ
φόρου ἐν ταῖς νέαις
ἐπαρχίαις.

Ὡσαύτως δὲ τὸ τῆς δεκάτης (2) καὶ τοῦ κτηματικοῦ φόρου (3) σύστημα φορολογίας τῶν νέων ἐπαρχιῶν εἶνε ἀπολύτως ἄστοχον καὶ ἀντιβαίνει εἰς τὰ καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντα τοῦ Κράτους

(1) Μέρος Β', σελ 53 καὶ 72.

2) Μέρος Β'. σ. 50 - 51

3) Μέρος Β'. σ. 51 - 52

καὶ τῶν παραγωγῶν. Ἡ συνύπαρξις ἄλλως δύο φόρων, τὸν αὐτὸν ἐπιδιωκόντων σκοπόν, ὅπως φορολογήσῃσι δηλονότι τὸ ἐκ τῆς γῆς εισόδημα, σπουδαίως ζημιοῖ τὸ ὅλον φορολογικὸν σύστημα καὶ περιπλέκει καὶ καθιστᾷ δυσδιάκριτον τὸ μέτρον τῆς φορολογίας, ἄνευ τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως τοῦ ὁποίου εἶνε δυσχερέστατον νὰ ἀκολουθηθῇ ὀρθῆ φορολογικῆ πολιτικῆ. Ἄλλως ἀμφότεροι οἱ φόροι οὗτοι, ὡς εἶνε ἐπιτεθειμένοι, εἰσὶ κάκιστοι καὶ πλημμελεῖς καὶ τείνουσιν εἰς παρακώλυσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ πλοῦτου τῆς χώρας.

Ἀνυπερβλήτα μειονεκτήματα τῆς δεκάτης. Ἀποκλείεται ἡ προοδευτικὴ φορολογία τοῦ εισοδήματος τῆς γῆς καὶ ἡ ἐν μέτρῳ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ φόρου τῶν ἀπλῶν μισθωτῶν καὶ ἐπιμόρφων καλλιεργητῶν.

Ἄληθῶς πλὴν τῶν οὐσιαστικωτάτων μειονεκτημάτων τῆς δεκάτης, ἅτινα ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως διὰ μακρῶν ἐξετέθησαν (1), αὕτη ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς φέρει καὶ ἕτερα κυριώτατα ἐλαττώματα, ἅτινα εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀποφευχθῶσιν, ὅσονδήποτε μικρὸν ἤθελε καθορισθῇ τὸ ποσοστὸν αὐτῆς καὶ ὅσαδήποτε καὶ ἂν ἐλαμβάνοντο μέτρα πρὸς ὁμαλήν καὶ ἄνευ καταθλίψεως εἰσπραξίν αὐτῆς. Τὸ κύριον αὐτῆς ἐλάττωμα συνίσταται ἐν τῷ ὅτι ὁ φόρος, εἰσπραττόμενος εἰς εἶδος, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιτεθῇ προοδευτικῶς, τούτου δ' ἕνεκα θὰ βαρύνωνται διὰ τοῦ αὐτοῦ ποσοστοῦ φόρου οἱ τε μεγάλοι καὶ μικροὶ καλλιεργηταί, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ κατ' οὐσίαν πρὸς πολλαπλασίαν ἐπιβαρύνσιν τῶν δευτέρων, δεύτερον δὲ ὑπαρχούσης τῆς δεκάτης δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀπαλαχθῶσιν τοῦ φόρου οἱ μικροκαλλιεργηταί, ὅσακις παράγουσι ἐπὶ χώρου, μὴ ἀνήκοντος εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν αὐτῶν, ποσὸν μὴ ὑπερβαίνον τὸν ἀπλοῦν ἐργατικὸν μισθόν. Ὁ εἰσηγητῆς τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ὀφείλει καὶ πάλιν (2) νὰ διακηρύξῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ, πάσῃ δυνάμει, ὅτι οὐδαμῶς δικαιολογεῖται ἡ φορολόγησις τῶν προσώπων τούτων ἐκ λόγων στοιχειωδεδεστάτης δικαιοσύνης, διότι, καθ' ὃν χρόνον οἱ ἐν τοῖς ἀστυκοῖς κέντροις ἐργατικοὶ μισθοὶ οὐδαμῶς ἐπιβαρύνονται δι' ἀμέσου φορολογίας, εἶνε ἀδικιώτατον νὰ ἐπιβάλληται ἄμεσος φόρος ἐπὶ εισοδήματος, ἀντιστοίχου ἄνευ ἀπλοῦν ἐργατικὸν μισθόν, καὶ κερδαινομένου ἐν τῷ ὑπαίθρῳ διὰ τῆς καλλιεργείας τῆς γῆς. Ἡ ἔμμεσος ἐπὶ τοῦ σίτου φορολογία, ἡ βαρύνουσα τοὺς ἐν τοῖς ἀστυκοῖς κέντροις διαβιούντας ἐργάτας, ἧς εἶνε ἀπηλλαγμένοι κατὰ τὰ πλεῖστον οἱ ἄνευ ἰδίου ἐδάφους καλλιεργηταί τῆς γῆς, οἱ δυνάμενοι ν' ἀποκληθῶσιν ἀπλοῖ ἐργάται τῆς γῆς, ἅτε ἀποκερδαίνοντες τὸν ἀναγκαιοῦντα αὐτοῖς ἄρτον δι' ἰδίας καλλιεργείας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιφέρουσα τὴν φορολογικὴν δικαιοσύνην μεταξὺ τῶν ἀστυκῶν καὶ ἀγροτικῶν ἐργατικῶν τάξεων, διότι εἶνε σχεδὸν ἀπολύτως ἀνεγνωρισμένον, ὅτι ὁ δασμὸς ἐπὶ τοῦ σίτου ἐν τοῖς ἀστυκοῖς κέντροις, ἔνθα δὲν ἐδημιουργήθη εἰσέτι μεγάλη ἐργατικὴ τάξις καὶ ἔνθα τούτου ἕνεκεν ἐν τῷ νόμῳ τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως δὲν μειονεκτοῦσι κατὰ κανόνα οἱ ἐργάται, δὲν ἐπιπίπτει διὰ τοῦ χρόνου ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, ἐπιρριπτόμενος κατὰ τὸν κανονισμὸν τῶν ἡμερομισθίων ἐπὶ τῶν ἐργοδοτῶν διὰ τῆς σὺν τῷ χρόνῳ ἐπερχομένης αὐξήσεως τοῦ ἐργατικοῦ μισθοῦ. Ἄλλ' ὅπωςδήποτε καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ὑστάτη σκοπιμότης ἐκ πολιτικῶν, οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν λόγων ἐπιβάλλει εἰς τὸ Κράτος ὅπως ἀπαλλάξῃ τὰ πρόσωπα ταῦτα πάσης φορολογίας καὶ ἐπιθέσῃ τὸν φόρον, ὡς εἶνε δίκαιον, ἐπὶ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν κτημάτων, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπλοῖ μισθωταὶ καὶ ἐπίμορτοι καλλιεργηταὶ παράγουσι μόλις προϊόν ἀναλογοῦν κατ' ἀξίαν πρὸς ἀπλοῦν ἀγροτικὸν μισθὸν καὶ ἀκολουθήσῃ ἄμεσον καὶ σύντονον πολιτικὴν, ἀποκλείουσαν τὴν ἐπίρριψιν τοῦ φόρου ἐκ μέρους τῶν ἰδιοκτητῶν ἐπὶ τῶν τοιούτων προσώπων. Τὸ μέγα μεταναστευτικὸν ρεῦμα ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, ὅπερ ἤρξατο παρασύρον καὶ τὰς νέας ἐπαρχίας, προέρχεται κυρίως ἐκ τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν καὶ τῶν μικροἰδιοκτητῶν, ὅσοι, μὴ ἐπαρκοῦντες διὰ τῆς καλλιεργείας τῶν ἰδίων κτημάτων, ἐκμισθοῦσι καὶ ἕτερα πρὸς πο-

1) Μέρος Α'. σ. 9 ἐπ. Μέρος Β'. σ. 52 ἐπ.

2) Μέρος Α'. σ. 11 ἐπ.

ρισμὸν τῶν τοῦ βίου ἀναγκαίων. Οἱ ἐπίμορτοι καλλιεργηταὶ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις, οὐδὲν ἔχοντες ἐμπράγματον δικαίωμα ἐπὶ τοῦ τσιφλικίου, εὐρίσκονται, παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς μικροκαλλιεργητὰς ἰδιοκτῆτας, εἰς οἰκτρὰν κατάστασιν, καταθλιβόμενοι ἐκ τοῦ τρόπου τῆς καλλιεργείας, ἐκ τῆς ἀνίσου διανομῆς τῶν προϊόντων μετὰ τῶν τσιφλικούχων, ἐκ τῆς ἀμαθείας αὐτῶν διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους, ἐξ ἐλλείψεως πύσης ἐφέσεως πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς. Ὅταν δὲ ἡ Νέα Ἑλλάς ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην διὰ πλείστους πολιτικούς, οἰκονομικούς καὶ κοινωνικούς λόγους νὰ προαγάγῃ τὴν ἐν τοῖς ἀγροῖς εὐημερίαν, ὀφείλει ἀμέσως ν' ἀπαλλάξῃ τοῦ φόρου ἐκείνους, οὓς οὐδεμία φορολογικὴ δικαιοσύνη παριστᾷ ὡς φορολογητέους.

Μειοεκτῆματα, προ-
κύπτουσι ἐκ τῆς ἐνοικιασείας τῆς δεκάτης.

Ἐὰν δὲ εἰς τὰ ἐξαρθέντα ταῦτα μειοεκτῆματα τῆς δεκάτης προσθεῶσι τὰ ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς εἰσηγήσεως ταύτης ὑποδηλωθέντα, ἅτινα ὡσαύτως ἀποτελοῦσι μειοεκτῆματα, ἀσυμβίβαστα πρὸς φορολογικὸν σύστημα νεωτέρου Κράτους, καθίσταται κατάδηλον, ὅτι ἐν τῇ Νέᾳ Μείζονι Ἑλλάδι εἶνε ἀδύνατον οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ διατηρηθῇ ἡ φορολογία αὕτη, ἐὰν ἀληθῶς θέλωμεν νὰ χαράξωμεν οἰκονομικὴν πολιτικὴν, εὐδοῦσαν τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα τῆς ὑπαίθρου χώρας. Ἀρκεῖ ν' ἀνχλογισθῶμεν, ὅτι τὸ ἐμπορικὸν κέρδος τῶν ἐνοικιαστῶν τῆς δεκάτης, προσέτι δὲ καὶ τὰ ἄνομα κέρδη αὐτῶν, τὰ συνιστάμενα εἴτε εἰς τὴν ἐξαπάτησιν τοῦ Δημοσίου κατὰ τὰς ἐνοικιασεις, εἴτε εἰς τὴν κατάθλιψιν τῶν φορολογουμένων καὶ εἰς τὴν ἐκβίασιν αὐτῶν πρὸς καταβολὴν μείζονος τοῦ νομίμου φόρου, ἀνέρχονται εἰς ποσὸν πλησιάζον σχεδὸν πρὸς τὸ παρὰ τοῦ Κράτους εἰσπραττόμενον, εἶνε δὲ ἀδύνατον νὰ θεωρῶμεθα νεώτερον Κράτος, ἐφ' ὅσον, ὁμολογοῦντες πλήρη καὶ τελείαν τὴν χρεωκοπίαν τῆς διοικήσεως, ὅπως δι' ἰδίων ὑπαλλήλων εἰσπράξῃ τοὺς φόρους, λαμβάνομεν παρὰ τῶν πολιτῶν ποσὸν πολλῶ μείζον τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ προτιμῶμεν, ἀγόμενοι ἐκ στενῆς ταμειυτικῆς ἀντιλήψεως, νὰ ὑποβάλλωμεν τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀθῆλον καὶ ἐπαχθεστάτην ταύτην φορολογίαν, ἀντὶ νὰ προτιμήσωμεν ὅπως διαφύγῃ ἐπὶ τέλους μέρος τι τοῦ φόρου, ἐφ' ὅσον οὗτος τίθεται ἐπὶ νεωτέρων βάσεων, προαγουσῶν τὴν καλλιέργειαν καὶ μὴ ἀναστελλουσῶν τὴν αὔξησιν τοῦ πλοῦτου τῆς γῆς. Εἰς ἅπαντα τὰ τμήματα, τὰ ἀποσπασθέντα ἀπὸ τῆς Τουρκίας, ἀμέσως καὶ ἄνευ τινὸς χρονοτριβῆς, κατελύθη ἡ δεκάτη, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Τουρκίᾳ ἐγένετο ἀντικείμενον εὐρυτάτης μελέτης ἡ κατάργησις αὐτῆς, τοῦ ζητήματος δὲ τούτου ἐπελήφθη καὶ αὐτὴ ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ, ἡ ἐνταλθεῖσα τὴν μελέτην τῆς ἐν Μακεδονίᾳ καταστάσεως, συνεπεία τοῦ προγράμματος τῆς Μυρστέγης. Ἐν τῷ νέῳ Ἑλληνικῷ Βασιλείῳ ἐπομένως εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ θεωρήσωμεν τὴν ἄμεσον κατάργησιν τῆς δεκάτης ὡς τὸ πρῶτον μέλημα τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας.

Πλημμέλει τοῦ
κτηματικῆς φόρου.

Ὡσαύτως καὶ ὁ κτηματικὸς φόρος ὁ βαρύνων τὴν ἀγροτικὴν ἔγγειον ἰδιοκτησίαν ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους (verghi), δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ οὐδὲ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς. Ὁ κτηματικὸς οὗτος φόρος ἐπιτίθεται οὐχὶ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων, κανονιζόμενος ὡς ποσοστὸν τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος. Ἄλλ' ὅμως εἶνε προφανὲς ὅτι ἡ φορολογία τῶν προϊόντων τῆς γῆς πρέπει ν' ἀποτελεῖ ποσοστὸν τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος καὶ οὐχὶ τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος. Αἱ μεταβαλλόμεναι ἀξίαι τῶν κτημάτων, ἡ δυσχέρεια τῆς ἐξευρέσεως αὐτῶν, τὸ ἀνέφικτον τῆς παρακολούθησεως τῶν διακυμάνσεων αὐτῆς ἕνεκα τῆς ἀλλαγῆς τοῦ εἶδους καὶ τοῦ τρόπου τῆς καλλιεργείας, ἀποτελοῦσιν ἐλλείψεις σημαντικωτάτας τῆς φορολογήσεως ἐπὶ τῇ βάσει οὐχὶ τοῦ εἰσοδήματος, ἀλλὰ τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος, καίτοι πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι, παραβαλλόμενος ὁ κτηματικὸς οὗτος φόρος πρὸς τὴν δεκάτην, ἀποτελεῖ δικαιοτέραν φορολογίαν, διότι πλήττει μόνον τοὺς ἰδιοκτῆτας τῆς γῆς, ἢ τοὺς ἔχοντας ἐπ' αὐτῆς ἐμπράγματα δικαιώματα. Ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἐν Τουρκίᾳ κτηματικοῦ φόρου, ἐπιτεθέντος ἐπὶ τῇ βάσει αὐθαιρέτου ἐκτιμήσεως, λαβούσης

χώραν πρὸ πεντηκονταετίας καὶ μὴ ἔκτοτε ἀναθεωρηθείσης, ἀπέδειξε τὸ ἄνισον αὐτοῦ, εἶνε δὲ ἀδύνατον καὶ οὗτος νὰ διατηρηθῇ, ἐφ' ὅσον ἀποσκοποῦμεν εἰς δικαίαν φορολόγησιν τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς.

Διαφορῶν τῆς φορολογίας τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων προέκυψεν, ὅτι ἡ φορολογία τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων ἐν τε τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, φορολογία πλήττουσα τὸ μείζον ἴσως εἰσόδημα τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, συντελεῖται ἀνίσως καὶ διὰ τρόπου βεβαιώσεως προάγοντος κατὰ κανόνα τὴν ἀδικίαν καὶ οὐδαμῶς συμβάλλοντος εἰς ἐπέκτασιν αὐτῆς. Ἀπόκειται νῦν ἐν τῇ φορολογικῇ μεταρρυθμίσει νὰ νομοθετηθῇ διὰ τὰ προϊόντα ταῦτα δικαία καὶ ἴση φορολογία, καταργουμένων τῶν ἐκτεθέντων σχετικῶν νόμων ἐν τε τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις χώραις, νὰ ἐξευρεθῇ δὲ τρόπος βεβαιώσεως καὶ ἐπιθέσεως τοῦ φόρου, ἀπηλλαγμένος κατὰ τὸ ἐφικτὸν τῶν ἐκτεθέντων ἐλαττωμάτων.

Τὴν φορολογίαν τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων, τὴν μέλλουσαν ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ὑφισταμένην ἐν τε τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις χώραις σχετικὴν φορολογίαν, πρέπει νὰ διέπωσιν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς οἱ ἀκόλουθοι κανόνες :

Τίνας δεῖν νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου

1) Εἰς πληρωμὴν φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων δεῖν νὰ ὑποβληθῶσιν καθ' ἅπαν ἀνεξαίρετως τὸ Βασίλειον α) οἱ ἰδιοκτῆται τῆς γῆς καὶ οἱ ἔχοντες ἐπ' αὐτῆς ἐμπράγματα δικαιώματα, εἴτε καλλιεργοῦσιν οἱ ἴδιοι τὴν γῆν, εἴτε ἐκμισθοῦσιν, εἴτε δι' ἄλλων χειρῶν ἐκμεταλλεύονται αὐτήν· καὶ β) οἱ ἀπλοῖ μισθωταὶ καὶ οἱ ἐπίμορτοι καλλιεργηταὶ μόνον ἐφ' ὅσον παράγουσι προϊόν, τοῦ ὁποῦ ἢ ἀξία ὑπερβαίνει ἀπλοῦν ἐργατικὸν ἐτήσιον μισθὸν καὶ μόνον διὰ τὸ ὑπερβάλλον ποσόν. Ὁ φορολογικὸς ὄρος, ὁ μέλλων νὰ πλήξῃ τὰ τῆς κατηγορίας ταύτης πρόσωπα πρέπει νὰ εἶνε ἡπιώτερος, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ πρόσωπα ταῦτα πορίζονται τὸ εἰσόδημα αὐτῶν οὐχὶ ἐκ τῆς ἰδίας γῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀλλοτρίας γῆς, ὄντες ἀσθενέστεροι τούτου ἕνεκα τῶν πρώτων.

Ἡ κατὰ τοὺς φορολογικοὺς ὄρους ἀφομοίωσις δεῖν νὰ ἐπέλθῃ βαθμιαίως.

2) Ὁ φορολογικὸς ὄρος ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δύναται νὰ εἶνε ὁ αὐτὸς καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον. Ἡ ὡς πρὸς τοὺς φορολογικοὺς ὄρους ἀφομοίωσις καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἄμεσον φορολογίαν δὲν εἶνε δυνατὸν εἰμὴ νὰ ἐπέλθῃ βαθμιαίως. Ἡ ὑπαρξίς τῆς ἀμέσου δημοτικῆς φορολογίας καὶ τῆς ἐπαχθεστάτης ἐμμέσου τῶν ὠνίων καὶ ἐμπορευμάτων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, τῆς ὁποίας εἶνε σχεδὸν ἀπηλλαγμένοι οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ τῶν νέων χωρῶν, ἐπιβάλλει ὅπως πρὸς ἐξίσωσιν τῶν βαρῶν τῆς ἀμέσου φορολογίας πληχθῶσιν ἀναλόγως βαρύτερον διὰ τῆς ἀμέσου φορολογίας οἱ κάτοικοι τῶν νέων χωρῶν, εἶνε δὲ προφανές ὅτι, ἐπεκτεινομένης τῆς περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων νομοθεσίας τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος εἰς τὰς νέας χώρας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, μέρος τῶν δημοσίων ἀμέσων φόρων θέλει ἀποδοθῆ εἰς τὰς κοινότητας, ἐπερχομένης τοιοῦτρόπως καὶ ὡς πρὸς τοὺς φορολογικοὺς ὄρους τῆς ἀφομοίωσεως ὅλων τῶν τμημάτων τῆς χώρας. Δύναται δ' ἐπὶ πλέον νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ ἐπιβαλλομένη οὐσιαστικὴ ἀφομοίωσις ἐν τῇ ἐμμέσῃ φορολογίᾳ, τῇ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ὑπὲρ ἧς ἐν τοῖς ἐπομένοις συνηγορεῖ ὁ εἰσηγητῆς, δὲν ἐπιβάλλει ἀναποτρέπτως καὶ τὴν ὡς πρὸς τοὺς φορολογικοὺς ὄρους ἀφομοίωσιν ἐν τῇ ἀμέσῃ φορολογίᾳ. Διότι αἱ ἀποδόσεις τῆς ἐμμέσου φορολογίας ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς δὲν πλήττονται ὑπερμέτρως ἀντικείμενα πρώτης ἀνάγκης, δὲν εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαναγκαστικαὶ διὰ τοὺς πολίτας, ἀλλ' ἐξαρθῶνται ἐκ τῆς καταναλωτικῆς δυνάμεως τῶν πολιτῶν, εἶνε δὲ ἀδύνατον νὰ ὑποστηριχθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅτι ἡ καταναλωτικὴ δύναμις τῶν νέων χωρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν παλαιάν Ἑλλάδα. Πρέπει ὁμοίως νὰ ἐξαρθῇ, ὅτι ὑπὸ νέαν διοίκησιν καὶ ἀληθῆ οἰκονομικὴν πολιτικὴν ταχύτατα αἱ νέαι χῶραι τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου θ' ἀποκτήσωσι τὴν

καταναλωτικήν δύναμιν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ἐπομένως ὀφείλομεν μετὰ μεγίστης φειδοῦς νὰ ποιώμεθα χρῆσιν τοῦ τοιοῦτου ἐπιχειρήματος πρὸς διατήρησιν ἀνίσων φορολογικῶν ὄρων ἐν τοῖς διαφόροις τμήμασι τοῦ Βασιλείου.

Βεβαίωσις τοῦ φόρου εἰς χρῆμα ὑπὸ τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων ἐν συμπράξει μετὰ τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν. Ἀφαίρεσις τῶν ἐξόδων παραγωγῆς.

3) Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει δηλώσεως τοῦ ἰδιοκτῆτου, ἢ τοῦ παραγωγοῦ, περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐτησίας αὐτοῦ παραγωγῆς καὶ τῆς καλλιεργηθείσης ἐκτάσεως καὶ κατόπιν ἐξελέξεως τῆς τοιαύτης δηλώσεως ὑπὸ τῆς οἰκονομικῆς ἀρχῆς τῇ συμπράξει τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων. Ὁ φόρος θὰ βεβαιούται καὶ θὰ καταβάλληται εἰς χρῆμα μετ' ἀφαίρεσιν τῆς σπορᾶς (ἐπὶ δημητριακῶν καρπῶν), καὶ τοῦ μέσου ὄρου τῶν ἐξόδων καλλιεργείας καὶ παραγωγῆς ὀριζομένου ἴσως σταθερῶς ἐν τῷ νόμῳ. Ἡ τιμὴ τοῦ προϊόντος θὰ κανονίζεται ἐτησίως κατὰ περιφέρειας, κατὰ μέσον ὄρον τῆς πραγματοποιουμένης ἐν ἐκάστη περιφέρειᾳ τιμῆς. Ἡ κατὰ τὴν Διπλῆν Ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν ψηφισθεῖσα διάταξις ἐν τῷ νόμῳ περὶ φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, καθ' ἣν ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου θὰ ἐγίγνετο διὰ Β. Δ., ἀπέβλεπε κυρίως εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς βεβαιώσεως τῇ συμπράξει τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων, ἅτινα προεβλέποντο διὰ τοῦ νέου περὶ κοινοτήτων νόμου, κατ' ἀκολουθίαν ὁ συνιστώμενος οὗτος τρόπος βεβαιώσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων συμπίπτει πρὸς τὴν υἰοθετηθεῖσαν κατ' ἀρχὴν ἰδέαν ὅτι ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν πρέπει νὰ βεβαιούται διὰ τῆς συμπράξεως τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων. Ἡ βεβαίωσις τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος τῶν μεγαλητέρων πωσ κτημάτων, ἐνθα ἀσκειῖται πολλάκις καὶ ἐντατικὴ καλλιέργεια, δέον νὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πραγματικοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ νόμου ΓΦΑΒ' τοῦ 1910 περὶ φορολογίας τῶν σπειρομένων γαιῶν, ἣτις καὶ μόνη ἀποτελεῖ τὸ μόνον φωτεινὸν σημεῖον ἐν τῷ μνησθέντι νόμῳ.

Τὸ προτεινόμενον τοῦτο σύστημα βεβαιώσεως τοῦ φόρου, ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων θ' ἀποβῆ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἀπλούστατον, μόνον δὲ ἐρριζωμένοι προλήψεις δύναται νὰ συντείνωσιν εἰς ναυάγιον αὐτοῦ. Μόνον διὰ τοῦ τοιοῦτου συστήματος εἶνε δυνατόν νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν περίπου φορολόγησιν τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀδύνατον νὰ φορολογηθῇ δικαίως καὶ προσηκόντως διὰ τῶν διαφόρων ἄλλων συστημάτων, ἥτοι διὰ τοῦ φόρου ἀροτριώντων κτηνῶν, ἢ τοῦ εἰς εἶδος φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν. Μόνον διὰ τῆς τοιαύτης βεβαιώσεως, παρατεινομένης ἐπὶ τινα ἔτη, θὰ ἠδυνάμεθα, ἐὰν παρίστατο ἀνάγκη, νὰ μεταβῶμεν εἰς τὸ καταναλωτικὸν σύστημα, ὀρίζοντες ἐκ τῶν προτέρων τὸ ποσὸν τοῦ παρ' ἐκάστης κοινότητος καταβλητέου φόρου, ἢ εἰς τὸ σύστημα τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ φόρου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τοῦ εἰσοδήματος ὀρισμένης χρονικῆς περιόδου, διότι προϋπὸθεσις ἀμφοτέρων τῶν συστημάτων τούτων εἶνε ἡ ἐξεύρεσις τοῦ σημερινοῦ εἰσοδήματος τῆς ἐλληνικῆς γῆς, ἣτις δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ μόνον διὰ τοῦ ἐκτεθέντος συστήματος. Καὶ ἐὰν τὸ σύστημα τοῦτο ἤθελε παρουσιάσῃ δυσχερείας τινὰς κατ' ἀρχάς, ἢ ἤθελε προκαλέσῃ εἰς ἐντατικωτέραν ἐργασίαν τὰς οἰκονομικὰς καὶ κοινοτικὰς ἀρχὰς τοῦ τόπου, πάλιν εἶνε χιλιάκις προτιμότερον τῶν ἀντιοικονομικωτάτων νόμων, οὓς ἐξετάσαμεν, εἶνε δὲ καιρὸς αἱ οἰκονομικαὶ καὶ κοινοτικαὶ ἀρχαὶ νὰ σπεύσωσιν εἰς ἀληθῆ τρόπον ἐργασίας, τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσῳ κατὰ τὴν ἀκλόνητον τοῦ εἰσηγητοῦ γνώμην αὐταὶ εὐρηγνται ἐν τε τῇ παλαιᾷ καὶ τῇ νέᾳ Ἑλλάδι ἐν πλήρει ἐπαρκείᾳ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν τοιοῦτων αὐτῶν καθηκόντων.

Αἱ ἀντιρρήσεις κατὰ τοῦ τρόπου τούτου τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου στεροῦνται ὑποστάσεως. Διότι ἡ δήλωσις τοῦ παραγωγοῦ περὶ τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ εἰς εἶδος, ἀποτελοῦσα στοιχειωδὴ ἐστὴν ὑποχρέωσιν παντὸς φορολογουμένου πολίτου ὅπως δηλώσῃ τὸ εἰσόδημα αὐτοῦ, δὲν

καθίσταται δυσχερής, ἐφ' ὅσον πρόκειται αὕτη νὰ ἐπιδοθῆ εἰς τὴν κοινοτικὴν ἀρχὴν, τὴν ἐδρεύουσαν ἐν τῷ τόπῳ, ἐνθα παράγεται τὸ εἰσόδημα, καὶ μετὰ τὴν συγκομιδὴν αὐτοῦ. Τὰ κοινοτικά συμβούλια θὰ ἐξελέγχωσιν ἀληθῶς τὰς τοιαύτας δηλώσεις, ὑποκείμενα εἰς βαρυτάτας εὐθύναις καὶ θὰ διαβιβάζωσι ταύτας πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀρχὴν τοῦ τόπου μετὰ τῶν παρατηρήσεων τῶν, ἐνώπιον δὲ τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν θὰ δικαιοῦται ἐνστάσεως ὁ φορολογούμενος, ἐφ' ὅσον ἀποκρούει τὰς παρατηρήσεις τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν, ἢ δὲ οἰκονομικὴ ἀρχὴ θὰ δικαιούται νὰ ἐξελέγῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων, ὄντων ἀμέσως ὑπευθύνων καὶ λογοδοτούντων πρὸς αὐτήν. Αἱ οἰκονομικαὶ ἀρχαὶ τοῦ τόπου ἐν συμπράξει μετὰ ἐπιτροπῆς, ἐν ἧ ἢ θὰ ἐπιτρέπεται ἢ παράστασις τοῦ φορολογουμένου, θὰ κανονίζωσι τὴν μέσσην τιμὴν τῶν προϊόντων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς θὰ κανονίζωσι τὴν εἰς χρῆμα παραγωγὴν ἐκάστου τῶν φορολογουμένων, μετ' ἀφαίρεσιν δὲ σταθεροῦ ποσοστοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν σπορὰν ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ ἀντιπροσωπεύοντος τὰ λοιπὰ ἔξοδα τῆς ἐτησίας καλλιέργειας τῶν φοροληγτέων προϊόντων θὰ ἐξευρίσκηται τὸ φορολογητέον ποσὸν καὶ θὰ ἐπιτίθηται ἐπ' αὐτοῦ ὁ φόρος.

Τὰς δὲ ἀντιρρήσεις περὶ τῆς ἀνεπαρκείας κυρίως τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν, εἰς ἃς θὰ ἀνατεθῆ ἢ τοιαύτη βεβαίωσις, δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν βασιμούς καὶ ἱκανὰς ὅπως ματαιώσωσι τὸν ἐκτεθέντα τρόπον τῆς βεβαίωσις τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, τῶν ἀμπέλων καὶ τοῦ καπνοῦ, ὁ εἰσηγητὴς δὲ τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἔχει ἀκλόνητον τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ λειτουργία αὐτῶν ὡς βεβαιωτικῶν ὀργάνων, ρυθμιζομένη καταλλήλως, θὰ σημειώσῃ ἀληθῆ σταθμὸν ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς φορολογικῆς ἡμῶν πολιτικῆς. Θὰ δημιουργηθῆ ἀληθῶς ὑπεύθυνος συνεργασία μετὰ τῶν δημοσίων καὶ τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς, οἷα σήμερον ὑφίσταται καθ' ἀπάσας σχεδὸν τὰς νεωτέρας φορολογικὰς νομοθεσίας τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, καὶ ἦτις ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι μέχρι σήμερον οὐδέποτε ὑπῆρξεν, οὐ μόνον διότι παρ' ἡμῶν οὐδέποτε ὑπῆρξαν κοινοτικαὶ ἀρχαί, εἰσαγόμεναι νῦν τὴν πρῶτον διὰ τοῦ περὶ κοινοτήτων νόμου, ἀλλὰ προσέτι διότι ἅπαντα ἡ ἡμετέρα φορολογικὴ νομοθεσία ἔτινε νὰ καταστήσῃ τὰς δημοτικὰς ἀρχάς, ὡσάκις ἐζήτησι τὴν συνεργασίαν αὐτῶν, οὐχὶ συντελεστὰς τῆς βεβαίωσις τῶν φόρων, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον ἐκτελεστὰς παρεπομένων διατάξεων. Πρέπει δὲ ὅλως ἰδιαιτέρως νὰ σημειωθῆ ὅτι, ἐὰν ἐκ τῶν διαφόρων κατὰ τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν ἀντιρρήσεων προέκυψεν ἡ εὐτυχὴς ἰδέα τῆς βεβαίωσις τοῦ φόρου τούτου διὰ τῆς συμπράξεως τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων, ἢ συμπράξις τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν, ὡς αὐταὶ ὑφίστανται καὶ ἀπὸ αἰῶνων λειτουργοῦσιν ἐν ταῖς νέαις χώραις, οὐ μόνον οὐδεμίαν θὰ παράσχῃ δυσχέρειαν, ἀλλὰ θὰ εὐδοκμήσῃ ἔτι μᾶλλον, διότι ἐν ταῖς νέαις χώραις οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀνεστάλη ἡ κοινοτικὴ ἰδέα, οἱ δὲ ἐκπροσωποῦντες τὴν κοινότητα ἐν ταῖς νέαις χώραις εἰσὶ τοὐλάχιστον ἐξ ἴσου ἱκανοὶ καὶ προηγμένοι, ὡς οἱ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι μέλλοντες νὰ ἐκπροσωπήσωσι αὐτήν.

Ἄλλὰ προβαίνων καὶ περαιτέρω ὁ εἰσηγητὴς τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἰσχυρίζεται, ὅτι μέχρις οὗ τεθῆ ἐν ἰσχύι καὶ ἐπεκταθῆ, τροποποιούμενος ἴσως κατὰ τὰς νέας ἀνάγκαις, ὁ περὶ κοινοτήτων νόμος καὶ εἰς τὰς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐπειδὴ ἐν ἐκάστῳ χωρίῳ τῆς νέας Ἑλλάδος καὶ σήμερον ἔτι εὐρίσκονται τὰ πρόσωπα, ἅτινα θὰ ἠδύναντο προσωρινῶς ν' ἀντικαταστήσωσι τὰ κοινοτικά συμβούλια θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ μὴ ἀναβληθῆ ἐπ' ἀόριστον ἢ ἐπείγουσα διαρρυθμίσις τῆς φορολογίας τῆς γῆς, ἣν ὁ εἰσηγητὴς θεωρεῖ ὡς τὸ πρῶτον καὶ κυριώτατον μέλημα τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας. Ταῦτά εἰσιν ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλάδι ὁ μouxτάρης μετὰ τῶν ἀζάδων, οἵτινες ἀποτελοῦσιν νῦν τὴν τοπικὴν ἀρχὴν τῆς κοινότητος, τῆς μὴ ἀποτελούσης μὲν νομικὸν πρόσωπον τοῦ δημοσίου δικαίου, ὑφισταμέ-

νης όμως ως ὄργανου τῆς διοικήσεως καὶ συμπραττούσης καὶ ὑπὸ τὸ Τουρκικὸν καθεστῶς εἰς φορολογικὰς βεβαιώσεις. Ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶνε ἀπολύτως ἰκανὴ ὅπως συμπράξῃ κατὰ τὴν βεβαιώσιν τοῦ φόρου. Ἐν δὲ τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐνεργουμένων ἐκλογῶν τὰ κοινοτικά συμβούλια θὰ ὄσιν, ὡς ἐλέχθη, ἐν συμπράξει μετὰ τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν ἐν ἐκάστῳ χωρίῳ, τὰ ἀρμόδια πρόσωπα, ἅτινα θὰ ἀπετέλουν τὴν τοιαύτην βεβαιωτικὴν ἐπιτροπὴν. Κατ' ἀκολουθίαν φρονεῖ ὁ εἰσηγητὴς ὅτι ἡ ἐπιβαλλομένη αὕτη μεταρρυθμίσις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων, δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ν' ἀναβληθῇ μέχρις ἐπεκτάσεως τῶν κοινοτικῶν συμβουλιῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ νέου περὶ κοινοτήτων νόμου.

Ἡ παραδοχὴ τοῦ ἐκτεθέντος συστήματος φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων ὅ' ἀποτελέσῃ, παρὰ τὰς παρατηρηθησομένας ἴσως κατ' ἀρχὰς ἐλλείψεις, τὸ ἀσφαλέστερον βῆμα πρὸς ὀρθὴν φορολογικὴν πολιτικὴν ἐν σχέσει πρὸς τὴν φορολογίαν τῆς γῆς, θὰ φέρῃ δὲ ἐν ἀμεσώτατῳ μέλλοντι εἰς τὴν τοιαύτην φορολόγησιν ἀπάντων τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἥτις σήμερον ἔνθεν μὲν θὰ ἀπέβαινε δυσχερεστάτη ἕνεκα ἐπιτακτικῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, συνυφασμένων πρὸς ὄρισμένον φορολογικὸν σύστημα, ὡς τὸ τῆς φορολογίας σταφίδος, τῆς συνδεδεμένης μετὰ τοῦ ὄλου σταφιδικοῦ ζητήματος, ἔνθεν δὲ μὴ σκόπιμος, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τῆς διατηρήσεως τῶν ἐξαγωγικῶν φόρων, τῶν ἐρριζωμένων ἐν ταῖς συνηθείαις τοῦ λαοῦ (φορολογικὸν σύστημα Ἑπτανήσου, Κρήτης καὶ τινῶν προϊόντων τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος), τοῦτο δὲ ἴσως καὶ ὑπὲρ τὸ προσῆκον μέτρον τολμηρόν, ἐφ' ὅσον θὰ κατηργούντο διὰ μιᾶς φόροι, οἵτινες, καίτοι ἀντιβαίνουν εἰς στοιχειώδεις δημοσιονομικὰς ἀρχὰς, δὲν εἶνε ἐν τούτοις πιεστικοὶ καὶ καταθλιπτικοὶ διὰ τὸν λαόν (φορολογία ἐλαίου), ὅστις θὰ ἔβλεπεν αὐτοὺς ἀσμένως ἀντικαθισταμένους μόνον ἐφ' ὅσον θὰ ἠὺδοκίμει τὸ ἐκτιθέμενον σύστημα, τὸ παρέχον αὐτῷ σημαντικωτάτας ὠφελείας. Ἡ ἐγκλιμάτισις δὲ τοῦ ἐκτεθέντος φορολογικοῦ συστήματος διὰ τὰς σπειρομένας γαίας, τὸν καπνὸν καὶ τὰς ἀμπέλους, ὅπερ τείνει κατὰ τὸ ἐφικτὸν εἰς τὴν φορολόγησιν τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος, θὰ καταστήσῃ ἐπὶ πλέον δυνατὴν, ἐπεκτεινόμενον σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων, τὴν ἐξακριβωσιν τῶν ἐκ τῆς γῆς εἰσοδημάτων ἐκάστου τῶν φορολογουμένων, ἥτις σήμερον ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς δεκάτης, τῶν ἀροτριώντων κτηνῶν, τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐξαγωγικῶν φόρων, εἶνε ἀδύνατον νὰ συντελεσθῇ, διότι ἅπαντες οἱ φόροι οὗτοι πλήττουσιν τὸ εἰσόδημα ἀνεξαρτήτως τοῦ ἰδιοκτῆτου, πλήττοντες αὐτὸ ἐκεῖ ὅπου τὸ συλλαμβάνουσιν, ἀντικαταστήσαντες τὴν δεκάτην καὶ μὴ σημειώσαντες πρόοδον εἰμὴ μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν μερικὴν κατάργησιν τῆς ἐνοικιάσεως τῶν φόρων. Καὶ τὸ προσὸν δὲ τοῦτο τοῦ ἐκτεθέντος συστήματος δὲν θὰ ἦτο ἴσως τὸ ἥττον σημαντικόν, διότι ὁ συμπληρωματικὸς φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, ὅστις, καθ' ἃ ἐν ἄλλῳ χωρίῳ τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἐλέχθη, κέλῃται, ἀναδιοργανούμενος καὶ συμπληρούμενος νὰ φέρῃ εἰς ἐξέλιξιν ἀπάσης τῆς ἀμέσου φορολογίας, δὲν ἀποκτᾷ ἐδραίαν καὶ σταθερὰν βάσιν, ἐὰν μὴ τὸ εἰσόδημα ἐκάστου τῶν φορολογουμένων εἶνε σταθερόν, βέβαιον καὶ εὐδιάκριτον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς βεβαιώσεως τοῦ κυρίου φόρου, ὃν ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ.

ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΓΗΣ

Ἐπέκτασις τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐξαγωγικῶν φόρων καὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ εἰς τὰς νέας χώρας.

Καίτοι παρὰ τῶ εἰσηγητῇ κρατεῖ ἐρριζωμένη ἡ πεποίθησις, ὅτι ἡ φορολογία ἀπάντων τῶν προϊόντων τῆς γῆς πρέπει νὰ διαμορφωθῇ κατὰ τὸ προτεινόμενον σύστημα φορολόγησεως σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων, δὲν κρίνει τοῦτο σκόπιμον νὰ προτείνῃ ὡς ἐπιγίγουσαν μεταρρυθμίσιν πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπὴν τῆς

ἄμεσον καθ' ὅμοιον τρόπον φορολόγησιν καὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων. Τὰ λοιπὰ προϊόντα τῆς γῆς φορολογοῦνται ἐκεῖ ἔνθα συλλαμβάνονται, κυρίως κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν, (φορολογικὴν σύστημα Ἑπτανήσου καὶ Κρήτης καὶ Λακωνικῆς, φορολογία σταφίδος, σύκων, κουκουλίων, ἐσπεριδοειδῶν, σουλτανίνης), ἢ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κατὰ τὴν περαιτέρω ἐπεξεργασίαν (ἔλαιον ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις). Ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον φορολόγησις τῶν προϊόντων τῆς γῆς, καίτοι δὲν παρίσταται διὰ τὸν φορολογούμενον καταθλιπτική, τοῦ φόρου εἰσπραττομένου οὐχὶ ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ παραγωγοῦ, ἀλλὰ παρὰ τοῦ ἐμπόρου κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν, ἢ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συνθλίψεως τῶν ἐλαίων, τούτου δ' ἕνεκα μὴ προκαλοῦσα ἀμέσως δυσφορίαν, διότι οἱ παραγωγοί, οἵτινες κατ' οὐσίαν καταβάλλουσι τὸν φόρον, δὲν αἰσθάνονται ψυχολογικῶς τὸ βάρος αὐτοῦ, ἐν τούτοις εἶναι φόροι ἐξόχως ἀντιοικονομικοὶ διὰ τὰ ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐκτεθέντα μειονεκτήματα αὐτῶν καὶ ἰδίως διότι κατὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου οὐδεμία εἶνε δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ φορολογικὴ διαβάθμισις, τούτου δ' ἕνεκα διὰ τοῦ αὐτοῦ φορολογικοῦ ὅρου φορολογοῦνται τὰ μικρὰ καὶ μεγάλα εἰσοδήματα, οἱ παράγοντες ἰδιοκτῆται καὶ οἱ μὴ ἰδιοκτῆται, καταλείπονται ἀφορολόγητοι οἱ ἰδιοκτῆται, οἱ ἐκμισθοῦντες τὰ κτήματα αὐτῶν, ὡσαύτως δὲ διότι οὐδαμῶς εἶνε δυνατόν νὰ φορολογηθῇ τὸ καθαρὸν εἰσόδημα καὶ ἀφαιρεθῶσιν, ἔστω καὶ κατὰ προσέγγισιν, τὰ ἔξοδα τῆς καλλιέργειας, τέλος δὲ διότι οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ φορολόγησεως κατὰ ποιότητα. Ἄλλ' εἰς τὰ οὐσιαστικώτατα ταῦτα μειονεκτήματα προστίθεται καὶ ἕτερον οὐχὶ ὀλιγώτερον σημαντικόν, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου τῆς φορολόγησεως οὐδεμίαν ἔχομεν ἀκριβῆ καταγραφὴν καὶ βεβαίωσιν τῶν ἐκ τῆς γῆς εἰσοδημάτων ἐκάστου ἰδιοκτῆτου, οὕτω δὲ στερούμεθα τῆς κυριωτάτης βάσεως διὰ τὸν συμπληρωματικὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, ὅστις ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ ὡς συμπληρωματικοῦ προϋποτιθήσιν τὴν ἀκριβῆ καταγραφὴν καὶ βεβαίωσιν ἀπάντων τῶν ἐκ τῆς γῆς εἰσοδημάτων.

Ἄλλ' ὅμως παρὰ τὰ ἀναμφισβήτητα ταῦτα μειονεκτήματα τῶν τοιούτων ἀμέσων φόρων, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχομεν ἐξηκριβωμένην στατιστικὴν τῶν τοιούτων εἰσοδημάτων καθ' ἅπαν τὸ Κράτος, ἐφ' ὅσον ἐνιοὶ τῶν φόρων τούτων στηρίζονται εἰς ἄμεσον ἀνάγκην ὑποστηρίξεως τοῦ πληττομένου προϊόντος, ἢ στηρίζονται ἐπὶ ἐρριζωμένης ἀγάπης καὶ προτιμήσεως τῶν φορολογουμένων, ὁ εἰσηγητὴς νομίζει ὅτι εἶνε σκοπιμώτερα ἢ διατήρησις αὐτῶν μέχρις ἐγκλιματίσεως τοῦ συστήματος τῆς προτεινομένης φορολόγησεως τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ, καὶ τῶν ἀμπέλων. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν μνημονευθέντων λοιπῶν προϊόντων πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰς νέας ἐπαρχίας καταργουμένων καὶ ὡς πρὸς τὰ προϊόντα ταῦτα τῶν φόρων ἐπὶ τῆς δεκάτης καὶ τοῦ κτηματικοῦ φόρου, διότι ἡ φορολογία τῶν τοιούτων προϊόντων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, καίτοι δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς δεκάτης, δὲν παρουσιάζει ἐκάστοτε ἀντιμέτωπον πρὸς τὸν φορολογούμενον τὸν ἐνοικιαστὴν τῶν δημοσίων προσόδων, τὴν μάλιστα ταύτην παντὸς σεσαθρωμένου φορολογικοῦ συστήματος. Κατὰ δὲ τὴν ἐπέκτασιν τῆς τοιαύτης φορολογίας εἰς τὰς νέας χώρας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, πρέπει νὰ τηρηθῇ ἡ ἐπιβαλλομένη διαφορὰ ὡς πρὸς τοὺς φορολογικοὺς ὅρους, ἢ ἐπιβαλλομένη ἐκ τε τῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος μὴ ὑπάρξεως ἐν ταῖς νέαις χώραις δημοτικῆς φορολογίας καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς οἰκονομικῆς ἐξελίξεως ἐν ταῖς νέαις χώραις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Φορολόγησις ἐτέ- Διὰ τῆς δεκάτης ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις πλήττονται ὡσαύτως προϊόντα τινά, μὴ παραγό-
ρων τινῶν προϊόντων. μενα ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, ἢ καταλειπόμενα ἐν αὐτῇ ἀφορολόγητα. Καταργουμένης ὄλοσχερῶς
τῆς δεκάτης ἐν ταῖς νέαις χώραις, ἡ φορολογία τῶν τοιούτων προϊόντων πρέπει νὰ διαμορφωθῇ
προσωρινῶς ὡς ἐξαγωγικὸς φόρος, ἐφ' ὅσον δὲ δὲν ἐξάγονται, πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς φο-

ρολογίαν ὁμοίαν πρὸς τὴν ὑποδεικνυομένην διὰ τὰς σπειρομένης γαίας, τὸν καπνὸν καὶ τὰς ἀμπέλους.

Ἐπέκτασις εἰς τὰς νέας χώρας τῆς φορολογίας τῶν βοσκῶν καὶ περιβολίων.

Τηρουμένης πάντοτε τῆς προσηκούσης ἀναλογίας ὡς πρὸς τοὺς φορολογικοὺς ὄρους δέον νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὰς νέας χώρας ἡ φορολογία τῶν ἰδιωτικῶν καὶ κοινοτικῶν βοσκῶν. (1) Ὡσαύτως δὲ τροποποιουμένη κατὰ τὰς ἀλλαχῶ ὑποδείξεις ὀφείλει νὰ ἐπεκταθῇ ἢ ἐπὶ τῶν περιβολίων φορολογία. (2)

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

Φορολογία τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἀνὰ τὰ διάφορα τμήματα τῆς Ἑλλάδος.

Στενώτατα πρὸς τὴν ἔγγειον φορολογίαν συνδέεται ἡ φορολόγησις τῶν ἐκ τῆς κτηνοτροφίας προϊόντων. Προϊόντα τῆς γῆς καὶ ταῦτα, τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα ἐν μὲν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καταλείπονται ἐντελῶς ἀφορολόγητα, τοῦ μὲν φόρου ἐπὶ τῶν σφαζομένων ζώων ἀποτελοῦντος ἔμμεσον ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ κρέατος φόρον, τοῦ φόρου δὲ ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων ἀποτελοῦντος ἄμεσον μὲν, οὐχὶ ὅμως ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ὀργάνων τῆς παραγωγῆς φόρον, (3) ἐν Κρήτῃ φορολογοῦνται τινὰ τούτων κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν (φορολογία δερμάτων, τριχῶν, μαλλίων, τυροῦ, βουτύρου κτλ.), (4) ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους διὰ τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν. (5)

Κατεύθυνσις τῆς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν φορολογίαν τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων.

Ἡ τοιαύτη φορολογικὴ ἀνισότης ἀνὰ τὰ διάφορα τμήματα τοῦ Βασιλείου δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐξακολουθήσῃ ὑπάρχουσα. Ἐὰν εἶνε ἀληθές, ὅτι καὶ τὰ κτηνοτροφικὰ, ὡς πᾶν ἕτερον προϊόν, πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται εἰς δικαίαν ἄμεσον φορολογίαν, πρέπει τὰ τοιαῦτα προϊόντα νὰ ὑποβληθῶσι γενικῶς εἰς ἄμεσον φορολογίαν ἄνευ ἐξαιρέσεως τμήματος τινὸς τοῦ Βασιλείου.

Ἄλλ' ὅμως ἡ ἄμεσος φορολογία, ἡ ὑφισταμένη ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὁ φόρος δηλονότι ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων, ἢ οἱ ἐν Κρήτῃ ὑφιστάμενοι ἐξαγωγικοὶ φόροι, δὲν πρέπει νὰ ἐπεκταθῶσι καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τμημάτων τῆς χώρας. Ἡ ὑπάρχουσα τοιαύτη φορολογία ἐν ταῖς νέαις χώραις, ταῖς ἀποσπασθείσαις ἀπὸ τῆς Τουρκίας, θεωρεῖται ἐπαχθεστάτη, παρακωλύουσα τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας, τὸ σύστημα δὲ τῆς βεβαιώσεως ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν διοίκησιν δὲν ἀπέδιδε τοὺς προσδοκωμένους καρπούς, καίτοι τὸ ὑπὸ τῆς Τουρκίας εἰσπραττόμενον ποσὸν ἦτο σημαντικώτατον ἕνεκα τοῦ βαρέος φορολογικοῦ ὄρου. Εὐρεῖα, ὡς καὶ ἐν ἄλλῃ χώρῳ ὑπεδείχθη, (6) μελέτῃ τῶν ὄρων, ὑφ' οὓς διατελεῖ ἡ κτηνοτροφία ἐν Ἑλλάδι, ἐπιβάλλεται ἀναποτρέπτως καὶ συντόμως, ἵνα διὰ ταύτης ἐξευρεθῇ τὸ δίκαιον μέτρον φορολόγησεως τῶν ἐκ τῆς κτηνοτροφίας εἰσοδημάτων καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον. Τούτου ἕνεκα πᾶσα ἐπέκτασις τοῦ ἐν ταῖς νέαις χώραις ἰσχύοντος φόρου ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων ἤθελεν εἶναι ἐπιζημία ἄνευ μελέτης τῶν ὄρων τῆς κτηνοτροφίας, καὶ ἐὰν ἔτι ἤθελε ἐπιτεθῆ

1) Μέρος Α'. σ. 14

2) Μέρος Α' σ. 13

3) Μέρος Α' σ. 17 ἐπ.

4) Μέρος Β'. σ. 18 ἐπ.

5) Μέρος Β'. σ. 56 ἐπ.

6) Μέρος Α'. σ. 102 ἐπ.

ἐπὶ τῇ βάσει κατωτέρου φορολογικοῦ ὄρου, ἢ ἀπετέλει δὲ ἐμπειρικὸν βῆμα, ἀνάγκη ἐπομένως παρίσταται ὅπως ἐπισπευσθῇ ἢ μελέτῃ τῶν συνθηκῶν τῆς κτηνοτροφίας ἐν τοῖς διαφόροις τμήμασι τοῦ Βασιλείου, ἵνα μετὰ ταῦτα ἐπιτεθῇ δικαίως καὶ ἀναλόγως ὁ φόρος.

Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν
σφαζομένων ζώων.

Ὁ φόρος τῶν σφαζομένων ζώων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἀποτελεῖ, ὡς ἐλέχθη, ἔμμεσον ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόρον καὶ μάλιστα ἐπὶ εἶδους πρωτίστης ἀνάγκης, τούτου δ' ἔνεκεν ἀποβαίνει κατ' ἀρχὴν ἀπορριπτέος. Ἡ μὴ ἐπέκτασις αὐτοῦ ὡς δημοσίου φόρου ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις ἀποτελεῖ ἐπιβεβλημένον καθήκον, ἀφ' οὗ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ εἶνε προωρισμένοι εἰς κατάργησιν ἐν ἀμέσῳ, ἢ ἀπωτέρῳ μέλλοντι ἐν Ἑλλάδι. Ἡ διατήρησις αὐτοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς διαρρυθμίσεως τῶν οἰκονομικῶν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων, θὰ ἦτο δὲ μᾶλλον σκόπιμον νὰ διατηρηθῇ ὡς κοινοτικός, ὡς τοιοῦτος δὲ ἄλλως ὑφίσταται ἐν τινι μέτρῳ καὶ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Ἐπέκτασις τῆς ἐν
τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι
φορολογίας τῶν δασῶν,
μεταλλείων καὶ
λατομείων.

Ἡ φορολογία τῶν λοιπῶν ἐκ τῆς γῆς εἰσοδημάτων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, ἦτοι κυρίως ἐκ τῶν δασῶν, μεταλλείων καὶ λατομείων, (1) δύναται ἀζημίως νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐν ταῖς νέαις χώραις τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου χάριν τῆς φορολογικῆς ἀφομοιώσεως, οὐ μόνον διότι τὸ ἡμέτερον φορολογικὸν σύστημα εἶνε ἀρτιώτερον τοῦ Τουρκικοῦ, ἀλλὰ διότι προσέτι σχεδὸν οὐδόλως ἀπέχει τοῦ ἡμετέρου. (2) Αἱ ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ὑποδειχθεῖσαι ἐλλείψεις τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι φορολογίας εἶνε δυνατὸν νὰ διορθωθῶσι βαθμηδόν, χωρὶς ἢ ἐπέκτασις αὐτῆς εἰς τὰς νέας ἐπαρχίας νὰ γίνηται πρόξενος ζημιῶν.

Σύμπτυξις τῶν προτάσεων
περὶ ἀφομοιώσεως τῆς φορολογίας
τῆς γῆς. Παρατηρήσεις.

Ἐν συμπεράσματι ὁ εἰσηγητὴς νομίζει ὅτι ὀφείλει νὰ προτείνῃ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν διαρρυθμίσειν τῆς ἐγγείου φορολογίας καὶ τὴν ἄμεσον φορολογικὴν ἀφομοίωσιν.

α') Ἀνάπλασιν τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων δι' ὅλον τὸ Βασίλειον, καταβαλλομένου εἰς χρῆμα ἐπὶ τῇ βάσει ἐτησίας δηλώσεως τοῦ παραγωγοῦ, ἐξελεγχομένης ὑπὸ τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν διὰ παντός μέσου, τῇ συμπράξει τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων καὶ μετ' ἀφαίρεσιν σταθεροῦ ποσοστοῦ, ἐκπροσωποῦντος τὴν σποράν καὶ τὰ ἔξοδα καλλιεργείας. Φορολογικὴν ἐν μέτρῳ προοδευτικὴν διαβάθμισιν καὶ ἀπαλλαγὴν ἐκ τοῦ φόρου τῶν μὴ ἰδιοκτητῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι δὲν παράγουσιν εἰσόδημα ὑπερβαῖνον ὠρισμένον ποσόν, ἐκπροσωποῦν τὴν προσωπικὴν αὐτῶν ἐργασίαν. Φορολογίαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος τῶν μεγαλειτέρων κτημάτων, συντελουμένην διὰ δηλώσεως τοῦ ὅλου εἰσοδήματος αὐτῶν ἐξ οἰασδῆποτε καλλιεργείας προερχομένου, πλὴν φυσικῶ τῷ λόγῳ τοῦ δι' ἰδιαιτέρου νόμου φορολογουμένου.

β') Εἰσαγωγὴν τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἰσχύοντος νόμου περὶ φορολογίας τοῦ ἐλαίου κατὰ τὴν σύνθλιψιν τῶν ἐλαιῶν.

γ') Διατήρησιν τῶν ἐξαγωγικῶν φόρων ἐκεῖ ἐνθα οὗτοι ὑφίστανται ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ τῇ Κρήτῃ, πλὴν τοῦ ἐξαγωγικοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ οἴνου ἐν Κρήτῃ, καταργηθησομένου ἕνεκα τῆς κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον φορολογήσεως τῶν ἀμπέλων.

δ') Εἰσαγωγὴν τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἰσχυούσης φορολογίας ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν δασῶν, μεταλλείων καὶ λατομείων.

1) Μέρος Α' σ. 228 ἐπ.

2) Μέρος Β' σ. 57 ἐπ.

ε') Ἄμεσον μελέτην τῶν ὄρων, ὅφ' οὐς διατελεῖ ἡ κτηνοτροφία ἐν ὄλοις τοῖς τμήμασι τοῦ Βασιλείου, καὶ ἐνιαίαν καὶ ὁμοίομορφον φορολόγησιν τοῦ ἐκ τῆς κτηνοτροφίας εἰσοδήματος καθ' ὅλον τὸ Βασίλειον. Μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τοιοῦτου νόμου διατήρησιν τοῦ φορολογικοῦ καθεστώτος ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις.

Οὗτος εἶνε ὁ μᾶλλον ἐφικτὸς τρόπος φορολογικῆς ἀφομοιώσεως, δι' οὗ τίθενται προσέτι αἱ βάσεις μεταρρυθμίσεως καὶ ἀναπλάσεως τῆς φορολογίας τῆς γῆς. Δι' αὐτοῦ ἐπέρχεται πλήρης ἀφομοίωσις ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως καὶ βεβαιώσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῆς ἐγγείου παραγωγῆς, εἰσάγονται δὲ κατὰ τὴν φορολόγησιν τοῦ πλείστου μέρους τοῦ ἀκινήτου πλούτου τῆς Ἑλλάδος, ἧτοι ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων αἱ ἀρτιώτεροι δημοσιονομικαὶ ἀρχαί, αἱ ἀναποτρέπτως ἄλλως ἐπιβαλλόμεναι καὶ ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι οὐδὲν τῶν ὑφισταμένων συστημάτων, ἧτοι ὁ φόρος τῶν ἀστριόντων κτηνῶν, ἢ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν σπειρομένων γαιῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ Κρήτῃ, ἢ ἡ δεκάτη καὶ ὁ ἐγγεῖος φόρος ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις δύνανται ἀζημίως νὰ μείνωσιν ἐν ἰσχύϊ.

Παρατηρήσει.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς παρουσίας ἐκθέσεως θεωρεῖ τὴν κατάργησιν τῶν τουρκικῶν φόρων τῆς δεκάτης καὶ τοῦ κτηματικοῦ φόρου ὡς μίαν τῶν ἀμεσωτέρων καὶ ἐπιτακτικωτέρων ἀναγκῶν τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ὡς ἀνάγκην ἐπιβαλλομένην, ὡς καὶ ἐν ἄλλῃ τμήματι τῆς παρουσίας ἐκθέσεως κατ' ἐπανάληψιν ἐλέχθη, (1) ἐξ οἰκονομικῶν, ἐθνικῶν καὶ πολιτικῶν λόγων καὶ τὴν ἀντι-κατάστασιν αὐτῶν διὰ τοῦ μόνου ἐφικτοῦ συστήματος, ὅπερ ὑπεδείχθη, εἰς ὃ ἀμέσως καὶ ἄνευ τινὸς ἐπιφυλάξεως ὀφείλει νὰ προβῇ τὸ νέον Ἑλληνικὸν Βασίλειον. Ἡ παρατηρουμένη ἐν ταῖς νέαις χώραις μείωσις τοῦ ἐκ τῆς καλλιεργείας ἰδίως τῶν σιτηρῶν εἰσοδήματος ὀφείλεται κυριώτατα εἰς τὴν ἐπαχθεστάτην φορολογίαν, τὴν ἀπορροφῶσαν τὸ μέγιστον μέρος τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς, τούτου ἕνεκα δὲ ἤρξατο μᾶλλον μειουμένη ἡ καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις τοσούτω μᾶλλον, καθόσον ἡ φορολογία, συντελοῦσης τῆς ἐλλείψεως πάσης γεωργικῆς μορφώσεως, ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τελειότερων μεθόδων καλλιεργείας, εἰς ἣν δὲν δύνανται νὰ προβῶσιν οἱ καλλιεργηταὶ ἀζημίως, ἀφ' οὗ καὶ ἐπὶ τῶν δαπανῶν αὐτῶν λαμβάνει βαρύτερον φόρον τὸ Κράτος, ὑπολογιζόμενον ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος. Τὸ ὑπὸ τῶν καλλιεργητῶν καταβαλλόμενον ποσὸν φόρου εἶνε πολλῶν μειζον τῶν εἰσπραττομένων παρὰ τοῦ Κράτους, ἕνεκα τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως τῆς δεκάτης, πανταχοῦ δὲ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις ἢ ἀπὸ τῆς δεκάτης καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν ἀπολύτρωσις ἰσοδυναμεῖ πρὸς νέαν ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ, ἐκ λόγων δὲ ὑπάτης σκοπιμότητος ὀφείλει νὰ προβῇ ἀμεσώτατα εἰς τὴν κατάργησιν αὐτῆς τὸ Νέον Ἑλληνικὸν Κράτος.

Σκέψεις τινὲς περὶ
τῆς οἰκονομικῆς πο-
λιτικῆς.

Πρέπει δὲ καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ ὅπως ἰδιαζόντως νὰ ἐξαρθῇ, ὅτι τὸ νέον Ἑλληνικὸν Κράτος, κεκτημένον ἐν τοῖς συνόροις αὐτοῦ πληθυσμὸν οὐχὶ ἀπανταχοῦ ἀμιγῆ καὶ βλέπον τὴν ἰδιοκτησίαν ἀποτελουμένην κατὰ μέγα μέρος ἐκ τσιφλικίων, ὧν ἐν ἄλλῃ χώρῃ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐξετέθη ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, διαγιγνώσκον δὲ ὅτι παρὰ τὴν εὐφορίαν τοῦ ἀληθοῦς πλουσίου ἐδάφους ἢ καλλιέργεια τῆς γῆς οὐ μόνον δὲν αὐξάνεται ἀλλὰ πιθανώτατα ἐλαττοῦται, ὀφείλει ἀμέσως ν' ἀκολουθήσῃ γενναίαν γεωργικὴν πολιτικὴν, τείνουσαν εἰς ἐπωφελεστέραν κατανομήν τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ἰδιοκτησίας καὶ εἰς ἀπαλλαγὴν τῶν καλλιεργητῶν ἐξ ὑπερμέτρων φορολογικῶν βαρῶν, ἔτι δὲ καὶ εἰς ἐμφύχωσιν αὐτῶν διὰ τῆς δημιουργίας γεωργικῆς πίστεως, ἵνα οὕτω δημιουργηθῇ πληθυσμὸς οὐ μόνον οἰκονομικῶς ἐπαρ-

1) Μέρος Β' σ. 52. ἐπ.

κής, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ πολιτικῶς καὶ ἔθνικῶς ἀρρήκτως συνδεδόμενος πρὸς τὸ ἐξασφαλίσαν τὴν εὐημερίαν αὐτοῦ Κράτος.

Δύο τούτου ἕνεκεν εἰσὶ τὰ ἀμέσως καὶ ἐπειγόντως ἐπιβαλλόμενα γενικώτερα μέτρα. Ἡ μεταβολὴ τοῦ φορολογικοῦ συστήματος καὶ ἡ ἐξαγορὰ τσιφλικίων χάριν τῆς κατανομῆς αὐτῶν εἰς τοὺς ἐπιμόρτους καλλιεργητάς, ἀμφότερα δὲ τὰ μέτρα ταῦτα πρέπει συγχρόνως νὰ ληφθῶσι, διότι ἀπὸ πλείστων ἀπόψεων τὰ ζητήματα ταῦτα συνδέονται, προϋποθέτοντα ἐν πολλοῖς τὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοῦ ἄλλου.

Χαράσσον ἀληθῆ οικονομικὴν πολιτικὴν τὸ νέον Ἑλληνικὸν Κράτος ὀφείλει νὰ ἔχη διαρκῶς ὑπ' ὄψιν, ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν ληπτέων ὑπ' αὐτοῦ μέτρων δεόν νὰ τείνη εἰς προαγωγὴν τῆς ἐπιμόρτου καλλιεργείας καὶ τῶν τσιφλικίων, τῆς ἐπιμόρτου καλλιεργείας μὴ δυναμένης, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐνεργεῖται, νὰ προαγάγῃ τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς καλλιεργείας καὶ ὅτι τούναντίον ὀφείλει νὰ παράσχῃ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν μέριμναν ὅπως ὑποστηρίξῃ τὴν τε μικρὰν καὶ τὴν μεγάλην ἰδιοκτησίαν, ἐφ' ὅσον ἡ τελευταία δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς μορτῆς, τοῦ πρωτογενεστάτου τούτου συστήματος, τοῦ ἀκμάζοντος ἰδίως εἰς Κράτη, μὴ δυνάμενα νὰ ὑποβοηθήσωσι τὴν ἔξοδον αὐτῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καλλιεργείας.

Πρέπει δὲ νὰ ἐπαναληφθῇ, ὅτι ἡ λύσις τοῦ ἐπιέγοντος ζητήματος τῆς κατανομῆς τῆς ἰδιοκτησίας δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον διὰ τῆς ἰδρύσεως μεγάλου πιστωτικοῦ ἰδρύματος, κύριον σκοπὸν ἔχοντος τὴν ἐξαγοράν, καὶ δι' ἀναγκαστικῆς ἐτι ἀπαλλοτριώσεως, τσιφλικίων, καὶ τὴν κατανομὴν αὐτῶν εἰς μικρὰς ἰδιοκτησίας, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν παροχὴν εἰς τοὺς ἀποκαθισταμένους ὄλων τῶν χρηματικῶν μέσων, ἅτινα ἀποβαίνουσι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ εἰς αὐτοὺς παραχωρηθησομένου ἐδάφους. (1) Ἄνευ τοιούτου γενναίου, καὶ διὰ πλουσιῶν χρηματικῶν μέσων, πεπρωτισμένου ἰδρύματος, πᾶσα ἀπόπειρα πρὸς λύσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος ἀποβαίνει ματαία, διότι οὐ μόνον ἡ ἀποκατάστασις ἀποβαίνει χεῖμαιρα, ἀλλὰ διότι συγχρόνως καὶ γενομένη ὁ ἀποβῆ πρὸς ζημίαν τῶν ἀποκατασταθησομένων, ἐφ' ὅσον οὗτοι δὲν καταστῶσι ἀληθῶς αὐτάρκει καὶ δυνάμενοι νὰ καλλιεργήσωσι τὴν γῆν. Ἐνταῦθα δεόν μόνον νὰ ἐξαρθῇ ὅπως ἰδιαιτέρως, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐξαγορὰ πρέπει νὰ ἄρξῃται τοῦλάχιστον συντελουμένη ἀμέσως, ἵνα μὴ προϊόντος τοῦ χρόνου αὐξήσῃ ἡ ἀξία τῶν τσιφλικίων εἰς βαθμὸν μὴ ἐπιτρέποντα γενικὴν τὴν φαιαυτήν ἀποκατάστασιν. Ὅσονδήποτε καὶ ἂν ἤθελε ληφθῇ πρόνοια ὅπως μὴ ἡ μεταβολὴ τοῦ φορολογικοῦ συστήματος ἐπαυξήσῃ τὴν ἀξίαν τῶν τσιφλικίων, ὅσονδήποτε καὶ ἂν ἤθελε ὑποτεθῇ ὅτι συνδέεται τὸ ζήτημα τῆς ἐξαγορᾶς τῶν τσιφλικίων πρὸς τὴν ἀποτίμησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ὡς ψιλοῦ κυρίου τῆς γῆς, (2) ἤτις δὲν δύναται ἄνευ τῆς μορφῆς τῆς δημεύσεως νὰ ὑπερβῆ ὠρισμένον μέτρον, πάλιν ἡ ἐκ τῆς νέας καταστάσεως δημιουργηθησομένη ὠφέλεια τῶν τσιφλικιῶν ἔσται σημαντικὴ, μόνον δὲ διὰ ταχείας ἀπαλλοτριώσεως θὰ εἶνε δυνατόν, κατὰ συνταγματικὴν ἐπιταγὴν, νὰ καθορισθῇ ἡ τιμὴ, ἣν ἐκέκτηντο τὰ τσιφλίκια ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ καθεστώτος ἢ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ νέου. Ὡσαύτως θεωρεῖ καθῆκον ὁ εἰσηγητὴς νὰ εἰσηγηθῇ διὰ γενικῶν γραμμῶν ὅτι ἡ ἐν ταῖς νέαις χώραις Γεωργικὴ Τράπεζα, προικοδοτουμένη ἐπαρκέστερον διὰ δημοσίων φόρων καὶ ἐπὶ ἄλλων βάσεων ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἀναδημιουργουμένη, δύναται, ἐξευρίσκουσα πλείονα τὰ χρηματικὰ μέσα διὰ δανείων, ν' ἀποβῆ τὸ ἴδρυμα ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιλύσῃ σπουδαῖα οικονομικὰ προβλήματα, ἥτοι τὴν ἐξαγοράν τσιφλικίων καὶ τὴν εὐόδωσιν ἐν μέτρῳ τῆς κτηματικῆς καὶ γεωργικῆς πίστεως.

1) Μέρος Α'. σ. 249.

2) Μέρος Β'. σ. 90.

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΞ ΑΣΤΥΚΗΣ ΚΤΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν φορολογικῶν συστημάτων, τῶν πληττόντων τ' ἀστυκὰ καὶ τὰ ἐπαγγελματικὰ εἰσοδήματα τῆς τε παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν νέων ἐπαρχιῶν, κατέδειξε τὸ ἄνισον καὶ ἑλλειπὲς αὐτῶν, κατ' ἀκολουθίαν παρίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως αὐτῶν, ἵνα οὕτως ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνικῷ Βασιλείῳ ἐφαρμοσθῇ ἐνιαῖον σύστημα οὐ μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς κατηγορίας τῶν πληττομένων εἰσοδημάτων, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ ὡς πρὸς τοὺς φορολογικοὺς ὅρους καὶ τὸν τρόπον τῆς βεβαίωσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων.

Εἰσαγωγή τῆς φορολογίας τῶν ἐκ κινητῶν περιουσιῶν εἰσοδημάτων καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον

1) Κατεδείχθη ὅτι ἐν οὐδενὶ τμήματι τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ὑφίσταται καὶ ἀτελής ἔτι ἄμεσος φορολόγησις τῶν ἐκ κινητῶν περιουσιῶν εἰσοδημάτων. Ἐν μὲν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις οὐδεμίᾳ ὑφίσταται φορολογία, ἐν δὲ τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι φορολογοῦνται μόνον τὰ καθαρὰ εἰσοδήματα τῶν προνομιοῦχων Τραπεζῶν καὶ λοιπῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν. Ἐπομένως πάντα τὰ λοιπὰ εἰσοδήματα ἐκ κινητῶν περιουσιῶν, ἧτοι οἱ τόκοι χρεωγράφων, ὁμολογιῶν ἑταιρειῶν κοινοτήτων καὶ ὄλων τῶν ἄλλων νομικῶν προσώπων τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου, οἱ τόκοι τῶν ἐνυποθήκων, ἢ ἄλλων δανείων, καὶ οἱ τόκοι ἐκ διαφόρου εἶδους παρακατηκῶν παραμένουσιν ἐντελῶς ἀφορολόγητα.

Ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως κατεδείχθη ἡ ἀνάγκη τῆς δι' ἀμέσου φόρου φορολογήσεως πάντων τῶν τοιούτων εἰσοδημάτων, (1) ἡ τριακῆ δὲ φορολόγησις εἶνε σκόπιμον νὰ συντελεσθῇ ὅσω τὸ δυνατόν ταχύτερον καὶ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν νέων χωρῶν, διότι εἶνε ἐντελῶς ἀδικαιολόγητον ὅπως μὲγα μέρος τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου ἀπολαύῃ ἀσυδοσίας, παραμένον ἐντελῶς ἀφορολόγητον. Ἐνταῦθα δέον πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν ἐτέρῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐκτεθέντων νὰ προστεθῇ μόνον, ὅτι ἡ ἐπίθεσις τῆς τοιαύτης φορολογίας πρέπει νὰ ὀργανωθῇ κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀσφαλῆς βάσις τοῦ συμπληρωματικοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, κατὰ τρόπον δηλονότι ἐξασφαλίζοντα τὴν ἐξεύρεσιν καὶ καταγραφήν τῶν ἐκ τῆς τοιαύτης πηγῆς εἰσοδημάτων, μέχρι δὲ τῆς φορολογήσεως τῶν τοιούτων εἰσοδημάτων πρέπει οἱ ἐν παλαιᾷ Ἑλλάδι ἰσχύοντες νόμοι περὶ φορολογήσεως τῶν καθαρῶν εἰσοδημάτων τῶν ἀνωνύμων Ἐταιριῶν καὶ προνομιοῦχων Τραπεζῶν ἀμέσως νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ ἐν ταῖς νέαις χώραις ἅ τε βασιζόμενοι ἐπὶ ὀρθῶν δημοσιονομικῶν ἀρχῶν.

Ἐπέκτασις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ εἰς τὰς νέας χώρας.

2) Ἡ ἄμεσος ἐπέκτασις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένου, (2) ἀποτελεῖ ἐπιβεβλημένην ἀνάγκην, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσω καὶ ὁ νέος ἐν Τουρκίᾳ νόμος περὶ φορολογίας τῶν οἰκοδομῶν, ὁ μὴ ἰσχύσας, στηρίζεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς πρὸς τὸν ἡμέτερον βάσεως. Αἱ ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐκτεθεῖσαι ἐλλείψεις τοῦ παρ' ἡμῖν φόρου ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, ἰδίως δὲ, μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ συμπληρωματικοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, τὸ ἀδικαιολόγητον τοσαύτης προοδευτικῆς κλίμακος, δύνανται νὰ διορθωθῶσι μόνον ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ συμπληρωματικοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος. Ὡσαύτως δ' ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη ἀποτελεῖ ἡ ἐπέκτασις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ, συντελουμένης τῆς φορολογικῆς ἀφομοιώσεως καὶ τῶν ἐπαρχιῶν τούτων διὰ τοὺς ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐκτεθέντας λόγους καὶ κατὰ τὸ ὑποδειχθὲν σύστημα καὶ μέτρον. (3)

1) Μέρος Α'. σ. 47 ἐπ.

2) Μέρος Α'. σ. 38 ἐπ.

3) Μέρος Α'. σ. 23 ἐπ.

Ἐπιβαλλομένη ἀναδιοργάνωσις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπαγγελματιῶν καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον.

3) Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ὁ ἰσχύων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, βασίζεται, ὡς ἐν ἄλλῳ χωρῷ τῆς παρούσης ἐκθέσεως κατεδείχθη (5), ἐπὶ ψευδῶν δημοσιονομικῶν ἀρχῶν, περιέχει δὲ τούτου ἕνεκα πλείστας φορολογικὰς ἀνισότητας, αἵτινες εἶνε ἀδύνατον νὰ παραμεινωσιν, ἐφ' ὅσον σκοποῦμεν ἀληθῶς δικαίαν φορολογίαν καὶ ἐπιθυμοῦμεν ὅπως τὸ ἡμέτερον σύστημα ἀμέσου φορολογίας στηριχθῇ ἐπὶ βάσει ἄλλῶν, δυναμένων νὰ παρακολουθήσωσι τὴν ἐξέλιξιν τῆς ὅλης ἡμῶν ἀμέσου φορολογίας: Κατεδείχθη ὅμως ὡσχύτως, ὅτι καὶ ὁ τουρκικὸς φόρος ἐπὶ τῶν ἐπαγγελματιῶν, στηριζόμενος ἐπίσης ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλημμελοῦς βάσεως, περιέχει ἔτι μείζονα ἀδικίας, διότι βαρύνει τὰ μικρὰ ἐπαγγέλματα βαρύτερον ἢ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, καταλείπων σχεδὸν ἀφορολόγητα τὰ μείζονα εἰσοδήματα. (2)

Εὐρισκόμενοι πρὸ τοιούτων ἀνίσων καὶ ἀτελῶν φόρων ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐν τε τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὀφείλομεν ν' ἀναπλάσωμεν καθ' ὅλον τὸ νέον Ἑλληνικὸν Βασίλειον τὸν φόρον ἐπὶ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ εἰσοδήματος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν ἄλλῳ χωρῷ τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἐκτεθεισῶν σκέψεων, τοσοῦτω μᾶλλον, καθόσον ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἡμετέρου νόμου περὶ φορολογίας τῶν ἐπιτηδευμάτων παρέχει δυσχερείας ἐν ταῖς νέαις χώραις ἕνεκα τῆς μὴ ἐπικροῦς ἀναπτύξεως τῶν οἰκονομικῶν ὄρων ἐν τοῖς ἀστυκοῖς τῶν νέων ἐπαρχιῶν κέντροις, ἔνθα κυρίως ἐφαρμόζεται ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος, οὗ ἕνεκεν οἱ φορολογικοὶ ὅροι τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἰσχύοντος φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων θ' ἀπέβαινον διὰ τὰ πλείστα τῶν ἐπαγγελματιῶν ἀληθῶς ἐπαχθεῖς. Ὁ εἰσηγητὴς τῆς παρούσης ἐκθέσεως φρονεῖ ἀδιστάκτως, ὅτι ἡ φορολόγησις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ εἰσοδήματος ἐπὶ τῇ βάσει τιμολογίου μετὰ καθορισμοῦ σταθεροῦ φορολογικοῦ ὄρου ἀντιβαίνει πρὸς πᾶσαν ἰδέαν φορολογικῆς δικαιοσύνης, ἐπιβάλλεται δ' ἐν ἀμεσώτατῳ μέλλοντι ἡ ἀνεύρεσις τοῦ πιθανοῦ ἐπαγγελματικοῦ εἰσοδήματος ἐπὶ τῇ βάσει δηλώσεως, ἐξελεγχομένης διὰ παντὸς μέσου καὶ διὰ πάντων τῶν τεκμηρίων, καὶ ἀποκλειομένης ἴσως μόνον τῆς ἐπιδείξεως τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων τοῦ ἐπαγγελματιῶν, ἵνα ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ τοιούτου εἰσοδήματος καθορισθῇ ὡς σταθερὸν ποσοστὸν αὐτοῦ. (3) Ἡ τοιαύτη διαρρύθμισις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, κατισχύσασα εἰς ἅπαντα τὰ Κράτη τῆς Εὐρώπης, μέλει νὰ παράσχη ἐδραίαν τὴν βᾶσιν διὰ τὸν συμπληρωματικὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, ὅστις ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ προϋποτίθηται τὴν ἀνεύρεσιν καὶ καταγραφὴν ἀπάντων τῶν εἰσοδημάτων, ἀνευ τῆς ὁποίας ὁ συμπληρωματικὸς ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος φόρος θὰ παρίσταται πάντοτε ὡς ἀυθαίρετος φόρος, μὴ ἐξακριβῶν ὅλα τὰ εἰσοδήματα, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον πλήττων ἐκεῖνα, ἅτινα ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν παρίστανται προχειρότερα.

*Ὅροι, ὑφ' οὓς ἐπιτρέπεται ἡ ἐπέκτασις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν εἰς τὰς νέας χώρας.

4) Ἡ μὴ ὑπάρχουσα ἐν ταῖς νέαις χώραις φορολογία τῶν κληρονομιῶν εἶνε ἐπιβεβλημένον νὰ ἰσχύσῃ ἐν αὐταῖς, ὡς ἀπολύτως δικαιολογούμενη ἀπὸ πάσης δημοσιονομικῆς ἀπόψεως. Ἄλλ' ὅμως ἡ ἐπέκτασις τῶν ἐν Ἑλλάδι ὑφισταμένων φορολογικῶν νόμων, τῶν πληττόντων τὰς κληρονομίας, θ' ἀπετέλει πικράπτωμα, διότι ὡς ἐν ἄλλῳ χωρῷ κατεδείχθη, (4) τὸ πολυσχιδὲς τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἰσχυοῦσης νομοθεσίας (φόρος ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν, φορολογικὰ τέλη), δικαιολογεῖται μόνον ἐκ τῆς ὑπεγγυότητος τοῦ χαρτοσήμου εἰς τοὺς δανειστάς τῆς Κράτους, ἡ τοιαύτη δὲ περίπτωσις οὐδαμῶς δύναται νὰ ἰσχύσῃ διὰ τὰς νέας ἐπαρχίας, αἵτινες δικαίως ἤθελον ἀξιώσῃ ὅπως μὴ εἰσαχθῇ ἐν αὐταῖς ἄσκοπος πολυσχιδὲς φορολογία, ἔχουσα ἐπὶ πλεον πλεῖ-

1) Μέρος Α'. σ. 30 ἐπ.

2) Μέρος Β', σ. 60 ἐπ.

3) Μέρος Α'. σ. 28 ἐπ.

4) Μέρος Α'. σ. 51 ἐπ. 204 ἐπ

στα τεχνικά έλαττώματα. 'Επί πλέον δέ παρίσταται ή ανάγκη όπως ώς συμπλήρωμα τής μεταρρυθμίσεως και άνακαινίσεως του όλου συστήματος των άμέσων ήμών φόρων είσαχθή καθ' άπαν τό Κράτος ή φορολόγησις των κληρονομούντων κατιόντων πρώτου βαθμού,(1)ής ή είσαγωγή, τελείως δικαιολογουμένη, κύριον έχει σκοπόν έν τῷ μεταρρυθμιστικῷ προγράμματι τήν άναπλήρωσιν των έκ τής γενικωτέρας φορολογικῆς μεταρρυθμίσεως κενῶν, άτινα θά ήδύναντο νά προκύψωσι είς τās δημοσίας είσπράξεις έκ τής μειώσεως των φορολογικῶν όρων των λοιπῶν άμέσων φόρων. Τούτου ένεκα παρίσταται άπόλυτος ή ανάγκη όπως είσαχθῆ έν ταίς νέαις έπαρχίαις του 'Ελληνικοῦ Κράτους είς ενιαίος φόρος επί των κληρονομιῶν, περιλαμβάνων τους φορολογικούς όρους τής πολυσχιδοῦς ήμῶν νομοθεσίας, άρτιος κατά τήν βεβαίωσιν και τήν είσπραξιν, άπονέμων δέ μείζονα φορολογικῆν δικαιοσύνην, έπεκταθῆ δέ ή ίσχύς αὐτοῦ ώς πρὸς κατιόντας και είς τό παλαιόν Βασιλείον. Εὐθύς δέ ώς ήθελε καταστή εύχερης ή άναδιοργάνωσις των έν τῷ παλαιῷ Βασιλείῳ φορολογικῶν νόμων, των πληττόντων τās κληρονομίας, θά έπεξετείνετο είς αὐτό ό μέλλον νά ίσχύσῃ έν ταίς νέαις χώραις άρτιος νόμος περι φορολογίσεως των κληρονομιῶν.

'Ο συμπληρωματικός φόρος επί του είσοδήματος.

4) Τό τελευταίον πρόβλημα, όπερ παρουσιάζεται έν τῷ άμέσῳ μέλλοντι έν σχέσει πρὸς τήν διαρρυθμισιν τής άμέσου ήμῶν φορολογίας, εἶνε ή διαμύρφωσις του συμπληρωματικοῦ φόρου επί του είσοδήματος και ή επέκτασις τής ίσχύος αὐτοῦ έν ταίς νέαις έπαρχίαις του 'Ελληνικοῦ Κράτους.

'Εν άλλῳ χώρῳ τής παρούσης εκθέσεως δια μακρῶν εξετέθη,(2)ότι ό κατ'άρχην ύγιής τήν βάσιν συμπληρωματικός φόρος επί του είσοδήματος, έπιτεθεῖς καθ' όν έπετέθη τρόπον, ψευδῆ τήν ύπόστασιν και παρουσιάζων άνυπερβλήτους τεχνικάς δυσχερείας, άντι νά φέρῃ είς μείωσιν των δεινῶν τής άμέσου ήμῶν φορολογίας, έπεδείνωσε ταῦτα και εισήγαγε κατάστασιν άποκλείουσαν τήν έφαρμογήν αὐτοῦ, τούτου δ' ένεκεν οὐδὲ έφηρμόσθη έν τῇ παλαιᾷ 'Ελλάδι καθ' όλην αὐτοῦ τήν έκτασιν, τής ύπηρεσίας εύλόγως άποδειλιασάσης νά εφαρμόσῃ νόμον, μη φέροντα τὰ στοιχεῖα, άτινα άπαιτοῦνται δια νά καταστή οὔτος εφαρμόσιμος. Τούτου δ' ένεκα ό εισηγητής νομίζει ότι όφείλει νά προτείνῃ είς τήν Βουλῆν τήν μη είσαγωγήν έν ταίς νέαις έπαρχίαις του συμπληρωματικοῦ φόρου επί του είσοδήματος, μέχρις οὔ μεταρρυθμισθῆ οὔτος και καταστή εφαρμόσιμος και έπιδιώκων τόν σκοπόν δι' όν εισήχθη, τήν είσαγωγήν δηλονότι, τής προοδευτικῆς φορολογίας

Πρέπει όμως και πάλιν νά λεχθῆ, ότι ό συμπληρωματικός φόρος επί του είσοδήματος εἶνε άδύνατον νά εύδοκιμήσῃ, εάν μη συγχρόνως έπιχειρηθῶσιν αι προτεινόμεναι μεταρρυθμίσεις έν όλῳ τῷ συστήματι των άμέσων φόρων, εάν μη τουτέστι προηγουμένως, ή συγχρόνως είσαχθῆ ή φορολογία των έκ κινητῶν κεφαλαίων είσοδημάτων, και άναδιοργανωθῆ ό φόρος επί του έπιτηδύματος επί τῇ βάσει των έν άλλῳ χώρῳ τής παρούσης εκθέσεως εκτεθεισῶν άρχῶν, εάν μη είσαχθῆ ή προτεινομένη φορολογία των σπειρομένων γαιῶν, του καπνοῦ και των άμπέλων, διαρρυθμισθῆ δέ δικαιοότερον ό φόρος επί των οικοδομῶν. Δια τής κατισχύσεως των εκτεθεισῶν μεταρρυθμίσεων και μόνον οὔτω θά έπιτύχωμεν βεβαίωσιν άπάντων των είσοδημάτων, των έξ οίασδήποτε πηγῆς προερχομένων, και καταγραφήν αὐτῶν καθ' άπαν τό Κράτος. Οὔτω δέ μόνον, έξελεγχομένων των τοιούτων είσοδημάτων, θά βεβαιούται τελικῶς ό έπιβληθησόμενος συμπληρωματικός φόρος επί του είσοδήματος, όστις δύναται νά εἶνε δίκαιος μόνον εάν οί άμεσοι φόροι έπιτεθῶσιν έν δικαία αναλογία πρὸς άλλήλους, τῇ σήμεραν οὐδόλως ύφισταμένην.

1) Μέρος Α'. σ. 54 έπ.

2) Μέρος Α'. σ. 59 έπ.

Μόνον τὰ εισοδήματα ἐκ τῶν λοιπῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος, τὰ φορολογούμενα δι' ἐξαγωγικῶν δασμῶν, καὶ τὸ ἔλαιον δὲν θὰ κατεγράφοντο προσηκόντως, διότι κατὰ τὸ σύστημα τῆς βεβαιώσεως διὰ τῶν τελωνείων καὶ κατὰ τὴν σύνθλιψιν τῶν ἐλαίων δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο. Ἄλλ' ὅμως ἡ διατήρησις τῶν τοιούτων ἐξαγωγικῶν φόρων καὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἀποτελεῖ, ὡς καὶ ἐν ἄλλῳ τμήματι τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐλέχθη, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνάγκη μᾶλλον ἐπιβεβλημένην, καὶ ἀπορρέει ἐκ καλῶς ἐννοουμένης σκοπιμότητος, εὐδοκιμουῦντος δὲ τοῦ συστήματος τῆς φορολογήσεως τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων, θέλει ἀμέσως ἐπεκταθῆ ἢ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν εἰδῶν τούτων, οὕτως ὥστε οὐδὲν εἰσόδημα θὰ μένη ἄνευ κυρίας βεβαιώσεως καὶ καταγραφῆς, οὕτω δὲ θὰ δημιουργηθῇ ἡ πρώτη καὶ κυρία προϋπόθεσις τοῦ ἀληθοῦς συμπληρωματικοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εισοδήματος.

Ἐξ ὅλων τῶν λεχθέντων συνάγεται, ὅτι ἡ ἀναμόρφωσις τοῦ συμπληρωματικοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εισοδήματος δύναται νὰ συντελεσθῇ μόνον, ἐὰν προηγουμένως ἀνακαθαρθῇ καὶ ἀνακαινισθῇ ὁλόκληρον τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου ἡμῶν φορολογίας καὶ ὅτι πᾶσα τούτου ἐπιπολαία μεταρρυθμίσις ἢ ἐφαρμογὴ εἰς τὰς νέας ἐπαρχίας πρὸ τῆς ριζικῆς μεταρρυθμίσεως ὅ' ἀπετέλει παράπτωμα οὐδόπως δικαιολογούμενον.

Παρατηρήσεις.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς παρουσίας ἐκθέσεως νομίζει ὅτι καὶ πάλιν πρέπει νὰ ἐπαναλάβῃ, ὅτι θεωρεῖ τὰς ἐνταῦθα προτεινομένας μεταρρυθμίσεις, καθ' ὃ μέτρον προτείνονται, ἀμέσως κατωρθωτάς καὶ ὅτι πᾶσα αὐτῶν ἀναβολὴ ἤθελε ἀνυπολόγιστως ζημιώσῃ τὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Ἐὰν ληφθῇ συγχρόνως καὶ ἡ στοιχειωδεδεστέρα ἔτι μέριμνα περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν ὑπηρεσίας, αἱ προτεινόμεναι μεταρρυθμίσεις, περιορισθεῖσαι εἰς τὸ ἐπιβαλλόμενον ἐκ τῶν συνθηκῶν, τῶν συνηθειῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ὑφισταμένων ὄρων ἐνδεικνυόμενον μέτρον, ἔχουσι πλήρη τὴν ἐνδειξιν, ὅτι θέλουσιν εὐδοκιμήσῃ. Τὸ προτεινόμενον σύστημα μεταρρυθμίσεως καὶ ἀφομοιώσεως τῆς φορολογικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν ἀμέσων φόρων καταλείπει μὲν ἀτελείας τινάς, αἵτινες εἶνε ἀδύνατον νὰ διορθωθῶσιν ἀμέσως ἕνεκεν οὐ μόνον ψυχολογικῶν αἰτίων καὶ προτιμήσεων ὑφισταμένων παρὰ τῷ λαῷ, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἕνεκα τῆς ἀπαιτουμένης ἐξελιξέως ἐν πάσῃ ἐπιβαλλομένῃ μεταβολῇ· ὁ εἰσηγητὴς ἔχει πλήρη περὶ τούτου γνῶσιν, ἀλλ' ὅμως νομίζει ὅτι αἱ προτεινόμεναι μεταρρυθμίσεις, χαραχθεῖσαι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐφικτοῦ τῆς παρ' ἡμῶν σήμερον εἰσαγωγῆς τῶν νεωτέρων καὶ ἀσφαλεστέων δημοσιονομικῶν ἀρχῶν, θὰ καταστήσωσιν ἐν ἀμεσώτατῳ μέλλοντι εὐχερῆ τὴν συμπλήρωσιν καὶ διόρθωσιν τῶν λοιπῶν ἀτόπων, ἐν βραχυτάτῳ δὲ χρόνῳ θὰ καταστήσωμεν τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου ἡμῶν φορολογίας ἐλαστικόν, ἴσον καὶ δίκαιον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ προάγον τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις τοῦ τόπου καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν αὔξησιν τῶν δημοσίων προσόδων.

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΕΝ Τῇ ΕΜΜΕΣῳ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Γενικαὶ παρατηρήσεις.

Ἐξ ὅλης τῆς μέχρι τοῦδε ἀναπτύξεως τῆς ἐμμέσου φορολογίας ἐν τε τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις χώραις προκύπτει, ὅτι αἱ νέαι ἐπαρχίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, μὴδ' αὐτῆς τῆς Κρήτης ἐξαιρουμένης, ἔχουσιν ἥττον ἀνεπτυγμένον, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν παλαιάν Ἑλλάδα, τὸ σύστημα τῶν ἐμμέσων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόρων, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν ἐσωτερικῶν φόρων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως. Ἀνακύπτει ἄρα ἐπιτακτικὸν τὸ ζήτημα, ἂν εἶνε σκόπιμον νὰ ἐπιβληθῇ διὰ μιᾶς εἰς τὰς νέας ἐπαρχίας ὁλόκληρον τὸ τῆς

παλαιᾶς Ἑλλάδος σύστημα καὶ νὰ ἐπέλθῃ τούτου ἕνεκεν ἀπότομος καταθλιπτικὴ φορολογία, ἢ πρέπει νὰ προτιμήσωμεν ἀνομοίους φορολογικοὺς ὄρους μεταξύ τῶν νέων ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ παλαιοῦ Κράτους, ἢ τέλος ἂν εἶνε σκοπιμώτερον ὅπως, μειοῦντες τοὺς φορολογικοὺς ὄρους τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, εἰσαγάγωμεν τούτους ἀμέσως καὶ συγχρόνως καὶ εἰς τὰς νέας ἐπαρχίας, αἵτινες οὕτω θέλουσι βαρυνθῆ λογικώτερον διὰ τῆς ἐμμέσου φορολογίας, ἐν ᾧ συγχρόνως ἡ παλαιὰ Ἑλλάς θ' ἀπληγάσαστο ἐν μέτρῳ τῆς καταθλιπτικωτάτης ἐμμέσου φορολογίας.

Ἀνάγκη πλήρους ἀφομοιώσεως.

Ὁ εἰσηγητὴς νομίζει ἐν πρώτοις ὅτι ὀφείλει ν' ἀντιταχθῆ κατὰ πάσης διατηρήσεως διαφόρων φορολογικῶν ὄρων ἐν τοῖς διαφόροις τμήμασι τοῦ Βασιλείου, ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη διατήρησις δὲν ἐπιβάλλεται ἀναποτρέπτως ἐκ τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ δημοσίου ἡμῶν χρέους καὶ ἐκ τῶν πρὸς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν σχέσεων ἡμῶν. Ἐάν, προκειμένου περὶ τῆς ἀμέσου φορολογίας, ὑπεστήριξεν, ὅτι ἐπὶ τινα καιρὸν παρίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως διαφόρων φορολογικῶν ὄρων μεταξύ τῶν νέων ἐπαρχιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ὠρμήθη εἰς τὴν τοιαύτην αὐτοῦ πρότασιν κυρίως ἕνεκα τῆς μὴ ὑπάρξεως ἐν ταῖς νέαις χώραις τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένης ἀμέσου καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς ἐπαχθεστάτης ἐμμέσου κοινοτικῆς φορολογίας, ἡ ἔλλειψις τῆς ὁποίας, ἐάν ἤθελον τεθῆ οἱ αὐτοὶ φορολογικοὶ ὄροι ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις ἐπαρχίαις, θὰ παρίστα τὰς νέας ἐπαρχίας ἐλαφρότερον φορολογουμένας, ἐναντίον πάσης ἰδέας φορολογικῆς δικαιοσύνης.

Πραγματοποιουμένης οὕτω δι' ἀνομοίων φορολογικῶν ὄρων τῆς φορολογικῆς ἰσότητος ἐν τῇ ἀμέσῳ ὑπὲρ τοῦ Κράτους φορολογίᾳ μεταξύ τῶν νέων καὶ τῶν παλαιῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, οὐδεὶς ὑφίσταται λόγος, ὅπως ἡ φορολογικὴ ἀφομοίωσις ἐν τῷ συστήματι τῶν ἐμμέσων φόρων ἐπέλθῃ βαθμιαίως. Ἐάν ὁ χαρακτήρ τοῦ λαοῦ τῶν νέων ἐπαρχιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους δὲν παρίστατο σχεδὸν ὁμοιογενής, σχεδὸν κατὰ τὸ σύνολον ποριζόμενος τὰ εἰσοδήματα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπαίθρου χώρας, θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ ὑποστηριχθῆ, ὅτι ἡ φορολογικὴ ἀφομοίωσις, ἣτις θὰ ἐπῆρχετο ἐν τοῖς ἀμέσοις φόροις, ἡ μέλλουσα ν' ἀνακουφίσῃ τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμούς, δὲν θὰ εὐεργέτει τοὺς ἀστυκούς πληθυσμούς, τοὺς ἐξ ἄλλων πόρων ποριζομένους τυχὸν τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν. Ἐφ' ὅσον ὁμως ἐκ τῆς ὑπαρχούσης σχεδὸν ὁμοιογενείας τοῦ πληθυσμοῦ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐμμέσων φόρων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις θὰ πληχθῶσι κυριώτατα αἱ τάξεις, αἵτινες θέλουσιν ἀνακουφισθῆ διὰ τῆς δικαίας κατανομῆς καὶ τοῦ μετριασμοῦ τῆς ἐπὶ τῆς γῆς φορολογίας, εἶνε δίκαιον ὅπως αὐταὶ ἐπιβαρυνθῶσιν ἄνευ ἀναβολῆς καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέτρου καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον, ἐν ᾧ συγχρόνως εἶνε δίκαιον, ὅπως ἐλαφρωθῶσιν οἱ κάτοικοι τοῦ παλαιοῦ Βασιλείου ἀπὸ μέρους τῶν ἐμμέσων φόρων, μέλλοντες δίκαιως κατὰ τὴν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς μείζονα ἄμεσον φορολογίαν. Αἱ τάξεις, αἱ μὴ ἐκ τῆς γῆς ποριζόμεναι τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν εἰσὶν κατὰ τὸ πλεῖστον, ὡς ἐλέγχθη, οὐχὶ συμπαγεῖς καὶ μεγάλαι, τῆς Τουρκίας ἀποτελεσάσης ἀμιγῆς σχεδὸν γεωργικὸν κράτος ἀλλὰ καὶ αὐταὶ, βελτιουμένης τῆς θέσεως τῆς γεωργίας, βελτιοῦσιν αὐτομάτως σχεδὸν τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν, καθιστάμεναι μᾶλλον ἱκαναὶ ὅπως φέρωσι τὰ βάρη τῆς ἐμμέσου φορολογίας. Οἱ ἐργατικοὶ πληθυσμοὶ τῶν νέων χωρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, οἱ μὴ ἀποζῶντες ἐκ τῆς γῆς, ἢ οἱ μὴ ποριζόμενοι τὸ εἰσοδήμα αὐτῶν ἐκ τῆς ἐμπορίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, εἰσὶν ἐν μεγίστῃ μειονότητι, ὑπὸ τὸ νέον δὲ καθεστῶς, προστατευομένης τῆς γεωργίας, ἀξαναουμένου τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς ἕνεκα τῆς μειώσεως τῶν ἀμέσων φόρων, ἐνισχυομένου τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, τοῦ συνισταμένου ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἐφαρμοζομένης τῆς προστατευτικῆς πολιτικῆς τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, θὰ ἴδωσιν ἀμέσως βελτιούμενα τὰ ἡμερομίσθια καὶ τοὺς πό-

ρους αὐτῶν καὶ μάλιστα ἐν χώρᾳ, ἔνθα εἶνε κοινῶς διαπεπιστωμένον ὅτι ἡ ζήτησις ἐργατικῶν χειρῶν ἐν τοῖς κέντροις, καὶ παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν τελείαν σχεδὸν ἔλλειψιν βιομηχανίας, εἶνε πολλῶν μεγαλύτερα τῆς προσφορᾶς.

Μὴ ὑπάρχοντος κατὰ ταῦτα σπουδαίου τινὸς ἐσωτέρου λόγου ὅπως προβῶμεν βαθμιαίως εἰς τὴν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐμμέσους φόρους, θ' ἀπετέλει σημαντικώτατον παράπτωμα ἢ διατήρησις διαφορῶν φορολογικῶν ὄρων ἀνά τὰ διάφορα τμήματα τοῦ Βασιλείου. Ἡ μὴ ἄμεσος ἐν τούτῳ φορολογικὴ ἀφομοίωσις θὰ συνεπήγγοτο ἐφαρμογὴν διαφορῶν φορολογικῶν συστημάτων, εἶνε δὲ προφανέστατον ὅτι, καθ' ὃν χρόνον τὸ ἡμέτερον φορολογικὸν σύστημα παρίσταται πολυσχιδὲς καὶ καλοῦν τὰς οἰκονομικὰς ὑπηρεσίας τοῦ τόπου εἰς περιττὴν καὶ ἄγονον πολλάκις ἐργασίαν, θὰ ἦτο ἀσύγνωστον σφάλμα ἂν ἠθέλομεν αὐξήσῃ τὰς δυσχερείας ταύτας δι' ἐφαρμογῆς διαφορῶν φορολογικῶν ὄρων ἀνά τὰ διάφορα τμήματα τοῦ Βασιλείου. Θὰ προεκαλοῦμεν τὴν ἐφαρμογὴν διαφορῶν τελωνιακῶν ζωνῶν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ μεταξὺ τῶν διαφορῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους διενεργηθησομένου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει λαθρεμπορίου, θὰ ἐζημιούτο τοιοῦτοτρόπως ἢ ὅλη ὑπηρεσία καὶ αἱ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ταμείου ἀποδόσεις σημαντικῶς θὰ παρεβλάπτοντο, εἶνε δὲ ἐνδεχόμενον, ὅτι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς βαθμιαίας φορολογικῆς ἀφομοίωσεως θὰ διαιωρίζετο κατάστασις ἀνισος, μέλλουσα ν' ἀποβῇ ἐπιζημία δι' ἀμφοτέρω τὰ τμήματα τοῦ Βασιλείου καὶ διὰ τὸ σύνολον τῆς Ἑλληνικῆς χώρας.

**Ἐννοια, ἐφ' ἣν δέον τὰ συντελεσθῆ ἢ τοιαύτη φορολογικὴ ἀφομοίωσις.*

Ὅρθῶς καὶ δικαίως συντελουμένη ἢ ἄμεσος φορολογικὴ ἀφομοίωσις ἐν τῇ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φορολογίᾳ θέλει συνεπιφέρῃ μείωσιν τῶν φόρων ἐκ τῆς καταναλώσεως ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ αὐξήσιν αὐτῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις, τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τοῦτο, εὐπρόσδεκτον κατ' ἀρχὴν καὶ ἐπιβαλλόμενον ἐκ στοιχειώδους ἰσότητος, δὲν δύναται εἰ μὴ νὰ ἀποβῇ ἐπ' ἀγαθῶν τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς χώρας. Μόνον καθ' ἃς περιπτώσεις ἕνεκα τῶν δημιουργηθεισῶν νέων συνθηκῶν καὶ τῆς μέχρι τοῦδε πείρας ἐπιβάλλεται μὲν μείωσις ὠρισμένων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόρων ἐν τῷ παλαιῷ Βασιλείῳ, μὴ δυναμένη ὅμως νὰ πραγματοποιηθῇ ἕνεκα τῶν μετὰ τῆς Διεθνούς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς σχέσεων ἡμῶν, εἶνε δίκαιον ὅπως τὸ μέτρον τῶν φόρων τούτων τεθῇ ἐν ταῖς νέαις χώραις συμφώνως πρὸς τὰς ἐνδεικνυόμενας ἀνάγκας, εὐθύς δ' ἅμα ἤθελε καταστῆ δυνατὴ ἢ ἀνεξάρτητος διαρρυθμίσις τῶν ἐν τῷ Παλαιῷ Βασιλείῳ φόρων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, θὰ εἰσῆγοντο οἱ φορολογικοὶ ἔροι, οἱ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις μέλλοντες ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ εἰσαχθῶσιν.

Ἄλλ' ὅμως καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἔρευνα τῶν διαφορῶν φόρων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν, διότι ἡ τεθεῖσα βᾶσις τῆς ἀμέσου φορολογικῆς ἀφομοίωσεως προϋποτίθησιν, ὡς καὶ ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ἐλέχθη, οὐχὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένης ἐμμέσου φορολογίας εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε καὶ ἄνευ προηγουμένης ἐρεύνης, ἀλλὰ τὴν ἐνιαίαν ἐπιβολὴν τῶν φόρων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἐπομένως καὶ τὴν μεταρρυθμίσιν συγχρόνως τῆς ἐμμέσου ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι φορολογίας.

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΣ ΔΑΣΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Γενικαὶ παρατηρήσεις.

Ἐπαρκῶς κατεδείχθη ἐξ ὅλης τῆς ἐν τῇ εἰσηγήσει ταύτῃ γενομένης ἀναπτύξεως, ὅτι καθόσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων εἰσπρατομένους δασμούς αἱ ἀντιθέσεις τῶν συστημάτων ἔνθεν μὲν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ἔνθεν δὲ τῶν νέων ἐπαρχιῶν αὐτῆς, μὴδὲ τῆς Κρήτης ἐξαιρουμένης, εἰσι μέγιστα. Ἄρκει ἀπλῶς μόνον

νά λεχθῆ, ὅτι ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὁ μέσος ὄρος τοῦ καταβαλλομένου δασμοῦ ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐν γένει ἐμπορευμάτων ἀνέρχεται εἰς 27.4 ο), ἐπὶ δὲ τῶν δασμολογούμενων, μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ἀτελῶς εἰσαγομένων, ἀνέρχεται εἰς 33.3 ο), ἐὰν δὲ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ παρά τῷ εἰσηγητῇ κρατοῦσα πεποιθήσις, ὅτι αἱ τιμαί, ἃς δίδει ἡμῖν τὸ δελτίον τῆς στατιστικῆς τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, εἰσὶ πολλῶν μεγαλείτεροι τῶν πραγματικῶν διὰ τοὺς λόγους, οἵτινες ἐν ἄλλῳ χώρῳ τῆς παρουσίας εἰσηγήσεως ἐξετέθησαν (1) σαφῶς προκύπτει ὅτι οἱ δασμοὶ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἀντιστοιχοῦσι πρὸς 40 ἑκατοστὰ περίπου τῆς ἀξίας τῶν δασμολογούμενων ἐμπορευμάτων, ἐν ᾧ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις ἀνέρχονται δι' ἅπαντα ἐν γένει τὰ ἐμπορεύματα εἰς 11 ο), μηδεμιᾶς σχεδὸν ὑφισταμένης ἀτελείας. Ἐκ τούτου καταφανῶς προκύπτει, ὅτι οἱ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι δασμοὶ εἰσὶ τοῦλάχιστον τριπλάσιοι τῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις ὑφισταμένων.

Κατ' ἀρχὴν διατηρητέον τὸ προστατευτικὸν σύστημα.

Κατ' ἀρχὴν τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι κρατοῦν δασμολογικὸν προστατευτικὸν σύστημα, τὸ ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας, εἶνε τὸ ἀναμφισβητῶς ἐπιβαλλόμενον, προάγον τὴν δημιουργίαν ἐθνικῆς βιομηχανίας, (2) ἐν ᾧ τὸ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις ὑφιστάμενον εἶναι ἀπορριπτόν, διότι παρεμβάλλεται ὡς πρόσκομμα κατὰ πάσης ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας. (3) Ἄλλ' ὅμως, ὡς ἐν ἄλλῳ χώρῳ ἐξετέθη, (4) τὸ κατ' ἀρχὴν ὀρθὸν σύστημα τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος ἐκ διαφόρων αἰτίων ὑπερέβη τὸ προσῆκον μέτρον, οὕτω δὲ ἀπέβη ὑπερπροστατευτικὸν καὶ ὑπερταμιευτικόν, κωλύον ἀδικαιολογητῶς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ξένων ἐμπορευμάτων, δημιουργοῦν ἄκοπτα κέρδη καὶ προνόμια ὑπὲρ μὴ προστατευσίμων βιομηχανιῶν καὶ μὴ συντελοῦν εἰς δημιουργίαν ἀληθῶς ἐθνικῆς βιομηχανίας. Ἐλέχθη ὡσαύτως, ὅτι αἱ γενόμεναι μέχρι σήμερον ἐργασίαι πρὸς βελτίωσιν τῶν δασμολογικῶν ὄρων, αἱ συντελεσθεῖσαι παρά τῆς δασμολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἧς αἱ ἐργασίαι ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἔληξαν, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπαρκεῖς καὶ ὅτι παρίσταται ἄμεσος καὶ ἐπείγουσα ἡ ἀνάγκη τῆς συμπληρώσεως αὐτῶν διὰ τῆς μελέτης καὶ ἐρεύνης τῶν ὄρων τῆς παρ' ἡμῖν βιομηχανίας. (5).

Εὐρισκόμενοι πρὸ τοῦ προβλήματος τῆς φορολογικῆς ἀφομοιώσεως ἐν τῷ συστήματι τῶν τελωνειακῶν δασμῶν ὀφείλομεν ν' ἀποβλέψωμεν κατὰ τὴν ἐργασίαν ἡμῶν εἰς τὰς δύο παρουσιαζόμενας ἀπόψεις, εἰς τὴν ταμιευτικὴν, τὴν κλονίζουσαν τὰς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἀποδόσεις καὶ εἰς τὴν προστατευτικὴν, ἣτοι ἐκείνην, ἣτις κυρίως, μὴ λαμβάνουσα πρωτίστως ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἀποδόσεις, ἐπιβάλλεται πρὸς προστασίαν τῆς ἐγχωρίου ἡμῶν βιομηχανίας, διότι ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀπόψεων τούτων θέλει κριθῆ τὸ ἐπιβαλλόμενον νέον δασμολόγιον διὰ τὴν Μείζονα Ἑλλάδα. Εἶνε δὲ ἀναγκαῖον νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλὴ τὸ εἰσπραττόμενον ποσὸν ἐκ καθαρῶς ταμιευτικῶν δασμῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐκ τῶν προστατευτικῶν ἐξ ἑτέρου ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας, διότι οὕτω μόνον δύνανται νὰ χωρήσῃ εἰς τὰς ἀπαιτούμενας τροποποιήσεις καὶ Ουσίας καὶ νὰ ὑπολογίσῃ εὐχερῶς τοὺς φορολογικοὺς ὄρους, οἵτινες ἀπαιτοῦνται πρὸς εἰσπραξίν τῶν ποσῶν, ἅτινα ἀναγκαιοῦσιν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, διαλυθῶσι δὲ καὶ αἱ πλάναι, αἱ κρατοῦσαι κατὰ τοῦτο, ὅτι ὑποτίθεται, ὅτι ἡ γενικὴ μεταρρύθμισις τῶν βάσεων τοῦ προστατευ-

1) Μέρος Α' σ. 97.

2) Μέρος Α' σ. 85 ἐπ.

3) Μέρος Β' σ. 67 ἐπ.

4) Μέρος Α' σ. 141 ἐπ.

5) Μέρος Α' σ. 143 ἐπ.

τικοῦ τῆς βιομηχανίας συστήματος θὰ ἡδύνατο νὰ ἔχη σπουδαῖον τὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τῶν εἰσπραξέων τοῦ Ἐθνικοῦ.

Ἀποδόσεις τῶν δασμῶν, τῶν συνδεομένων πρὸς τὴν ὑποστήριξιν τῆς βιομηχανίας.

Αἱ κυριώτεραι ἀποδόσεις τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι προέρχονται ἐκ δασμῶν πληττόντων ἐμπορεύματα, οὐδεμίαν ἔχόντων σχέσιν πρὸς τὴν δημιουργίαν ἐθνικῆς βιομηχανίας, διότι τὰ δι' αὐτῶν πληττόμενα ἐμπορεύματα ἢ εἰσὶν πρῶται ὕλαι καὶ προϊόντα τῆς γῆς, ἢ ἀποτελοῦσιν ἐμπορεύματα μὴ παραγόμενα μέχρι τοῦδε ἐν τῷ τόπῳ. Οἱ δασμοὶ οὗτοι ἀνέρχονται εἰς τὰ τρία τέταρτα τοῦ συνόλου τῶν εἰσπραχθέντων.

Οὕτως ἐξ εἰσπραχθέντων δασμῶν ἐν συνόλῳ κατὰ τὸ 1910 ἀνερχομένων εἰς δραχ. 44.041.898, ἀπεδόθη τὸ ποσὸν τῶν 32,986,994 δρ. ἐκ τῶν ἀκολουθῶν εἰδῶν.

1) Ἐκ τοῦ δασμοῦ τῆς ζακχάρως εἰσπράχθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1912 δρ. 5,886,786, ἀλλ' ὅμως ἀνάλογος ἐπῆλθε καὶ ἡ μείωσις τοῦ συνόλου τῶν τελωνειακῶν εἰσπράξεων (Μέρος Α' σ. 128) τούτου δ' ἕνεκα εὐδαμῶς σχεδὸν ἀλλοιοῦται ἡ ἐνταῦθα διδομένη εἰκὼν.

Σῆτος	15,301,160
Ζακχαρις	7,884,812 (1)
Καφές	2,093,262
Ξυλεία	2,000,411
Ἄρουρα	1,086,558
Λοιπὰ γεωργικὰ προϊόντα	1,037,222
Πρόβατα	227,103
Βόες	140,048
Λοιπὰ ζῶα	164,929
Τυρὸς	108,111
Κηρὸς μελισσῶν	105,164
Λίπος	84,468
Λοιπὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα	349,676
Τόννοι	224,777
Ἰχθῦς ἀλίπαστοι	275,153
Χαβιάριον ἐρυθρὸν	113,251
Λοιπὰ προϊόντα ἀλιείας	307,125
Λοιποὶ δημητριακοὶ καρποὶ	624,724
Πέπερυ μέλαν	175,173
Ἄσπρα	235,465
Ἐλαια	63,764
Μέταλλα καὶ ὀρυκτὰ ἀκατέργαστα	364,738
	<hr/>
	32,986,994

Εἰσπράξεις ἐκ δασμῶν πληττόντων βιομηχανήματα.

Κατ' ἀκολουθίαν τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ 1910, ἦτοι δραχμαὶ 11.074.904¹ εἰσπράχθη ἐκ δασμῶν πληττόντων βιομηχανήματα παραγόμενα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐν τῷ τόπῳ, κατ' ἀκολουθίαν ἔχόντων ἐνδεχομένως προστατευτικὸν ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας χαρακτηρα. Τὸ ἕμισυ σχεδὸν τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσπράττεται ἐκ δασμῶν πληττόντων τὰ ὑφάσματα, ἦτοι..... δρ. 5,401,891

Τὸ ὑπόλοιπον δὲ ποσὸν τῶν δραχμῶν..... » 5,673,013 εἰσπράττεται ἐκ δασμῶν πληττόντων βιομηχανικῆς κατηγορίας, προστατευομένης κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐν Ἑλλάδι.

11,074,904

'Αποδόσεις ἐκ δασμῶν, προστατευόντων τὰς κυριωτέρας βιομηχανίας.

'Αλλ' ὅμως οὐχὶ πάντα τὰ ποσὰ ταῦτα εἰσπράττονται ἐκ δασμῶν φερόντων προστατευτικὸν χαρακτήρα. Τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἐξ ὑφασμάτων εἰσπραττομένων δασμῶν εἰσπράττεται ἐξ εἰδῶν οὐδόλως παραγομένων ἐν τῷ τόπῳ, ἐπομένως μηδαμῶς ἐχόντων προστατευτικὸν χαρακτήρα. Ὡσαύτως μέγα μέρος τοῦ ποσοῦ τῶν 5,673,013 δραχμῶν, τῶν εἰσπραττομένων ἐκ τῶν λοιπῶν βιομηχανικῶν εἰδῶν, εἰσπράττεται ἐκ δασμῶν, πληττόντων εἶδη, μὴ παραγόμενα ἐν τῷ τόπῳ, ἐπομένως ἐχόντων ἀπλῶς ταμιευτικὸν χαρακτήρα. Αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῶν δασμῶν, τῶν ἀφορώντων εἰς τὰς κυρίας βιομηχανίας τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος ἔχουσιν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς οὕτω κατὰ τὸ 1910.

	Εἰσπράξεις
— Νηματουργία.....	605,457
— Σαπωνοποιία.....	56,747
— Κηροποιία.....	58,626
— Χημικὰ προϊόντα.....	227.155
— Εἶδη ὑποδήσεως.....	8.197
— "Επιπλα.....	143,072
— Εἶδη πιλοποιίας.....	185,254
— Εἶδη ἐκ καννάβεως.....	226.095
— Χαρτοποιία.....	659,504
	2,170,107

Πιθαναὶ εἰσπράξεις ἐξ ὅλων τῶν ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας προστατευτικῶν δασμῶν.

Τὸ ὑπόλοιπον δὲ ποσὸν τῶν 3,502,906 εἰσπράχθη ἐκ βιομηχανημάτων μὴ παραγομένων κατὰ κανόνα ἐν τῷ τόπῳ, ἐπομένως ἐκ δασμῶν μὴ ἐχόντων προστατευτικὸν χαρακτήρα. Ἄλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν 2.170.107 δραχμῶν, τῶν εἰσπραχθεισῶν ἐξ εἰδῶν, ἀναγομένων εἰς τὰς προστατευόμενας βιομηχανίας, μέγιστον μέρος εἰσπράττεται ἐξ εἰδῶν μὴ παραγομένων ἐν τῷ τόπῳ, διότι εἶνε προφανές, ὅτι αἱ προστατευόμεναι παρ' ἡμῖν βιομηχανίαι δὲν παράγουσιν ἅπαντα τὰ εἰσαγόμενα σχετικὰ εἶδη. Καίτοι δὲ εἶνε σχεδὸν ἀδύνατον, ἄνευ ἰδιαίτερας ἐρεῦνης περὶ τοῦ χαρακτῆρος ἐκάστου δασμοῦ, τοῦ βαρύνοντος τὰς κλάσεις τῶν βιομηχανικῶν ἐμπορευμάτων, νὰ μορφώσωμεν ἀσφαλῆ γνώμην, δυνάμεθα ἐντὸς τῶν ὁρίων μεγίστης πιθανότητος νὰ ὑποστηρίξωμεν, ὅτι ἐκ τοῦ εἰσπραχθέντος κατὰ τὸ 1910 ποσοῦ τῶν 44 περίπου ἑκατομμυρίων μόλις περὶ τὰ δύο ἑκατομμύρια εἰσπράττονται ἐκ δασμῶν καθαρῶς προστατευτικῶν τῆς βιομηχανίας, τὸ ὑπόλοιπον δὲ ποσὸν τῶν 42 περίπου ἑκατομμυρίων εἰσπράχθη σχεδὸν κατὰ τὸ σύνολον ἐκ δασμῶν ταμιευτικῶν, ἢ προστατευτικῶν τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἐλάχιστον δὲ πολλοστῆμόριον ἐκ δασμῶν προστατευόντων ἴσως τὴν στοιχειώδη βιοτεχνίαν.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀφομοιώσεως τῶν δασμῶν α) ταμιευτικοὶ δασμοί.

Οὕτως ἐχόντων ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς τῶν πραγμάτων καθίσταται πρόδηλον, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου ταμείου τὸ πρόβλημα τῆς φορολογικῆς ἀφομοιώσεως στρέφεται κυρίως περὶ τὸ μέτρον, καὶ ὃ θέλουσιν ἀφομοιωθῆ οἱ ταμιευτικοὶ ἢ οἱ ὑπὲρ τῶν προϊόντων τῆς γῆς προστατευτικοὶ δασμοί, ἐν οἷς πρωτεύουσαν θέσιν κατέχει ὁ δασμὸς ἐπὶ τοῦ σίτου, διότι οἱ δασμοὶ οὗτοι παρέχουσιν εἰς τὸ Κράτος, ὡς ἐξετέθη, σχεδὸν τὸ σύνολον τῶν τελωνειακῶν εἰσπράξεων.

Τὸ μέτρον, εἰς ὃ θέλουσιν ἀνέλθῃ οἱ τοιοῦτοι δασμοὶ κατὰ τὴν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν θὰ ἐξαρτηθῆ πρωτίστως ἐκ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους, ἢ δὲ τοιαύτη ἀφομοίωσις παρίσταται μᾶλλον εὐχερῆς, διότι ἔνθεν μὲν οὐδεμίαν ἀπαιτεῖται προηγουμένως ἰδιαίτερα ἐρευνα τῶν ὄρων

1) Μέρος Α' σελ. 108.

τῆς παρ' ἡμῖν βιομηχανίας ἔνθεν δὲ ἡ μελέτη τῶν ὄρων, ὑφ' οὓς τελεῖ παρ' ἡμῖν ἡ παραγωγή τῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τὸ μέτρον τῆς εἰς αὐτὸ παρασχετέας δασμολογικῆς προστασίας δὲν παρουσιάζουσι σημαντικὰς δυσχερείας τοσούτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἐκ τῶν μετεχόντων καὶ προστατευτικοῦ χαρακτῆρος δασμῶν ἐπὶ τοῦ σίτου καὶ τῆς ξυλείας εἶνε σχεδὸν διαπεπιστωμένον ὅτι ὁ μὲν πρῶτος δύναται ἀζημίως νὰ ὑποβιβασθῆ, ὁ δὲ δεύτερος ἐπιβάλλεται νὰ μετριασθῆ πρὸς προστασίαν τῶν δασῶν (1) Κατὰ τὴν τοιαύτην δὲ ἀφομοίωσιν πρέπει νὰ ἔχωμεν διαρκῶς ὑπ' ὄψιν ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσιν αἱ ἀνάγκαι τοῦ Κράτους, ὀφείλομεν, ἀυξάνοντες τοὺς δασμοὺς ἐπὶ τῶν νέων ἐπαρχιῶν ἔνεκα τῆς μειώσεως τῆς ἐν αὐταῖς ἀμέσου φορολογίας νὰ μειώσωμεν τοὺς δασμοὺς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, οὐ μόνον διότι ἡ διαρρύθμισις τῆς ἀμέσου φορολογίας θέλει ἐπιβαρύνῃ αὐτὴν περισσότερον, ἀλλὰ διότι εἶνε ἀπολύτως δίκαιον ὅπως τὰ βάρη τῆς ὑπερόγκου ἐμμέσου φορολογίας φέρωσιν ἐν μέτρῳ καὶ αἱ νέαι χῶραι ἐκ στοιχειώδους πνεύματος ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἡ τύχη τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ σίτου.

Κυρίαν σημασίαν κέκτηται ἡ τύχη τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ σίτου κατὰ τὴν μέλλουσαν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν. Ὁ δασμὸς οὗτος, παρέχων εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα τὸ 1)3 καὶ πλέον τοῦ συνόλου τῶν τελωνειακῶν εἰσπράξεων, ἀνέρχεται κατὰ μέσον ὄρον εἰς 43 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ σίτου. Τὸ ποσὸν τοῦ εἰσερχομένου σίτου εἶνε γνωστὸν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ Κρήτῃ, εἰς τὰς ὑπολοίπους ὅμως χῶρας δὲν θὰ ἠδύνατο εἰσέτι εὐχερῶς νὰ ὑπολογισθῆ. Μετὰ πάσης πιθανότητος ὅμως ὑπολογίζεται, ὅτι τὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα περιελθόντα μέρη τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἡπείρου καίπερ παράγοντα ὡς κύριον προϊόν δημητριακοῦ καρπούς, δὲν εἶνε κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην σιτάρη, θὰ καθίστατο δὲ ἀναγκαῖα ἐν αὐταῖς ἡ εἰσαγωγή τοῦ ταύτου ἴσως τοῦ καταναλισκομένου σίτου, ἐτέρωθεν δὲ αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου καὶ ἡ Κρήτη θὰ ὑποχρεοῦνται ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ εἰσάγωσι τὸ μέγιστον τμῆμα τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν κατανάλωσιν ποσοῦ. Τὸ νέον Ἑλληνικὸν Κράτος ὀφείλει, ἂν μὴ νὰ μετριάσῃ, τοὐλάχιστον νὰ μὴ ἐπιδιώξῃ τὴν αὐξήσιν τῶν δυνάμει τῶν σήμερον ὑφισταμένων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις ἐπαρχίαις φορολογικῶν ὄρων πύρων αὐτοῦ ἐκ τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ σίτου, εἶνε δὲ δίκαιον ὅπως τὸ σήμερον ἐκ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν νέων χωρῶν εἰσπραττόμενον ποσὸν κατανείμῃ μεταξὺ ὄλων τῶν κατοίκων τοῦ Βασιλείου ἐπιθέτον τὸν αὐτὸν δασμὸν εἰσαγωγῆς σίτου δι' ὅλα τὰ τμήματα τοῦ Βασιλείου. Θὰ ἦτο ἄστοχον ἔάν τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ἐπιθυμοῦν ὅπως διατηρήσῃ τὰς μέχρι τοῦδε εἰσπράξεις αὐτοῦ ἐκ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν νέων χωρῶν διετήρῃ ἐν αὐταῖς τοὺς σήμερον ὑπάρχοντας διαφόρους δασμοὺς καὶ δὲν ἐπεβάρυνε τὰς νέας ἐπαρχίας ἔτι δὲ καὶ ἄδικον ἐκ λόγου στοιχειώδους ἀλληλεγγύης. Πρὸς κατάδειξιν τοῦ ἀστόχου τῆς διατηρήσεως διαφόρων δασμῶν εἰς τὸν σῖτον ἀνά τὰ διάφορα τμήματα τοῦ Βασιλείου ὁ εἰσηγητῆς τῆς παρούσης ἐκθέσεως ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ἐπὶ ὁ δύο γεγονότων, ἅτινα ἀντελήφθη ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις. Ἐνεκα τῆς μεταβατικῆς καταστάσεως, καθ' ἣν ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις διετηρήθη ὁ δασμὸς 11 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ σίτου, διενεργεῖται ἐν ταῖς νέαις χῶραις λαθρεμπόριον διὰ τῆς εἰσαγωγῆς σίτου ἐν αὐταῖς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπερ μετὰ ταῦτα ἀποστέλλεται εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα ἀτελῶς, λόγῳ τῆς διατάξεως, καθ' ἣν τὰ φυσικὰ προϊόντα τῶν νέων ἐπαρχιῶν, εἰσγόμενα εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα, δὲν ὑποβάλλονται εἰς δασμόν. Ὡσαύτως δὲ ὅτι ἡ τιμὴ τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἰδίως τοῦ σίτου ηὔξηθη ἐκ τῆς κερδοσκοπίας, προεξοφλοῦσης τρόπον τινα τὴν μέλλουσαν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν. Ἀμφότερα τὰ γεγονότα ταῦτα δεικνύουσιν ὅτι καὶ ἐκ τεχνικῶν ἔτι λόγων οὐδαμῶς συμ-

1) Μέρος Α' σελ. 114—117

2) Μέρος Α. σελ. 105—109.

φέρει ἢ διατήρησις διαφόρων δασμῶν ἐπὶ τοῦ σίτου ἀνά τὰ διάφορα τμήματα τοῦ Βασιλείου. Πρέπει ὅμως πρὸ πάσης αὐξήσεως τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ σίτου ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις νὰ ληφθῶσιν ὅλα τὰ ἐν ἄλλῃ χώρῃ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ὑποδειχθέντα μέτρα, ἵνα μὴ ἡ αὐξήσις αὕτη ἀποβῆ ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτητῶν μεγάλων κτημάτων καὶ ἰδίως τῶν τοιφλικίων, οὕτω δὲ δυσχερανθῆ τὸ μέγα ἔργον, ὅπερ ἐπιβάλλεται πρὸς ρύθμισιν καὶ κατανομήν τῆς ἰδιοκτησίας τῆς γῆς.

Ἡ τύχη τῶν λοιπῶν ταμειυτικῶν δασμῶν.

Ἐσαύτως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀπόψεως θέλει κριθῆ καὶ ἡ τύχη τῶν λοιπῶν ταμειυτικῶν δασμῶν. Πρέπει ὅμως ἐν τούτῳ νὰ ἔχωμεν διαρκῶς ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὴν ἐπιβαλλομένην φορολογικὴν ἀφομοίωσιν καὶ μεταρρυθμίσειν ὀφείλομεν νὰ προβῶμεν μετὰ γενναιοῦτος εἰς τὸν ὑποβιβασμὸν τῶν ταμειυτικῶν δασμῶν, τῶν πληττόντων εἶδη πρώτης ἢ μέσης ἀνάγκης, οὐ μόνον διότι ἡ ἐπιβαλλομένη φορολογικὴ μεταρρύθμισις, ὡς διὰ μακρῶν ἐν τῇ εἰσηγήσει ταύτῃ ἀπεδείχθη, δεόν νὰ τείνῃ εἰς τὴν σημαντικὴν μείωσιν τῆς ἐμμέσου ἡμῶν φορολογίας, ἀλλὰ διότι ὡσαύτως ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ θὰ εὐδωθῶσιν ἐκ τῶν τοιούτων ὑποβιβασμῶν καὶ αὐτὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου ταμείου, ἅτινα σήμερον σφαγιάζονται ἐξ ἀλόγων ὑπερταμειυτικῶν δασμῶν, ἀναστελλόντων [τὴν εὐρεῖαν κατανάλωσιν.

Ἡ ἀφομοίωσις τῶν ἐπιπέ τῆς βιομηχανίας προστατευτικῶν δασμῶν.

Ἐνῶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ταμειυτικούς, ἢ τοὺς ἔχοντας σχέσιν πρὸς τὴν προστασίαν τῶν προϊόντων τῆς γῆς δασμούς, ἢ ἀναθεώρησις καὶ ἀνασύνταξις τοῦ ἡμετέρου δασμολογίου ἐντὸς βραχείου χρόνου ἀποτελεῖ μᾶλλον εὐχερὲς ἔργον, σπουδαιόταται παρουσιάζονται δυσχέρειαι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας τεθειμένων δασμῶν (1). Αἱ δυσχέ-

(1) Ἐν ἄλλῃ χώρῃ τῆς παρουσίας εἰσηγήσεως κατεδείχθη τὸ παράλογον τῶν ἡμετέρων προστατευτικῶν τῆς βιομηχανίας δασμῶν, ὑπεδείχθησαν δὲ οἱ κανόνες, οἵτινες δεόν νὰ κρατήσωσιν πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ δικαίου μέτρου τῆς χρηρηγητέας προστασίας. Ἐνταῦθα δεόν καὶ πάλιν νὰ σημειωθῆ ἐν παρόδῳ ἀπλῶς μόνον τὸ μέγεθος τῶν ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας δασμῶν, ἵνα καταδειχθῶσιν οἱ ἰσχυρισμοὶ ἡμῶν. Τὸ μέγεθος τῶν δασμῶν ἐξευρέθη ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν τιμῶν, ὡς δίδει ἡμῖν τὸ δελτίον τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Ἀναλογία δασμοῦ πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν βιομηχανημάτων ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν

Νηματουργία.....	41.4
Σαπωνοποιία	75.8
Κηροποιία.....	138.6
Χημικὰ προϊόντα	34.5
Εἶδη ὑποδήσεως	134.5
Ἐπιπλα.....	86.3
Εἶδη πιλοποιίας	72.0
Εἶδη ἐκ καννάβεως	48.2
Χαρτοποιία.....	38.8
Ἐφαντουργία	31.7

Ἐὰν δὲ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ παρατιθέμενοι ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὴν ἀναλογίαν τοῦ δασμοῦ πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν βιομηχανημάτων ἐν ἑκάστη προστατευομένη κ α τ η γ ο ρ ι α κατὰ μέσον ἔθρον, εὐχερῶς διαγιγνώσκεται ὅτι ἐν ἑκάστη προστατευομένη κ λ α σ ε ι ὁ δασμὸς ἀνέρχεται πολλάκις εἰς μείζον ποσόν. Τέλος δὲ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι αἱ τιμαὶ ἄς δίδει ἡμῖν τὸ δελτίον τῆς στατιστικῆς εἰσὶ πολὺ μεγαλειότεραι τῶν πραγματικῶν (Μέρος Α' σ. 97) ἀσφαλῶς παρέπειαι ὅτι οἱ ἡμέτεροι δασμοὶ ἀνέρχονται εἰς ὕψη δυσθεώρητα, τῶ ἔντι δὲ εὐρηνται ἐν τῷ ἡμετέρῳ δασμολογίῳ δασμοὶ ἀνερχόμενοι εἰς ἰσοῦ καὶ πλέον ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.

ρειαι δὲ αὐται οὐδαμῶς προκύπτουσιν ἐκ τοῦ ἐνδεχομένου κινδύνου μειώσεως τῶν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἀποδόσεων, διότι, ὡς ἐλέχθη ἀμέσως ἀνωτέρω, ἐλάχιστον μέρος τῶν ἐκ τῶν τελωνείων εἰσπράξεις τοῦ Δημοσίου προέρχονται ἐκ καθαρῶς προστατευτικῶν δασμῶν· ἄλλως δὲ ἡ ὑποβίβασις τῶν τοιούτων δασμῶν εἰς τὸ δίκαιον μέτρον θέλει ἐπιφέρει μᾶλλον αὔξησιν τῶν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ταμείου ἀποδόσεων· αἱ δυσχέρειαι προκύπτουσι λόγῳ τῆς ἐπιδράσεως, ἣν ἤθελεν ἀσκήσῃ τοιοῦτος ὑποβίβασμός τῶν δασμῶν ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς βιομηχανίας, ἀπαιτεῖται δὲ πᾶσα περίσκεψις καὶ πᾶσα προσοχή, ἵνα μὴ προβῶμεν ἐπὶ τὸ ἔργον ἐπιπολαίως καὶ ζημιώσωμεν τούτου ἕνεκεν ὑπατα συμφέροντα τῆς χώρας.

Ἐπιβαλλομένη ἀναθεώρησις τῆς γενόμενης ἐργασίας.

Διὰ μακρῶν ἐξετέθη, ὅτι τὸ πόρισμα τῆς ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ δασμολογίου ἐπιτροπῆς δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις ἀναθεωρήσεως τῶν ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας δασμῶν, διότι μέχρι τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς δὲν κατωρθώθη ἡ ἀκριβὴς διηρένησις τῶν ὄρων, ὅφ' οὐδὲ λειτουργεῖ ἡ παρ' ἡμῶν βιομηχανία, οὐδὲ καθωρίσθησαν τὰ μέτρα τῶν προστατευτικῶν δασμῶν, οὐδὲ ἡ διάρκεια αὐτῶν, οὐδὲ ἡ πρόοδος τῶν διαφόρων βιομηχανιῶν ὑπὸ τὸ Κράτος τῶν ὑφισταμένων δασμῶν (1). Ἐκτὸς τῆς ἐπαρκοῦς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον διερευνήσεως ἐλαχίστων δασμῶν προστατευτικῶν τῆς βιομηχανίας ἡ ἐπιτροπὴ δὲν κατέλειπεν ἡμῶν ἐργασίαν δυναμένην νὰ θεωρηθῇ ὡς τελειωτικὴ καὶ ἐφ' ἧς θὰ ἡδυνάμεθα νὰ στηρίξωμεν ἐλαττώσεις δασμῶν κατὰ τὸ ἐπιβαλλόμενον μέτρον. Πᾶσα αὐθαίρετος ἐλάττωσις δασμῶν, θεμιμένων ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας, ἢ ἤθελεν ἐξιχθῆ ὑπὲρ τὸ ἐπιβαλλόμενον μέτρον, οὕτω δὲ θὰ ἐβλάπτοντο ἄνευ λόγου ὀργανικῶς βιώσιμοι βιομηχανία ἐπὶ ἀνυπολογίστῳ ζημίᾳ τῶν καθολικῶν συμφερόντων τῆς χώρας, ἢ δὲν θὰ ἐξικνεῖτο εἰς τὸ προσῆκον μέτρον, ὅποτε ὁ ὑποβίβασμός αὐτῶν θὰ καθίστατο σχεδὸν ἀνωφελής, διότι θὰ ἀπῆργοντο καὶ πάλιν ἄνευ τινὸς ἀμίλλης καὶ συναγωνισμοῦ τὰ ξένα ἐμπορεύματα ἀπὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν χώραν, οὐδεμία δὲ τούτου ἕνεκεν ἤθελε σχεδὸν ἐπέλθῃ ὑποτίμησις τῶν τιμῶν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων, θὰ ἐξηκολούθουν τὰ ἀδικαιολόγητα κέρδη καὶ προνόμια καὶ τελικῶς θὰ ἐμειοῦντο καὶ αἱ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἀποδόσεις ἄνευ τινὸς ὠφελείας. Ἐτέρωθεν παραμένουσιν ὡσαύτως ἐντελῶς ἀνεξερεύνητοι αἱ συνθήκαι τῶν νέων χωρῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν βιομηχανίαν, ἢ ἔρευνά τῶν ὁποίων καθίσταται ἀναπόφευκος διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μέτρου τῶν δασμῶν καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον. Ἡ λεπτομερὴς ἐξέτασις τῶν συνθηκῶν, αἵτινες παρουσιάζονται ἐν ταῖς νέαις χώραις, ἢ ἔρευνα τῶν ὑφισταμένων ἐν ταύταις βιομηχανιῶν καὶ οἱ ὅροι, ὅφ' οὐδὲ αὐταὶ λειτουργοῦσιν, ἢ ὑπαρξίς πρώτων ὑλῶν καὶ κινητηρίου δυνάμεως καὶ τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, εἰσὶν ἐντελῶς ἀνεξερεύνητοι, εἶνε δὲ προφανές, ὅτι μόνον διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν συνθηκῶν ἐν τῷ παλαιῷ καὶ νέῳ Βασιλείῳ θὰ ἐξευρίσκοντο ἀσφαλῶς οἱ ὅροι, ὅφ' οὐδὲ δέον νὰ παρασχεθῇ προστασία εἰς τὴν βιομηχανίαν ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνικῷ Κράτει. Ἄλλ' ἐνῶ ἀναγνωρίζεται ἡ ἀδυναμία ἡμῶν ὅπως ἀμέσως καὶ ἄνευ διεξοδικῆς ἐρεύνης τῶν τῆς βιομηχανίας συνθηκῶν ἐν τε τῷ παλαιῷ καὶ τῷ νέῳ Βασιλείῳ κανονίσωμεν τοὺς ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας προστατευτικούς δασμούς, πρέπει νὰ ἐξαρθῇ συγχρόνως, ὅτι οὐ μόνον χάριν τῆς φορολογικῆς ἀφομοιώσεως, ἀλλὰ κυρίως χάριν τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας τοῦ τόπου, εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη ὅπως ἀμέσως καὶ ἄνευ χρονοτριβῆς ἐξετασθῶσιν ἀρτίως οἱ ὅροι οὗτοι, ἵνα ἐντὸς βραχέος διαστήματος δυνηθῶμεν νὰ κανονίσωμεν αὐτοὺς εἰς τὸ προσῆκον μέτρον, τοσοῦτ' μᾶλλον, ὅσῳ διότι εὐρυνομένης τῆς καταναλώσεως διὰ τῆς προσκλήσεως νέου ἐδάφους καὶ τοῦ διπλασιασμοῦ σχεδὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων—ἀνοίγονται νέοι εὐνοϊκώτατοι ὀρίζοντες εἰς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν βιομηχανίαν, καθιστῶντες οὐ μόνον περιττὴν ἀλλὰ καὶ βλαβερὰν αὐτῇ ταύτῃ τῇ βιομηχανίᾳ τὴν ὑπαρξίαν προστατευτικῶν δασμῶν ὑπερβαινόντων τὸ προσῆκον μέτρον. Ἡ ἀνασύστασις τῆς ἐπὶ τοῦ δασμολογίου

ἐπιτροπῆς ἐπὶ ἄλλων βάσεων καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἐργαζομένης εἶνε ἐπιβαλλομένη ἀνάγκη πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀτελοῦς ἐργασίας τῆς πρώτης, διότι, ἄνευ ἐρεύνης ὑπευθύνου τρόπου τινὰ εἰς τὰ ἄπειρα παρουσιαζόμενα τεχνικὰ ζητήματα, θὰ καταλήγωμεν εἰς αὐθαιρεσίας, τὰς ὁποίας δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δεχθῆ ἡ Βουλὴ κατὰ τὸν κανονισμόν τῶν τοιοῦτων προστατευτικῶν δασμῶν. Μέχρι δὲ τῆς περατώσεως τῆς τοιαύτης ἐργασίας ἡ εἰσαγωγή τοῦ ὑπάρχοντος βιομηχανικοῦ δασμολογίου θὰ ἐπετρέπετο ἴσως μόνον, ἐφ' ὅσον ὡς πρόγραμμα ἀνεγράφετο ὡς πρῶτον καὶ κύριον ἔργον ἡ ὑποβίβασις τῶν βιομηχανικῶν δασμῶν εἰς τὸ προσῆκον καὶ ὑπεδεικνύετο σαφῶς τοῦτο, ἵνα μὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δασμῶν τούτων, θεωρηθησομένων τυχόν ὡς διαρκῶν, ἤθελον δημιουργηθῆ καὶ ἕτερα συμφέροντα ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις.

ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΤΤΟΥΣΗΣ ΤΑΣ ΥΠΕΓΓΥΟΥΣ ΠΡΟΣΟΔΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἡ διαφύθμισις τῶν ὑπεγγύων προσόδων ἀποκλείει τὴν ἐν παντὶ ἄμεσον φορολογικὴν ἀφομοίωσιν καὶ ἀνάπλασιν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μετὰ τῶν δανειστῶν τοῦ Κράτους διαρρυθμίσεως ἡ Διεθνῆς Οἰκονομικῆ Ἐπιτροπὴ, κυρίως ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι δικαιούται εἰς διανομὴν τῶν πλεονασμάτων τῶν ὑπεγγύων προσόδων, κέκτηται τὸ λίαν ἐπαχθές διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δικαίωμα ὅπως ἐξαρτᾷ ἐκ τῆς συναίνεσεως αὐτῆς πᾶσαν διαρρύθμισιν τῶν φορολογικῶν νόμων, τῶν διεπόντων τὰς ὑπεγγύους προσόδους ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, τῶν ὁποίων τὰ πλεονάσματα διανέμονται μετὰ τοῦ Κράτους καὶ τῶν δανειστῶν. Τούτου ἕνεκεν ἀποβαίνει σχεδὸν ἀδύνατος ἡ ἐν τῷ νέῳ Ἑλληνικῷ Κράτει ἄμεσος καὶ ριζικωτέρα ἀνάπλασις τῶν προσόδων, αἰτινές εἰσιν ὑπέγγυοι, ἡ δὲ βαθυτέρα φορολογικὴ μεταρρύθμισις καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ὑπεγγύους προσόδους καθίσταται ἐκ τοῦ λόγου τούτου δυσχερεστάτη ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον διακανονισθῆ ἐπὶ ἐτέρων βάσεων αἱ σχέσεις ἡμῶν πρὸς τοὺς δανειστάς τοῦ Κράτους. Κατ' ἀκολουθίαν ἐν πολλοῖς ἀποκλείεται ἡ ἄμεσος φορολογικὴ ἀφομοίωσις καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς προσόδους ταύτας, διότι δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον ὅπως τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι πλημμελές ἐν πολλοῖς σύστημα φορολογίας, τὸ ἀφορῶν εἰς τὰς ὑπεγγύους, ἐφαρμόσωμεν ἀνεξελέγκτως εἰς τὰς νέας χώρας, ὧν αἱ πρόσοδοι δὲν εἶνε ὑπέγγυοι, ὀφείλομεν ἄρα ἐν τισὶ νὰ μὴ ἐπιδιώξωμεν τὴν φορολογικὴν ἀφομοίωσιν, ἐφόσον δὲν δυνάμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ κανονίσωμεν αὐτοβούλως τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι σχετικὴν φορολογίαν.

Ἀνάγκη κανονικῶν μετὰ τῶν δανειστῶν σχέσεων.

Ἄλλ' ὅμως ὁ ὑφιστάμενος οὗτος περιορισμὸς ἐν τῷ ἐλευθέρῳ καὶ αὐτοβούλῳ κανονισμῷ τῶν ὑπεγγύων προσόδων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι πρέπει νὰ ἐπιστήσῃ ἀμείωτον τὴν προσοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὅπως ὅσα τὸ δυνατόν ταχύτερον προβῆ εἰς τὸν διακανονισμόν τῶν μετὰ τῶν δανειστῶν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος σχέσεων, ἐν τούτῳ δέ, ἐφ' ὅσον ἄλλως ἠέλομεν μετέλθῃ πολιτικὴν ἐλευθέραν καὶ ἄνευ προκαταλήψεων, θὰ εὕρωμεν προθύμους τοὺς δανειστάς τοῦ Κράτους, τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα οὐ μόνον ἕνεκα τῆς δημιουργηθείσης νέας καταστάσεως, ἀλλὰ προσέτι καὶ ἐξ ἀποδειχθέντων μειονεκτημάτων ἐνίων τῶν ὑπεγγύων προσόδων, ὡσαύτως ἐπιβάλλουσιν ἄμεσον τὴν συνεννόησιν. Ὑπὸ οἰονδήποτε τύπον καὶ ἂν ἤθελον ἐπέλθῃ ὁ τοιοῦτος διακανονισμὸς τῶν σχέσεων ἡμῶν πρὸς τοὺς δανειστάς τοῦ Κράτους, εἶνε ἀπαραίτητον ὅπως τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἀνακτήσῃται ἀπόλυτον τὴν ἐλευθερίαν ὅπως διαρρυθμίζῃ ἐκάστοτε τὸ σύστημα τῶν ὑπεγγύων προσόδων, τὸ ὁποῖον ἄλλως, ὡς ἐν ἄλλῳ τμήματι τῆς εἰσηγήσεως ταύτης ἐγένετο καταληπτόν, εἶνε ἐν πολλοῖς πλημμελέστατον καὶ ἀπρηχαιωμένον, ἐπιβάλλον δὲ πολλακίς ἀφόρητα βάρη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, καὶ μὴ ἐξασφαλίζον τοῦλάχιστον τὴν ἀνάλογον προοδευτικὴν αὔξησιν τῶν προσόδων ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Ἐφ' ὅσον δὲ παραμένει ἀβέβαιος ὁ χρόνος, καθ' ὃν

ἤθελεν ἐπιτευχθῆ ὁ τοιοῦτος διακανονισμός, τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὀφείλει ν' ἀπόσχη ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὰς νέας χώρας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου τὸ μὴ ἄριστον σύστημα φορολογίας ἐπὶ τῶν εἰδῶν, ἅτινα ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι εἰσὶν ὑπέγγρα εἰς τοὺς δανειστάς τοῦ Κράτους, ἐφ' ὅσον ἡ φορολογία εἶνε προφανῶς ἀτελεστάτη καὶ ἐπιζήμια διὰ τὰ συμφέροντα τῆς χώρας, οὐδαμῶς δὲ πρέπει νὰ δεσμευθῆ, ὡς ἐλέχθη, ἐκ τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἀναγκαστικῶς ὑφισταμένου ἕνεκα τῶν παραχωρηθέντων προνομίων εἰς τοὺς δανειστάς τοῦ Κράτους. Ἡ τοιαύτη φορολογικὴ ἀφομοίωσις μέλλει νὰ ἐπέλθῃ μόνον ὅταν ἀνακτήσῃ ἡ Ἑλλάς πλήρη τὴν φορολογικὴν αὐτῆς αὐτονομίαν.

Α') ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΕΝ Τῇ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑῖ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΠΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΟΥ

Ἀφομοίωσις τῆς φορολογίας καπνοῦ καὶ σιγαροχάρτου.

Ἐκ τῶν κυριωτέρων προσόδων, τῶν ὑπεγγύων εἰς τοὺς δανειστάς τοῦ Κράτους, εἰσὶν ἡ ἐκ τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ πρόσδοδος, ἡ εἰσπραττομένη διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν ταινιῶν, ἔτι δὲ καὶ αἱ εἰσπράξεις ἐκ μονοπωλίου τοῦ σιγαροχάρτου, ἀμφοτέρων δὲ τῶν προσόδων τούτων τὰ πλεονάσματα διανέμονται μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῶν δανειστῶν, κατ' ἀκολουθίαν δὲ πᾶσα μεταρρύθμισις ἢ τροποποίησις τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένης φορολογίας ἐξαρτᾶται κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Διεθνούς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Προτιμητέον τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι σύστημα τῶν ταινιῶν.

Μεταξὺ τοῦ ἐν ταῖς νέαις χώραις ὑφισταμένου μονοπωλίου τοῦ καπνοῦ (1) καὶ τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι (2) καὶ τῇ Κρήτῃ (3) ὑφισταμένου συστήματος τῆς διὰ τῶν ταινιῶν εἰσπράξεως τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ, κρίνεται ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ προτιμητέον τὸ σύστημα τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, τούτου δ' ἕνεκα δέον τὸ ἐν λόγῳ σύστημα νὰ εἰσαχθῆ καὶ ἐν ταῖς νέαις χώραις τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, καταργουμένου ἐν αὐταῖς τοῦ μονοπωλίου, οὗ ἡ λήξις ἐπέρχεται ταχύτατα. Ἡ εἰς τὸ μονοπώλιον τοῦ καπνοῦ μετάβασις τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, καίτοι θὰ παρεῖχεν ἴσως μείζονα πλεονεκτήματα (4), ἰδίως νῦν, ὅποτε εὑρηται ὑφιστάμενον τοῦτο ἐν ταῖς νέαις χώραις, θὰ παρηκολουθεῖτο ὑπὸ σημαντικωτάτων δυσχερειῶν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, διότι ἡ μὲν διὰ Ἐταιρείας ἐκμετάλλευσις τοῦ μονοπωλίου κρίνεται παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ ἀπολύτως ἀπορριπτέα, ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ Κράτους διοργανώσις μονοπωλίου καθ' ἣν ἐποχὴν οὐσιαστικώτερα ἐπιβάλλονται ἄλλαι μεταρρυθμίσεις ἐν τῷ ὅλῳ φορολογικῷ συστήματι, θὰ ἀπησχόλει ὑπερμέτρως τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Ἄλλως ὑπεδείχθη, ὅτι τὸ διὰ τῶν ταινιῶν σύστημα εἰσπράξεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ, τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφιστάμενον, ἀποδίδει ὑπὲρ τοῦ δημοσίου Ταμείου ἰκανοποιητικωτάτας εἰσπράξεις, ἡ δὲ ἐπιβάρυνσις τῶν κατοίκων κατὰ κεφαλὴν δὲν ὑστερεῖ τῆς ἐπιβαρύνσεως, ἣτις ὑφίσταται εἰς τὰ παραδεξάμενα τὸ μονοπώλιον Κράτη (5), τούτου δ' ἕνεκα τὸ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος σύστημα δὲν δύναται κατ' ἀρχὴν νὰ θεωρηθῆ ἐπιζήμιον διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου.

Φορολόγησις τοῦ καπνοῦ κατὰ ποιότητας.

Ἄλλ' ὅμως τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφιστάμενον σύστημα φορολόγησεως τῆς κατανα-

- (1) Μέρος Β' σ. 69 ἐπ.
- (2) Μέρος Α' σ. 168 ἐπ.
- (3) Μέρος Β' σ. 26 ἐπ.
- (4) Μέρος Α' σ. 170.
- (5) Μέρος Α' σ. 170.

λώσεως τοῦ καπνοῦ παρουσιάζει τὴν κυριωτάτην ἔλλειψιν, ὅτι κατὰ τὴν διὰ ταινιῶν φορολόγησιν τοῦ καπνοῦ οὐδεμία γίνεται διάκρισις κατὰ ποιότητας καὶ συσκευὴν, τούτου δ' ἕνεκα τὸ φορολογικὸν βᾶρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως ἐπιτίθεται ἀνίσως, βαρύνονται δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ φόρου καταναλώσεως οἱ ἀσθενεῖς καὶ οἱ ἰσχυρότεροι καταναλωταί, εἶνε δὲ προφανεῖς, ὅτι, τοιοῦτοτρόπως μειοῦνται, ἢ δὲν αὐξάνονται ἐπαρκῶς καὶ αἱ εἰσπράξεις τοῦ Δημοσίου, ὑποθαλασσομένου τοῦ λαθρεμπορίου καὶ περιοριζομένης τῆς καταναλώσεως. Τούναντίον ἐν ταῖς νέαις χώραις διὰ τοῦ μονοπωλίου τοῦ καπνοῦ ὀρίζονται πλεῖστα ποιότητες καὶ διάφοροι τιμαὶ εἰς τὰ μονοπωλιακὰ εἶδη, ὑπεδείχθη δὲ ὅτι τὸ τουρκικὸν μονοπώλιον παρέχει τῷ λαῷ τὰς κατωτέρας ποιότητας εἰς τιμὴν πολλῶν ἐλάσσονα τοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένου φόρου. Καὶ ἡδύνατο μὲν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, μὴ ὑφισταμένων πολλῶν καὶ πολλῶν ἀπ' ἀλλήλων ἀπεχουσῶν ποιότητων, ἡ διάκρισις ποιότητων θ' ἀπέβαιεν ἴσως ἄνευ σπουδαίου ἀποτελέσματος, νῦν ὅμως, δυναμένων νὰ διακριθῶσιν πολλῶν ποιότητων ἐν τῷ καπνῷ τῶν νέων ἐπαρχιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, παρίσταται μᾶλλον ἐπιβαλλομένη ἡ φορολόγησις τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ ἀναλόγως τῶν ποιότητων καὶ τῆς συσκευῆς. Ἡ κατὰ ποιότητας καὶ συσκευὴν φορολόγησις τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ συντελεῖται εἰς ὄλας τὰς χώρας, ἔνθα ἰσχύει τὸ ἡμέτερον σύστημα, ἰσχυε δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Τουρίκῃ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ μονοπωλίου, (1) δὲν παρουσιάζει δὲ ἀνυπερβλήτους τεχνικὰς δυσχερείας. Ἄλλως ἢ δι' ἐλαφροτέρου φορολογικοῦ ὅρου φορολόγησις τῶν κατωτέρων ποιότητων θὰ ἐμείου τὸ λαθρεμπόριον τοῦ καπνοῦ, θὰ ἐπέτρεπε δὲ τὴν διὰ βαρυτέρου φορολογικοῦ ὅρου φορολόγησιν τῶν ἀνωτέρων ποιότητων, θὰ καθίστατο δὲ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τὸ ὅλον σύστημα ἐλαστικώτερον, ἐπιτρέπον τὴν σημαντικὴν ἐν τῷ μέλλοντι αὐξήσιν τῶν δημοσίων εἰσπράξεων.

Β') ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΕΝ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ.

Ἀποκλείεται ἡ ἕμισις ἀφομοίωσις.

Ἡ μεταξὺ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν νέων χωρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἀντίθεσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τῆς καταναλώσεως τοῦ πετρελαίου εἶνε μεγίστη. Ἐν ᾧ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι τὸ πετρελαίον πωλεῖται ὑπὸ τοῦ μονοπωλίου πρὸς 1,30 κατ' ὀκάν, καταβάλλον οὕτω φόρον ἀνερχόμενον εἰς 250 ο)ο περίπου ἐπὶ τῆς ἀξίας του, (2) ἐν ταῖς νέαις χώραις τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἡ τιμὴ τοῦ πετρελαίου ἀνέρχεται εἰς τὸ τρίτον μὲν τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι τιμῆς, καταβάλλον ἀπλῶς μόνον τὸν εἰσαγωγικὸν δασμὸν 11 ο)ο.

Εἶνε προφανές, ὅτι θὰ ἦτο ἀληθὲς σφάλμα, ἐὰν προκειμένου περὶ εἵδους πρωτίστης ἀνάγκης ἠθέλομεν εἰσαγάγῃ τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι μονοπωλιακὴν τιμὴν καὶ εἰς τὰς νέας χώρας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, τοσούτω μᾶλλον καθ' ὅσον ὑπεδείχθη, ὅτι ἡ ὑπέρμετρος ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι φορολογία τοῦ πετρελαίου, καταθλίβουσα τὸν λαόν καὶ στεροῦσα αὐτὸν εἵδους πρωτίστης ἀνάγκης, ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐπιφέρει μείωσιν τῶν δημοσίων εἰσπράξεων. (3) Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐν καθίστατο ἀμέσως δυνατόν, κατόπιν συννοήσεως μετὰ τῆς Διεθνούς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ μετριάσωμεν εἰς πολλῶν ὀλιγώτερον τὸν ἐπὶ τοῦ πετρελαίου φόρον, ὅποτε ἄλλως κατ' οὐσίαν οὐδεμίαν θὰ εἶχε πλέον ἔννοιαν καὶ τὸ μονοπώλιον τοῦ πετρελαίου. Οὕτω θὰ ἐδημιουργεῖτο καθ' ὄλην τὴν νέαν Ἑλλάδα μεταβατικὴ τις κατάστασις ἐν τῇ φορολογίᾳ τοῦ πετρελαίου, ἥτις θὰ ἔφερε σὺν τῷ χρόνῳ, ἐφ' ὅσον θὰ ἐπέτρεπον τοῦτο τὰ συμφέροντα

(1) Μέρος Β'. σελ. 69.

(2) Μέρος Α' σελ. 186=189, 192=193.

(3) Μέρος Α' σ. 188.

τοῦ Δημοσίου Ταμείου, εἰς ὄλοσχερῆ σχεδὸν κατάργησιν τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ πετρελαίου, ὅστις ἀποτελεῖ φόρον ἐξόχως βαρῦν καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ἔχη θέσιν ἐν ἀρτίῳ δημοσιονομικῷ συστήματι. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐκ τῶν πρὸς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν ἐπιτροπὴν σχέσεων ἡμῶν δὲν θὰ καθίστατο δυνατὴ ἀμέσως ἡ τοιαύτη συνεννόησις, πρέπει ἐν ταῖς νέαις χώραις νὰ ὀρισθῇ εἰσαγωγικὸς δασμὸς ἀνώτερος μὲν τοῦ σήμερον ὑφισταμένου 11 ο), πολὺ ὅμως ἀπέχων τῆς ἐπιβαρύνσεως, ἣτις ὑφίσταται ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.

Παρατηρήσεις.

Αἱ νέαι ἐπαρχίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὀφείλουσαι πρὸς δίκαιον κανονισμὸν τῶν φορολογικῶν βαρῶν ν' ἀποδεχθῶσιν αὐξήσιν τῆς ἐμμέσου αὐτῶν φορολογίας, δὲν θὰ ἠδύναντο εὐλόγως ν' ἀποκρούσωσι τὴν αὐξήσιν τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ πετρελαίου, δικαίως ὅμως θὰ ἐξανίσταντο, ἐὰν εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε ἐπεβάλλετο βαρύτερος φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως εἰδους πρωτίστης ἀνάγκης, ὅστις δὲν δύναται νὰ ἔχη ὑπόστασιν εἰ μὴ μόνον ἐν φορολογικῷ συστήματι, ἀποκλείοντι πᾶσαν αὐξήσιν ἐτέρου φόρου πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν κενῶν ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ, συστήματι ἀπολέσαντι πᾶσαν ἐλαστικότητα καὶ μὴ ἐπιδεκτικῷ δικαιότερου κανονισμοῦ τῶν φορολογικῶν βαρῶν. Ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ ἡμέτερον σύστημα, ὡς δι' ὅλης τῆς γενομένης μέχρι τοῦδε εἰσηγήσεως κατεδείχθη, παρέχει πᾶσαν βάσιμον ἐλπίδα, ὅτι δι' ὀρθῆς διαρρυθμίσεως αὐτοῦ δύναται νὰ δώσῃ πολλῶν πλεόνα καὶ δικαιότερον εἰς τὸ Δημοσίον Ταμεῖον δὲν ἐπιτρέπεται ἡμῖν, ὅπως δημιουργοῦντες Νέαν Ἑλλάδα, φορτώσωμεν εἰς αὐτὴν φόρους οὐδόλως δικαιολογουμένους, ἐπὶ τῷ φόβῳ ὅτι ἐνδέχεται νὰ ὑπάρξῃ ἔλλειμμα ἐν τῷ νέῳ προϋπολογισμῷ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τοιοῦτος δὲ κατ' ἐξοχὴν μισητὸς φόρος, καὶ δικαίως, εἶνε ὁ ὑπέρογκος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ πετρελαίου, ὁ ὑφιστάμενος ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι. Τοῦναντίον ὀφείλομεν, σκεπτόμενοι ἀντιθέτως, νὰ μετριάσωμεν τοὺς ἐμμέσους ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόρους, οἵτινες ἀπὸ οὐδεμιᾶς δικαιολογούνται ἀπόψεως, τὸ παρουσιασθησόμενον δὲ τυχὸν ἔλλειμμα εἰς τὰς ἀποδόσεις τοῦ Δημοσίου Ταμείου θὰ ζητήσωμεν κατόπιν νὰ ἀναπληρώσωμεν δι' αὐξήσεως ἐκείνων τῶν φόρων, οἵτινες συμφώνως πρὸς τὴν φορολογικὴν ἰσότητα καὶ δικαιοσύνην εἶνε ἐπιδεκτικοὶ αὐξήσεως.

Γ) ΛΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.

Ἐπιβάλλεται ἡ εἰσαγωγή τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι περὶ χαρτοσήμου νομοθεσίας.

Ἐν ἄλλῳ τμήματι τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἐκτενῶς κατεδείχθη, ὅτι τὰ παρ' ἡμῖν τέλη χαρτοσήμου, δι' ὧν εἰσπράττονται οὐ μόνον τὰ κυρίως τέλη (1) (δικαστικά, διοικητικά καὶ πάσης ἄλλης φύσεως), ἀλλ' ὡσαύτως καὶ τὰ ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν τέλη, ὡς καὶ μέρος τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν, τ' ἀπαρτίζοντα ἀληθεῖς φόρους ἐπὶ τῶν κεφαλαίων (2), εἰσὶν ἐπιθετικῶς ἀνίσως, ὑπεδείχθησαν δὲ αἱ ἐπιβαλλόμεναι ριζικαὶ μεταρρυθμίσεις, ἐξαρτώμεναι ἐκ τῆς συναινεσεως τῆς Διεθνούς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, παρ' ἣ αἱ ἀποδόσεις ἐκ τελῶν χαρτοσήμου εἰσὶν ὑπέργυοι, διανεμομένων τῶν ἐκ τούτου πλεονασμάτων μεταξύ τοῦ Κράτους καὶ τῶν δανειστῶν. Ὡσαύτως ἐγένετο καταληπτόν, ὅτι ἡ Τουρκικὴ νομοθεσία περὶ τελῶν χαρτοσήμου εἶνε οὐ μόνον ἀνισωτέρα καὶ βαρυτέρα τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐν τοῖς πλείστοις, ἀλλὰ συγχρόνως πλήττει ἀφορήτως τὰς μικρὰς συναλλακτικὰς πράξεις, ἐπερχομένης μεγίστης μειώσεως εἰς τὰς ἀποδόσεις, ἔτι δὲ καὶ ὅτι τὸ πολυπύκιλλον καὶ πολυσύνθετον αὐτῆς παρέχει πράγματα εἰς τὴν

1) Μέρος Α' σ. 199 ἐπ.

2) Μέρος Α' σ. 200 ἐπ.

ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν (1). Ἰδίως τὰ δικαστικά ἐν Τουρκίᾳ τέλη εἰσὶ βαρύτερα, ἀποκλείοντα τὴν καλὴν καὶ ὀμαλὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ καθιστῶντα τούτου ἕνεκα προβληματικὴν τὴν προσήκουσαν λειτουργίαν τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν. Ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν παρουσιάζονται σπουδαῖαι δυσχέρειαι πρὸς ἀνακαινίσιν τῆς ὅλης περὶ τελῶν χαρτοσήμου νομοθεσίας τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος κυρίως ἕνεκα τῆς μετὰ τῶν δανειστικῶν τοῦ Κράτους διαρρυθμίσεως, παρίσταται ἀπόλυτος ἡ ἀνάγκη ὅπως εἰσαχθῇ ὅσα τὸ δυνατόν ταχέως ἢ ἐν τῷ παλαιῷ Βασιλείῳ ὑπάρχουσα νομοθεσία περὶ τελῶν χαρτοσήμου μετὰ τῶν τεχνικῶν στοιχειωδῶν τινῶν τροποποιήσεων, αἵτινες ἐπιβάλλονται ἀναποτρέπτως κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῆς. Ἡ περαιτέρω γενικωτέρα μεταρρυθμίσεις καὶ ἀνάπλασις τῆς σχετικῆς περὶ τελῶν χαρτοσήμου νομοθεσίας, ἡ ἐξαρτωμένη ἄλλως, ὡς ἐλέχθη, καὶ ἐκ τῆς συναιρέσεως τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, δεόν νὰ ἐπιφυλαχθῇ ἐν προσεχεῖ μέλλοντι, πρέπει δὲ νὰ συντελεσθῇ ὅμως αὕτη προσεχέστατα ἵνα εἰσαχθῶσιν εἰς αὐτὴν οὐ μόνον αἱ ὑποδειχθεῖσαι τροποποιήσεις πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πολιτῶν, ἀλλ' ὡσαύτως ὅπως αὐξήθῶσιν καὶ αἱ ἐκ τελῶν χαρτοσήμου εἰσπράξεις τοῦ δημοσίου ταμείου.

ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ἘΝ Τῇ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΕΡΓΥΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ

Ἄφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τοῦ ἄλατος. Κατεδείχθη, ὅτι τὸ μονοπώλιον τοῦ ἄλατος ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι (2) παρέχει τὸ ἄλας εἰς τὰς αὐτὰς περίπου τιμὰς, εἰς ἃς πωλεῖ αὐτὸ τὸ ἐν Τουρκίᾳ (3) καὶ ἐν Κρήτῃ (4) ὑπιστάμενον μονοπώλιον τοῦ ἄλατος, κατ' ἀκολουθίαν ἢ οὐσιαστικὴ ἀφομοίωσις ἐν τῇ σχετικῇ φορολογίᾳ οὐδεμίαν κατ' ἀρχὴν παρουσιάζει δυσχέρειαν. Ἐν προκειμένῳ ὅμως δεόν καὶ πάλιν νὰ λεχθῇ ὅτι παρίσταται ἀνάγκη ἀμέσου ἀναδιοργανώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ πωλήσεως τοῦ ἄλατος καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον, διότι ἐν τε τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις χώραις περὶ αὐτὴν σημασιώταται ἐλλείψεις ἐν τῇ διοργανώσει τῶν σχετικῶν μονοπωλίων, αἵτινες εἰσιν ἡ αἰτία τῆς παροχῆς τοῦ ἄλατος εἰς ὑψηλότεραν τῆς μονοπωλιακῆς τιμῆς καὶ εἰς ποιότητα κακίστην.

Ἄφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τῶν πυρείων. Ὡσαύτως κατ' ἀρχὴν οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησης καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀφομοίωσιν τῆς διὰ τοῦ μονοπωλίου συντελουμένης φορολογίας τῶν πυρείων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι (5), ἅτινα ἐν ταῖς νέαις χώραις καταλείπονται ἐντελῶς ἀφορολόγητα. Ἡ ἐπέκτασις τοῦ Ἑλληνικοῦ μονοπωλίου εἰς τὰς νέας χώρας πρὸς τὴν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπιβεβλημένη ἕνεκα ἐτέρων μᾶλλον ἐπείγουσῶν μεταρρυθμίσεων, καίτοι πρέπει νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ φορολογία τῶν πυρείων, εἶδος τουτέστι πρώτης ἀνάγκης, εἶνε δίκαιον νὰ παύσῃ ὑπάρχουσα ἐφ' ὅσον ἐν τῷ μέλλοντι ἤθελεν ἐπιτρέψῃ τοῦτο ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους.

Ἄφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τῶν παιγνιοχάρτων καὶ τοῦ σιγαροχάρτου. Ὡσαύτως δεόν νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὰς νέας χώρας τὸ μονοπώλιον τῶν παιγνιοχάρτων δικαιολογούμενον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως (6), ἔτι δὲ, ὡς ἐλέχθη, καὶ τὸ μονοπώλιον τοῦ σιγαροχάρτου, τοῦ ἀποτελοῦντος ἀναπόσπαστον μέρος τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ (7).

- 1) Μέρος Β' σ. 74 ἐπ.
- 2) Μέρος Α' σ. 183 ἐπ.
- 3) Μέρος Β' σ. 71 ἐπ.
- 4) Μέρος Β' σ. 25 ἐπ.
- 5) Μέρος Α' σ. 190 ἐπ.
- 6) Μέρος Α' σ. 189 ἐπ.
- 7) Μέρος Α' σ. 189.

Ἀναθεώρησις τῆς μετὰ τῆς ἑταιρείας διαχειρίσεως ὑπεγγύων προσόδων συμβάσεως. Ἡ ἐπιβαλλομένη ἐπέκτασις τῶν διαφορῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένων μονοπωλίων καὶ εἰς τὰς νέας χώρας ἐπιβάλλει τὴν ἐπὶ ἐδραιωτέρων βάσεων κατάρτισιν σχετικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ἑταιρείας Διαχειρίσεως τῶν ὑπεγγύων προσόδων, ἐφ' ὅσον αὕτη ἤθελεν ἀναλάβῃ τὴν μονοπωλιακὴν πώλησιν τῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις εἰδῶν. Ἐν ἄλλῳ τμήματι τῆς ἐκθέσεως ταύτης κατεδείχθησαν οὐσιαστικώταται ἐλλείψεις, ἐπὶ τῇ σήμερον δὲ παρουσιάζομένη εὐκαιρίᾳ ἐπιβάλλεται ὅπως ἀναιρεθῶσιν αὗται, κατόπιν συνεννοήσεως ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων παραγόντων.

ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΕΝ Τῇ ΕΜΜΕΣΩ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ, Τῇ ΜΗ ΥΠΕΓΓΥΩ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΤΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ἐπέκτασις τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἰσχύουσας φορολογίας εἰς τὰς νέας χώρας. Ἡ τοιαύτη φορολογία περιλαμβάνει τοὺς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐμμέσους φόρους τοὺς μὴ διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττομένους. Οὗτοί εἰσιν :

α) Ἡ φορολογία τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνουπνεύματος. Αὕτη συντελεῖται ἐν μὲν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι διὰ τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνουπνεύματος (1) καὶ διὰ τῶν δικαιωμάτων καταναλώσεως οἴνουπνευματωδῶν ὑγρῶν (2) καὶ ποτῶν, ὑπελογίσθη δὲ ὅτι ἀμφότεροι οἱ φόροι οὗτοι παριστῶσι τὴν κατανάλωσιν τοῦ οἴνουπνεύματος φορολογουμένην διὰ δρχμῆς μιᾶς καὶ ἑβδομηκοττα δύο λεπτῶν κατ' ὁκᾶν (3), ἐν Κρήτῃ συντελεῖται διὰ 18 περίπου λεπτῶν κατὰ χιλιόγραμμον ἐπὶ πλέον δὲ καὶ διὰ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ (4), ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς νέαις χώραις ἀπὸ 14-28 περίπου λεπτῶν κατ' ὁκᾶν, εἰσπράττεται δ' ἐπὶ πλέον καὶ ὁ εἰσαγωγικὸς δασμὸς 11 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένου οἴνουπνεύματος (5).

Κατάργησις τῶν δικαιωμάτων καταναλώσεως οἴνουπνεύματος καὶ συγχώνευσις αὐτῶν μετὰ τοῦ φόρου καταναλώσεως. Ἡ φορολογία τοῦ οἴνουπνεύματος, πλήττουσα εἶδος οὐχὶ πρώτης ἀνάγκης, ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, οὐδαμῶς ὑπερβαίνει τὸ προσῆκον μέτρον, δύναται δὲ νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι εἶνε δεκτικὴ μᾶλλον ἀυξήσεως τούτου δ' ἕνεκα παρίσταται ἀνάγκη ὅπως ἐπεκταθῇ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον εἰς ὅλα τὰ τμήματα τοῦ Βασιλείου. Ἄλλ' ὅμως πρέπει νὰ ληφθῶσιν ἀμέσως ὑπ' ὄψιν αἱ ἐν ἄλλῃ χώρῃ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως ὑποδειχθεῖσαι ἐλλείψεις τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι σχετικῆς νομοθεσίας, ἰδίως δὲ νὰ καταργηθῶσι κατὰ τὴν ἐπικειμένην ἀφομοίωσιν ἄνευ ἀναβολῆς τὰ δικαιώματα καταναλώσεως, τὰ ὑφιστάμενα ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, καὶ βεβρύνοντα τοὺς οἴνουπνευματοποιούς δευτέρας κατηγορίας, τοὺς ποτοποιούς καὶ ποτοπώλας, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ δικαιώματα καταναλώσεως, τὰ ὑφιστάμενα ἐν ταῖς νέαις χώραις καὶ νὰ συγχωνευθῶσιν εἰς ἓνα καὶ μόνον φόρον ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνουπνεύματος, διότι τὰ τοιαῦτα δικαιώματα, ὡς εἰσὶν ἐπιτεθειμένα, δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, ὡς ἄμεσοι δὲ φόροι οὐδαμῶς δικαιολογοῦνται, ἐπιτιθέμενοι ἰδιαίτερος ἐπὶ τῆς κατηγορίας ταύτης τῶν προσώπων. Ἰππεδείχθη δὲ ἐν τῷ οἰκείῳ τμήματι τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὅτι ἡ κατάργησις τῶν τοιούτων δικαιωμάτων καὶ ἡ συγχώνευσις αὐτῶν εἰς ἓνα ἐνιαῖον φόρον ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνουπνεύματος οὐ μόνον θέλει σημαντικώτατα ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ἀυξήσεως τῶν εἰσπράξεων τοῦ δημοσίου ταμείου, ἀλλ' ὡσαύτως θέλει ἀπαλλάξῃ τὰς οἰκονομικὰς ὑπηρεσίας τῆς χώρας ἐξ ἀφορήτου φόρτου

- 1) Μέρος Α' σ. 173.
- 2) Μέρος Α' σ. 172.
- 3) Μέρος Α' σ. 173-176.
- 4) Μέρος Β' σ. 28.
- 5) Μέρος Β' σ. 73.

ἐργασίας, διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξίν τῶν τοιούτων δικαιωμάτων, οὐδένα ἰδιαιτερον ἐπιδιωκόντων φορολογικὸν σκοπὸν.

Ὁ κανονισμὸς τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ φωτιστικοῦ οἰνοπνεύματος εἶνε δίκαιον νὰ ἐξαρτηθῇ ἐν μέτρῳ καὶ ἐκ τῆς καθορισθησομένης φορολογίας ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ πετρελαίου.

Ἐπέκτασις εἰς τὰς νέας χώρας τῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ζύθου, ἀνθρακασβεστίου καὶ λοιπῶν φωτιστικῶν καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν.

Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ζύθου, (1) ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἀνθρακασβεστίου, (2) ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ πρὸς φωτισμὸν καὶ θέρμανσιν καταναλισκομένου φωταερίου καὶ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος (3) ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τῆς πυρίτιδος, τῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν καὶ τῶν σκαγιῶν (4) καὶ ὁ πρόσθετος λεγόμενος φόρος ἐπιτηδεύματος ἐπὶ τῶν σιγαροποιητικῶν μηχανῶν (5). Ἡ ἰσχὺς τῶν νόμων τούτων δύναται ἀζημίως νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὰς νέας χώρας, μετ' ἀσημάντους ἴσως τροποποιήσεις, ἐπιβαλλομένας ἐκ τεχνικῶν λόγων.

ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΤΕΛῶΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Εἰσαγωγή τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι φορολογίας.

Ἡ περὶ τελῶν οἰασδῆποτε φύσεως νομοθεσία ἢ μὴ συνδεομένη μετὰ τῆς φορολογίας τοῦ χαρτοσήμου, ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἢ περιλαμβανομένη ἐν τῷ γενικῷ Κεφαλαίῳ Β' τοῦ Προπολογισμοῦ τοῦ Κράτους (6) δύναται ἀμέσως νὰ ἐπεκταθῇ ἐπὶ τῶν νέων χωρῶν, οὕτως ὥστε, μηδενὸς ὑπάρχοντος καλύμματος, νὰ ἐπέλθῃ ἄμεσος ἢ φορολογικὴ ἀφομοίωσις.

ΤΕΛΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΓΗΣΕΙΣ

Γενικαὶ παρατηρήσεις.

Τοιαύτη ἢ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐπιβαλλομένη πορεία ἐν τῇ φορολογικῇ ἀφομοίωσει. Δι' ὅλης τῆς γενομένης ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τῆς ἐκθέσεως ἀναπτύξεως κατεδείχθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἀμέσου φορολογικῆς ἀφομοίωσεως σχεδὸν ἐν ὅλοις τοῖς τμήμασιν τῆς ἡμετέρας φορολογικῆς νομοθεσίας, ἀφομοίωσεως ἐπιβαλλομένης ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, μελλούσης ὁμως νὰ συντελεσθῇ οὐχὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ὅτι τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν Κράτος δικαιούται νὰ ἐπεκτείνῃ τοὺς φορολογικοὺς αὐτοῦ νόμους ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις, ἀλλ' ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ὅτι οἱ φορολογικοὶ θεσμοὶ τοῦ τε παλαιοῦ Βασιλείου καὶ τῶν νέων χωρῶν θέλουσιν ὑποστῆ τὸν προσήκοντα ἔλεγχον, καὶ ὅτι, καταδεικνυομένων ἐλλειπῶν ἢ πλημμελῶν τῶν διαφόρων ἰσχυόντων συστημάτων, θέλει ἀνακαινισθῆ ἐπὶ νέων βάσεων ἢ σχετικῆ νομοθεσία καθ' ἅπαν τὸ νέον Βασίλειον.

Ἡ ἀνάπλασις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου θέλει στραφῆ κατ' ἀνάγκην περὶ τὴν λύσιν τῶν δύο μεγάλων ζητημάτων, τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἀφομοίωσιν τῆς ἀμέσου φορολογίας καὶ τῆς τῶν ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσερχομένων ἐμπορευμάτων ἐπιβεβλημένων δασμῶν. Ἡ λύσις δὲ ἀμφοτέρων τῶν ζητημάτων τούτων δέον νὰ εἶνε σύγχρονος, διότι ὡς ἔχουσιν τὰ πράγματα, ἡ λύσις τοῦ ἐνὸς μόνον αὐτῶν θὰ ἐπιφέρῃ ἔτι μείζονα τῶν σήμερον ὑφισταμένων ἀδικιῶν καὶ θὰ καταστήσῃ τὴν φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν ἔτι μείζονα καὶ διακωλύουσιν τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω ἐξέλιξιν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας. Ἡμίμετρα

- 1) Μέρος Α' σ. 178 ἐπ.
- 2) Μέρος Α' σ. 181 ἐπ.
- 3) Μέρος Α' σ. 181 ἐπ.
- 4) Μέρος Α' σ. 182
- 5) Μέρος Α' σ. 38
- 6) Μέρος Α' σ. 283 ἐπ.

καὶ προσωρινὴ ἐξοικονόμησις τῶν πραγμάτων θὰ διαιωνίσωσι τὴν ἐν τῷ παλαιῷ Βασιλείῳ ὑφισταμένην χρονίαν κατάστασιν, ἣτις ὑφίσταται ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν παντί, ἀλλ' ἰδίως ἐν τῷ συστήματι τῆς ἀμέσου ἡμῶν φορολογίας, οὐδαμῶς δὲ συμφέρει ὅπως ἀπολεσθῇ ἢ ἐκτάκτως συντελεστικὴ αὕτη στιγμή πρὸς πραγματοποίησιν τῆς γενικωτέρας μεταρρυθμίσεως καὶ ἀναπλάσεως τοῦ ὅλου ἡμῶν φορολογικοῦ συστήματος. Ἐν τῷ νέῳ μεγάλῳ ἀγῶνι τῆς ἐν εἰρήνῃ κατισχύσεως τῆς Ἑλλάδος καλοῦνται εἰς ἐπιτακτικὴν ἐργασίαν ἀπασαὶ αἱ δυνάμεις τοῦ Ἔθνους, ὃ εἰσηγητὴς δὲ τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἔχει ἀμείωτον τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς χώρας θὰ γένηται καὶ ἐν τούτῳ ἡ σημαιοφόρος τῶν νέων ἰδεῶν καὶ ἡ πρωτεργάτις τῆς Ἐθνικῆς Ἀναπλάσεως.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Τὸ τμήμα τῆς εισηγήσεως, τὸ ἀφορῶν εἰς τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα ἐκ τῶν νέων χωρῶν τῆς Μακεδονίας, Ἡπείρου καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου κρίνεται σκόπιμον νὰ δημοσιευθῇ ὁμοῦ μετὰ τῆς καταρτισθησομένης ἐκθέσεως ὑπὸ τῆς ἐπι τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1913 ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, ἵνα καταστῇ δυνατὸν ὅπως περιληφθῶσιν ἐν αὐτῷ ὡσαύτως καὶ τὰ πραγματοποιηθησόμενα ἔσοδα μέχρι τῆς εἰς τὴν Βουλὴν ὑποβολῆς τῆς ἐκθέσεως. Ἐν αὐτῷ θέλει περιληφθῇ ὡσαύτως πιστὴ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον εἰκὼν τῶν ἀποδόσεων τῶν δημοσίων ἐσόδων αἰτινες ἐπραγματοποιῶντο ἐπὶ τοῦ Τουρκικοῦ καθεστῶτος ἐκ τῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα περιελθουσῶν χωρῶν τῆς Μακεδονίας, Ἡπείρου καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, οὕτω δὲ θέλει καταστῇ εὐχερεστέρα ἢ διάγνωσις τῆς ἐν τοῖς προηγουμένοις κεφαλαίοις σκιαγραφηθείσης δημοσιονομικῆς καταστάσεως αὐτῶν. Ὡσαύτως δὲ θέλει ἐκτεθῆ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν νέων Ἐπαρχιῶν καὶ οἱ οἰκονομικοὶ ὅροι, ὑφ' οὓς αὐταὶ ἐτέλουν ἐπὶ τῆς Τουρκικῆς Διοικήσεως. Ἐν προκειμένῳ δὲ δέον μόνον γενικώτατα νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀνεκμετάλλετος χώρα, ἡ περιερχομένη εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον εἶνε προωρισμένη νὰ καταστῇ ἀληθῆς πηγὴ πλούτου διὰ τὸ νέον Ἑλληνικὸν Βασίλειον καὶ ὅτι διανοίγονται διὰ τὴν Μείζονα Ἑλλάδα ὀρίζοντες, οἷτινες ἀπεκλείοντο μέχρι τοῦδε ἕνεκα τῆς στενότητος τῶν ὀρίων τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος. Αἱ πλούσιαι χώραι, αἰτινες ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν διοίκησιν παρέμενον ἐστερημένοι πάσης προστασίας, ἤρξαντο ἤδη ἀναπνεύσαι ὑπὸ τὴν ἀληθῆ φιλελευθέραν Ἑλληνικὴν διοίκησιν, αἱ ἀποδόσεις δὲ τῶν φόρων βαίνουσι καθημερινῶς βελτιούμεναι. Οὐδεμίαν δὲ πρέπει νὰ καταλείπηται ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ φορολογικοῦ συστήματος, προσαρμοζομένου μᾶλλον εἰς ἐπιτακτικὰς δημοσιονομικὰς ἀρχάς, οὐ μόνον θέλει αὐξήσῃ τὰς προσόδους τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ θ' ἀνακουφίσῃ συγχρόνως τοὺς πληθυσμοὺς τῶν νέων ἐπαρχιῶν, ὧν ἡ φορολόγησις, καίτοι παρίσταται κατὰ κεφαλὴν μικροτέρα τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι, ἀποβαίνει καταθλιπτικωτέρα, ἕνεκα τῆς ἀψυχολογήτου ἐπιθέσεως τῶν φορολογικῶν βαρῶν καὶ τῆς ὑπερμέτρου ἀδήλου φορολογίας, τῆς καταθλιβούσης τοὺς φορολογουμένους.

Ὁ εισηγητὴς ὀφείλει νὰ ἐκφράσῃ τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις οἰκονομικῶν διοικήσεων διὰ τὴν ἀμέριστον συνδρομήν, ἣν παρέσχον αὐτῷ κατὰ τὴν μελέτην τῆς δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς χώρας. Ὅλως δὲ ἰδιαιτέρως ὀφείλει νὰ ἐκφράσῃ χάριτας πρὸς τὸν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν διακεκριμένον γραμματέαν Α' τάξεως κ. Βασίλειον Δ. Γεωργαντᾶν, ὅστις πλὴν τῆς πολυτίμου ἐν τοῖς λοιποῖς συνδρομῆς, ἀνέλαβε μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐποπτεῖαν κατὰ τὴν δημοσίευσιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τῆς εισηγήσεως ταύτης, διηκούλυνε δὲ οὕτω σημαντικώτατα τὴν ἔγκαιρον αὐτῆς δημοσίευσιν.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Γενικά παρατηρήσεις.....

Σελίς
5

A'

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Πίναξ τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Κρήτης τῶν ἐτῶν 1902—1911.—Κίνησις τοῦ ἐμπορίου κατὰ νομοῦς.—Παρατηρήσεις.—Πληθυσμὸς τῆς Κρήτης καὶ χαρακτὴρ αὐτοῦ.—Ἡ Κρήτη χώρα ἀποκλειστικῶς σχεδὸν γεωργικῆ. Παραγωγή γεωργικῶν προϊόντων.—Ἐξαχθέντα προϊόντα κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910.—Εἰσαχθέντα εἰς Κρήτην γεωργικὰ κτλ. προϊόντα.—Εἰσαχθέντα εἰς Κρήτην βιομηχανικὰ προϊόντα.—Ἡ ἐν Κρήτη βιομηχανία. Ναυτιλία.—Πιστωτικὰ ἰδρύματα.—Χαρακτὴρ τοῦ Κοινοφελούς ταμείου Κρήτης, Κεφάλαιον καὶ προορισμὸς αὐτοῦ.—Παρατηρήσεις.—Τράπεζα Κρήτης.....

5—12

B'

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

α') Ἀποτελέσματα ἀπολογισμοῦ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς αὐτονομίου Κρητικῆς Πολιτείας.

Ἀποτελέσματα ἀπολογισμῶν 1908—1911..... 12—13

β') Δημόσιον χρέος τῆς Κρήτης.

Δημόσιον χρέος τῆς Κρήτης..... 13—14

ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἔσοδα τῆς Κρήτης κατὰ τοὺς ἀπολογισμοὺς 1910 καὶ 1911..... 14—15

A'. Ἄμεσοι φόροι.

Ἄμεσοι φόροι ἐν γένει.—Ἄμεσοι φόροι εἰσπραττόμενοι εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα — Φόρος ἐπὶ τῶν συγκομιζομένων διημητριακῶν καρπῶν.—Φόρος ὄπωρικῶν καὶ λαχανικῶν.—Φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων.—Ἔσοδον ἐξ ἐνοσήμου φόρου ἐπιτηδεύματος.—Ἀποδόσεις φόρου οἰκοδομῶν ἢ ἐνοικίου.—Βάσις καὶ φορολογικὸς ὅρος φόρου ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν ἢ ἐνοικίων.—Φόροι βεβαιούμενοι καὶ εἰσπραττόμενοι εἰς τὰ τελωνεῖα.—Ἀποδόσεις τῶν φόρων τούτων κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910.—Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν.—Φόρος ἐπὶ τοῦ σάπκωνος, τῶν ἐλαιοπυρήνων καὶ τοῦ πυρηγελαιίου τοῦ σάπκωνος.—Φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος.—Φόρος ἐπὶ τῶν χαρουπιῶν.—Φόρος ἐπὶ τῶν ἐστριδοειδῶν.—Φόρος ἐπὶ τῶν μαλλίων καὶ τῶν κατεργασμένων ἢ μὴ δερμάτων.—Φόρος ἐπὶ τοῦ οἴνου.—Βεβαίωσις καὶ φορολογικὸς ὅρος τῶν διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττομένων ἀμέσων φόρων.—Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐξαγωγικῶν ἀμέσων φόρων.....

15—22

B'. Ἐμμεσοι φόροι καταναλώσεως καὶ Μονοπώλια.

Ἀποδόσεις ἐμμέσων φόρων καὶ μονοπωλίων κατὰ τὴν χρῆσιν 1910.—Ἀποδόσεις αὐτῶν κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910.—Μέγεθος τελωνειακοῦ δασμοῦ εἰσαγωγῆς. Πρόσθετος δασμὸς.—Ἀποδόσεις τελωνειακοῦ δασμοῦ εἰσαγωγῆς κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910 καὶ 1911.—Πρόσθετος δασμὸς.—Ἀποδόσεις τελωνειακοῦ δασμοῦ ἐξαγωγῆς.—Διαχειρίσις μέρους τοῦ φόρου τοῦ ἄλατος ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Μονοπωλίου πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ ἀντιτίμου ἐξαγορᾶς τοῦ δημοσίου ὀθωμανικοῦ χρέους.—Τιμὴ ἄλατος.—Ἀποδόσεις ἀντιτίμου πωλουμένου ἄλατος ἀποδιδόμενον τῇ διευθύνσει τοῦ Μονοπωλίου.—Ἀποδόσεις προσθέτου φόρου ἐπὶ τοῦ ἄλατος.—Ὀλικὸν ἔσοδον ἐκ τοῦ ἄλατος.—Παρατηρήσεις.—Ἡ κατανάλωσις τοῦ καπνοῦ φερολογεῖται δι' εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ καὶ διὰ φόρου εἰσπραττομένου διὰ τῶν καπνοκπιτηθίων.—Ἀποδόσεις εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ κατὰ τὴν πενταετίαν 1906—1910 καὶ 1911.—Ἀποδόσεις φόρου καταναλώσεως κατὰ τὰ ἔτη 1906—1911.—Ἀποδόσεις ἐκ σιγαροχάρτου κατὰ τὴν χρῆσιν 1910.—Συνολικὴ φορολογία τοῦ καπνοῦ καὶ κατὰ κεφαλὴν ἐπιβάρυνσις.—Μέγεθος τελωνιακοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ οἴνου.....

22—28

Γ'. Τέλη και δικαιώματα.

Τέλη τάξεως και αξίας.—'Αποδόσεις τών τελών κατά τās χρήσεις 1910 και 1911.—'Αποδόσεις εκπαιδευτικῶν τελῶν.—'Αποδόσεις τελῶν μερισματαποδείξεων Κρητικῆς Τραπεζῆς.—'Αποδόσεις ταχυδρομικῶν και τηλεγραφικῶν τελῶν.—'Αποδόσεις διαφόρων ἐτέρων τελῶν και δικαιωμάτων.—Συνολικαὶ ἀποδόσεις τελῶν κατά τὴν πενταετίαν 1908—1910..... 28—30

Δ'. Πρόσοδοι δημοσίων κτημάτων, καταστημάτων και νομημάτων.

Συνολικαὶ ἀποδόσεις ἐκ προσόδων δημοσίων κτημάτων, καταστημάτων και νομημάτων.—'Αποδόσεις δικαιώματος ἀλείας..... 30

Ε'. Ἐκποίησης κινήτης και ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Δημοσίου. Ἀπολήψεις ἐκ τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ και διάφορα ἔσοδα τῆς τρεχούσης και παρελθούσης χρήσεως.

'Αποδόσεις ἐξ ἐκποίησης, ἀπολήψεων, και λοιπῶν ἐσόδων.—Συνολικὰ ἔσοδα κατά τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1910.—Πραγματικοὶ τακτικοὶ πόροι τῆς Κρήτης. Σύγκρισις τῆς κατά νεφελὴν ἐπιδαρύνσεως ἐν Κρήτῃ πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.—'Αναλογία ἀμέσων πρὸς τοὺς ἐμμέσους φόρους και παρατηρήσεις..... 31—33

Συμπέρασμα ἐπὶ τῆς Οἰκονομικῆς και Δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς Κρήτης.

Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς και δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς Κρήτης 33—35

Ὁ Κρητικὸς Προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1912.

Προϋπολογιζόμενα ποσὰ και ἔλλειμμα.—Προβλεπόμενον ἀληθὲς ἔλλειμμα.—Λεπτομερέστερος καθορισμὸς τῶν προϋπολογιζομένων ἐσόδων τῆς χρήσεως 1912.—Παρατηρήσεις.—Λεπτομερέστερος καθορισμὸς τῶν προϋπολογιζομένων ἐξόδων τῆς χρήσεως 1912..... 35—36

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ

Α') Ἰσολογισμὸς τοῦ Δημοσίου Ταμείου τῆς Κρήτης τῇ 31 Δεκεμβρίου 1912.....	40—41
Β') Ἰσολογισμὸς τοῦ Κοινοφελούς Ταμείου τῆς Κρήτης τοῦ ἔτους 1911.....	42—43
Γ') Γενικὸς Ἰσολογισμὸς τῆς Τραπεζῆς Κρήτης. Δευτέρα ἑξαμηνία 1912.....	44—45

II**ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ ΤΟΥ ΕΝ ΤΑΙΣ ΝΕΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ ΙΣΧΥΟΝΤΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ****Γενικὴ σύγκρισις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος τῶν Νέων Χωρῶν πρὸς τὸ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος**

Γενικαὶ παρατηρήσεις και σύγκρισις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος τῶν Νέων Χωρῶν πρὸς τὸ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος.—Συστηματικὴ διαίρεσις τῶν προσόδων..... 49—50

Α'. Ἄμεσοι φόροι.

'Υποδιαίρεσις τῶν ἀμέσων φόρων.—Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐκ τῆ γεωργίας εἰσοδήματα.—Ἐκτασις και φορολογικὸς ὄρος τῆς δεκάτης.—Βεβαίωσις και εἰσπραξις τῆς δεκάτης.—Δι' ἐνοικιάσεως βεβαίωσις και εἰσπραξις τῆς δεκάτης.—Τρόπος βεβαίωσεως και εἰσπράξεως τῆς δεκάτης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῆς τελευταίας πενταετίας..... 50—51

Β'. Κτηματικὸς φόρος.

Φορολογικὸς ὄρος και βεβαίωσις τοῦ κτηματικοῦ φόρου..... 51—52

Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐν τῇ γεωργίᾳ βαρυνόντων Ἄμέσων Φόρων.

Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς φόρων.—Μέτρον τῶν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς φορολογικῶν βαρῶν και σύγκρισις αὐτῶν πρὸς τὰ ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι.—Δημητριακοὶ καρποί.—Ἄμπελοι—Καπνός, Βάμβαξ.—Ἐλαιον.—Ἀνάγκη ἀναλλύσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῆς παραγωγῆς ἐν τῇ παλαιᾷ και τῇ νέῃ τμήματι τοῦ Βασιλείου..... 52—56

	Σελίς
Φόροι βαρύνοντες τὴν Κτηνοτροφίαν.	
Ὁ ἐπὶ τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν φόρος. Φορολογικὸς ὅρος.—Παρατηρήσεις.....	56—57
Φόροι βαρύνοντες τὰ λοιπὰ εἰσοδήματα τῆς γῆς τὰ μὴ προερχόμενα ἐκ γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας.	
Α'. Φόροι ἐπὶ τῶν ἐκ Μεταλλείων εἰσοδημάτων.	
Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις τῶν τὰ μεταλλεῖα βαρυνόντων φόρων.—Παρατηρήσεις.—Σύγκρισις πρὸς τὴν ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένην φορολογίαν.....	57—58
Β'. Φόροι ἐπὶ τῶν ἐκ Λατομείων εἰσοδημάτων.	
Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις τῶν ἐπὶ τῶν λατομείων φόρων.....	58
Γ'. Φόροι ἐπὶ τῶν ἐκ δασῶν εἰσοδημάτων.	
Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις τῶν τὰ ἰδιωτικὰ δάση βαρυνόντων φόρων.—Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις τῶν τὰ δημόσια δάση βαρυνόντων φόρων.—Παρατηρήσεις.....	58—59
Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐξ ἀστυκῆς κήσεως εἰσοδήματα.	
Γενικαὶ παρατηρήσεις.....	59
Κτηματικὸς φόρος ἐπὶ τῶν ἀστυκῶν ἀκινήτων.	
Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις τοῦ κτηματικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἀστυκῶν ἀκινήτων.—Παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐν Τουρκίᾳ ἐφαρμογῆς τοῦ κτηματικοῦ φόρου.—Ὁ μὴ ἐφαρμοσθεὶς περὶ φορολογίας τῶν οἰκοδομῶν νόμος τῆς 14 Ἰουνίου 1910.....	59—60
Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐπαγγελματικὰ εἰσοδήματα.	
Φόροι βαρύνοντες τὰ ἐπαγγελματικὰ εἰσοδήματα.....	60
Φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων.	
Βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν ἐπιτηδεμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τιμολογίου.—Τίνας οἱ ὑποαλλόμενοι εἰς ἀνάλογικόν φόρον ἐπὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος.—Παρατηρήσεις.....	60—63
Β'. Δικαίωμα πωλήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, καπνοῦ καὶ τουμπεκίου.	
1) Δικαίωμα πωλήσεως οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.	
Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις.—Παρατηρήσεις καὶ σύγκρισις πρὸς τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.....	62
2) Δικαίωμα καταναλώσεως καπνοῦ καὶ τουμπεκίου.	
Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις.....	64
3) Δικαίωμα ἀλιείας καὶ θήρας.	
Δικαιώματα ἀλιείας. Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις.—Δικαιώματα θήρας.....	64
Ἔτεροι ἄμεσοι φόροι.	
Φόρος ὁδοποιίας.	
Φορολογικὸς ὅρος καὶ βεβαίωσις. Παρατηρήσεις.....	64—65
Δικαίωμα ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.	
Δικαίωμα ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.....	65
Ἔσοδον ἐκ δελτίων φορολογίας.	
Ἔσοδον ἐκ δελτίων φορολογίας Παρατηρήσεις.....	65
Ἔμμεσοι φόροι ἐπὶ τῆς καταναλώσεως.	
Κυρία διαίρεσις τῶν ἐμμέσων ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόρων.....	65
1) Διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττόμενοι δασμοί.	
Τίνας οἱ διὰ τῶν τελωνείων εἰσπραττόμενοι δασμοί.....	66
Α'. Δασμὸς 11 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.	
Βεβαίωσις καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ δασμοῦ 11 % ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.—Παρατηρήσεις.—Τὰ ἀτελῶς εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα.—Ἀντίθεσις τῶν τελωνειακῶν δασμῶν ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις πρὸς τοὺς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑφισταμένους.—Παρατηρήσεις....	65—67

Β'. Ἐξαγωγικός δασμὸς 1 ο) ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων.	
Δασμὸς 1 % ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων. Παρατηρήσεις.....	67
<i>Διαμετακομιστικός δασμὸς 1 % ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν διὰ τῆς Τουρκίας διερχομένων ἐμπορευμάτων.</i>	
Παρατηρήσεις	67—68
<i>Λοιπὰ δικαιώματα ἐπιβαρύνοντα τὰ εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα ἐμπορεύματα.....</i>	68
2) Ἐμμεσοὶ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φόροι μὴ εἰσπραττόμενοι διὰ τῶν τελωνείων.	
Γενικὴ διαίρεσις.—Ἐμμεσος φόρος εἰσπραττόμενος διὰ μονοπωλίων.—Ἐμμεσος φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως μὴ εἰσπραττόμενος διὰ μονοπωλίου.—Παρατηρήσεις	68
<i>Μονοπώλιον ἀγορᾶς, παρασκευῆς καὶ πωλήσεως τοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καταναλισκομένου καπνοῦ.</i>	
Ὁ ἔμμεσος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ φόρος εἰσπράττεται διὰ τῆς μονοπωλιακῆς πωλήσεως τοῦ καπνοῦ.—Τὸ πρὸ τοῦ μονοπωλίου σύστημα τῆς διὰ ταινιῶν φορολογίας. Ἴδρυσις τῆς προνομιοῦχου ἐταιρίας τοῦ Μονοπωλίου.—Τὰ κύρια δικαιώματα τῆς ἐταιρίας. Ἀποκλειστικὸν δικαίωμα αὐτῆς πρὸς ἀγορὰν, παρασκευὴν καὶ πώλησιν τοῦ ἐν Τουρκίᾳ καταναλισκομένου καπνοῦ.—Πώλησις τῶν μονοπωλιακῶν εἰδῶν.—Μονοπωλιακὴ τιμὴ τοῦ καπνοῦ.—Παρατηρήσεις.—Κύρια ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρίας	69—71
<i>Μονοπώλιον τοῦ ἄλατος.</i>	
Μονοπώλιον τοῦ ἄλατος καὶ μονοπωλιακὴ τιμὴ αὐτοῦ	71—72
<i>Φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνου καὶ τῆς ρακῆς.</i>	
Φύσις τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ παραγομένου οἴνου καὶ τῆς ρακῆς.—Παρατηρήσεις	72—73
<i>Φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνοπνεύματος.</i>	
Φορολογικὸς ὄρος.—Παρατηρήσεις	73
<i>Φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ζύθου.</i>	
Φορολογικὸς ὄρος.....	73
<i>Φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ τουμπεκίου.</i>	
Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ παραγομένου καὶ μονοπώλιον τοῦ εἰσαγομένου τουμπεκίου..	73—74
<i>Τέλη καὶ δικαιώματα.</i>	
Γενικαὶ παρατηρήσεις	74
<i>Τέλη χαρτοσήμου καὶ μεταβιβάσεως ἀκινήτων κτημάτων.</i>	
Τὰ ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις τέλη χαρτοσήμου	74
1) Τέλη καθοριζόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου τῆς 22 Ἰουλίου 1882.	
Πάγια τέλη	74—76
Τέλη ἀναλογικὰ	76—77
Γενικαὶ διατάξεις.....	77
2) Τέλη χαρτοσήμου Χειρᾶζης	77
3) Τέλη δικαστικά, συμβολαιογραφικὰ καὶ ἄλλων ἐγγράφων	78
1) Τέλος πρωτοκολλήσεως	78
β) Τέλη δικαστικῶν ἀποφάσεων	78—79
3) Τέλη παρακαταθηρῶν	80
4) Τέλη συμβολαιογραφικὰ.....	80
Τέλη ἀντιγράφων καὶ ἐπιδόσεως.....	81
<i>Τέλη ἐπὶ τῆς μεταβιβάσεως ἀκινήτων.</i>	
Τὰ βαρύνοντα τὴν μεταβίβασιν ἀκινήτων τέλη.—Σύγκρισις τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τελῶν πρὸς τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.—Γενικαὶ παρατηρήσεις.....	81—82
<i>Πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Ὄθωμανικοῦ κράτους.</i>	
Πρόσοδος ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Ὄθωμανικοῦ κράτους.—Πρόσοδος ἐκ βακουφίων καὶ δημοσίων γαιῶν.....	82
<i>Τὸ φορολογικὸν σύστημα τῶν κοινοτήτων ἐν ταῖς νέαις χώραις.....</i>	82—33
Ἀντίθεσις τοῦ συστήματος τῶν νέων χωρῶν πρὸς τὸ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος.—Πρόσοδοι ἐκ διατυλίων τελῶν.—Λοιπαὶ ἐκ τελῶν πρόσοδοι.—Παρατηρήσεις	82—83

III

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΓΑΙΑΙ.—ΒΑΚΟΥΦΙΑ

Γενικά παρατηρήσεις 87

Α' Δημόσιαι γαῖαι.

Τὸ Δημόσιον εἶναι ψιλὸς ἰδιοκτῆτης τοῦ μεγίστου μέρους τῆς ἀγροτικῆς ἰδιοκτησίας.—Ἐξέλιξις τοῦ τοιοῦτου δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας.—Οἱ περιορισμοὶ τῶν νεμομένων δημοσίας γαίας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Δημοσίου.—Οἱ νεμόμενοι δημοσίας γαίας δὲν δικαιοῦνται νὰ ἀλλάξωσι τὸν τρόπον καλλιέργειας.—Οἱ νεμόμενοι δημοσίας γαίας ἀποβάλλονται μὴ καλλιεργοῦντες αὐτὰς ἐπὶ τριετίαν.—Οἱ νεμόμενοι δημοσίας γαίας μεταβιβάζουσιν αὐτὰς μόνον τῇ ἀδείᾳ τοῦ Δημοσίου.—Οἱ νεμόμενοι δημοσίας γαίας ὑποβάλλονται εἰς ἰδίαις διατυπώσεις κατὰ τὴν ὑποθήκην αὐτῶν.—Τὰ οὐσιαστικὰ δικαιώματα τοῦ Δημοσίου ἐπὶ δημοσίων γαιῶν.—Κατεύθυνσις τῆς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς δημοσίας γαίας..... 88—91

Βακούφια.

Γενικά παρατηρήσεις.—Λόγοι γεννήσεως τῶν βακουφίων.—Βακούφια μὴ ἐκπληροῦντα εὐαγῆ ἢ κοινωφελῆ σκοπὸν.—Ἐτερον εἶδος βακουφίων μὴ ἐκπληροῦντων κυρίως εὐαγῆ ἢ κοινωφελῆ σκοπὸν.—Οἰοῦν βακούφια συνιστάμενα ἰδίως εἰς ἀφιέρωσιν δημοσίων ἐσόδων.—Βακουφικαὶ περιουσίαι ἀποβαλοῦσαι οὐσιαστικῶς τὸν τοιοῦτον χαρακτήρα.—Ἐργασιῶν τοῦ Ἐφχαφίου καὶ ἔλεγχος καὶ διοίκησις τῶν βακουφίων.—Ἐν συμπεράσματι ὅποια βακούφια δὲν ἐκπληροῦσιν εὐαγῆ ἢ κοινωφελῆ σκοπὸν.—Περιορισμοὶ ἐπὶ τῶν βακουφίων.—Κατεύθυνσις τῆς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰ βακούφια.—Παρατηρήσεις 92—96

IV

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΦΟΜΟΙΩΣΙΣ

Ἀνάγκη ἐσωτερικῆς ἀναπλάσεως.—Ἀνάγκη οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς.—Μέτρον τῶν προτεινομένων μεταρρυθμίσεων.—Ἐπάρκεια τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν τῆς χώρας.—Ἡ ἀνώμαλος δημοσιονομικὴ κατάστασις διευκολύνει τὰς μεταρρυθμίσεις.—Ὡριμότης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς γενναίας φορολογικὰς μεταρρυθμίσεις.—Ἐνοια τῆς φορολογικῆς ἀφομοιώσεως..... 99—103

Ἀφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τῶν προϊόντων τῆς γῆς.

Ὅροι ὑφ' οὓς δέον νὰ ἐπιτίθεται ἡ φορολογία τῆς γῆς.—Μειονεκτήματα τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ καὶ τῇ νέῃ Ἑλλάδι φορολογίας τῆς γῆς.—Ἡ διὰ τοῦ κτηματολογίου ἢ δι' ἐνιαίου φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος φορολογίας τῆς γῆς ἀποκλείεται ἐπὶ τοῦ παρόντος.—Διατηρητέον τὸ σύστημα τῆς φορολογίσεως ἐκάστου προϊόντος ἰδιαίτερος.—Ἐπαβαλλόμενοι κανόνες.—Δέον νὰ τείνωμεν εἰς φορολόγησιν τοῦ καθαρῶν εἰσοδήματος τῆς γῆς.—Δέον νὰ ἀποκλεισθῶσιν αἱ ἀσυνδοσίαι ἐνίων προϊόντων.—Δέον νὰ φορολογῶνται πρωτίστως οἱ ἰδιοκτῆται τῆς γῆς.—Δέον ἢ βεβαίως τῶν φόρων ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς νὰ εἴη ἡ αὐτὴ καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον.—Οἱ φόροι δέον νὰ καταβάλλωνται εἰς χρῆμα..... 103—106

Διαρρυθμίσις τῆς φορολογίας τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων.

Φορολογία τῶν σπειρομένων γαιῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ταῖς νέαις ἐπαρχίαις.—Φορολογία τοῦ καπνοῦ.—Φορολογία τῶν ἀμπέλων.—Ἀδύνατος ἢ διατήρησις τῆς ἀνομίας ταύτης φορολογίας.—Ἀδικαιολόγητος ἢ ἀσυνδοσία τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι.—Ἀδύνατος ἢ διατήρησις τῆς δεκάτης καὶ τοῦ κτηματικοῦ φόρου ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις.—Ἀνυπέροβλητα μειονεκτήματα τῆς δεκάτης Ἀποκλείεται ἡ προσδευτικὴ φορολογία τοῦ εἰσοδήματος τῆς γῆς καὶ ἡ ἐν μέτρῳ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ φόρου τῶν ἀπλῶν μισθῶν καὶ ἐπιμόρτων καλλιεργητῶν.—Μειονεκτήματα προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως τῆς δεκάτης.—Πλημμέλεια τοῦ κτηματικοῦ φόρου.—Διαρρυθμίσις τῆς φορολογίας τῶν σπειρομένων γαιῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν ἀμπέλων καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον.—Τίνες δέον νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου.—Ἡ κατὰ φορολογικὰς ὁροὺς ἀφομοίωσις δέον νὰ ἐπέλθῃ βαθμιαίως.—Βεβαίωσις τοῦ φόρου εἰς χρῆμα ὑπὸ τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων ἐν συμπτῶσει μετὰ τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν.—Ἀφαίρεσις τῶν ἐξόδων παραγωγῆς..... 107—114

Διαρρυθμίσις τῆς φορολογίας τῶν λοιπῶν προϊόντων τῆς γῆς

Ἐπέκτασις τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἐξαγωγικῶν φόρων καὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ εἰς τὰς νέας χώρας.—Φορολόγησις ἐτέρων τινῶν προϊόντων.—Ἐπέκτασις εἰς τὰς νέας χώρας τῆς φορολογίας τῶν βοσκῶν καὶ περιβολίων 114—116

Φορολογική ἀφομοίωσις ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐκ τῆς κτηνοτροφίας εἰσοδήματα.

Φορολογία τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἀνά τὰ διάφορα τμήματα τῆς Ἑλλάδος.— Κατεύθυνσις τῆς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν φορολογίαν τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων.— Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν σφαζομένων ζώων.— Ἐπέκτασις τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι φορολογίας τῶν δασῶν, μεταλλείων καὶ λατομείων.— Σύμπτυξις τῶν προ. ἁσων περὶ ἀφομοιώσεως τῆς φορολογίας τῆς γῆς.— Παρατηρήσεις.— Σκέψεις τινὲς περὶ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς 110—119

Ἡ φορολογική ἀφομοίωσις ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐξ ἀστυκῆς κτήσεως καὶ τὰ ἐπαγγελματικὰ εἰσοδήματα.

Εἰσαγωγή τῆς φορολογίας τῶν ἐκ κινητῶν περιουσιῶν εἰσοδημάτων καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον.— Ἐπέκτασις τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν καὶ εἰς τὰς νέας χώρας.— Ἐπιβαλλομένη ἀναδιοργάνωσις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπαγγελμάτων καθ' ἅπαν τὸ Βασίλειον.— Ὅροι, ὑφ' οὓς ἐπιτρέπεται ἡ επέκτασις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν εἰς τὰς νέας χώρας.— Ὁ συμπληρωματικὸς φόρος ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος.— Παρατηρήσεις 120—123

Ἡ φορολογική ἀφομοίωσις ἐν τῇ ἐμμέσῳ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως φορολογία.

Γενικαὶ παρατηρήσεις.— Ἀνάγκη πλήρους ἀφομοιώσεως.— Ἔννοια ὑφ' ἣν δέον νὰ συντελεσθῇ ἡ τοιαύτη φορολογική ἀφομοίωσις 123—125

Τελωνιακὸς δασμὸς εἰσαγωγῆς.

Γενικαὶ παρατηρήσεις.— Κατ' ἀρχὴν διατηρητέον τὸ προστατευτικὸν σύστημα.— Ἀποδόσεις τῶν δασμῶν, τῶν συνδεομένων πρὸς τὴν ἐκστῆριξιν τῆς βιομηχανίας.— Εἰσπράξεις ἐκ δασμῶν πλεονεκτικῶν βιομηχανήματα.— Ἀποδόσεις ἐκ δασμῶν προστατευόντων τὰς κυριώτερας βιομηχανίας.— Πιθαναὶ εἰσπράξεις ἐξ ὄλων τῶν ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας προστατευτικῶν δασμῶν.— Τὸ πρόβλημα τῆς ἀφομοιώσεως τῶν δασμῶν α) ταμειντικοὶ δασμοί.— Ἡ τύχη τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τοῦ σίτου.— Ἡ τύχη τῶν λοιπῶν ταμειντικῶν δασμῶν.— Ἡ ἀφομοίωσις τῶν ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας προστατευτικῶν δασμῶν.— Ἐπιβαλλομένη ἀναθεώρησις τῆς γενομένης ἐργασίας 125—132

Ἀφομοίωσις τῆς φορολογίας τῆς πληττούσης τὰς ὑπεγγύους προσόδους τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Ἡ διαρῦθμις τῶν ὑπεγγύων προσόδων ἀποκλείει τὴν ἐν παντὶ ἄμεσον φορολογικὴν ἀφομοίωσιν καὶ ἀνάπλασιν.— Ἀνάγκη κανονικῶν μετὰ τῶν δανειστῶν σχέσεων 132—133

Α' Ἀφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ σιγαροχάρτου.

Ἀφομοίωσις τῆς φορολογίας καπνοῦ καὶ σιγαροχάρτου.— Προτιμητέον τὸ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι σύστημα τῶν ταινιῶν.— Φορολόγησις τοῦ καπνοῦ κατὰ ποσότητα 133—134

Β' Ἀφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τοῦ πετρελαίου.

Ἀποκλείεται ἡ ἄμεσος ἀφομοίωσις.— Παρατηρήσεις 134—135

Γ' Ἀφομοίωσις τῆς διὰ τῶν τελῶν χαρτοσήμου ἐπιβαλλομένης φορολογίας.

Ἐπιβάλλεται ἡ εἰσαγωγή τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι περὶ χαρτοσήμου νομοθεσίας 135—136

Ἀφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τῶν λοιπῶν ὑπεγγύων προσόδων.

Ἀφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τοῦ ἄλατος.— Ἀφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τῶν πυρεῖων.— Ἀφομοίωσις ἐν τῇ φορολογίᾳ τῶν παιγνιοχάρτων καὶ τοῦ σιγαροχάρτου.— Ἀναθεώρησις τῆς μετὰ τῆς ἑταιρίας διαχειρίσεως τῶν ὑπεγγύων προσόδων συμβάσεως 136—137

Ἀφομοίωσις ἐν τῇ ἐμμέσῳ φορολογίᾳ, τῇ μὴ ὑπεγγύῳ εἰς τοὺς δανειστάς τοῦ Κράτους.

Ἐπέκτασις τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι ἰσχυροῦς φορολογίας εἰς τὰς νέας χώρας.— Κατάργησις τῶν δικαιωμάτων καταναλώσεως εἰσπνεύματος καὶ συγχώνεσις αὐτῶν μετὰ τοῦ φόρου καταναλώσεως.— Ἐπέκτασις εἰς τὰς νέας χώρας τῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ζύθου, ἀνθρακασβεστίου καὶ λοιπῶν φωτιστικῶν καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν 137—138

Ἀφομοίωσις τῆς περὶ τελῶν νομοθεσίας.

Εἰσαγωγή τῆς ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι φορολογίας 138

Τελικαὶ παρατηρήσεις.

Γενικαὶ παρατηρήσεις 138—139
Δημόσια ἔσοδα καὶ οἰκονομικὴ κατάστασις Μακεδονίας, Ἑπείρου καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου 140
 Πίναξ περιεχομένων 141—146

100.000 400
4000

5 ~~40~~ 7

